

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASÁRNAP, március 13.

70. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)
Kladóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

Magyar beszéd

Locarno szelleme lebegett a beogradi tartománygyűlés pénteki ülése fölött. Várady Imre dr., a kisebbségi magyarság illusztris reprezentánsa lengette meg a megértés szárnyait nemes páthosztól fűtött beszédével, amelyben a Vajdaság magyar népének tiszta szándékokkal telt és az ország javáért dobogó szíve lüktetett.

Semmi új szálát nem szőtt, semmi új mintát nem himezett bele Várady a kisebbségi életnek abba a monumentális szövegébe, amelybe három utódállam magyar sajtója nyolc éven át annyi érzést és eszmét dolgozott bele. Amit mondott, azt mi ehelyütt százszor megirtuk a napi aktualitások szerint változó formában. Ennek azonban nem csak az az oka, hogy a sajtó mindig a politikai gondolatainak szálláscsinálója, hanem az is, hogy — mint beszéde elején Várady megállapította — az S. H. S. királyság magyarsága törvényes és szabad választások után a nyilvános közéletben a tartománygyűlésen jut először szóhoz. A sajtó munkása, különösen a publicisztika terén, bizonyos újszerűségekre és az igazság művészi felöltöztetésére törekszik, míg a politikusnak az általa képviselt tömegek kívánságait, akaratát, hangulatát és köztudatát plasztikusan kell feltárnia és semmiféle effektus kedvéért nem szabad kizökkennie az államférfiúi megfontolás szabta keretek közül. Ehhez képest Várady tartózkodott attól, hogy a nemzetiségi küzdelem feyveréinek agyát a szavak új ötvöztetésével és a gondolatok színeinek átfejtésével díszítse fel. Nem tett egyebet, mint a sajtóban már rég kialakult okfejtést approbálta és éppen ezáltal vált beszéde bölcs és célirányos államférfiúi cselekedetté.

Nincs az országban magyar ember — akármilyen táborba sodorta is a választási agitáció — aki ne azonosítaná magát Váradyval a kijelentésével, amely szerint az itteni magyarságot áthatja az a meggyőződés, hogy ifjú államunk erősödése, békéje, konszolidációja, fejlődése és virágzása egyben a legbiztosabb előfeltétele az itt élő magyarság haladásának és boldogulásának. Az egész jugoszláviai magyar kisebbség lelkeből lelkezik Váradynak az a megállapítása is, hogy a magyarság híven, lelkiismeretesen kívánja teljesíteni minden kötelezettségét új hazája iránt és ezért nem vár semmi mást, mint ami az alkotmány és a szentesített törvények szerint megilleti: polgári jogegyenlőséget, politikai, gazdasági és kulturális téren. És lehet-e vitás, hogy a megilletődött és szolemnis felhívás a locarno-i szellem követésére, a bizalmatlanság dudájának kigyomlálására és az együttes alkotó munkában összehozható egyetértésre nem pusztán a szónok egyéni felkesedéséből, hanem az itt lakó magyarok egyetemének mélyen gyökerező lelki dispoziációjából lobbant ki?

Rámutat Várady arra is, hogy a nemzeti kisebbségekre nehézségeket ró az alkotmány és törvények rendelkezéseikhez nem mindenben alkalmazkodó gyakorlati valóság. Párron megvan a nemzetiségek egyenlőségűsége, de a háborus emlékekből

táplálkozó nacionalista elfogultság hátráltatja annak a szakadéknak áthidalását, amely a törvény betűje és a tényleges állapot között tátong. A sovinizmus szerint nincs, nem szabad, hogy legyen kisebbségi kérdés, mert népi tekintetben csak az a kötelek jogosult, ami az állami hovatartozásából fonódik a polgárok összessége köré. Ezzel a szemlehungyó negációval azonban a probléma nem szorítható le a napirendről. Ebben az országban a szerbek, horvátok és szlovének kivül vannak magyarok, németek, tótok, bolgárok, törökök és görögök, tehát vannak kisebbségek és így van kisebbségi kérdés is. A nemzeti kisebbsé-

gek pedig ép úgy, mint a faji többségek, természetesen ragaszkodnak nyelvükhöz és kulturájukhoz. A kisebbségi nyelv ne legyen osztraciació eszköz az egyik oldalról és ne legyen üldözés vagy mellőzés tárgya a másik oldalról. A tartomány magyar képviselői nem vetették rá magukat mohón a nyelvkérdés rendezésére, de Várady tudtul adja, hogy ez az abstinencia nem lemondás, csak türelmes és az érzékenységgel számoló várakozás a járási és községi autonómiák megvalósulásáig, amikor a kisebbségi nyelvhasználat szabályozása nem lesz tovább halasztható.

A beogradi tartománygyűlés tag-

jai pártkülönbség nélkül meleg rokonszenvvel és tetszésnyilvánításokkal fogadták Várady Imre dr. mérsékelt, mégis önértetes, jogokat rekonstruáló, önteljes, loyális, de nem szervilis beszédét, amely a magyar kisebbségek mentalitásának legfinnyesebb vonásait foglalta össze. Még semmi pozitívum nem történt a tartománygyűlésen a kisebbségi kérdés megoldása irányában, de maga Várady beszéde és a hatás, amit keltett, vívmány: a magyar párt és a radikálisok közt létrejött paktum vívmánya. Várady beszélt és Locarno szelleme lebegett a beogradi tartománygyűlés fölött.

Pleszkovics Lukács dr. visszaélésekkel vádol szuboticaí birákat és ügyvédeket

A szuboticaí demokrata képviselő szerint egyes ügyvédek helyszini tárgyalások és választott bíróságok kérésével igyekeznek befolyást gyakorolni a birákra — A választott birák honorariuma — Hajsza a csődért

A parlament megszavazta az igazságügyi költségvetést

Beogradból jelentik. A parlament szombati ülésén, amelyen folytatták az igazságügyi költségvetés vitáját, felszólt Pleszkovics Lukács dr. szuboticaí demokrata képviselő is, aki sulyos vádakot emelt szuboticaí birák és ügyvédek ellen. A képviselő tulzottan sötét képet festett a szuboticaí igazságszolgáltatás állapotáról.

A vita első szónoka Zsanics horvát föderalista volt, aki a horvát és szlovén igazságszolgáltatás bajait tárta fel. A beogradi bíróságok a horvátországi bírói ítéleteket nem hajtják végre. A hágai bíróság előtt igen sok per folyik az állam ellen törvényellenes szekvesztrálás miatt. Egy ilyen pört már elvesztet-

tünk és ha a többi pört is így intézik el, ez az államnak öt-hat milliódjába fog kerülni. Végül Zsanics követelte a törvényegyesítés gyorsabb tempóját.

Tadies Glisa Pribicevics-párti képviselő szerint az igazságszolgáltatás nem csak válságban van, hanem egészen megbénult. A sajtótörvényen kívül egyetlen törvényt sem egyesesítettek. Bizalmatlan a kormány iránt és ezért a költségvetés ellen fog szavazni.

Szuperina Benjamin Radics-párti hosszasan beszélt a horvátországi igazságszolgáltatásról. A horvát bíróságok tul vannak terhelve, nincs elég személyzet és halmozódnak a perek. A költségvetést nem szavazza meg.

egy háromtagu bírói tanács és egy jegyzőkönyvvezető szállt ki Szuboticaí Szentára és az a félnek körülbelül 2800 dinárjába kerül.

Elmondta Pleszkovics, hogy ő, mint ügyvéd, hasonlóképp járt el egy régen váró örökösödési perben, meg is tartották a helyszini tárgyalást és amikor a birák látták, hogy 153 lánca földről, 15 millió értékről van szó, azt mondták, hogy miért ne szállhatnának ki mégegy-szer, fizesse meg a költségeket az ellenfél. Ő ellenezte ezt és a bíróság nem is szállt ki másodszer.

Később az értelmes ügyvédek

a választott bíróság

intézményét használták ki a maguk céljaira. Választott biráknak ugyanazokat felelték ki, akiknek mint rendes bíróságnak kellett volna itélkezniök és ezek a birák igen magas díjakat állapítottak meg önmaguknak. Vannak ügyek, amelyekben

a birák 20—20.000 dinár itéltek meg önmaguknak.

Azt állította ezután Pleszkovics, hogy ugyanabban az örökösödési perben, a melyben a helyszini tárgyalás lefolyt, maga a törvényszéki elnök beszélt rá, hogy kérje a választott bíróságot és ugyanazokat a birákat kérje, akik már a helyszinen voltak és az ügyet ismerik. Ő ezt nem akarta megenni, de később a törvényszék elnöke forszirozta a dolgot és öt-tíz tanu előtt a következőt mondotta:

— Ön csak hozza az ügyet választott bíróság elé, tegyen minket választott birákká és garantálom, hogy a pert megnyeri.

Pleszkovics nem ment bele a választott bíróságba és a pert elvesztette.

— A választott bíróságnál — folytatta Pleszkovics — egyes ügyvédek annyira mentek, hogy a birák honorariumát telekkönyvileg bekebeleztek. Egy ügyben

Pleszkovics Lukács a szuboticaí igazságszolgáltatásról

Pleszkovics Lukács dr. szuboticaí demokrata képviselő tartott ezután hosszabb beszédet, amelyben különösen a szuboticaí igazságszolgáltatással foglalkozott és igen éles támadást intézett egyes szuboticaí birák és ügyvédek ellen, anélkül, hogy neveket említett volna.

— A Vajdaságban — mondotta Pleszkovics — a bajok nagyobb mértékben jelentkeznek, mint másutt. Tuldságosan sok alkalmatlan biró van, csupa fiatal-ember, aki 1923-ban végezte a jogot és most már biró. Vannak felfüggesztett birák, akik nem dolgoznak, pedig ezek volnának a legalkalmasabbak, mert az egész életüket birói gyakorlatban töltötték el.

Tizenötezer elintézetlen per

— Vannak a Vajdaságban olyan speciális dolgok, amelynek másutt nem találhatók. Minden bíróságnál, leginkább azonban a törvényszékeknél és a noviszadi lebbviteli bíróságnál annyi az elintézetlen polgári per, hogy nincs is kildatás ezek eldöntésére. A noviszadi fe-

lebbviteli bíróság elnökének egy jelentése szerint ott 1925 végén 3036 elintézetlen per feküdt. Ez a bíróság évenként legfeljebb 800 pert intézhet el és évenként több mint 2000 per érkezik oda. A szuboticaí törvényszéken több mint 15.000 elintézetlen per van. Itt azonban nemcsak ez a baj, hanem az is, hogy egyes ügyvédek ezt nagyon jól kihasználják a maguk céljaira. Aki a Vajdaságban szép igazságszolgáltatást akar látni, jöjjön Szuboticaíra. Vannak ugynevezett értelmes ügyvédek, akik hamarosan rájöttek arra, hogyan kell feltalálni magukat az új rezsimben. Ezeknek nem fontos a sok restancia, hanem az a fő, hogy az ő pereiket elintézzék. Ezért kitalálták, hogy minden perben helyszini tárgyalást kell kérni.

Setyerov: Ha helyszinre kiszállnak, napidíjakat kapnak.

Grol: És ebédet.

Pleszkovics: A birák pedig más tekintetben revansálják magukat

Egyetlen tanu kihallgatása végett

ugyanígy állítottak össze egy választott bíróságot és

az a három bíró, aki a rendes tanácsban már ítélkezett az ügyben, mint választott bíró munkájáért 100.000 dinárt állapított meg, mint-hogy pedig a félnek nem volt pénze, az ingatlanaira telekkönyvileg bekebelezte.

Az az ügyvéd, aki a bekebelezést eszközölte, a legjobb csődöt kapta meg.

A meggyanusított jogászegylet

— Szuboticán — mondotta Pleszkovics — jogászegylet alakult. Engem is meghívtak az alakuló ülésre, amely után bankett volt. Már akkor láttam, hogy a jogászegylet élén ugyanazok állanak, akik a helyszíni tárgyalásokat és a választott bíróságokat kitalálták. Két-három hét múlva felszólítást kaptam, hogy fizessenek be 10.000 dinárt a jogászegylet segélyalapjára. Nem fizettem, de egyes élelmes ügyvédek 50.000 dinárt is fizettek az alapra, amely ma 300.000 dinárral rendelkezik. Azt beszélik, hogy ebből az alaphoz az elnök és a bírák bizonyos összegeket vettek fel kölcsönképpen.

Bírószöktetés tömeggondnokságért

A csődügyekben uralkodó állapotokról beszélt ezután részletesen Pleszkovics.

— Az ügyvédek — mondotta — ha valaki rosszul áll, már előre beszélnek egymásközt arról, hogy ki lesz a csőd-tömeggondnok.

Valóságos maffia alakult ezen a téren.

Példa erre Vermes Károly esete. Vermesnek tizenöt-huszmillió dinár értéket képviselő vagyona van és amikor híre járt, hogy az adóssága kilenc és félmillió, akkor az ügyvédek és bírák beszélni kezdtek arról, hogy ez a csőd három tömeggondnokot is elbírná. Az elnök és még egy bíró elleneztek a csőd megnyitását. Az élelmes ügyvédek erre azt csinálták, hogy

azt a bírót, aki a csődöt ellenezte, autón Szomborba csalták azzal az ürüggyel, hogy ott egy választott bíróságnál kell elnökölnie. A bíró el is ment és ezalatt az ellenfél be-terjesztette a csődkérvényt és talált bírakat, akik elrendelték a csődöt.

Elnöknek nem a törvényszék elnökét, hanem egy tanácselnököt szemeltek ki aki két szavazóbíróval együtt a csődhatározatot aláírta. A megszóktetett bíró, miután Szomborban megkapta jutalmát és költségeit és kijelentették neki, hogy a felek kibékültek, visszaérkezett Szuboticára, ahol megtudta, hogy miről van szó. Az elnök felelősségre vonta a bírakat és az egyik bíró vissza is vonta aláírását. Ebből az ügyből kifolyólag büntügyi és fegyelmi eljárások is vannak folyamatban és szó van annak az ügyvédnek felelősségrevonásáról is, aki a bírót Szomborba szöktette.

— Az igazságügyminiszternek — folytatta beszédjét Pleszkovics — kötelessége rendbehozni az igazságszolgáltatást. Éppen most folyik Szuboticán egy büntügyi tárgyalás, mert a közadós ráltott a csődötömeggondnokára. Az ügyvéd rábeszélte a felet, hogy kérjen csődöt maga ellen. A fél aláírta a kérvényt és azt kívánta, hogy ügyvéde legyen a csőd-tömeggondnok. Miután kívánsága teljesült, a csődötömeggondnok rövidesen bezáratva. A miniszter azt mondta, hogy a magyar polgári perrendtartás igen komplikált. Ez az állítás nem helytálló, mert a törvény csak azoknak komplikált akik azt nem jól ismerik.

Végül javasolta, Pleszkovics, hogy ügyvédek nevezzenek ki ideiglenes bírákká és kijelentette, hogy a költségvetés ellen fog szavazni, mert bizalmatlan a kormány iránt.

Pleszkovics Lukács dr. beszéde után az elnök szünetet rendelt el. Szünet után Loncsarevics Nikics-párti a horvátországi igazságszolgáltatás bajairól beszélt. Rankovics Dragutin demokrata a szerbiai igazságszolgáltatásban uralkodó állapotokat ismertette. Az ülést egy órákor zárták be és délután öt órákor folytatták.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen folytatták az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalását. A vita első szónoka Nikolics

Milan demokrata volt, aki beszédében kizárólag az igazságügyminiszternek azzal a pótiavaslatával foglalkozott, mely szerint a csődönkívüli kényszer-egyezséget újból életbe akariák léptetni. A kényszer-egyezségi eljárás szerinte eddig is kaoszt teremtett és az összes gazdasági szervezetek is ellene foglaltak állást. Szükséges lett volna, hogy a gazdasági érdekképviseletek ebben az ügyben meghallgassák és csak az ő véleményeik után döntsön a miniszter. A csődön kívüli eljárás az ország külföldi hitelét lerontotta. Követelte, hogy az igazságügyminiszter külön törvényjavaslatot terjesszen be a kényszer-egyezségről.

Rafaj Radics-párti hosszabb beszéde után Srskics igazságügyminiszter a zárzó jogán válaszolt a felszólalásokra.

Nagy dicsőrevel emlékezett meg a bíróságok működéséről és kiemelte, hogy a visszaélések tekintetében mint az igazságszolgáltatás adminisztratív vezetőjének nincs módjában közbelépni. Az esetleges visszaélések elkövetői ellen a törvényben előírt módon lehet csak eljárni. Beszéde végén energikusan visszautasította a Radics-párt részéről emelt vádat, hogy egy levelével befolyást akart gyakorolni a választási bizottságok elnökeire. Bemutatta a kérdéses levelet és elmondta, hogy azt több mint ezer példányban, nyitott borítékban küldötte szét pártbarátainak, akik között bizottsági elnökök is voltak. A többség Srskicsot megtapsolta. A parlament ezután szakaszonkénti szavazással részleteiben is elfogadta a költségvetést és rögtön megkezdte a köz-

oktatásügyi tárca tárgyalását.

Vukicsevics Voja közoktatásügyi miniszter exorzéjában kiemelte, hogy a négy- és nyolcosztályos gimnáziumok hűve. A gimnáziumok számát 140-ről 80-ra akarja csökkenteni, mert nincs szükség ennyi gimnáziumra. Az ingyenes oktatás sok pénzbe kerül, de az ország speciális viszonyai miatt fenn kell tartani. Bejelentette, hogy a miniszteriumban kidolgozás alatt áll az általános oktatásügyi tervezet. A tanítóképzők, egyetemek és elemi iskolák helyzetének ismertetése után beszédét azzal fejezte be, hogy a miniszterium a legnagyobb figyelmet az ifjúság testi és erkölcsi nevelésére fordítja.

A miniszter beszéde után az elnök az ülést berekesztette. A legközelebbi ülés vasárnap délelőtt tíz órákor kezdődik.

Radics István bejelenti, hogy pártja belép a kormányba

A Radics-párt a külügyi, igazságügyi, pénzügyi és közoktatásügyi tárcára tart igényt — Makszimovics marad a belügyminiszter — Radics István megegyezett Dimitrijevic Mitával

Uzunovics kilenc pontja

Zagrebból jelentik: A Radics István és Dimitrijevic Mita között már napok óta folyó tárgyalások egyre komolyabb formát öltenek. Már nem titok, hogy a tárgyalások célja a horvát parasztpárt bevonása a kormányba. A Jutarnji List értesülése szerint Dimitrijevic Mita Uzunovics miniszterelnök nevében Radics Istvánnak a következő kilenc pontban foglalt feltételt ajánlotta fel arra az esetre, ha a Radics-párt hajlandó a radikálisokkal felújítani a kormánykoalíciót.

1. A horvát parasztpárt négy tárcát kap, köztük egy fontosabbat, vagy a közoktatásügyi, vagy a pénzügyit.

2. A kormánynak legelső feladata lesz a tartományok működésének biztosítása, azzal, hogy az állam bevételeinek egy részét átengedik a tartományoknak.

3. A községi választások kiürása a Vajdaságban és Boszniában.

4. A járási önkormányzati választások kiürása legkésőbb öt hónapon belül.

5. A parlament még a nyári ülést előtt megszavazza az adóegységesítési törvényt.

6. A dalmáciai agrárreform törvényjavaslatot szintén elfogadják a nyári szünet előtt, de kisebb módosításokkal a kisbirtokos javára.

7. Makszimovics marad belügyminiszter, de a horvát parasztpárt egy államtitkári állást kap a belügyminiszteriumban és ez az államtitkár fog kizárólagos joggal rendelkezni Horvátországra és Dalmáciára nézve.

8. Főispánok főváltása, amennyiben azt a horvát parasztpárt kívánja.

9. A kormány munkaprogramját július végéig köteles megvalósítani, azután augusztusban feloszlatták a parlamentet és a radikális-szlovén néppárti-Radics-párti kormány vezetné a választásokat októberben.

Szombaton délnben a zagrebi tartományi választmány ülése után megkérdezték az újságírók Radics Istvánt a kilenc pont felől.

— Nagyjában helyesek az információk — mondott Radics. —

A Dimitrijeviccsel folyó tárgyalásokat tényleg ezen az alapon vezetik.

Egyet hangsúlyozok: mi megelégszünk három-négy tárcával, ha széles koncentrációs kormány alakul, ha azonban a mi pártunk csak a harmadik lesz a kormányban, akkor öt tárcát követelünk, köztük két fontosabbat.

— Főköveteléseink a következők: Az

autonómiák és összes konzekvenciák kiegészítése, elsősorban az anyagiakat kell a tartományoknak biztosítani, hogy életképesek legyenek. Azután jönnek a községi, végül pedig a járási választások. Ez volt megbeszélésünk fő tárgya.

— Tárgyalásunk második témája a törvényhozói munkára vonatkozik. Az adóegységesítésről, a községi szervezetekről és a dalmáciai agrártörvényekről volt szó. Itt

nincs köztünk és a radikálisok között lényeges eltérés,

sőt az adóegységesítés tekintetében közelebb állunk a radikálisokhoz, mint a demokratákhöz. A sajtó nem méltatta kellőképpen Radics Pavlenak azt adóegységesítő bizottságban tett nyilatkozatát, hogy a mi pártunk meg fogja szavazni az adótörvényt.

az új kormánytöbbség tehát már tényleg megvan.

— Követelésünk harmadik pontja, hogy külpolitikánkat el kell mozdítani a jelenlegi holtpontról.

Nekünk az angol orientációhoz kell csatlakoznunk,

ahhoz az Angliához, amilyenek Genfben és az angol parlamentben látjuk.

— Oroszország ma, a zsidó befolyás ellenére, szlávabb, mint valaha, bár Szovjetország harmadik különböző nemzetiségnek önállóságot adott és föderatív államot alkotott. Ez megfelel a nemzetiség fogalma angolszász felfogásának is. A külpolitikai kérdésekről sokat beszélünk Dimitrijevic Mitával.

Azt se látom be, miért ne kaphatná a mi pártunk a külügyi tárcát. De feltétlenül igényt tartunk legalább a külügyi államtitkárságra.

— Van-e már személyi kombináció ebben a tekintetben? — kérdeztük.

— Igenis, mind a két posztra van már jelöltünk. De erről még korai volna beszélni.

(Mint másuton szerzett értesülésekből megállapíthatjuk, Radics István itt saját magára, illetőleg Krnjevic Juraj személyére célozott.)

— Genfi szellemű külpolitikát követelünk — folytatta Radics — és olyan belpolitikát, amely a nemzeti újjáépítés programján alapszik. Azt hiszem,

a pénzügyi, igazságügyi és közoktatásügyi tárcát e feltétlenül meg kell kapnunk.

— Makszimovics személye nem akadály a mi együttműködésnek?

— Nem. Részünkről az ügyet jogi és politikai szempontból egyaránt elintéztünk tekintjük. Mi vádat emeltünk és

a jogilag egyedül illetékes fórum, a parlament, felmentő ítéletet hozott, ebbe bele kell nyugodnunk. Nem Makszimovics személye ellen, hanem a választási erőszakosságok ellen küzdöttünk épp-ugy, mint a korrupciós affér idején nem Pasicot támadtuk személyében, hanem a korrupciós rendszert. Mind a két esetben sikerült elkerülnünk a személyi áldozatokat. Pasic esetében sikerült defenzívába szorítanunk a korrupciót, most azt hiszem, defenzívába szorítottuk a választási visszaélések rendszerét.

— Tehát elnök ur, úgy látszik, új kormány van kilátásban?

— Dehogyan van kilátásban! Az új kormány már kész, csak még formálisan nem alakult meg

— szölt határozott hangon Radics.

Kedden lesz ítélet a gyilkos britaniás bűnpörében

Budapestről jelentik: Az izgalmas fordulatokban bővelkedő Kmetty-féle bűnpör szombati tárgyalásán befejezték a tanúhallgatásokat és megkezdtek az iratok ismertetését. Az iratokból kiderül, hogy Kmetty annakidején okleveles gépészmérnöknek szerepelt. A honvédtörvényszék megkeresésére a műegyetem válaszában megállapítja, hogy Kmetty Károly sohasem szerepelt a műegyetem hallgatóinak listájában és így mérnöki oklevelet sem szerezhetett. Egy másik okiratról kiderül, hogy Kmetty, aki állandóan főhadnagynak adta ki magát, csak hadnaggy volt és sohasem neveztek ki főhadnaggyá.

Amikor a tárgyalásvezető ezeket az iratokat felolvasta, Kmetty Károly, akit láthatólag nagyon kellemetlenül érintett ezeknek az adatoknak a nyilvánosságra kerülése, felugrott a vádlottak padjáról és kérte, hogy ezeknek az iratoknak a felolvasását mellőzze a bíróság, mert ezek nem tartoznak ide. A tárgyalásvezető erőlesen leintette Kmettyt azzal, hogy ő határozza meg, mi tartozik a bíróság elé és folytatta az iratok ismertetését.

A perbeszédre hétfőn kerül a sor és az ítélet keddre várható.

DR. HORVÁT ÜDÜLŐ OTTHONA ABBAZIA

Elsőrangú, modern kényelemmel berendezett új magyar ház. Saját nágy és árnyas park, napos terraszok, minden szobából feis ge tengri kilátás, föyóviz. Hires bánati konyha. Gyermek: 5 év n feüli kiséret nélkül is. Orvos a házban. 148

KISEBBSÉGI ÉLET

A magyar belügyminisztérium kiadott hivatalos közlése szerint harminchat-ezerre szaporodott a visszahonosítási kérvények száma. A minisztérium munkatervet dolgozott ki, mely szerint nyolc hónap leforgása alatt túlórázásokkal el fogják intézni az összes kérvényeket. Az optások legnagyobb része csehszlovák területről óhajt visszajönni Magyarországra; legkisebb az optások száma Jugoszláviából. Eddig 160.000 utóállambeli állampolgár szerezte meg visszahonosítását, de valószínű, hogy ez a szám eléri hamarosan a kétszázézetet.

*

A hóstáti magyar földbérlok küldöttségileg keresték fel Osvada kolozsvári polgármestert, hogy a kormány által ígért földeket adják vissza nekik. A polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy a Gazdasági Akadémia igazgatójával és Mikes grófnéval együtt leutazik Bukarestbe, hogy a hóstáti földeket tehermentesítsék, a hivatalnokok a Gazdasági Akadémia földjeit megkapják, viszont gróf Mikesné az Akadémia részére átbocsátott földekért cserébe a bánási földekhez jusson. A küldöttség tudomásul vette Osvada polgármester kijelentését és azzal a reménnyel távozott, hogy a földeket hamarosan megkapják.

*

Hans Otto Roth, a német parlamenti csoport vezére, aki a magyar és szász együttműködést már régóta propagálja, hosszabb nyilatkozatot tett erről a kérdésről.

— Az az álláspontom, hogy kisebbségi blokkot, mint célt, határozottan és azonnal ki kell tűzni. De a véleményem az, hogy a kisebbségi blokk gyakorlatilag csak idővel lesz megoldható. Hivatkozom a lettországi kisebbségek blokk-megállapítási kísérletére, mely annak ellenére, hogy dr. Schimand, a legkitűnőbb kisebbségi vezérpolitikusok egyike vezette, fiaskóval végződött, mert az orosz kisebbséggel szemben elvi ellentétek merültek fel. Ebből azt következtetem, hogy kisebbségi csoportok melyeknek elvi programja teljesen megegyezik, a gyakorlati politikában nehézségekkel, ellentétekkel találkoznak, melyek önként folynak az összes népek természetéből, lelki alkataból, stb. A politika százszázalékosan gyakorlati kérdés, melynek módszerét, taktikáját és egyéb rafinementjait minden nép a maga módján vezeti le. Ebből következik, hogy a kisebbségi blokk gyakorlati ügye is csak idővel lesz teljesen megoldható. Az impériumváltozás után az egyes kisebbségek egészen különböző álláspontokat foglaltak. Egyesek, mint a németiség is, azonnal az aktivitás tevékenységére léptek, mások haboztak, vagy készületlenül állottak. Különbözött tehát a helyzetünk. Természetesen, mióta a magyar párt csoportjával bevonult a parlamentbe, kisebbségi érdekeink lényegesen szolidarizálódtak és igen közel jutottunk egymáshoz. Azonban sokféle nehézséget kell számbavennünk, így többek között azt is, hogy a különböző kormányok mindig törekedni fognak arra, hogy a kisebbségek helyzetét ne engedjék azonosossá lenni. Egyik kisebbséget favorizálni fogják a másik rovására csak azért, hogy a kisebbségek gyakorlati és lelki helyzete előtér legyen. Ellenható erőket vetnek tehát közéjük, hogy megosszanak bennünket. Ez a helyzet minden országban teljesen hasonló, de ennek ellenére a műveltebb kisebbségek között már kifejlődött egy eszmei közösség, az ugyanazon jogokért való küzdelem sorsközössége.

*

A romániai németek is igen elégedettek a kormány halogató politikájával. Muth Gáspár, a svábok vezére igen elkeseredetten nyilatkozott: „Hogy mi a kormány álláspontja a felekezeti iskolák államsegélyéről — mondotta — pontosan nem tudom, mert hiszen a kormány tagjaival keveset érintkezhetem. Averescu miniszterelnöknek a kormányzás kezdetén igen nehéz helyzete volt, főleg azért, mert a liberálisok állandó pergőtűz alatt tartották a kisebbségi kérdés miatt.

A tábornok — akit rendkívül okos és tapintatos embernek ismerek és aki, bár lelkét a nemzeti érzés tüze fűti is, mégsem elfogult sovíniszta — bizonyára módot fog találni arra, hogy kedvezően intézze el a nehéz problémát. Sajnos, egyelőre semmi olyan nem történt, ami részünkről optimizmusra adna alkalmat. Ellenkezőleg: a német parlamenti csoport tagjai sötétben látják a kisebbségi jövőt. Ez a körülmény a közeljövőben döntő elhatározás elé állítja a német pártot, hogyha a kormány nem tesz eleget ígéretének, illetve annak a kötelezettségének, amelyet a párisi egyezmény állapított meg és amely — mint ismeretes — kötelezte az utóállamokat, hogy a kisebbségi iskoláknak aránylagos államsegélyt juttassanak. Amikor láttuk mostoha sorsunkat, sokszor gondoltunk mi magunk is arra, hogy panaszainkkal

az elé a fórum elé lépünk, amely óra a párisi szerződésnek, eddig még nem tettük meg, mert az volt az elvünk, hogy előbb minden utat itt bent próbálunk ki. Egyáltalában nem tartom azonban kizártnak azt, hogy a német kisebbség, ha már minden remény megszűnik arra nézve, hogy az állam részéről kedvező elintéztést nyerjenek a szerződésben garantált kérdések, maga is a Népszövetség előtt keres jogorvoslást számtalan sérelmére. Nem hiszem, hogy erre sor kerül, mert ha végig nézem az Averescu-kormány tagjainak névsorát és annyi kiváló férfi nevét látom, kizárt dolognak tartom, hogy addig engedjék telni az elkeseredés poharát, amíg kicsordul. Mi már elmentünk a türelmesség legvégső határáig, most igazán a kormányon van a sor, hogy eleget tegyen kötelezettségének.

Bethlen a jövő héten utazik Rómába

A magyar külügyminiszter a magyar kisebbségekre vonatkozólag is folytat tárgyalásokat Genfben

Budapestről jelentik: A kormány pénteken minisztertanácsot tartott, amely főleg a genfi tanácskozásokkal foglalkozott. Bud János pénzügyminiszter, aki csütörtökön érkezett vissza Budapestre, beszámolt a minisztertanácson azokról a tanácskozásokról is, amelyeket Valkó Lajos külügyminiszter nemcsak az utóállamok külügyminisztereivel, hanem Chamberlainnel és Brianddal is folytatott. Ezek a tárgyalások, amelyek Magyarországra nézve igen kedvezően alakultak, szükségessé tették, hogy Valkó külügyminiszter továbbra is Genfben maradjon és a népszövetségi tanácskozások befejezése után is folytassa tárgyalásait.

A magyar külügyminiszter megbeszélései elsősorban a határmenti kérdések rendezése körül forogtak, azonkívül a nyugdíjakra és a magyar kisebbségekre vonatkoztak.

ezenkívül szóba került a magyar állampolgárok kisajátított birtokainak az ügye. Végül tárgyalta Valkó kül-

ügyminiszter a szövetségi katonai elnörszöveg bizottság magyarországi működésének közeli befejezésével kapcsolatos kérdésekről is.

A külpolitikai helyzetre való tekintettel

Bethlen miniszterelnök előrelátólag csak a jövő héten indul Olaszországba.

ahol Rómában találkozik Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszterrel, aki Bethlen utazását is előkészíti Mussolinivel való találkozására alkalmával. Klebelsberg, aki vasárnap délután utazik Rómába, szombat délután felkereste a budapesti olasz követet, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Klebelsberg kultuszminiszter először Mussolininél tesz látogatást, majd március 18-án leolvasást tart Rómában az olasz-magyar szellemi együttműködéséről és az olasz-magyar barátság lehetőségeinek megteremtéséről. A magyar kultuszminiszter körülbelül három hétig fog Olaszországban tartózkodni.

A Saar-terület kiűritésének kérdése a Népszövetség előtt

Stresemann előterjesztette feltételeit a Saar-vidék közigazgatására nézve — Kompromisszumos megoldás jött létre a felsősziléziai iskolák ügyében

Genfből jelentik: A párisi lapok genfi tudósítói legutolsó jelentéseikben arról adnak hírt, hogy

a Saar-kérdésben a kompromisszum lehetősége ki van zárva és a Népszövetségi Tanács szavazással fog dönteni.

Az ellentét főleg a nemzetközi vasutvédelmi őrség megszervezése körül támadt, azonban a francia lapok szerint Stresemannak nem kellemtelen, ha a tanácsban esetleg leszavazzák, mert — mint a »Matin« megállapítja — ez esetben odahaza a nemzeti párt előtt a hős szerepében fog tetszeleghetni, aki csak a túlhatalom előtt hullott a porondra.

A kompromisszumos megegyezés sikerült volna, ha Berlinből hátha nem támadják Stresemann.

Német diplomáciai futárok szalagáltak állandóan Genf és Berlin között és egyre jöttek a sürgős táviratok Berlinből, amelyeknek az eredménye nem is maradt el. Sikerült a problémát úgy összegabalyítani, hogy a kompromisszumos megoldás nem jöhetett létre.

A francia sajtó által eképp ismertett helyzetben ült össze a Népszövetségi Tanács szombati ülése. A délelőtti ülés megnyitása késett, mert még az utolsó percben is folytak a kompromisszumos tárgyalások a felsősziléziai iskolák kérdéséről és a Saar-kérdésről. Tizenegy órakor nyitotta meg az ülést Stresemann elnök és nyomban bejelentette, hogy a német birodalmi kormány, nevében el-

fogadja az előadó javaslatát, amely a felsősziléziai iskolák ügyét szabályozza.

A kompromisszum szerint a felsősziléziai iskolákban csak a német anyanyelvű gyermekek vehetők fel, de a lengyel kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy ennek az utjában nem fog akadályokat gördíteni,

viszont a vitás kérdésekben vegyes tanügyi bizottság dönt, amelynek egy svájci tanfőri is tagja lesz. Ez a megoldás nem áll ellentétben a régebbi konvencióval, csak határozottabb formájú és minden félreértésnek elejét veszi.

A Népszövetségi Tanács ezután megkezdte a Saar-kérdés tárgyalását. A jelentést a kérdés előadója, Scialoja olasz delegátus terjesztette elő és ez a jelentés majdnem teljesen megegyezik azzal a javaslattal, amelyet a Saar-tartomány kormány-bizottsága nyújtott be a Népszövetségnek. Ez

a javaslat rámutat a kérdés kínos és kényes voltára és arra, hogy a megoldás azért nehéz, mert a megegyezés kizárólag a két érdekelt fél jóakarától függ.

Stresemann külügyminiszter azonnal válaszolt az előadó jelentésére. Hosszabb beszédben fejtegette, hogy a Saar terület megszállására kitűzött tizenöt éves határidőnek majdnem a fele ideiglenes megoldással, tojdozó-foldozó munkával telt el, de

most már nem lehet halogatni a Saar-kérdés végleges rendezését

és ebben a tekintetben teljesen egyetért a Saar-terület kormányának elnökével

A német birodalom nem akarja ezt a kérdést elvi vitákra kihasználni, de ragaszkodik ahhoz, hogy a Saar-tartomány kormányzó-bizottságának tervében, amit a jelentés tartalmaz, a következő szempontok jussanak kifejezésre: először

meg kell pontosan határozni az időpontot a francia csapatok visszarendelésére.

2. A Saar-terület vasutvédelmi őrségének nem szabad túlságosan nagyok lenni, hanem elég néhány száz ember.

3. A vasutvédelmi őrség nem lehet szövetségi jellegű, hanem nemzetközinek kell lennie.

4. Csak egészen kivételesen szabad a vasutvédelmi őrségnek a Saar-terület lakossága felett jogkört adni.

Stresemann beszéde után az ülést délután két órakor berekesztették és a tárgyalás folytatását délutánra halasztották.

Temerin adósérelme

Négyszáz kereskedőjétől és iparosától kétféle millió dinár adót és pótdadót követelnek

Oberknezevics Szávó, temerini községi jegyző vezetésével péntek délelőtt temerini iparosokból és kereskedőkből álló nagyobb küldöttség járt a noviszadi kereskedelmi- és iparkamaránál, ahol dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár, kamarai főtitkár fogadta őket.

Oberknezevics Szávó jegyző előadta a község iparosainak és kereskedőinek azt a panaszát, hogy a község az 1923-1925-ik évekre III. osztályú kereseti adó címén 220.000 dinárral volt megadóztatva, ami oly nagy összeg, hogy azt a temerini kereskedők és iparosok nem fizethetik meg. Temerinnek 9900 lakosa van és 30.000 lakosu bácskai városok sem fizetnek ennyit. Egy temerini kis bádogosmestert 1200 dinár harmadosztályú kereseti adóval róttak meg, holott ékkora összeget Noviszadon a legnagyobb kereskedő cégek is alig fizetnek és Szomborban például a város legnagyobb szabócége csak 300 dinár III. osztályú kereseti adót fizet. Emellett Temerinben hétszáz százalékos a pótdadó, míg Noviszadon csak ötszörös.

A küldöttség arra kérte a kamarát, hogy eszközölje ki a pénzügyminiszternél, hogy a kezenfekvően igaztalan és elviselhetetlen adókövetést semmisítse meg és rendeljen el új adókövetést.

Dr. Koszics Mirkó válaszában kijelentette, hogy már ismételtén eljár a temeriniéket jogos sérelmének orvoslása ügyében, de a pénzügyminisztériumban idegenkednek új adókövetéstől, mert félnek, hogy ez precedensül szolgálhatna más községeknél és ebből nagy adókösz támadhatna. A kamara külön-külön figyelmeztette az egyes iparosokat és kereskedőket, hogy egyénileg felebezzék meg a sérelmes adókövetéseket, ami meg is történt, de a reklamációs bizottság ezideig nem vette tárgyalás alá a beadott felebbezéseket. A kamara ugy a felszólamlási bizottságoknál, mint a pénzügyminiszternél mindent el fog követni, hogy a temeriniéket súlyos megadóztatásán segítve legyen. A kamarai titkár is rámutatott, hogy amíg a tizenötezer hold temerini föld tulajdonosai 90.000 dinár földadót fizetnek, a négyszáz temerini iparos és kereskedő 220.000 dinár III. osztályú kereseti adóval van terhelve.

Hatósági leánykereskedés

Az eladott cselédleányok súlyos vádakat emeltek a szombati főtárgyaláson a miskolci munkaközvetítő hivatal vezetői ellen

Miskolcra jelentik: A miskolci törvényszék szombaton folytatta dr. Szikszay Ferenc és Mészáros Ferenc, a miskolci hatósági munkaközvetítő hivatal főnökeinek, valamint büntársaiknak bünpörét, akiket tudvalevőleg azzal vádol az ügyészség, hogy munkára jelentkező cselédleányokat a mezőcsáti éjjeli mulatóba közvetítették ki és hogy erőszakosságokat követtek el a munkára jelentkező cselédleányokkal. Szikszay és Mészáros a pénteki tárgyaláson tagadták, hogy tudtak arról, hogy Grossmann Kálmánék mezőcsáti mulatójában erkölcstelen életmódra kényszerítik a leányokat.

A szombati tárgyaláson ezzel szemben súlyosan terhelő tanuvallomások hangzottak el. Az első tanu Fábian Lidia cselédleány volt, aki ellen a vád szerint Szikszay Ferenc dr., a munkaközvetítő hivatal főnöke, hivatalos helyiségében erkölcstelen merényletet követett el. A leány kihallgatása zárt tárgyaláson folyt le.

Utána Ferencsik Margit cselédleányt hallgatta ki a bíróság, aki megdöbbenően súlyos vallomást tett a munkaközvetítő hivatal vezetőire és alkalmazottaira. Elmondotta, hogy a múlt évben másfél hónapig munkanélkül volt és ekkor jelentkezett a hatósági munkaközvetítő hivatalban, ahol Mészáros Ferenc főnökhelyettes több leánnyal együtt behívta a szobájába és ott bemutatta neki Grossmann Kálmánt, a mezőcsáti éjjeli mulatóhely tulajdonosát és kijelentette, hogy most jó alkalom lenne Mezőcsátra szerződnie, mert ott az éjjeli mulatóban hat leányra van szükség. Pár nappal később behívták a munkaközvetítő hivatalba és három másik leánnyal együtt utba akarták indítani Mezőcsátra és adtak nekik utiköltséget és előleget is. Epen ekkor érkezett azonban vissza Mezőcsátról Pechó Margit cselédleány, aki élesen kifakadt Mészáros ellen és valamenynyük előtt elmondotta, hogy tönkre tették az életét, mert az éjjeli mulatóban erkölcstelen életre kényszerítették. Ezt a kifakadást hallotta Mészáros és Szikszay is és Szikszay még tréfálkozott is, kijelentve, hogy legalább megpróbálkozott ezzel is. Amikor a négy cselédleány ezt hallotta, visszaadta az előleget és az utiköltséget is és más tisztességes állást

kértek. A hivatal főnöke azonban kijelentette, hogy részükre más állás nincs, mert ezáltal olyan helyre akarták küldeni őket, ahol dolgozniok sem kellett volna.

A bíróság szembesítette a leányt Mészárossal és Szikszayval, akik tagadták a leány állításait, amit azonban Ferencsik Margit a szemébe mondott. A szavazóbírák kérdéseire még elmondotta a leány, hogy hiába kértek ő és társnői később is ismételtlen állást a munkaközvetítő hivatalban, nem kaptak. Elmondta még a leány, hogy a hivatalban többször szemtanuja volt annak, amikor csinosabb cselédleányokat berendelték a főnök szobájába és egy ízben látta, ami-

A rézgálic vámjának eltörlése a „Zorka“ vegyészeti gyár megszűnését jelenti

Az olasz gyárak kedvéért ítétek halálra egy virágzó hazai vállalatot

A Službene Novine március 5-iki számában minisztertanácsi rendelet jelent meg, amely a külföldről behozott rézgálic vámját eltörli. A rézgálicot eddig métermázsánként 12 aranydinar vám terhelte. A szőlőgazdáknak ez a vámelengedés nem okozott akkora örömet, mint aminő súlyos hátrány háramlik belőle az ország közgazdaságára s különösen Szuboticára. A rézgálic vámjának elengedése a bortermeleő számára literenként alig egy para kiadás csökkenést jelent, ellenben maga után vonja, hogy az ország egyetlen vegyészeti gyára, amely rézgálicot állít elő, kénytelen üzemét teljesen beszüntetni.

A Zorka vegyészeti és műtrágyagyár, amely egy közép-európai koncern tulajdona, két évvel ezelőtt rézgálicgyártásra rendezkedett be s több millió dináros befektetéssel üzemképességét annyira emelte, hogy a jövő évben már az egész ország rézgálic szükségletét elláthatta volna. A gyár üzemére az utolsó években igazolhatólag hatalmas összegeket fizetett rá, munkásai, tisztviselői kara kilencven százalékban jugszláv állampolgár s figyelembe kell venni, hogy a hadsereg részére olyan fontos cikkeket is állít elő, amelyek az ország védelme érdekében elsőrangú fontosságúak.

A Zorka-gyár veszteséges üzemét csak a kedvezőbb jövő reményében s azért tartotta fenn, mert a 12 aranydina-

kor Fábian Lidia feldultan jött ki onnan. Egy más alkalommal pedig egy belső szobába hívtak be több cselédleányt, a hol a hivatal főnökeinek a jelenlétében egy állítólagos fiatal báró végigmustrálta a leányokat azzal az ürüggyel, hogy szobaleányt akar fogadni, de ragaszkodik ahhoz, hogy a leány csinos legyen, miután azonban egyik sem tetszett neki nem szerződöttetett le egyet sem a leányok közül. Később azután hallotta hogy az állítólagos báró mégis fogadott egy szobaleányt, aki hamarosan meg is betegedett.

A leányt megeskették vallomására majd a tárgyalást berekesztették s folytatását hétfőre halasztották.

ros vám mellett arra számított, hogy kapacitásának fokozásával a rézgálicgyártás kiízetődik.

Akkor, amikor kormányprogram, hogy a külföldi tőke részvételét a nemzeti termelésben biztosítsák, nagyon meggondolandó lett volna, hogy érdemes-e a szőlőgazdáknak jutó literenkénti egy parért kockára tenni a virágzó hazai ipar telep létét.

A rézgálic vámjának leszállítása sokkal jobban szolgálja az olasz gyárak érdekeit, mint a bortermeleőkét. Az olasz gyárak ma a nemzetközi árfolyamon alul adják el a rézgálicot, mert számolnak azzal, hogy az esetben, ha a konkurrens gyárak megszüntetik üzemüket, versenytárs nélkül maradnak s busásan behozhatják a veszteségeiket.

A rézgálic vámjának elengedése következtében a Zorka-gyár nem képes megbirkózni az olasz konkurrenciával s kénytelen beszüntetni üzemét. A gyár igazgatósága még kísérletezett Beogradban a rendelet visszavonása érdekében, próbálkozása azonban eredménytelen volt s a gyári üzem beszüntetése most már elkerülhetetlennek látszik.

A Zorka-gyár megszüntetésével kétszáz munkás és negyven tisztviselőcsalád marad kenyér nélkül, az állam és a város elveszt egy igen jó adófizetőt, Szubotica és az ország kereskedői és iparosai elesnek attól a jövedelemtől,

amit a Zorka-gyárral való forgalom jelent.

A gyár munkásai és tisztviselői most testületileg a szuboticiai főispánt és polgármestert keresik fel s az ő intervenciójukat kérik arra nézve, hogy tegyék lehetővé a gyár üzemének fenntartását.

„Én beszéltem rá“

Izga' mas járásbirósági tárgyalás a hiányzó okmánybélyegegek miatt

Beckerekéről jelentik: Rendkívül érdekes pört tárgyal szombaton Mikovics Milos beckereki járásbíró.

A pör vádlottja: Mihajlovics Joca dr. tekintélyes beckereki ügyvéd, akit Berkovics Erzsébet feljelentett, hogy négy-százötven dinárt, amit okmánybélyegekre átadott, az ügyvéd elszikkasztotta.

A tárgyaláson dr. Mihajlovics elmondotta, hogy a feljelentés egyszerű zsarolási manőver. Az asszony férjét képviselte egy pörben, később azonban viszszaadott és a bíróság 7500 dinár perköltséget ítélt meg neki. Berkovicsot felszólította, hogy a pénzt május elsejéig fizesse meg, mert ellenkező esetben bepörli. Minthogy a határidő eltelt és a volt ügyfele nem fizetett, megindította a pört. Berkovicsné a pör megindítása után tette meg felejelentését azzal a szándékkal, hogy ezzel megszarolja. Nyilvánvalóan kitűnt ez akkor, amikor az asszony megjelent nála és azt az ajánlatot tette, hogy ha a perköltséget elengedi, a felejelentést visszavonja. Berkovicsné ellen ezért viszonydat emel zsarolás címén.

Berkovicsné azt vallotta, hogy négy-százötven dinárt átadott az ügyvéd irnokának, hogy a törvényszéknél pótolják a hiányzó okmánybélyegeket. Egy hónappal később megjelent a törvényszéken, ahol közölték vele, hogy az okmánybélyegeket még mindig nem pótolták. Az ügyvédi irodában, ahova azonnal visszatért, azt mondták neki hogy az okmánybélyegeket már rátették az ügyiratokra.

Mihajlovics Joca dr. ezután felkérte Mikovics járásbíró, kérdezze meg az asszonytól, ki beszélte rá, hogy ellene felejelentést tegyen. A hallgatóság sorában ülő dr. Osztovcics Szlavkó ügyvédjelölt erre felugrott helyéről és a bíró felé fordulva, izgatottan kiáltotta:

— Én beszéltem rá. Tessék jegyzőkönyvbe venni.

Az izgalmas jelenet után a járásbíró a tárgyalást elhalasztotta.

Koszoru

Kier kapitány sirjára

Hálátlan kutya az ember. Illetőleg egy kutya nem is lehet annyira hálátlan, az legalább megnyalja a kezét életmentőjének, amíg én — nem tagadom — kissé mérgesen és neheztelve néztem Kier kapitányra, amikor halottimból felrázott. Micsoda tapintatlanság egy védtelen hullát ennyire döngöztetni, amint ahogy Kier kapitány teljes robusztus erejével nekem esett, akit éppen öt perccel ennek előtte a hajánál fogva huztak ki s szerdes ajkkal, megüvegesedett szemekkel a Duna ösvényéből, ahol 1916. év nyarán hősi haláloamat letem. Ahelyett, hogy hagyott volna csendesen és békében aludni — óh világosan emlékszem, hogy magamban immár szépen elintéztem mindent, leszámoltam földi életemmel és már átlendültem azon a félelmetes korláton, amely az élet és a halál birodalmát elválasztja. Ekkor éreztem először, hogy milyen felesleges pont voltam ezen a földön és mennyire nem érdemes ragaszkodni ama funkciókhoz, amelyeknek állandóan üzemben való tartása kimeríti az ember életét. Ahelyett, hogy étkül hagyott volna a halaknak, rohanya jött Kier kapitány, a germán óriás, addig rángatta karjaimat, rugott, pofozott, amíg aztán kénytelen voltam az erőszaknak engedni és újból megelevenedtem. Azóta életem második szakát, amely tiszta nyereség, ha úgy vesszük, amelyre azonban a valóságban alaposan ráfizettem. Ha szerelnem megfogta a kezemet és forró hangon, de határozottan azt mondta:

— Kedvesem elég volt, arra kérem, hogy holnapról fogva ne lépje át küszöböm... Felháborodva és dühvel gondoltam Kier kapitányra. Ennek is ön az oka kapitány ur, minek erőltette a

dolgot. Hát én nekem már mindent el kell tűrnöm? Szegény plusz életem kevés örömmel, annál több kinnal és hajjal alkonyul és meg kell állapítanom, hogy kár volt reagálnom Kier kapitány megfeszített élesztgetési kísérleteire. De hát egy német tengerészkapitány abban az időben — ez még a kiméletlen tengeraltjáró háboru problémája előtt volt — hártalan ambíciót mutatott fel. Kier kapitány ragaszkodott ahhoz, hogy II. Vilmos császárnak jelenthesse:

— Felsőleges uram, egy újságíró fogtuk ki a vízből, akit sikerült életre kelttenem.

Még, hogy nem vagyok biztos, hogy Kier kapitány erről jelentést tett Vilmos császárnak. Hisz ez a hadi tény abszolút lokális jellegű volt és semmi kihatással nem volt a háboru kimenetelére. És ha esetleg jelentés is ment volna Ófelségének, Potsdamban bizonyára ad acta tették az ügyet.

De ne is vonjuk be a vitába Vilmos császár személyét, tisztazzuk Kier kapitány és az alólirott viszonyát. Kier kapitány a legnagyobb német óceánjáró hajónak, az Imperatornak volt a parancsnoka, egy hatalmas termetű, szőke, kékszemű teuton, akit a háboruban Úvidékre vezényeltek ki a kikötő mindenható parancsnokának. A háboru »Schulter an Schulter« jelige alatt folyt és ahogy szövetségesünk Kier kapitány meztelen boltozatos vállát a dunai strand-fürdőn elcélmezgettem, nem tudtam eldönteni, hogy mi haszna van Kier kapitány urnak, ha vállat az én keskeny, három sorozásban untauglichnak minősített vállam csak neki feszíti? Jó magam a helyi lapnak voltam munkatársa, hogy a tengerészeti életről vegyek hasonlatot matrónási rangban, minden nap fel kellett buznom az árbóckosárba és széttekinteni, hogy és miképpen áll a hadihelyzet. Előző nap, amikor ama végzetes elhatározás született meg agyamban,

hogy a Duna habjaiban megmártom testemet, Höferünk jelentette:

Lemberg elesett. Ezzel szemben áll Belgrád bevétele.

Ezzel szemben ott a Hinterlandban gyönyörűen és békésen sütött a nyári nap és megnyitották a strand-fürdőt, amelynek kabinjait Kier kapitány építtette német katonákkal, ugyan ő volt szives megengedni, hogy a német katona nem akar koncertezni a vidám fürdőzők szórakoztatására. A kis város nagyon tisztelte Kier kapitányt, aki mikor a kávéházba lépett, a cigány rázendített a Wacht am Rheine. Amit ugyszólván már elárultam, senki az egész városban, sőt az egész monarchiában nem volt annyira lekötelezve Kier kapitány urnak, mint én, aki elég könnyelműen fürdeni mentem a Dunába és ezenközben a vízbe futtam. A fürdő szezon első áldozata én lettem volna, ha Kier kapitány nem irigylte volna tőlem ezt a dicsőséget és jobb ügyhöz méltó buzgalommal nem ver újból életet belém. Mondhatom, hogy nagyon kínos volt a helyzetem. Megmentésem tanui, tehát a mentő tanuk azt vallották, hogy már annyira meg voltam halva, hogy az orvosok, a kik megvizsgáltak, hullaszállító kocsiért telefonáltak. De Kier kapitány nem egyezett bele a normális elintézésbe és hatalmas pofonokkal esalta vissza el-távozott életemet. Mire én nem tudtam, vajjon nem kötelességem-e, hogy Kier kapitánytól pofonjai miatt lovagias elégtételt kérjek. Ha viszont párbaira került volna a sor, úgy biztos, hogy agyonkaszabol, tehát felesleges volt a feltámadásomat inscenizálni. Nagyon sokáig nyugtalanított, hogy előírás szerint hogy kell viselkednem Kier kapitány ural szemben, aki mint életmentőm tala-kodott életemben, akinek felelősségét mindama szörnyű tragédiáért, amelyek azóta szakadtak rám, minden bíróság

megállapítja. Senki sem mondhatja el magáról halála előtt, hogy boldog — mondotta a bölcs Solon. Én meg bölcsen azt mondhatom: Halála után nem mondhatja el magáról senki, hogy boldog.

Azt hiszem, hogy ezzel sikerült a soloni tételt kiszorítanom, de mit érek vele, ha minden pillanatban lecsap rám az a kérdés: mi van Kier kapitánnyal? Nagyon bánt, hogy legalább azt nem tettem meg, hogy az életmentésért kijáró prémiumot nem kérelmeztük, hogy megosztzkodhattunk volna ráta. Semmi hálát nem tanusítottam, vajjon biztosíthatom, hogy a revanche mindig készen állok. Kier kapitány visszament a tengerre, ahol alig van reményem, hogy valaha találkozhattunk. Mindég rémüldözök attól a gondolattól, hogy amikor rádiót hallgatok, egyszer egy S. O. S. kiáltás hasítja dohártyámat: Kier kapitány hajója süllyed és én itt tehetetlenül hallgatom a vészkiáltásokat és nem doborok egy mentőövet.

Nagyon mardosott a lelkiismeretem, hogy új évfordulókon elmulasztottam, hogy boldog új élet kívánjak a kapitány urnak. Ilyen csekély figyelmet sem kap a kapitány egy megmentettjétől máskor bizonyára meggondolja magát, hogy életet mentsem.

Nem régen a Bácsmegeyi Naplóból értesültem, hogy Kier kapitány, életmentőm, valahol Németországban meghalt. A gvászhir szívem mégéig megdöbentett és félálórcra engedem lobbogómat. Bár azt érzem, hogy viszonztam a hozzám való jószágát: én hagytam őt szépen meghalni, ahogyan elrendeltetett. Azt hiszem, hogy kettőnk közül én vagyok a jobb ember. Megbocsátottam Önnek derék kapitányom.

Izgalmas jelenetek a Rác-ügy főtárgyalásán

A védő és a sértett tévesen összeszólalkoztak — Rác György és Dimitrijevic Drágó dr. szembesítése — Kihallgatták a vidéki tanukat — A védő a család bukási ügy tárgyalásának elhalasztását kérte a csőd likvidálásáig

Mi történt a topolai gazdák hetven vagon buzájával

A Rác-pör szombati főtárgyalásán Dimitrijevic Drágó dr. tanu kihallgatását folytatták. A tárgyalás megnyitása után Csulinovics Ferdo dr. államügyész, Kendjelac Milivoj dr. és Putnik Jován dr. védők tettek előterjesztéseket, majd heves vita fejlődött ki Putnik védő és Dimitrijevic Drágó között.

Putnik Jován azt kifogásolta, hogy a tanu formális vádbeszédet tart, azután jogi természetű kérdéseket intézett a tanuhoz arra vonatkozóan, hogy mint csődtömeggondnok, milyen jogon teljesített bizonyos kifizetéseket és eladásokat.

Dimitrijevic Drágó dr. erélyesen visszautasította ezeket a kérdéseket, kijelentette, hogy nem hajlandó ügyvédi vizsgát tenni, mert egyszer már letette a vizsgát. Ingerült hangon erős kifejezéseket használt a tanu, mire az elnök figyelmeztette, hogy ne ragadtassa el magát.

Dimitrijevic Drágó egyébként folytatta azoknak az adatoknak felsorolását, amelyek a merényletre vonatkozóan az előre megfontoltságot bizonyítják, majd a hamis bukásra vonatkozó vádpontokat vette sorra és ezek valódságát bizonyította. A merénylet ügyében főleg arra terjeszkedett ki a tanu, hogy a vádlott egy cédulára írva előre elkészítette azoknak a névsorát, akikre li-
vatkozhatik bírósági kéréseknél.

Az elnök kérdésére kijelentette Rác, hogy a neveket a rendőrségen letartóztatása után írták össze védőjével.

Dimitrijevic kihallgatása közben többször folyt le izgalmas jelenet a tanu és a vádlott között. Rác kijelentette, hogy

megbánta tettét és szívesen bocsánatot kér Dimitrijevicstől.

Kéri, hogy Dimitrijevic tegye lehetővé, hogy az ügyet békésen intézzék el, hiszen az anyagi differenciák már nem olyan nagyok.

Dimitrijevic kijelentette, hogy mint ember szívesen megbocsát, de mint jogász tudja, hogy ennek nincs a perre jelentősége.

Dimitrijevic és Rác szembesítése

Miután Dimitrijevic befejezte vallomását, az elnök megkérdezte Rácot, van-e megjegyezni valója. A vádlott pontonként tette meg megjegyzéseit a tanu vallomásához. Igyekezett cáfolni a tanu állítását, majd az elrendelt szembesítés során megismételte, hogy Dimitrijevic ígéreteket tett neki, amit azonban nem tartott meg. A tanu ezt tagadta.

Az elnök (a vádlottnak): Tudta-e ön, hogy a tárgyalások közel járnak a kedvező befejezéshez?

A vádlott: Igen, tudtam.

Az elnök: Akkor mi indította önt arra, hogy ráljöjjen?

A vádlott: Pričát ígéreteket tett nekem, Nem tehetek róla, hogy most nem ismeri be.

Az elnök: Ön mindig más és más szövegű megállapodást említ.

A vádlott: Ha ő azt mondja, hogy nem tett ígéretet és hajlandó erre megesküdni, én

nem tudom magam igazolni.

Az elnök: Most azt mondja, hogy azért lőtt Dimitrijevicre, mert ő nem akarta teljesíteni kötelezettségeit, tegnap viszont azt mondta, hogy önkívületi állapotban lőtt.

Rác: Épen azért jöhettem önkívületbe, mert nem teljesítette ígéreteit.

Az elnök: Van még kérdése a tanuhoz? A vádlott: Kérem, csak most kezdődik. (A tanuhoz): Ön azt mondta nekem,

hogy ön fog gondoskodni csődbíróról, aki önnek jó barátja lesz, azt mondta, hogy csak önnel lesz dolgom. Miért ígerte, hogy felépített egy vámmalmot?

Dimitrijevic: Malomról csak annyi szó volt, hogy ön azt mondta, hogy ha nem lesz pénze a honorárium kifizetésére, a malom jövedelmének negyed részét átadja.

Az elnök: A tanu azt mondta, hogy barátságos mosollyal bucsuzott, ön viszont azt hitte, hogy gunyosan nevetett.

A vádlott: Én gunynak vettem.

Csalafinta dolog

Az elnök: Ön tudta, hogy az egyezés rendezése folyamatban van és vége felé közeledik.

A vádlott: Ez az egyezés nagyon csalafinta dolog.

Az elnök: Igaz, hogy a tanu honoráriumának huszonöt százalékát odaigérte önnek?

A vádlott: A négyszázezer dináron felüli összeg huszonöt százalékát.

Az elnök: Gördített-e akadályokat a tanu a megegyezés elé?

A vádlott: Először is három hónapig nem kaptuk meg az aláírását. A legnagyobb baj az volt, hogy Dimitrijevic dr. elboshánosodott. Ő azt mondta először, hogy csak vele lesz dolgunk. Boschánal együtt nálunk voltak Topolán és ekkor Boschán azt mondotta: »Kérem Rác ur, amikor kollégám magához hívatott, az volt az első szava, hogy a Rác-család ellen nem teszünk semmit.« Mikor később én Dimitrijevichez jöttem egyes kérdésekkel, azt mondta, hogy majd előbb Boschánnal megbeszéli. Boschán viszont feljelentés: tett ellenem csalárd bukás miatt.

Dimitrijevic Drágó: Boschán nem tett bünvádi feljelentést, hanem a feljelentést a csődbiztos tette meg.

Rác ezután a Fülöp-féle szerződésekre vonatkozólag tett fel kérdéseket, majd kijelentette, hogy nem igaz, hogy nagy háztartást vezetett.

Putnik Jován dr. és Kengyelac Milivoj dr. intéztek kérdéseket a tanuhoz, a ki kijelentette, hogy a vádlott Kengyelac jelenlétében ledírlis jeleneteket rögzített előtte és azt mondotta, hogy teljesen tönkrement. Azért ígérte neki a tanu a honorárium huszonöt százalékát, mire ez írásban kérte ezt, de maga a védő figyelmeztette, hogy ez a kérése szerénytelen.

Dimitrijevic Drágó dr.-t a bíróság megeskette vallomására.

A ljubljani tanu

Paulin Antal ljubljani kereskedőt hallgatta ki ezután a bíróság. A vádirat szerint Rác nagyobb mennyiségű lisztet irányított Fülöp nevében Stanicscsról Paufnak, hogy ezzel a hitelezőket ki-
játssza.

A tanu elmondotta, hogy 1926 márciusában valóban kapott Sztanicscsról lisztet. A lisztet Fülöp Zoltántól rendelte, Fülöp Zoltán küldte el neki és a pénzt, hetvenezer dinárt Fülöp utalványára Dimitrijevicnek fizette ki.

Radonics Sztreten szavazóbíró: Volt-e tudomása arról, hogy csődöt nyitottak Rác ellen?

A tanu: Nem.

Az elnök kérdéseire elmondotta még a tanu, hogy Fülöpnek, aki egy alkalommal volt nála Ljubljanában, harmincezer dinárt fizetett ki. Ezenkívül határozottan kijelentette, hogy

Ráccal sohasem tárgyalt, vele sem szóban, sem írásban nem érintkezett, a leveleket mindig Fülöp írta alá, néha azonban a Rác és Társa cég levelepapírján.

Az elnök ezután megkérdezte a tanutól, hogy mennyi költséget kíván. Pau-

lin 3046 dinárt kért, amelyből 1300 dinár utiköltség és élemezés a többi pedig mint kártérítést számította fel az elvesztett napokért. A bíróság csak a költségeket ítélte meg, az ügyész azonban felebbezett e határozat ellen, mert ezt az összeget is soknak találta. Föllebbezést jelentett be a tanu is, mert nem ítelték meg a kártérítést. Paulin Antal megeskették vallomására.

A legnagyobb hitelező

Piszker Béla noviszadi bankigazgató tett ezután rendkívül fontos vallomást. Piszker, aki a Bosnyák Kereskedelmi és Iparbank noviszadi fiókjának igazgatója, az elnök kérdésére a következőket mondotta.

— Körülbelül két és fél év előtt felkeresett engem irodámban Fülöp Zoltán és kérte, hogy nyissunk hitelt a Rác és Társa cégnek. Azt hiszem, körülbelül egymillió dinár folyószámlahitelt nyitottunk neki, de a következő feltételekkel: Fedezeti váltót kaptunk, amelyet a cégen kívül Rác és Ráczné aláírtak. A másik feltétel az volt, hogy a cég adjon nekünk bekebelezési nyilatkozatot, ami szintén megtörtént. Harmadszor, hogy a cég ezentúl csak velünk dolgozzék. Negyedszer megállapodtunk, hogy a biztosítási összeget tíz esetére ránk cedálják.

— Ez a cesszió azért nem történt meg azonnal, mert Fülöp azt mondotta, hogy szándéka van a biztosítást, amely eddig egyedül a Rossita Fonciernél van, több intézetnél felosztani. Az első évi kampány során körülbelül hat-hétszáz ezer dinárt hitelezünk. Egyszer azzal jött hozzám Fülöp, hogy háromszázezer csehi korona avanszot adjunk annak a fuvarlevélmásolatnak bemutatására, a mellyel igazolja, hogy Csehszlovákiába küldött lisztet és a pénzt majd mi inkasszáljuk be. A pénzt később megkaptam, bár a duplikátot nem mutatta be. 1925 szeptemberében kértem, hogy köszön a Dunav-nál, amely a mi intézetünk, chomage biztosítást, ami meg is történt és a bank azt kívánta, hogy ezt is cedálja ránk. Fülöp ezt meg is ígérte.

Aktiv mérleg a tűz előtt

— Körülbelül tíz-tizenegy nappal a tűz előtt személyesen voltam Rácznál Topolán. Kértem, hogy engedjék meg, hogy betekintést nyerjek a könyvekbe, mert tudni akartam vagyoni helyzetüket, ezt szó nélkül megengedték. Megnéztem a könyveket és megállapítottam, hogy

a cég abszolút aktiv.

— Megjegyzem, hogy amikor a könyvekbe betekintést kértem, előre figyelmeztettem Ráczékat, hogy ha konstatálom, hogy a cég passzív, élni fogok betáblázi jogommal. Erre azonban nem került sor, csak akkor, amikor a malomégés napján kollégámmal, Knöpfler igazgatóval leutaztunk Topolára. Ezen a napon

Rác és Fülöp sirva fakadtak és azt mondták: »Direktor ur magának nem kell félni, senki sem fog egy vasat se veszíteni.«

Azután átadták nekem a kötvényt és a cessziós levelet. Én azt hittem, hogy minden rendben lesz és csak ezután derültek ki a következők: A buza, amelyet elszámolásra vettek át, a topolai kisemberektől, nem volt elkönnyelve. Másodsor, hogy rajtuk kívül még a Közgazdasági Bankkal is dolgoztak, harmadszor, hogy a cég állapotja passzív. Kérdeztem Fülöpöt, mi van a Csehszlovákiába szállítandó lisztet, azt válaszolta elexpediálták, de a liszt elromlott, Fel is mutatta egy csehszlovákiai cég

Dr. OETKER féle BACKIN SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve megküldi: **Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor**

levelét arról, hogy a liszt megérkezett de emberi táplálkozásra alkalmatlan és engedélyt fog kérni a minisztériumban. hogy más célra eladassák. Én tárgyalásokat folytattam a Közgazdasági Bankkal a szanalás érdekében, újra üzembe akartuk helyezni a malmot, hiszen a gépek nem égették el, de ekkor kiderült, hogy a csődtömegből eladták azokat Weisz zsabalj malmosnak. Még mindig azt gondoltam, hogy szanalni lehet az ügyet és tárgyaltam erről Kiss vezérigazgató urral, de elsősorban azt kellett meg tudnunk, hogy mennyi honoráriumot kér a csődtömeggondnok. Rác azt mondotta, hogy négyszázezer dinárt. Mondtam, hogy hozzon erről írást az ügyvédőtől. Ez volt az utolsó ülés és azzal végződött, hogy Rác el fogja hozni a kért írást. Ezután történt a merénylet.

Az elnök kérdéseire elmondotta a tanu, hogy a chomage biztosításra vonatkozó cessziót az ő kérésére a tüzeset napján írták

tudatos antedatálásról szó sem lehet.

a tanu csak tegnap tudta meg az igazságból, hogy az írás előre van dátumozva Valószínűnek tartja, hogy

Fülöp izgatottságában vétette el a dátumot

Annak ellenére, hogy a fuvarlevélmásolatot nem mutatták be neki, az az impressziója, hogy a lisztet tényleg elküldték Csehszlovákiába és a szállítmány elromlott. A csehszlovákiai cég erre vonatkozó levelét nem figyelte meg alaposan, hiszen akkor még nem volt oka gyanakodni.

Végül kijelentette a tanu, hogy a bank úgy érzi, hogy megkárosították, de még most is szívesen megegyezne, ha erre volna lehetőség.

Kengyelac Milivoj dr. védő kérdésére még azt is kijelentette, hogy abban az esetben is hajlandó kiegyezni, ha a büntető eljárást megszüntetik.

Piszker Bédát vallomására megeskették.

»Ki lehet egyezni...«

Piszker kihallgatása után Kengyelac Milivoj védő előterjesztést tett, hogy a két ügyet választák szét, a család bukási tárgyalását halasszák el, mert az elhangzott vallomásokból

valószínűnek látszik, hogy a megegyezést létre lehet hozni.

Kérte, hogy a csőd likvidálásáig halasszák el a család bukás bűncselekményének tárgyalását.

Csulinovics-Ferdo dr. államügyész el-
lenzte az indítványt, mert szerinte a csőd még évekig is elhúzódhat.

Kengyelac Milivoj viszontválaszában hangsúlyozta, hogy a vádlott nem a család bukás miatt van vizsgálati fogságban és így nincs semmi akadálya annak, hogy ennek az ügynek a tárgyalása akármeddig is elhúzódjék.

A bíróság rövid tanácskozás után elvetette a védő előterjesztését, mert a tárgyalás folyamán nem merült fel olyan

körülmény, ami a két ügy szétválasztását szükségessé tette volna.

Kengyelac Millivo védő a határozat ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Bogoszavljevics topolai járásbíró a csödtömeghez tartozó ingók és ingatlanok leltározásáról és értékeléséről tett vallomást.

Negyvenezer dinár ujságpapírban

Roder Oszkár topolai gyógyszerész volt a következő tanu. Az elnök megkérdezi a tanutól, van-e arról tudomása, hogy Rác György hangoztatta, hogy rá fog lőni **Dimitrijevic** Drágóra.

A tanu: Erről nincsen tudomásom. Én legutoljára márciusban beszéltem Rác Györggyel.

Az elnök ezután áttér a többször említett negyvenezer dinár ügyének a tisztázására, amelyet **Fülöp Zoltán** ujságpapírba csavarva adott át Rodernek.

A tanu kijelentette, hogy 1925. év óta jóbarátságban volt **Fülöp Zoltán**nal. Igen gyakran előfordult, hogy vagy ő adott át kisebb-nagyobb összegeket megőrzés végett **Fülöpnek**, vagy **Fülöp Zoltán** bízott rá pénzt. Ugy látta, hogy

Fülöp nem volt a legjobb viszonyban az apósával

és azért nem tartja pénzét otthon, mert nem akarja, hogy apósa elkérje. Dubrovnikba akartak utazni, arra kellett a pénz. A kérdéses negyvenezer dinárt nem egyszerre, egy összegben adta ide **Fülöp**, hanem több részben. Elmondta még a tanu, hogy amikor **Boschán Samu dr.** ügyvéd eljött hozzá és hozott egy írásbeli utasítást, azonnal átadta neki a 40.000 dinárt.

Csulnovics Ferdó dr. államügyész kérdést intézett a tanuhoz, hogy biztosan tudja-e, hogy a negyvenezer dinárt több részletben adta át neki **Fülöp**, mert a vizsgálati adatok szerint **Fülöp** egyszerre és egy összegben adta át neki

a negyvenezer dinárt egy ujságpapírba csavarva.

A tanu megmarad amellett, hogy a kérdéses összeget több részletben kapta megőrzés végett. Az elnök kérdéseire kijelentette még, hogy dr. **Boschán**nak nem mondta, hogy egyszerre kapta a pénzt.

A tanut megeskették.

Szén és üres zsákok

Havas Jenő topolai maomtulajdonos, a **Havas** és **Forgács**-cég birtoka a következő tanu. Kijelentette, hogy

Fülöp Zoltán soha sem adott át neki semmiféle összeget.

Amikor a Rác-malom legett, volt a Rácéknek szénük raktáron. Miután a szén, ha sokáig tárolják, elromlik, kinnálják nekik a szénét megvételre. **Fülöp** tette az ajánlatot. Üres zsákok is voltak, mondták, hogy a zsákokat is vegyék át. At is vették napi áron a szénét is, a zsákokat is.

— A szén és a zsákok vételárát — folytatta a tanu — gondolom 53.000 dinárt, kérte tőlem **Fülöp**. de én nem adtam neki oda, mert az ilyen árut hatvan, esetleg kilencven napi határidőre szokás fizetni. Közben elrendelték a csödtöt Rác ellen. Ekkor megajánlottam **Boschán Samu dr.** ügyvédnek, a helyettes csödtömegdognak, hogy szénért és üres zsákokért van nálam Rácznak pénze és kérdeztem, hogy kinek fizessük ki az összeget? Egyben mondtam neki: »Ha hozol egy erre vonatkozó rendvényt, én a pénzt kifizetem neked.« **Boschán dr.** elhozta az erre vonatkozó utalványt és én a pénzt az ő kezéhez fejtetem.

A szombati tárgyalás **Somogyi László** mérnök kihallgatásával fejeződött be.

Somogyi arról adott felvilágosítást, hogy **Steiner** Mavró mérnöknek Rác 13.000 dinár kifizetést eszközölt.

Pavlovics István elnök ekkor a tárgyalást megszakította és folytatását hétfő reggel félkilenc órára tűzte ki.

Mit mondott Grassl?

A képviselő cáfolja, hogy Magyarországgal ellen kívánt volna határkiigazítást

Berlini tudósítás alapján a »Bácsme gyeyi Napló« azt írta, hogy dr. **Grassl** György német párti képviselő Németországban tartott előadás sorozatában azt kívánta, hogy a jugoszláviai és magyarországi németek etnográfiai és gazdasági egysége érdekében a jugoszláv-magyar határt Jugoszlávia javára igazítsák ki.

A berlini tudósításra vonatkozólag dr. **Grassl** György képviselő a következő levelet intézte hozzánk:

— A »Bácsme gyeyi Napló« március harmadiki számában most befejezett németországi előadásorozatomról tudósítást közölt, amellyel kapcsolatban a következő megállapításokat kell tennem: Hangsúlyoztam azt a tényt, hogy az etnográfiailag egységes volt délmagyarországi svábság a Bánátban és Bácskában meghuzott új határvonalak következtében érzékeny gátlásokat szenvedett kulturális és gazdasági fejlődésében. Ugyanígy hangsúlyoztam azt is, hogy a németek az SHS királyság lojális polgárai és amint az a Kulturbund és a német párt megalakulásakor, valamint az első genfi kisebbségi kongresszuson kifejezésre jutott, a leglojálisabban törekednek a délszláv állam keretein belül nemzeti és kulturális követeléseknek teljesítését kivívni.

Ezentul mindaz, amit a berlini tudósító jelent, rosszakaratu kiutalás, amit a leghatározottabban visszautasítok. Vonatkozik ez arra anevetséges állításra is, amely szerint a német-francia közledekből kiindulva, határkiigazítást követeltem volna az SHS királyság javára. Már az a tény, hogy előadásaimat német főiskolákon, a Majna melletti Frankfurtban és Lipsében a német szellemi és gazdasági élet legkiválóbbjai előtt tartottam meg, a berlini tudósítót meggyőzhette volna arról, hogy ezek a »tét« hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Egyébként előadásaim legközelebb nyomtatásban is megjelennek — az első részt a grazi »Tagespost« már nyilvánosságra hozta — úgyhogy akkor mindenki elgogulatlan kritikát alkothat azokról.

Beograd, 1927 március 9.

Dr. Grassl György

*

A közleményt mi berlini tudósítás alapján írtuk meg s e szerint dr. **Grassl** sulyosan sértő és lekicsinylő módon nyilatkozott a magyarokról. Minthogy saját szavainak mégis csak dr. **Grassl** a legjobb interpretálójá, készségesen leközzöljük dr. **Grassl** nyilatkozatát, s konstatáljuk mi is, hogy a képviselő nem tett olyan nyilatkozatokat, amely a jugoszláviai nemzeti kisebbségek közti békés együttműködést megzavarhatná.

Hajsza

az ezerdinár után

Vakmerő módon loptak meg Noviszadát egy zagrebi kereskedőtől

Noviszadról jelentik: Vakmerő módon loptak meg Noviszadon **Kuchenthaler** József zagrebi kereskedőt.

Kuchenthaler aki üzleti ügyekben érkezett Noviszadra, délben betért a Stolz-féle vendéglőbe ebédelni. A vendéglőben ujságot vásárolt, kivett a zsebéből egy ezerdinár értékű tízdináros csomagot, melyet később letett az asztalra. A szomszéd asztalnál ebédelt egy ismeretlen fiatalember, aki megkérdezte **Kuchenthalert**, hogy megvan-e az ezer dinár.

— Igen megvan.

— Beváltom ezerdinárossra. Rögtön jöve! — mondotta az ismeretlen és ezzel lekopva az asztalról a tízdinárosokat, sietve eltávozott. A zagrebi kereskedő azt hitte, hogy a vendéglő egyik alkalmazottjával van dolga, aki udvariasságból szaladt beváltani a pénzt. Csak akkor fogott gyanút, amikor a fiatalember percek mulva sem tért vissza. Odament a vendéglőshöz, akit megkérdezett, nem látta-e azt a fiatalembert, aki a pénzt elvitte. A kocsmárossal az-

tán kimentek az uccára, ahol a szolgálatot teljesítő rendőrt kérdezték ki. A rendőr közölte, hogy a fiatalember kocsi siba ült és a Putaki-ut irányában elhajtatott. **Kuchenthaler** a rendőrral autótba ült és üldözőbe vették a fiakkert, melynek azonban sikerült eltűnni a szemük elől. A városháza előtt később véletlenül szembekeleltek az üldözött bérkocsival, de már üres volt. A kocsi elmondta, hogy a fiatalember egy Magyar-necsi kauráz néli szállt ki. A kalapüzlet tulajdonosa megerősítette, hogy a fiatalember nála járt, vásárolt egy kalapot, aztán eltávozott.

A rendőrség nyomozza a titokzatos tolvajt.

A szabad királyi városok és a bácskai tartománygyűlés

Klicin Mita szerint törvényhozási uton kell a szabad királyi városok és tartománygyűlés egymáshoz való viszonyát rendezni

Noviszadról jelentik: Több lap, így a »Bácsme gyeyi Napló« és a beogradi »Vreme« is közölték közölték arról a üllikusról, amely a bácskai szabad királyi városok, Szombor, Szubotica és Noviszad és a tartománygyűlés között támadt és amely szerint a három szabad királyi város meg akarja a tartománygyűléssel szemben védeni önállóságát, hogy mentesítse magát a nagy összegre rugó tartományi pótdadó fizetése alól. Ezzel kapcsolatban közöljük **Klicin Mita** tartománygyűlési választmányi elnöknek az ujságírók előtt tett nyilatkozatát, amely féreértésre adott okot és ezért **Klicin Mita** felkérte a »Bácsme gyeyi Napló« noviszadi munkatársát, hogy az alábbi nyilatkozat közlésével igazítsa helyre félreértett nyilatkozatát:

— A tartománygyűlési választmány legutóbbi ülésén semmiféle konfliktus nem támadt a szabad királyi városoknak a tartománygyűléshez való viszonyából kifolyólag, ami annál kevésbé történhetett meg, mert ez a kérdés a tartománygyűlési választmány ülésén egyáltalán szóba sem került és így konfliktus sem támadhatott.

— Szomborban néhány ujságírónak elmondottam véleményemet a szabad királyi városoknak a tartománygyűléshez való viszonyáról és pedig abból az alkalomból, hogy a beogradi tartománygyűlésen Beograd és Pancsevó városoknak a tartománygyűléshez való viszonya vita tárgyát képezte. Az alkotmánynak a szabad királyi városok önkormányzatáról szóló és a tartománygyűlési törvénynek idézésével megjegyeztem, hogy a tartománygyűlés szervezetéről szóló törvényben a városok önkormányzata nincs rendezve és így kérdéses, vajjon a közigazgatási bíróság a törvény szellemében jart-e el, amikor a városokat felszólította, hogy haladéktalanul küldjék el képviselőket a tartománygyűlésbe. Nem azt mondtam, hogy a legközelebbi tartománygyűlésen szóvá kívánom tenni ezt a kérdést és azt sem mondtam, hogy a három város tizenhét tartománygyűlési képviselője jogtalanul veszt részt a tartománygyűlésen, hanem csak annyit mondtam, hogy az én véleményem szerint a nemzetgyűlés egyik legsürgősebb teendője, hogy mielőbb elkészítse a városi önkormányzatról szóló törvényt, amelyben rendezni kell a városok viszonyát a tartománygyűléshez. A lapokban közölt tudósításból nyilatkozatomban ez a része kimaradt.

— Véleményem szerint a rendezett tanácsu városokkal analog módon lehetne és kellene a szabad királyi városok ügyét is rendezni, csak arra kell ügyelni, hogy a szabad királyi városok elkerüljék a kettős megadóztatást.

Hangsúlyozta végül **Klicin Mita**, hogy a szabad királyi városok részéről nem indult meg semmiféle akció, amely azt célozza, hogy a városokat mentesítsék a tartományi költségvetésben előírt pótadók alól.

Tíz évre bérbeadják Palicsot

A városi tanács megegyezett a Mac Daniel-csoporttal Szerdára rendkívüli közgyűlést hívták össze

Szubotica város tanácsa szombaton délben rendkívüli tanácsulást tartott, amelynek egyedüli tárgya Palics-fürdő bérbeadása volt. A bérbeadás ügyében, ami iránt már hosszabb idő óta folytak tárgyalások a városi tanács és a Mac Daniel pénzesoport között, szombaton végleges döntés történt. A városi tanács elhatározta, hogy a Mac Daniel-csoportnak tíz évre bérbeadja Palics-fürdőt.

A Mac Daniel-csoport, amelynek Szubotican más érdekltsége is van, körülbelül egy évvel e előtt tett ajánlatot Palics-fürdő bérbevétele ére. A közvetlen tárgyalások azonban csak néhány héttel ezelőtt indultak meg az érdekel-

felek között. Legutóbb a palicsi vendéglők bérlőinek követelése miatt ideiglenesen megszakadtak a tárgyalások, de sikerült módot találni ezeknek a nehézségeknek áthidalására.

A szerződés tíz évre fog szólni és a városi tanács hétőli rendkívüli tanácsülésén fogja megszövegezni a bérleti szerződést, amelyben részletesen feltüntetik, hogy milyen beruházásokat kell a pénzesoportnak eszközölni. Szerdára különben rendkívüli közgyűlést hívták össze, amely dönteni fog Palics bérbeadásáról. A közgyűlés valószínűleg elfogadja a tanács javaslatát és így Palics-fürdőt már az idei szezonban a palicsi bérlők fogják igazgatni.

Nemzeti tanács alakult Sanghaiban

A városi tanács tízezer főnyi hadsereget v d

Londonból jelentik: Kantoni jelentés szerint San-Kai-Sek tábornoknak, a kantoni hadsereg főparancsnokának

sikerült kiegyenlíteni a Kuomintang pártban felmerült súlyos elmentéteket.

A tábornok pénteken manifesztumot tett közzé, amelyben békére és egyetértésre hívja fel a kantoniakat, mert csak a párt egysége biztosíthatja a forradalom vívmányainak stabilizálását.

Sanghaiban harminc tagu nemzeti tanács alakult a sanghai-i kínai negyed közigazgatásának ellátására.

Sun-Csuan-Fang főkörmányzó, **Sanghai** megbízottja maradék csapataival elhagyja a várost és ott van **King-Su** tartomány felé. A Sanghai körül operáló csapatok parancsnokságát **Csang-Csung** egyik alvezére vette át. **Sun-Csuan-Fang** sanghai-i főkörmányzó csapatainak távozása folytán most

Sanghai védelmét a tízezer főnyi hadsereg látja el.

Sanghaiban pénteken társztrájk kezdődött, amelyben eddig hatezer munkás vesz részt.

A kantoni csapatok változatlan erővel folytatják támadásaikat a Sanghai—nankingi vasutvonal ellen és áll a harc **Csang-Cso-Lin** és **Vu-Pei-Fu** csapatai között is.

Honkongi jelentés szerint a harc ezidőszerint **Vu-Hu** hirtokáért folyik és mind nagyobb arányokat ölt.

Megállapítható, hogy **Csang-Cso-Lin** hadseregének túzérsege főlényben van a kantoniakkal szemben és ezzel megakadályozza a kantoni hadsereget a Sárga-folyó átlépésében.

Sanghaiban harminctagu nemzeti tanács alakult.

mely átvette a kínai negyed igazgatását.

RÁDIOKÉSZÜLÉKEK és ALKATRÉSZEK
legelőbbban
SAVA MIODRAGOVIC
354 Novisad, Kr. Petra ul. 13

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. A beogradi Opera f. hó 14—15-re hirdetett vendégjátéka több tag váratlan megbetegedése miatt elhalasztódik. Az eladott jegyek a következő operaelőadásra érvényesek, vagy kivásárolásra a színházi pénztár visszaváltja. Folyó hó 14-ikén és 15-ikén mozi előadások lesznek.

VÁROSI MOZI. Március 10—13: *Karneval hercege.* Farsangi történet hét felvonásban. A főszerepben: Harry Liedtke és *Mézesetek a levegőben,* kalandos vígjáték 6 felvonásban.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Sztaribecsejről jelentik: Petkovics Szevén, az egyesített Sztaribecsej—zsabljai tanterület tanfelügyelője meglátogatta a sztari-becseji iskolákat. A tanfelügyelő tapasztalatairól jelentést tett felettes hatóságának.

— **Uj anyakönyvvezető Szentán.** Beogradból jelentik: Piszárov Mirkót Szentára anyakönyvvezetőnek nevezték ki.

Az egész világ táncol, miért nem táncol maga is?

— **Földet akarnak vásárolni a szanádi dobrovoljácok.** Szentáról jelentik: A szanádi dobrovoljácok között már évekkal ezelőtt kiosztották a Szent város tulajdonában levő négy és félszáz katasztrális holdas Nagybudzsákokat. A dobrovoljácok most ajánlatot adtak be a városhoz és az ajánlatban azt kérik, hogy örökáron adja el nekik a város a földeket. A beadvány felett a közgyűlés fog dönteni.

— **A beogradi tartományi közigazgatás kiadása és bevétele.** Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlés szombati ülésén Pantovics Dragutin, a pénzügyi bizottság elnöke számszerű adatokkal ismertette a tartományi közigazgatás kiadási és bevételi tételeit. Bejelentette, hogy az előirányzat szerint a tartomány bánati részére 63 százalékos pótdadó esik, ami 6.814.506 dinárt tesz ki. A tartomány bácskai részének a pótdója 3.132.732 dinár, a két beogradi járásé 913.825 dinár, azaz összesen 108.510,64 dinár a pótdó-jövedelem. Az esetben, ha a pénzügyminiszter és minisztertanács jóváhagyja azt a javaslatot, amely szerint Beograd város is fizetne hétszázalékos pótdódot, hogy az Beogradnak 1.588.350 dinár megterhelést jelentene. Ezzel összesen 12.439.395 dinárra emelkedne a pótdó-jövedelem. Az egyéb jövedelmekkel összesen pedig 30.433.461 dinár jövedelme lenne a beogradi tartománynak. Ezzel szemben a kiadások összege 27.418.661 dinár és így 2.505.000 dinár szüfűt is marad, amit utak építésére használnának fel. Ha a minisztertanács nem hagyja jóvá Beograd város pótdóját, a szüfűt 916.729 dinárra esőkken. A délutáni ülésen megejtették a bizottságok és tisztviselők választását. Megválasztották a fegyelmi, árvaszéki, vármegyei likvidációs és a tanügyi bizottságot, a melyben a magyar képviselők közül dr. Várady Imre, Pálffy Sándor és Balassa Pál dr. foglalnak helyet. A választások megejtése után Alekszijejics Mita főispán bezárta a tartománygyűlést, amely legközelebb a törvény értelmében csak november 5-én ül össze. Vasárnap a tartománygyűlés tagjai az elnökség vezetésével megkoszoruszák az Ismeretlen Katona sírját.

A pénzügyminiszter nem hagyta jóvá a szubotici ásványvíz illetéket. Beogradból jelentik: A pénzügyminisztérium megsemmisítette Szubotica város kiszélesített tanácsának azt a határozatát, hogy a külföldi ásványvíz után tizenkét dinár városi illetéket kell fizetni. A miniszter elrendelte, hogy csak annyit illetéket szedjenek, amennyit a belső ásványvíz után fizetnek, tehát ötven parát.

— **Megverték és kiraboltak egy hegyszentgyörgyi kereskedőt.** Becskerekről jelentik: A becskerei törvényszék szombaton tárgyalta Boksán Pavle, Boksán Cséda és Szprnoszu Pante matoráki román földművesek ügyét, akik 1925-ben Subkó József hegyszentgyörgyi kereskedőt megverték és elvitték tőle bundáját. Szprnoszu időközben Amerikába költözött és ezért csak a két Boksán fölött itélte a bíróság. A törvényszék a két vádlottat egy-egy havi fegyházra és 200—200 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Sikkasztással vádolt postás.** Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszéken pénteken tárgyalta Gyurgyev Veszelin vasuti postás bűnügyét. Gyurgyevet azzal vádolta az ügyészség, hogy a Kikinda és Dragutinová közt közlekedő mozgópostán rendszeresen dézsmálta a pénzesleveleket. A csütörtöki tárgyaláson semmi bizonyíték sem merült fel Gyurgyev ellen, a bíróság felmentette a vád alól.

— **Tagadnak a kasszarablással vádolt becskerei vasutasok.** Becskerekről jelentik: A rendőrség szombaton kihallgatta Vasziljevics Miloje vasuti tisztviselőt és Radenkovics Lázár mozdonyvezetőt, akiket a nyolcszáz ezer dináros vasuti kasszarablással gyanúsítanak. Mindkét letartóztatott tagadta, hogy része lenne a kasszarablásban. A nyomozást tovább folytatják.

Ha nem tud táncolni, megtanul a Városi Mozi ingyenes táncokursusán.

— **Csaló fiatal leány.** Sztaribecsejről jelentik: Furfangos fiatalkoru csaló után nyomoz a sztari-becseji rendőrség. Nikoldt Ferenc sztari-becseji mészároshoz beállított egy 12—14 évesnek látszó leányka és 100 dinárt kért kölcsön Bőrze István sztari-becseji kelmefestő nevében, akinél állítólag ő szolgált. A száz dinárt át is vette. Az eset tudomására jutott Bőrzének és felkereste a mészáros, akinek kijelentette, hogy ő nem kért kölcsön pénzt, sőt cselédjé sincs. A károsult mészáros jelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a fiatalkoru csaló leány után. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a leány több helyen követett el csalásokat hasonló módon.

— **Eljegyzések.** Roth Klárit (Szubotica) eljegyezte Grimm Győző (Noviszad) (Minden külön értesítés helyett.)

— **Heisler Ágika (Csóka) és Münsz Ferenc (Szentá) jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ki vagy, mi a neved?** Becskerekről jelentik: Szerb-Itebej községben Boldore Rada földművesnek vendégei érkeztek. Három rokona, Joszipoj Nemanjin, Kojics Vászsa és Popovics Ljubinka jöttek el hozzá látogatába Módosról. A vendégek öröme Rada elment rokonával a kocsmába, ahol megittak egy liter bort, aztán egy másik kocsmába mentek. A másik kocsmában is egy liter bort hozattak, de itt odaült az asztalukhoz Sztelkics Jován és Prju'ov Milutin is, akik összebarátkoztak. Mikor a bort megitták, mind a hatan együtt mentek egy harmadik kocsmába, ahol már nagyobb mennyiségű italt fogyasztottak el. Mikor ezt a kocsmát is megunták, elindultak a negyedik kocsmá felé. De oda már nem jutottak el, mert Sztelkics utközben hirtelen megragadta Joszipoj Nemanjin kezét és rákiáltott:

— **Ki vagy? Mi a neved?** Joszipoj megmondta a nevét, mire Sztelkics egy vesdarábball úgy vágott Joszipoj arcába, hogy az menten eszméletlenül esett össze. Ekkor a garázda Sztelkics elkapta Kojics Vászsa kezét és olyan hatalmas ütést mért rá, hogy ez is eszméletlenül esett össze. A két sebesültet bevitték a kórházba, a verekedő Sztelkicsot pedig a csendőrség fogta vallatára. Elmondta, hogy valaki este bezörgött az elblakán és elment. Megkérdezte egy arramenőtől, kik voltak azok, mire megtudta, hogy módosjak. Ezért elhatározta, hogy bosszút áll, ezért akarta leütni a módosiakat

— **Harc a szentái plébánia-épület boltjálért.** Szentáról jelentik: Gőzon István prépost-plébános halála után, október hónapban Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor felhívta a római katolikus hitközséget, hogy amíg a templom fel nem épül, addig a plébánia épületében kápolnát emeljen, az összes boltbérleti szerződéseket mondja fel, a helyiségeket pedig nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek adja ki. A hitközség február elsején a kapott utasítás értelmében felmondta a bérleteket május elsejére, a boltbérletek kiadására azonban nem nyilvános árverést tűzött ki, hanem zárt ajánlattételre szólította fel az üzlethelyiségekre, reflektálókat. A hitközségi képviselőtestület ugyanekkor olyan határozatot hozott, hogy a régi bérletek méltányosságból az ajánlatok felbontása után felszólítja, hogy esetleges alacsonyabb bér ajánlatukat egészítsék ki arra az összegre, amelyet a legmagasabb ajánlattevő felajánlott és ebben az esetben a helyiség a régi bérletké marad. A hitközségi képviselők most bontották föl a tízenöt üzlethelyiségre benvittott huszonhét pályázatot és eltérően az előbbi közgyűlésen elfogadott határozattól, három kereskedőnek, Garai Izsónak, Harstein Jenőnek és Fekete Sándor cégnek felmondták és eddigi üzlethelyiségeiket anélkül, hogy megkérdezték volna őket, hajlandók-e a felajánlott magasabb bérösszeget elfogadni, **uj bérletknek adták ki.** Rónai Jenőnek, akinek csak másfél év múlva jár le szerződése szintén felmondták és felhívták, hogy kössön a hitközséggel három éves szerződést magasabb bér mellett három havi

Négy óra alatt megtanulhat táncolni, ha megnézi a Városi Mozi ingyenes táncokursusát.

felmondással abban az esetben ha a kápolna építési terve valóra válik. A helyiségekből kiszorult kereskedőknek mindössze néhány hét áll rendelkezésükre, hogy más helyiséget szerezzenek, ezért kétségbeesett helyzetükben a püspökhöz fordultak. A püspök távollétében Szkenderovics püspöki titkár fogadta a kereskedőket, aki előtt felsorolták sérelmeiket, hogy a püspök utasítása ellenére nem nyilvános árverésen adták ki a boltbérleteket, a közgyűlés határozata ellenére nem kérdezték meg a tízenöt-tizenneve év óta a plébánia boltbérletjeit bérlő kereskedőket, hajlandók-e ugyanolyan bérösszeget fizetni, mint a legmagasabb ajánlattevő. Hivatkoztak arra, hogy az alapszerződésben biztosított egyévi felmondási időt nem vették figyelembe és sérelmesnek tartják, hogy a képviselőtestület hozta az existenciájukat veszélyeztető határozatot, pedig a szerződés szerint a plébánia mindenkori javadalmasa, tehát a plébános, vagy helyettese, az adminisztrátor jogosult egyedül a bérleti szerződés megújítására, vagy felbontására. A kereskedők reménykednek abban, hogy az apostoli adminisztrátor előterjesztett sérelmüket orvosolni fogja.

HA KELL ALKATRÉSZ, RADIO — A CIM NOVISAD, ALTERNO

— **Betörésért hat évi fegyház.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa csütörtökön tárgyalta Pantelinac Ilija és Osgyelt Milán szombori lakosok bűnügyét, akik a múlt évben Szomborban és környékén számtalan betörést és lopást követtek el. A bíróság Pantelinacot hat évi fegyházra, Osgyeltet pedig egy és fél évi börtönre ítélte.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Változóan felhős, hűvös idő várható. Számottevő csapadék nem lesz.

— **Április 5-ikén este fél 10 órai kezdettel rendezik a szubotici pincérek ezidei tavaszi báljukat, amely a szezon egyik legsikerültebb estélyének ígérkezik.** A bál, amely a Bárány-szálló összes termében lesz megtartva, igen nagy érdeklődés előzi meg. A zenét Markovics Jancsi teljes zenekara szolgáltatja. A pincérek ismerőseit és jóbarátait ezúton is meghívják a bálra.

— **Április 4-ikén ül össze újra a bácskai tartománygyűlés.** Szomborból jelentik: A bácskai tartományi választmány négy napon keresztül ülésezett, hogy a legközelebbi gyűlés anyagát előkészítse. Minthogy a választmány rendkívül előrehaladt munkájában, a tartományi gyűlést az eredeti terv szerint április negyedikére hívják össze. A választmány megállapította az egyes rosszortokat. Összesen kilenc ügyosztály van, még pedig közigazgatási, gazdasági és pénzügyi, középítési, ipari, gyári, szövetkezeti, árvaszéki, közegészségügyi és a házi vagyon kezelésének reszortja. A bizottság elkészítette az önkormányzati szabályrendelet tervezetét is, amelyet a napokban fognak kinyomtatni és a tartománygyűlési tagok között kiosztani. A költségvetés-tervezetet a választmány ívő szerdai ülésén fogja letárgyalni. A közoktatásügyi miniszter pénteken táviratot intézett Petrovics Jovan tankerületi inspektornál, akit felszólít, hogy a tartomány területén működő iskolák dologi kiadásának költségvetését állítsa össze és azt esatolja a tartományi költségvetéshez. A tartománygyűlés értesülésünk szerint, legközelebbi ülésén fogja kijrni a pályázatot a tartományi tisztviselői állásokra is. A tartománygyűlés csakis kvalifikált pályázókat vesz figyelembe.

Ingyenes charleston és black bottom tanfolyam a Városi Moziiban.

A száj és garatüreg fertőző betegségeinek leküzdésére csak a kellemes ízű ANACOT PASZTILLÁKAT használja.

— **A francia államnak óriási jövedelmek vannak a hazárdjátékból.** Párisból jelentik: A francia kormány éppen most tette közzé hivatalos jelentését az elmúlt 1926-iki év folyamán a szerencsejátékból befolyt jövedelméről. A számítás nem teljes, mert hiányzik belőle az a jövedelem, amely az államkincstárnak a francia kluboktól, különösen a párisi játéksalonoktól jár. A szerencsejáték 1926-ban csak a francia gyógyhelyeken levő kaszinók révén 380 millió frankkal, vagyis 15 millió dollárral gyarapította a francia államkincstárt. Mióta Franciaországban rulette van, ekkora jövedelem még nem volt. Az 1926-ik év rekordjövödelmét az idegenek áramlása okozta, akik az infláció és a francia frank esése miatt valósággal elárasztották Franciaországot. Hogy milyen méretet öltött a játékörület a francia fürdő- és gyógyhelyeken, erre legjobb példa Deauville rulettejének forgalma. Ez a tengerparti gyógyhely 1926-ban egy csapásra nemzetközi jellegű nyert, mert ide tödultak az amerikai krózusok, a legelegánsabb nők, a gazdag angol hölgyek, valamint a világ minden tájékának vezető szélhámosai és szerencsevadászai. Rövid nyolc hetes szezonja után Deauville 43.653.000 frankot fizetett be a francia állampénztárba és ugyanennyit keresett a kaszinó vezetősége is. Biarritz az államnak 42.933.000, Paris-Plague 37.300.000, Cannes 33.918.000, Nizza 33.857.000, Vichy 28.256.000 frankot hozott.

— **Merő édesség.** csupa finomság, hallatlan olcsóság a Rudičeva ulicán ujonnan megnyitlt Bonbonniére.

RUFF
csokoládé
mindenütt
kapható!

— **Elkészült a szentel választól névjegyzék.** Szentáról jelentik: Szent város választól névjegyzéke most készült el. Február 7-ike óta kilenc tisztviselő háziról-házra járva gyűjtötte össze a szükséges adatokat. A legutóbbi választás alkalmával 5619 volt a szavazójogosultak száma, most összesen 7991 szavazójogosultat vettek fel.

— **A novibecseji polgári olvasókör kulturdélutánja.** A novibecseji polgári olvasókör kulturoszálya március 13-án, vasárnap délután félhat órai kezdettel kulturdélután rendez, amelyen dr. Hubay Imre novibecseji orvos tart felolvasást. A nővérszövetség kulturdélután iránt általános érdeklődés nyilvánul meg Novibecsejen.

— **Megszökött a gazdája lován.** Somorból jelentik: Halász János csónopljai gazdához béresnek szegődött Jovics Pál sztaramoravica lakos. Az elszegődés napján Jovics megkérte Halászt, hogy adjon kölcsön neki egy lovat, mert el akarja hozni holmiját Kerényen lakó rokonaitól. Halász el is engedte, Jovics azonban nem jelentkezett többé. A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy Jovics a lovat eladta és a pénzzel Magyarországra szökött.

TUNGSRAM

RÁDIÓLÁMPÁKKAL

MEGLEPŐ EREDMÉNYT FOG ELÉRNI
ÁRA CSAK 66 DINÁR

— **Szobotica város közgyűlése.** Szobotica város tanácsa ezévi első közgyűlést március hó végén vagy legkésőbb április hó elején fogja megtartani. A közgyűlésen Palicsról, az uccák aszfaltozásáról és más fontos városi ügyekről fognak határozni.

— **Házasságkötés kötelező orvosi vizsgálatát tervezi a zagrebi tartománygyűlés.** Zagreből jelentik: A zagrebi tartományi választmány egész sor szabályrendelet tervezetét dolgozta ki, a melyeket nemskóra betervezték a tartománygyűlés plénuma elé. Ezek közül a legérdekesebb az a szabályrendelet, a mely előírja, hogy házasságkötés előtt a házasságkötő felek kötelesek orvosi vizsgálat alá vetni magukat. A kötelező orvosi vizsgálatot egyelőre csupán a házasságkötő férfiak számára rendelnek el és a tervezet szerint csak később lépethetnek életbe ezt a rendelkezést a nők számára is.

— **Plamenac volt miniszterelnököt megbüntették az uccai verekedésért.** Beogradból jelentik: Plamenac Jován, volt montenegrói miniszterelnöknek Kecmanovics független demokrata képviselővel a napokban lefolyt uccai verekedése ügyében Budiszavljevics Szrgan független demokrata képviselő parlamenti kérdést intézett a belügyminiszterhez. A parlament elnöke most levélben értesítette az interpellálót Makszimovics belügyminiszter átiratáról, a mely szerint Plamenac Jován a beogradi rendőrség az uccai verekedésekre előírt legmagasabb törvényes büntetéssel sújtotta.

— **Bombamerénylet egy kovnói szocialista lap nyomdájára ellen.** Kovnából jelentik: Pénteken hajnalban öt órakor bombamerényletet követtek el a kovnói szocialistapárt lapja, a Listuvos Zinojics szerkesztőségi helyisége és nyomdájára ellen. A nyomdépület teljesen elpusztult felszerelésével együtt, a szerkesztőség pedig súlyosan megrongálódott. A nyomozás megindult. Bizonyosra veszik, hogy politikai merényletről van szó.

Bačo Petrovoseo Senta Topcla
Fenti helyekre keres az ország legnagyobb biztosító intézete megfelelő helyi képviselőket.
Ajánlatok név és foglalkozás megjelölésével a fenti címre
Novi Sad, Poštanski fah 112

— **Operett-est a Nép körben.** Ma vasárnap este félkilenc órai kezdettel került színpadra Farkas Imrénének a »Huber család« című háromfelvonásos táncos vig operettje, amely a budai színházban több mint kétszáz előadást ért el »Debreceben kéne menni« címen. Az előadáshoz, melyet Szabó Marci mérsékelt helyárák mellett rendez, jegyek a Nép kör pénztáránál egész nap kaphatók.

— **A sztariyecse i tartalékos tisztek és harcosok egyesületének évi közgyűlése.** Sztariyecsejről jelentik: A sztariyecseji tartalékos tisztek és harcosok egyesülete csütörtökön tartotta évi közgyűlését, amelyen a tisztikart is megválasztották. Elnök lett dr. Vlahovics Milos, alelnök Jankulov Szlavko, titkár Gospodinacski D. Brankó, pénztáros Szpaics Milán.

— **Az emberevő cigányok újabb bűntársait tartóztatták le.** Kassáról jelentik: Az ügyészség utasítására újabb nyolc cigányt tartóztattak le, mert beigazolódott róluk, hogy ezek is Filke Sándor rablóbandájához tartoztak. Valószínűleg még hetekig fog tartani a nyomozás, amíg az emberevő cigányok bűnlajstromát felderítik.

— **Az osztrák kommunisták választási paktumot ajánlottak fel a szociáldemokratáknak.** Bécsből jelentik: Az osztrák kommunisták párt fegyverbarátsággal kínálta meg a választásokra a szociáldemokrata párt vezetőségét, de kikötötte, hogy vegyék fel a párt választási manifestumába a kommunisták programpon-tokat is. A szociáldemokrata párt visszautasította a paktumot, mert kizárólag saját programja alapján kívánja a választási harcot megvívni.

TUNGSRAM

VEVŐKÉSZÜLÉKEK

PELÜLMULHATATLANOK A WESTERN, TUNGSRAM és TELEFUNKEN SZABADALMAK
ELŐNYEIT EGYE ITIK

— **A Revü legújabb száma a szokott-nál is érdekesebb és gazdagabb tartalom-mal jelent meg.** A főbb cikkeket a következők: Szegedy Emil: A fekete szinpad. Csuka Zoltán: Egy ember, aki csatlakodott a vajdasági magyar irodalomban. Aigner László: Bessz (Párisi levél) Arányi Jenő: A szuboticai Aranyember. Hajós Géza: Mit mond Vitaliani és Klemencics Noviszad márciusi meglepetéséről? A Huber-család a Nép körben. Halász E.: A sztariyecseji Magyar Nép kör Arany János-estje. Nusics—Csuka Zoltán: »A község gyermeke« című regény folytatása. Számos film és divat-cikk. A lap mindenütt kapható. Ára három dinár.

— **Kézrekerült a szentel cukrászda betörője.** Szentáról jelentik: A szentel rendőrség nyomozást indított egy titokzatos betörő kézrekerítésére, aki behatolt Szügyi János cukrászüzletébe és onnan több ezer dinárt elvitt. A rendőrségi nyomozástól függetlenül Szügyi is nyomozni kezdett, még pedig eredményesen, mert kézrekerítette a betörőt. Szügyi gyanuja kezdettől fogva Tucakov Szteván huszonkétéves foglalkozás nélküli fiatalemberre hárult, aki az ugyanabban a házban lakó rokonánál lakik. A gyanút megerősítette az a körülmény, hogy Tucakov a betörés után ruhát és cipőt vásárolt magának. A gyanu alaposágáról Szügyi úgy győződött meg, hogy a falat, amely az ő szobáját Tucakov szobájától elválasztotta, átfurta és a lukba egy cukortöltőtőllesztett, amely minden hangot fölfogott. Így kihallgatta a szomszédok beszélgetését és akkor, amikor a betörés miatt szidták Tucakovot. Miután így mindent megtudott, értesítette a rendőrséget, amely Tucakovot letartóztatta.

— **Új futballpálya Sztariyecsejen.** Sztariyecsejről jelentik: A sztariyecseji Szokó a tiszai park mellett szerzett új pályát. Az egyesület választmánya a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy az új pálya rendbehozatalára és a pálya körülkerítésére huszonötezer dinárt fordít. A munkálatokat rövidesen megkezdik.

— **Oroszországban megváltoztatják a hónapok és napok neveit.** Newyorkból jelentik: Oroszországi jelentések szerint a közoktatásügyi népbiztos terjedelmes javaslatot terjesztett a népbiztosok tanácsa elé a naptár megreformálásáról. Elsősorban a hónapok neveit fogják megváltoztatni és csupán a február és október neve marad meg változatlanul, mert ezekhez a hónapokhoz két forradalom emléke fűződik. A januárt Leninről, a márciust pedig Stalinnal fogják elnevezni, de megváltoztatják a hét napjainak nevét is. A vasárnap Lenin-nap lesz, a hétfő szovjet-nap, a csütörtök pedig, amely a vasárnap helyett a munkaszünet napja lesz, a forradalom napja nevét kapja.

— **Súlyos beteg a spanyol király.** Párisból jelentik: Madridból érkező jelentés szerint Alfonz király spanyolnáthában súlyosan megbetegedett. A legújabb hivatalos orvosi bulletin kedvezőnek mondja a spanyol király állapotát, magánértesülése szerint a spanyol király ud-betegsége aggasztó. A párisi lapok magánértesülése szerint a spanyol király udvari orvosa konziliumot hívott össze és a konziliumon résztvevő orvosok megállapították, hogy tüdőgyulladás lépett fel, amely terjed, úgy hogy aggod-nak a király életéért.

— **Tűz Sztariyecsejen.** Sztariyecsejről jelentik: Özvegy Bessenyei Istvánné sztariyecseji lakos háza udvarán felhalmozott nagy szalmakazal kigyult és teljesen leégett. Az előhívott tűzoltósnak sikerült megakadályozni, hogy a tűz a közeli gazdasági épületekre át ne terjedjen.

— **Felmentették állásától a sztaramoravica rendőrkapitányt.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter Mátics Szlavko sztaramoravica rendőrkapitányt felmentette állásától és helyébe Vukov Olisát nevezte ki.

— **Hivatalos hatalommal való visszaélés miatt elítélt rendőrmester.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kerületi törvényszék két havi fogházra ítélte Belocsics Rada koviliszvetiiváni volt rendőrmestert, mert Kuzmanovics An-kát a rendőri őrszobában tettleg bán-talmazta. A noviszadi felelbiteli bíróság pénteken Belocsics büntetését tizen-négy napi fogházra szállította le. Az elítélt és a főügyész semmiségi panaszt adtak be.

MEGHÜLÉS, NÁTHA, REUMA ELLEN
biztosabban véd

BRÁZAY
SŐSBORSZESZ

2 94 Mindenütt kapható

— **Beverték a noviszadi gyorsvonat ablakait.** Noviszadról jelentik: Kiszá-cson pénteken este fél hat órakor két 14 éves kislány kövekkel ostrom alá fogta a gyorsvonatot és annak két ablakát kövekkel betörte. Az okozott kár 1400 dinár. A csendőrség kinyomozta a két gyereket, akiknek szülei ellen eljárás indult.

— **Hat havi fogház helyett felmentés.** Noviszadról jelentik: A belacrkvai törvényszék múlt évi március 23-ikán hat-hat havi fogházra ítélte Trbojec Száva és Mitrovics Ilija kruscsiai földműveseket, akiket azzal vádolt az ügyészség, hogy két pokrócot, egy ruhát és két kiló vajot loptak. A noviszadi felelbiteli bíróság pénteken megsemmisítette az ítéletet és mindkét vádlottat felmentette, mert a vádbeli cselekmény nem volt igazolható.

TUNGSRAM

FEJHALLGATÓK

A LEGDRÁGABB GYÁRTMÁNYOKKAL
EGYENÉRTÉKŰEK. NOHA ÁRUK CSAK 135. D.

— **Halálozás.** Noviszadról jelentik: Sztakics-Dusán, a Matica Szrpszka fő-pénztárnoka, nyugalmazott elemi iskolai igazgató, szombat reggel hosszabb szenvedés után meghalt. Halála széles körben részvétet keltett, mert az elhunyt a társadalmi életben igen népszerű volt és általános tiszteletnek örvendett. Halálát dr. Sztakics Labud topolai ügyvéd, tartománygyűlési képviselő, az elhunyt fia és kiterjedt rokonság gyászolja.

Nagy választékban vannak
hálószobák feltűnő
olcsó árban
HEMLER bulorűzet, Novisad

— **Boxmérkőzés Szubotican.** A Hungária termében vasárnap délután hat órakor kezdődik a Szubotica Sport box-versenye. Noviszadról Bogdanovics Vinkó, Fellner Miska és Seic Ádám, Beeskerekéről Holz Misa, Ninics András, Novivbászról Miladinovics Bóro, Off-ner Antal indulnak. Szentáról hat, Szomborból négy boxoló nevezett be. A Szubotica Sport benevezte a versenyre: Ruzsicsot, Szaulicsot, Mladenovicsot, Dakut, Illést, Vidákovicsot, Kopilovicsot, Neoresicsot és Németet.

— **Loucheur Genfben tárgyal a világgazdasági konferencia összehívásáról.** Genfből jelentik: Loucheur, aki pénteken érkezett Genfbe, a Népszövetség illetékes ténylezőivel tárgyalta a nemzetközi világgazdasági konferencia megszervezéséről. Eddig huszonegy állam jelentette be részvételét a világgazdasági konferenciára, de biztosra veszik, hogy a konferencián több mint harminc állam fogja magát képviseltetni. A konferenciára szóló meghívást eddig csak Spanyolország és a szovjetkormány utasította vissza.

Az elismert divat 677
POUDRE MON PARFUM
BOURJOIS PARIS

— **Nemzetgyalázzal vádolt molnár.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki törvényszék szombaton vontá felelősségre Szabó Lajos beeskereki molnárt, aki a vád szerint 1924 novemberében egy kocsmában nemzetgyalázó kijelentést tett. A vádirat szerint Szabó többek előtt először a magyarokat, majd a szerbeket szidalmazta. A törvényszék a tanúk kihallgatása után a vádlottat fölmentette, azzal az érdekes indokolással, hogy kijelentése nem volt sértő, mert a magyarokat épügy szidta, mint a szerbeket.

Dr. Milics Ivó egyetemi tanár előadása a szubotcai jogászegyletben az új polgári perrendtartás tervezetéről. A szubotcai jogászegylet igazgató-választmányja szerdán este ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy megkezdi az előadásokat és vitát a polgári perrendtartás tervezetéről. Az első előadás vasárnap délelőtt tíz órakor lesz a törvényszék nagy tárgyalótermében. Dr. Milics Ivó egyetemi tanár fogja ez alkalommal ismertetni a polgári perrendtartás tervezetét és párhuzamot fog vonni a tervezet és a vajdasági perrendtartás között. A szerdai ülésen elhatározta a választmány, hogy a jogászegylet idei közgyűlését március 25-ikén délelőtt tíz órakor tartják meg a törvényszék nagy tárgyalótermében.

Tiltott műtét — halál. Noviszadról jelentik: Pénteken délelőtt Bresztovácra a noviszadi kórházba szállították Mullion Franciska huszonegyéves asszonyt, akin tiltott műtétet hajtottak végre. A fiatalasszony vérmérgezés következtében pénteken délután meghalt.

A gazdag ember Petrović és Krausz noviszadi angol uriszabóságánál dolgoztat, hogy elegáns legyen. A szegény ugyanott, hogy ruhája tartós legyen. Petrović 35 évig a legelegánsabb pesti szabócég tulajdonosa volt.

Elveszett kerékpár. Noviszadról jelentik: Facsar István noviszadi kárpitos feljelentést tett a rendőrségen, hogy pénteken délután a Njegoseva-uccában egy üzlet előtt hagyta 1176 számú kerékpárját és mire az üzletből visszatért, ellopják. A rendőrség nyomoz a biciklitolvaj után.

Öngyilkos alkohollista. Noviszadról jelentik: Kovács Balázs petrovaradini kerékpártól lakása ablakára pénteken délután négy órakor felakasztotta magát. Az öngyilkos iparos már régóta nem dolgozott, hanem gyermekeinek keresetéből élt. Kovács Balázs notórius alkohollista volt és tettét is ittas állapotban követte el.

Fel-, váll- és gyékfájdalmaknál, idegfájdásoknál, csipőszaggatásnál és zsabánál a természetes »Ferenc József« keserűvíz rendkívül hasznos háziszert, melyből kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőesatornát jól kiöblítjük. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi »Ferenc József« víz kitűnő gyomor- és béltisztító szer, melynek hatása gyors és biztos. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Cukorhajnál nincs jobb gyógyító és csillapítószert mint a RADEINI gyógyforrás. Igénykiszárat 3 pohárral!

Gyermekünket a különböző fertőző nyak- és garatbetegségektől csak a kellemes ízű ANACOT PASZTILLÁK óvják meg.

REUMA
Köszönőlevél
Dr. Rahlejev I. urnak
Beograd, Ko ovaska 43.

Mélyen tisztelt doktor ur, vettem egy üveg „RADIOBALSAMIKA“ gyógyeserőfiam részére, aki már nyolc éve reumában szenved és kelen hónapja nem tudta a lábára lépni, az ágyat sem tudta felmenni, úgy, hogy emelgetni és hozdogni kellett a szerencsétlent. Az Ön gyógyszerével azonban csodás hatást értünk el, amiért is hálás későnnet mondok Önnek ezért a kiváló gyógyszerért. Öröské hálás tisztelője

Gornja Rijeka kod Novog Marofa (horvát tengerpart)
Zora Biskup.

A „RADIOBALSAMIKA“ gyógyeserő készíti, árusítja és postai utánvétel szét üldi: Dr. L. Rahlejev, Radiobalsamika-laboratóriuma, Beograd, Ko ovaska 43. Földszint 6.

KINTORNA

Borzasztó! A szakácsnő lenyelt egy kávékanalat!

— Küldjön hamar orvosért és mondja meg neki, hogy egy villa is hiányzik!

Gazdagné beront a régiségboltba:
— Egy pendantsra volna szükségem. **A kereskedő (údvárisan):** Mihez kellene a nagyságos asszonynak az a pendants?

Gazdagné (felháborodva a kereskedő indiszkrécióján): Az nem tartozik önre!

A feleség tükör előtt áll, öltözködik, a férj pedig az ablak mellett várja és közben figyeli a kőműveseket, akik a szemközti telken épülő négyemeletes házban dolgoznak. A tükör előtt most az arcfestékre kerül a sor és öngyűlölet hozza az ugnevezett utolsó esetvonalásokhoz, ami annyit jelent, hogy most már csak röpke órák kérdése, hogy teljesen elkészüljön. Egyszerre csak hátránéz és észrevéve az ablakon kibámuló férjét, megkérdezi:

— Mi az, amit olyan kíváncsian nézegetsz az ablaknál?

— Semmi — feleli a férj — csak ezt az épülő házat nézem. Arra vagyok ugyanis kíváncsi, hogy melyiktek lesz hamarabb kész!

„VALDA“-pasztilla
meghülés, köhögés és hurut ellen.
Kapható minden gyógyszerárban és droériákban.

SPORT
Négy mérkőzés Szuboticán
A bajnokság első fordulója

Teljes erővel megindul vasárnap a bajnoki küzdelem. Az első fordulóban valamennyi elsőosztályú csapat részt vesz. A mérkőzések közül négyet Szuboticán, egyet Szomborban bonyolítanak le. **A Bácska-pályán** hat csapat vonsul föl: az

SzMTC—Kulaj SC, Szubotcai Sport—Szentai AK, Bácska—Vrbászi SC.

Az első mérkőzés tel egyet szubotcai. Az SzMTC ellenfele a bajnoki tabella utolsó helyén álló Kulaj SC lesz. A papírma szerint az SzMTC néhány gólos győzelme várható. A következő Szubotcai Sport—Szentai AK mérkőzés kimenetelét bizonytalan. A szentai csapat vasárnapi szereplése után a Sportnak biztos esélyt kellene jósolni. A SzAK azonban ezúttal jóval erősebb együtttest szerepelt. A Bácska—Vrbászi SC találkozója igen érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik. A Kulundzicsot és Slezákokot nélkülöző bajnokcsapat, ha lelkesedéssel és kitartással játszik, legyőzheti a kemény vrbászi legénységet, mely valószínűleg igen ambícionálmi fogja a pontszerzést.

A Sand-pályán egy mérkőzés kerül lejátszásra: a

ZsAK—Szombori Soko (Amateur). A vasutas csapat mult vasárnap Szentán bizonyította, hogy máris jó formában van. A szombori együttes játékerőjét nem ismerjük, kétségtelennek lát-

szik azonban, hogy a fiatal játékosokból álló vendégesapat nem tud megbirkózni a ZsAK-al és pontvesztéssel hagyja el a pályát.

Az ötödik mérkőzés Szomborban lesz. A

SAND—Szombori Sport találkozója az első iordulo csemegéje. Ha a piros-fekete csapat győz, úgy át esik a legnehezebb feladaton és biztosan halad a bajnokság felé. De ha a szombori ellenfélnek sikerül megfosztani a két ponttól, újból keserves küzdelem kell folytatni riválisával, a Bácskával. A papírforma minimális gólará nyu Sand győzelmet jósol.

Lemondott a sztaribecsei Technika elnöke. Sztaribecseiről jelentik: Tihanyi Ernő, a sztaribecsei Technika Sport Klub elnöke elfoglaltságára való hivatkozással lemondott tisztségéről. Tihanyi lemondása Sztaribecsei sportkörében nagy feltűnést keltett.

Dr. Földes-féle MARGIT KREM
ma már mindenkinek nélkülözhetetlen.

TŐZSDE

Zürich, márc. 12. Zárlat: Beograd 9.135. Páris 20.335, London 25.225, Newyork 519 hétnyckad, Brüsszel 72.30, Milánó 23.15, Amszterdam 208.05, Berlin 123.25, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.05, Budapest 90.90, Bukarest 3.175.

Szentai gabonaárak márc. 12. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 302.50 dinár, Tengeri morzsolt prompt 160—162.50 dinár. Hajóba rakva 160 dinár, április—májusi szállításra. Duplikát kassza 162.50—165 dinár. Takarmányárpa 207.50—210 dinár. Sörárpa és vetőmagárpa 222.50—227.50 dinár. Zab 190—192.50 dinár. Rozs 225—230 dinár. Köles 162.50 dinár. Bab 132.50—135 dinár. Irányzat: buzában tartott, tengeriben lanya, többiben változatlan. Kínálat: csekély. Kereslet: gyenge.

Noviszadi terménytőzsde, márc. 12. Buza 75—76 kilós 2%-os 307.50 dinár, bácskai 75 kilós 307.50—310 dinár. Tengeri bácskai 162 dinár, szerémi április—május—juniusra India paritás 167.50 dinár. Liszt 3 vagon 0-ás G. 455—457 dinár, 0-ás G. bánáti 455 dinár, 6-os bánáti 455 dinár 8-as 175 dinár. Árpa: bácskai 260 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 32 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, márc. 12. Noviszadról jelentik: Buza bácskai 76 kgr. 307.50 dinár. Kínálat 76 kgr. 2 száza'ekos 315 dinár, kereslet 310 dinár, 75—76 kgr. kínálat 310 dinár, kereslet 307.5 dinár, bab fehér 165 dinár. Liszt 0 G 455 dinár. Korpa szerémségi 152.50 dinár. Irányzat: szilárd, forgalom 21 vagon.

Buapesti értéktőzsde, márc. 12. Magyar Hírel 87.6, Kereskedelmi Bank 106.6, Magyar Cukor 205, Georgia 24.2, Rimamurányi 94.8, Salgó 58, Kőszén 518, Bródi Vagon 5, Beocsini Cement 169, Nasicí 184.5, Ganz-Danubiusz 182.5, Ganz Villamos 153.5, Athenaeum 27.6, Nova 41, Levante 30.1 Irányzat: tartott.

Budapesti gabonatőzsde, márc. 12. A gabonatőzsde irányzata változatlan szilárd. A készárúpiacra az árak alig változtak, de a határidőpiacra a márciusi rozs 46 fillérrel, az áprilisi 30, a májusi pedig 20 fillérrel drágult. A tőzsdén azt beszélnek, hogy a rozsot külföldi cégek vásárolják a budapesti határidőpiacra, de szó van arról is, hogy nagy kontremint-fedezések okozták a rozs ár-emelkedését. Hivatalos árfolyamok pen-gő-értékben a határidőpiacra: Buza márciusra 33.92, zárlat 32.92—32.94.

májusra 34.20—34.22, zárlat 34.22—34.24, októberre zárlat 29.26—29.30, rozs márciusra 27.56—27.80, zárlat 27.90—27.96, áprilusra 27.66—27.70, zárlat 27.90—27.96, májusra 28—28.08, zárlat 28.08—28.10, októberre 22.28—22.30, zárlat 22.30—22.34. A készárúpiacra: Buza 33.20—35.80, rozs 27.20—27.40, árpa 22.70—24.10, köles 22.50—23, sörárpa 25.60—29.60, tengeri 20.40—20.60, zab 22—22.60, korpa 17.40—17.70.

Csikágói gabonatőzsde, márc. 12. Buza májusra 139, buza júliusra 132.75, buza szeptemberre 130.125. Tengeri májusra 76.625, tengeri júliusra 80.875, tengeri szeptemberre 84.625, zab májusra 45.375, zab júliusra 46, zab szeptemberre 44.50. Rozs májusra 104.875, rozs júliusra 103.125, rozs szeptemberre 98.125.

Vizálás
Duna: Apatin 411 (+ 9), Bogojévo 380 (+ 9), Vukovár 290 (+ 10), Noviszad 310 (+ 18), Zemun 318 (+ 16), Pancsevo 302 (+ 14). Dráva: Osziék 142 (— 2). Száva: Mitrovica 420 (+24), Beograd 266 (+ 18). Tisza: Szentá 390 (+ 20), Sztaribecsei 268 (+ 18), Titel 365 (+ 21).

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szem a hallómheest elentli)
Eas rnap, m rcus 13
Bécs (517.2): 10: Gyermek-énekkar hangversenye. 11: A bécsi filharmónikusok koncertje. 16: Délutáni zene. 19.45: Operettelőadás.
London (501.4): 16.30: Katonazene. 22.15: Nagy koncert.
Lipce (365.8): 8.30: Templomi zene. 16.30: Koncert. 20.15: Színházi előadás.
Róma (449): 10.30: Zene. 17: Jazz-band. 21: Koncert. (Intermezzo »Venedri 13.« rádiódrama.)

Vetelényvsn r n. l. k. t.
INGYEN
bemutatuk legujabb tipusu ké-züleinket
KONRATH D. D. SUBOTICA

Budapest (555.6): 9.30: Hírek. 10: Misse. 11.45: Szimfónikus koncert. 15.15: Gyermekelőadás. 16.45: Cigányzene. 18: Vidám darabok. 19.45: »A denevér« operette előadás, utána jazzband.

Htf, márcus 14
Bécs (517.2): 11: Koncert bemondás szerint. 16.15: Koncert. 18.10: Operarészletek. 20.05: Zenei est.
Prága (348.9): 12.15: Koncert. 17.45: Gyermekelőadás.
Lipce (365.8): 16.30: Zene. 19: Operaelőadás »Margarette«. 22.15: Táncezene.
Róma (449): 13.30: Hangverseny. 17.15: Klasszikus zene-est. 21: Nagy koncert.
Budapest (555.6): 12 és 15: Hírek. 17.02: Német nyelvkurzus. 18: Kodály Zoltán szerzői este. 19.30: Kamarazene. 21.45: Cigányzene és jazzband.

Vrszegnyek, deggyengél, Spidfiata leányok, Fejelen beteges gyermekek, Álmátanak, szél!
Kiváló erdményű liszszak a Gio. Sincor-féle **MALACHIN** (vasas Malaga-lor)
Naponta itkezés, eőt egy kis pohár avall fuis vti, jó idegek, s egazea get nyult.
A legkiválóbb orvosok által ajánva. Malachin i e pomata cs lly főveg a gyerle ek szívesen veszik. Kapható minden gyógyszerárak és drozerárak vagy rendelhetik a j lerakatból félre-és üvegonként 50 din-ért.
Grossinger gyógyszerár, Noviszad Trg Oslobodjenja 2268

Mikor engedhető meg a házasság?

Az orvosi lelkifigyelést legsúlyosabb problémái közé tartozik annak a kérdésnek az elbírálása, hogy egy-egyén, aki véletlen szerencsétlenség folytán vérbajossá lett, mikor nőülhet meg, illetve mikor mehet újból férjhez? Noha a tudományos kutatások úgy a betegség kezelése, mint jóslata tekintetében is óriási előhaladást tettek, teljesen megnyugtató választ e tekintetben még sem adhatunk és igen sok esetben nehéz, óriási feladat elé állítják az orvosi lelkifigyelést az élet követelményei.

Bizonyos, hogy a vérbaj fertőzőképessége és így a házastársra, valamint az utódokra való átszarmaztatásának veszedelemre a legújabb kezelési módok mellett igen nagy mértékben csökkent. A vér vizsgálatának a betegség ellenőrzése céljából csaknem a tökélyre vitt módszerénél fogva kiderült, hogy igen sok olyan eset, amelyet ez előtt a legnagyobb valószínűséggel, avagy egész bizonyossággal gyógyultnak tartottunk, a valóságban még mindig nem az.

A vérbaj manapság már a teljes bizonyossággal gyógyítható betegségek közé tartozik és hogy teljes joggal megadhatjuk a házassági engedélyt azoknak, akik a bajtól megszabadultak.

Természetes, hogy felmerül itt legelső sorban az a kérdés, hogy mikor tekinthetünk egy vérbajost teljesen gyógyultnak? Sokkal könnyebb ezt a kérdést felvetni, mint arra megfelelni, a jelenleg használatos vizsgálati módokkal ugyanis a betegség jelenlétét tudjuk csupán egész határozottsággal megállapítani, de nem a gyógyulását és így erre a kérdésre a legtöbb esetben csak valószínűséggel tudunk megfelelni, amelynek egyedül a hosszú évek megfigyeléséből leszűrődött tapasztalat az irányadó. A homály ennél a kérdésnél csak annyiban tisztult, hogy viszonylag több az olyan megfigyelt esetek száma, amelyeket a meg nem gyógyultak közé sorozunk, mint a gyógyultaké.

A gyógyulás valószínűségének megállapításánál három körülményt kell figyelembe vennünk: mennyi idő telt el az elsődleges fertőzés óta, mennyi múlt el a betegség látható jeleinek teljes eltűnéseig és hogy milyen módon, milyen intenzitással történt a kezelés?

A tapasztalat szerint azoknál az eseteknél, amelyeknél mindjárt a megbetegedés elején energikus gyógybeavatkozás ment végbe, a jóslat kedvező, természetesen vannak itt is kivételek, de az esetek legtöbbször aránylag gyors gyógyulással jár. Az ellenőrző vérvizsgálatnak minden esetben legalább két éven át, három havonként kell történnie.

A jóslat azonban még azokban az elhanyagolt esetekben, amelyek később kerültek orvosi kezelés alá, sem kell feltétlenül rossznak mondani, csak természetesen, hogy ezeknél a gyógykezelés ellenőrzésének ideje is sokkal hosszabb. Ily esetekben az orvosnak a hozzá intézett kérdésre csak fenntartással szabad kedvező feleletet adni, mindig szem előtt tartva egy későbbi visszaesés lehetőségét. A teljes gyógyulás azonban itt sincs egészen kizárva, ha öt-hat év múlt el, anélkül, hogy a betegségnek bármily jelét is észrevennők, a beteget gyógyultnak tekinthetjük.

De vajon, hogy állunk azokkal az esetekkel, amelyeket nem tekinthetünk gyógyultaknak, meg kell-e tiltanunk ezeknél egyszer és mindenkorra a házasságot?

Mielőtt erre a kérdésre felelünk, figyelembe kell vennünk, hogy a házasságban a vérbaj jelenlétét három irányban kell fontolóra vennünk és pedig: a megfertőzésnek a másik házasságra, illetve az utódra való átszarmaztatásának veszedelemre szempontjából, továbbá nemzetgazdasági tekintetben, ha ugyanis a fennálló betegség következtében a házasság felbontásából beállt munkaképzetlensége a család fentartását lehetetlenné teszi, avagy, ha ennek folytán idő előtt elhal.

Az által, hogy a vérbajnak külső, látható jelei a mai modern, tökéletes gyógykezelési módok mellett igen gyorsan eltűntethetők, a ragályozás átte-

jesztőségének veszedelemre lényegesen csökkent, ha teljesen nincs is kizárva és így a fertőzés lehetőségének szempontjából, ha a megbetegedés óta 4-5 és a betegség látható jeleinek eltűnése óta legalább 3-4 év múlt el, a vérbajos házassága abszolút ellenindikációt nem képez, noha a betegségnek az utódokra való átszarmaztatása tekintetében a két nemet külön kell választanunk és külön elbírálás alá vennünk.

Kétségteljes, hogy a gyermek megfertőzése csak az anyánál történik. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a férfinnél régóta fennálló vérbaj rendszerint nem lesz átveve a nőre és így az utódra sem és miután az utód megfertőzése feltétlenül az anya vére által megy végbe mindaddig, amíg egy nő vérbajos, amíg egy nőnél a vérbaj megszűnése teljes biztossággal meg nem állapítható, az mindaddig egy újabb férfihezmeneteltől feltétlenül eltiltandó.

A házasságnál fennálló vérbaj következményeit, még abban az esetben is, ha az a másik házastársra, vagy az utódra nézve a megfertőzés veszélyével nem jár, nem méltányolják eléggé. Nem gondolnak arra, hogy leggyakrabban a vérbaj az oka a véredényrendszer csaknem mindig halálosan végződő megbetegedéseinek és hogy a vérbajosok halálozási százaléka ötven százalékkal nagyobb, mint más embereké; — a pa-

ralysist és a gerincagy megbetegedését csaknem mindig vérbaj idézi elő. Mind e körülmények és eshetőségek a házasság megkötésénél igen súlyos elbírálás alá esnek.

E szomorú perspektívák ellenére sem áll jogunkban egy vérbajost, a bekövetkező betegségek figyelmeztetése mellett sem, a házasságtól teljes határozottsággal eltiltanunk, hanem minden egyes esetet egyéni, társadalmi és nemzetgazdasági szempontból külön elbírálás alá kell vennünk. Igen sokszor szemben találja magát az orvos az illető egyén határozott akaratával, ám akkor kötelessége figyelmeztetni nemcsak a fennálló bajból származható eshetőségekre, hanem arra is, hogy a baj eltitkolása, annak erkölcsi súlyától eltekintve, a másik félre nézve házasságbontó okul is szolgálhat.

Legelső sorban az orvos, aki a beteg kezeltet hivatott arra, hogy véleményét mondjon, mert hiszen minden körülmény ismerete mellett az esetleg fennálló, vagy bekövetkező betegségek mérlegelésére egyedül ő képes. Értésül kell adni minden esetben, hogy az egészség egy boldog házasságnak a legfőbb feltétele. Egy lelkiismeretes orvos sokkal többet tehet a betegségnek a házasságra való behurcolása ellen, mint minden törvényes intézkedés.

Dr. Vécsei Jenő

Anglia réme a vörös hadsereg

Általános mozgósítás esetén 11 millió embert tud fegyverbe állítani

Anglia és a szovjet félig nyílt, félig titkolt, de kenyértörésre megérett szembenállása, már a köztudatba ment át. Mindkét fél sajtója bőven gondoskodott arról, hogy ez az érdekellentét minél élesebben a világ tudomására jusson. Az Odesszán kelesztül ideérkező szovjet lapok majdnem minden egyes számukban Angliáellenes, háborúra uszító cikkeket hoznak.

Vorosilov, a szovjet hadügyi népbiztosa, csak nemrégiben mondott olyan angolelles és háborus izű beszédet, amelynek szövegét véres kard gyanánt hordoz körül a szovjet sajtó az orosz birodalom területén. Chamberlain a kina eseményekkel kapcsolatban már többször és nyíltan kijelentette, hogy Kina mozgalmát Anglia ellen Oroszország szervezi és fegyveresen támogatja.

A legendás »hármak«

Talán a nyers valóságnak felismerése juttatta arra az elhatározásra az angol vezető köröket, hogy a világnak legnagyobb szárazföldi katonai hatalmát kialakulása előtt lehetetlenné tegye. 1925 február 27-ikén számolt be Frunze, a szovjet akkori tengerészeti és hadügyi népbiztosa a szovjet hadsereg reorganizálásáról és kiépítéséről. Azóta két év telt el és tekintettel a lázas munkára, az orosz hadsereg számbeli és fizikai előnyei csak javulhattak.

A volt cári hadsereg maradékából három ember szervezte át újra azt a hatalmas haderőt, amelyet alább ismertettünk. Ez a három ember Bruszilov, a volt cári hadsereg főparancsnoka, Tuschacevszky és Kamenev Szergil generálisok voltak. A hadsereg jelenlegi főfelügyelője és vezérkari főnöke Kamenev Szergil, aki egyuttal a Szovnarkom teljhatalmu megbízottja is.

A szovjet hadsereg szervezete merőben elüt más államok hadieréjétől. A vörös hadsereg nagyjában két részre osztható:

1. állandó csapatok (ezek a mozgósítandó hadsereg kereteitől szolgálnak),
2. területi csapatok (megfelelnek a tartalékosoknak, de ebből áll tulajdonképpen a hadsereg).

A megbízhatók

A szovjetben általános védkötelezettség van. A huszonegy életévüket betöltő férfiak január elsejéig bevonulnak és szétosztják őket. Tényleges szolgálata-

a megbízható kommunistákat, a tartalékba a vegyes érzelműeket küldik. A tényleges csapatok szolgálati ideje a gyalogsági, lovassági és tüzérségi csapatoknál kettő, technikai és repülőcsapatoknál három, a tengerészetnél pedig négy év. A magasabb és középműveltségű egyének szolgálati ideje egy esztendő. Az általános védkötelezettség a 41-ik életév betöltéséig terjed.

A pótcapatok szolgálati ideje nyolc hónap, amelyet öt éven keresztül részletekben szolgálnak le. Az első évben három, a második évben két és a harmadik hátralevő esztendőben egy-egy hónapi fegyverképzésben részesülnek. Terv szerint minden állandó katonára kilenc tartalékos jut.

Az állandó csapatok száma 562.000 ember, de ehhez még hozzá kell venni az automatikusan bevonuló tartalékosok seregét és így Oroszországban tulajdonképpen állandóan három-négymillió ember áll fegyverben.

A gyalogságot a háború utáni német rendszer szerint szervezték. Egy ezred két zászlóaljából áll, egy zászlóaljból pedig ezer ember van.

A gyalogságnál hatvan százalék a löfegyverrel és kézigrántással bántni tudó, negyven százalék pedig gépfegyverrel és az automatikus löfegyver kiképzésében részesült legénység. (Federov-szisztéma 25 töltennyel.) Minden ezredhez bizonyos számú lovasság járul, de ennek nagysága még ismeretlen. Annyi azonban bizonyos, hogy hatvankét divízió gyalogságra 16 divízió lovasság jut, tehát több, mint bármely más országban.

A tüzérség is kétszerese annak, mint amennyivel a cári birodalom rendelkezett. Beosztása: 1 üteg=6 ágyú (76 milliméteres). Az önállóan működő és tetszés szerint csoportosítható tüzéruitegeken kívül minden ezredhez külön tüzérség, repülőgép, pionírcsapatok és páncélos autók vannak beosztva, de ezeknek száma szintén ismeretlen. Ennek a rendszernek az az előnye, hogy minden ezred tulajdonképpen egy komplett, minden operációra alkalmas kis hadsereg.

11 millió ember

Mozgósítás esetén az 1907-1921-es korosztály 8 millió, az 1922-25-ös korosztály pedig hárommillió embert szolgáltatna. Így, jó közepes számítással, Szovjet-Oroszország háború esetén 11 millió embert tud fegyverbe állítani. A világháborúban alkalmazott megerőltet-

téssel pedig 15 milliót.

A szovjet vezérkar véleménye szerint Oroszországot csakis európai oldalról fenyegetheti közvetlen veszély. Legrosszabb esetet számítva a szovjetnek egyszerűen kellene fölvennie a harcot a finn, eszt, lett, lengyel és a román haderőkkel. Ezek az államok összesen 7 és félmillió katonát tudnak a frontra dobni. Ezekkel állana szemben 10 millió vöröskatoná, a kiknek hadi felszerelése jóval tökéletesebb, mint a felsorolt államokbeli hadseregeké.

Amíg Oroszországban a gyárak és hányavállalatok egymásután mentek tönkre, addig a hadiipart szolgáló gyárak nemcsak hogy visszaestek volna, hanem szaporodtak és fejlődtek. Fegyvergyárak vannak a következő városokban:

Tulla, Izsevszk, Bijejszsek, Szesztroreck, Omszk és Kovrov. Ezek a gyárak 1924-ben havonta a következő hadianyagot gyártották:

Új fegyver	26.000
Javitás	10.000
Federov-féle automatikus löfegyver	290
Bajonett	151.500
Revolvert	2.000
Gyalogsági fegyvertöltény	10.000.000
Revolvertöltény	150.000

Ágyúgyárak a következő városokban vannak: Szentpétervár 2, Penza 1, Moszkva 1, Szamara 1, Tagilszk 1, Permy 1. Ezekben a gyárakban vegyesen gyártják a könnyű és nehéz ágyukat.

Repülőgép és vörös politika

Az aviatika terén is lépést akar tartani a szovjet a legjobban felszerelt európai állammal, Franciaországgal. Tizenhat gyár dolgozik éjjel-nappal repülőgépeken. Ezeknek a száma a következőképpen oszlik meg: Moszkva 7, Pétervár 1, Penza 1, Alexandrov 1, Taganrog 1, Odessza 2, Kjev 1, Omszk 1 és Szarapul 1.

Moszkvában nagy súlyt fektettek már a megszervezés pillanatában arra, hogy a legjelentékenyebb és a legmagasabb vezethelyeket egyaránt megbízható kommunisták töltsék be. Érdekes az errevonatkozó statisztika is. A hadseregparancsnokságnál a kommunisták száma 69 százalék.

Hadtestparancsnokságnál	85%
divízióknál	45%
ezredeknél	21%
századoknál	36%
kisebb alakulatoknál	27%

A fővezérségen a kommunisták uralkodnak. De amint a számok mutatják, végeredményben a kommunisták csak a vezetőségben s nem a tömegben vezetnek. A katonaság kommunizálására egyesületet alakítottak, amelynek neve Komszol.

Foglalkozásra nézve a szovjethadsereg a következőképpen osztható fel:

paraszt	48%
munkás	44%
más	8%

Politikai szempontból pedig:

kommunista	27%
komszolista	48%
pártonkívüli	25%

A lelkek megdolgozása

Az alig hat héttel ezelőtt tartott moszkvai kommunista pártülésen a jelenlegi hadügyi népbiztos feltűnően éles beszédet mondott Anglia ellen. Kijelentette, hogy a szovjet veszélyben van és fel kell készülni arra, hogy Anglia részéről — aki az összes polgári államokat Oroszország ellen akarja felvonítani — a támadás ne érje váratlanul. Elhatározták, hogy külön propagandaskolát állítsanak föl, amelyben kiképzett propagandisták az egész országban a lakosságot a szovjetet fenyegető veszélyről világsíjtják majd fel persze megfelelő módon és formában. Azonkívül megtanítják a gázálarccal való bánásmódra. Ugyanis Oroszország a repülőgépektől fél a legjobban. Hogy ez a nagy készülődés hogyan fog vezetni, azt senkisé nem tudja megjósolni. A gyárak teljes erővel ontják az ágyút, a löfegyvert s a hadi repülőgépeket. Mindenesetre kedvezőbb következtetésekre lehetne jutni, ha az aktív orosz ipar aratógépeket és kaszákat állítana elő páncélos autót vagy Federov ismétlőfegyver helyett.

KÖNYVEK

A „Korunk“ márciusi száma

A »Korunk« márciusi száma Spinoza halálának 250-ik évfordulója alkalmából a nagy filozófus emlékének is áldoz. Gadl Gábor keresi összefűzést, ami még ma is eleven valóság, a mi részünkre is Spinoza gondolataiban. Szántó György korunk legnagyobb »ütleirő« egyéniségéről, Arthur Hollitscherről ír, aki »világnézethen« utazik, aki mindig ott van otthon, ahol az emberi jogokért küzdenek s azon ritka emberek közé tartozik, akik bejutottak a szellem országába. Déry Tibor A homokóra madarai című humoros trialógusában szellemesen magyarázza meg, hogy mi a különbség az új és a régi költészet között. Ugyanaz a témája Kassák Lajos kis cikkének az új versről. Reményi József Amerikában élő kitűnő magyar író, a mai amerikai irodalomról ad rövid, összefoglaló képet. Az amerikai írók között nincs egy sem — írja Reményi — aki igent mondana az amerikai civilizációra. Azonban annyi bátorság sincs bennük, hogy teljesen levonnák gondolkodásuk következményeit. Ezért van, hogy csak a pesszimizmusig tudtak eljutni. Elek Miklós dr. Kahana Ernőnek a »Korunk« decemberi számában Adler individual-pszichológiájáról írott cikkével polemizál, éles különbséget vonva Freud pszichoanalízise és Adler individual-pszichológiája között. Különösen a terápiás módszer tekintetében. Közli még ez a változatos, gazdag tartalmú szám Ivan Goll egy igen érdekes novelláját, az Europocust.

A »Kulturkrönika« rovatban Szentimrei Jenő a kolozsvári Studio által létesített szavalóköröst ismerteti. Érdekes cikkek számolnak be a következő kérdések állásáról: fenyegető-e tulnépesedés a Földet, az amerikai munkás rózsás helyzete a zenitén álló amerikai kapitalizmusban, a tuberkulózis tulsulya az agrárállamokban, a munkanélküliség és lakáshiány problémájának egy kapcsolatos megoldási terveze, a faji probléma a vérreakció megvilágításában, a Föld kora a radióaktív anyagok kutatása alapján, a lelki élet relativitás törvénye, ahogyan a mikrokozmosz jelenségében megnyilvánul. A »Szemle« rovatban Ligeti Ernő ismerteti Hatvany Lajos új regényét. Salamon László Tabéry Géza kisebbségi regényét, a Tüzmadarat, Szentimrei Balla Böske regényét, az Uri kamaszokat. Egyéb szemlék: Pinder új művészet elméletéről, György Lajos erdélyi bibliográfiájáról, Krammer Jenő Chaplinról, Éghy Ghyssa Testkultúra könyvéről, Innocent Ernő a színpadművészetről Magyarországon.

A »Korunk« havonta 80 oldal terjedelemben jelenik meg. Előfizetési ára félévre 110.—, negyedévre 60.— dinár.

Az olcsó könyv

ha nem is a legérdekesebb, de mindenestre legfontosabb problémája nemcsak az irodalomnak, hanem az egyetemes kultúrának, amelyet semmi se fejleszthet olyan hatékonyan, mint az a lehetőség, hogy minden művelődni vágyó ember könnyen jusson egészséges szellemű táplálékhoz. A könyvnek, hogy igazi jóltevője lehessen az emberiségnek, nemcsak jónak, de olcsónak is kell lenni. Ezelőtt ötven-hatvan év előtt még alig ismerték az olcsó könyvet s csak a múlt század második felében kezdték a franciák a Bibliothèque Nationale két könyvecskéivel, a németek pedig a Reclam-féle rózsaszín füzetekkel azt a győzedelmes hadjáratot, amellyel a leglikarabb embert is arra kényszerítették, s a legszegényebnek is lehetővé tették, hogy könyveket vásároljon. Valamivel később a magyar könyv is hozzáférhetőbb lett néhány gyűjteményes vállalat (Olcsó Könyvtár, Magyar Könyvtár és később a Modern Könyvtár) révén, amelyek diákok, tanítók és tisztviselők számára is megnyitották a művelődés csarnokait.

A Minerva r. t. könyvosztálya abban a kellemes helyzetben van, hogy nem ezeket az eredetileg is olcsó füzeteket hozza forgalomba, hanem oly könyveket bocsát potom áron az olvasóink rendelkezésére, amelyek csinos kiállítás-

suknál fogva egyáltalában nem tartoznak az u. n. olcsó könyvek közé. Olvasóinknak mi nemcsak jó műveket adunk eddig még soha nem kintit alacsony áron, hanem szépeket is. A könyvterjesztést úgy fogjuk föl, hogy nemcsak üzletet kell csinálni, de a műveltséget is terjeszteni s az érdeklődőknek tulajdonába majdnem olyan olcsón kell bocsátani a könyveket, amennyibe az olvasásuk a kölcsönkönyvtárban kerülne.

A Minerva nyomda könyvosztálya különböző olcsó sorozatokat állított össze a világirodalom értékes műveiből.

5 napon át a következő sorozatokat árusítjuk:

I. CSOPORT

10 dinár

Herman Bang: A pincér.
Anatole France: Boldizsár.
Mann: Kis Friedemann ur.
Schnitzler Artur: Hütlen feleség.

II. CSOPORT

20 dinár

Biró Lajos: Szerelem iskolája.
Hatvany Lajos: Gyalu grófnő.

Johanna Nahmer: Hetera levelek.
Tersánszky Jenő: Kakuk Marci.

III. CSOPORT

30 dinár

Gedő Lipót—Gellért Lajos: Száz színesz egy sorban.

Reuss: Nelson, a trafalgári hős.

Szép Ernő: Az Isten is János.

Hermann Bang: Négy ördög.

Swief: Pamflettek.

IV. CSOPORT

30 dinár

Bródy Sándor: Szerelem lélektana.

Biró Lajos: Alarcok.

Szép Ernő: Vötevény.

V. CSOPORT

30 dinár

Lacretelle—Hatvany: Silbermann.

Biró Lajos: Bazini zsidók.

Dosztojevszkij: Zsidó kérdés.

Minden csoport postai szétküldése a megrendelés beérkezésének sorrendjében. Postai küldés esetén minden csoporthoz 5 dinár portóköltségre beküldendő.

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Leleplezték Duse szobrát

— A nagy tragika emléke —

Milanóban leleplezték Duse Eleonora szobrát, mely a Manzoni-színházban hirdeti a legnagyobb színésznő halhatatlanságát. A szobor leleplezése ünnepi keretek között folyt le, maga a kormány is képviseltette magát, megjelent az olasz íróvilág színe-java, színészek és tudósok, újságírók, köztük Mussolini öccse, Arnaldo Mussolini is.

Dario Nicodemi, a híres drámaíró vette le a márványszoborról a vörös leplet. Duse szobrát Minerbi szobrász mintázta remekbe. Ez a szobor nemcsak hűen ábrázolja a nagy színésznőt, hanem szellemét is visszatükrözteti.

Renato Simoni, az író tömören, gyönyörűen jellemezte Duset.

— A romantikus színpadon — mondta — Duse Eleonora már az emberi igazságot érezte, a naturalista színpadon a költészetet s a költői színpadon egy lemondó lélek igazságát. Története nem csak egy művészi pályafutásnak, hanem egy léleknek története is. Mindig, — akkor is, mikor leginkább ragyogott s a világ tele volt nevével, — valami magasztos nyugtalanság lakozott benne, úgy tetszett, hogy egy nagy és homályos parancsot várt. Ha olykor megváltoztatta kifejezéseszközeit s művészi irányát és új utakat keresett, csak a tulajdon sorsát akarta megérteni. Nem semmisült meg azokban az alakokban, akiket tolmácsolt, tulajdon színeivel leleplezte át őket, tulajdon misztériumát

magyarázta bennük. Az igazság, melyben eleinte az élet értelmét kereste, sok szenvedést okozott neki s művészetének valami gyötrelmes érzékenységet adott, bizonyos fanyar báj és lázadó hitetlenséget. Ennek a színésznőnek, aki föltárta előttünk a színpadi alakok lelkét, belső villanásokkal, szükségszerűen arra a határmezgyére kellett érkeznie, mely a valóságot elválasztja az árnyéktól, oda, ahol nincsenek többé érzékelhető dolgok, oda, ahol a megérthetlenség kezdődik. Lelkének tragédiája folytán a szépségben kereste a megnyugvást: a szépségben látta a legnagyobb tisztaságot és harmóniát. Ugy jelent meg előttünk a színen, mint egy lélek, arcát az ég felé emelve, de állá és szája mindig sötétben maradt, csak homloka ragyogott a biztos szilárdságtól és reménységtől. Nem állt kívül az emberiségen, hanem egy magasabb emberiség körében áll, ahol az epizód, az esetleges, a véletlen nincs is, olyan lény volt, aki érezte a magasságot és mélységet s a föltétlen örömet s a föltétlen fájdalmat várta. Fölötte pedig a végzet hatalmas és láthatatlan szárnya suhogott. Betegen, elcsigázottan szállt át az ocánon, hogy hangját más országban is hallathassa. Talán nyugodni akart, talán a békét kereste a magányosságban? Nem, nem. Ő a mesebeli királynő, a szegény ábránd után bolygó királynő, ki az ocánon innen és túl egyaránt kiterjesztette szeplőtelen birodalmát.

A színház humora

— Kis történetek a színpadok mögött —

Egy amerikai a párisi operában inguiban, kürtökkel jelenik meg s be akar menni a nézőtérre.

— Bocsánat — szól a jegyszédő — így nem lehet bemenni.

— Miért?

— Nem szabad.

— Ja, a kalapom? Levehetem.

Csak ekkor ocsudott föl a szórakozott amerikai, hogy inguiban van.

A színgazgató, aki valami unalmas darabot tüzetett ki a játékrendre, lemegy a pénztárhoz s érdeklődik nála:

— Van elővétel?

— Van — felel a pénztáros — eladtam egy zártszéket.

— Egészen? — kérdezi az igazgató.

Mistinguett, a párisi primadonna előadás után lefesti magát. Azaz leszedi arcáról a színpadi festéket, hogy újra befesse arcát, az uccára.

— Juj — kiált — sietnem kell, tizenegyre találkozom van.

Erre az öltöző ingaórája dallamos hangon tizenkettőt üt.

Coquelin-ről mesélik ezt a történetet. Egy napon a barátja csodálkozva szólítja meg:

— Mi bajod van? Ma reggel nagyon rosszul nézel ki.

— Igazán? — szól Coquelin. — Nyolc óra hosszat valóban semmit se tudtam magamról. Teljesen elvesztettem az öntudatomat.

— Borzasztó. Mi történt veled?

Coquelin komolyan mondja:

— Aludtam.

Volt egy színházi karmester, akiről a színészek azt mondták, hogy naponta kétszer vált — piszkos fehérneműt.

Guitry-hez egyik barátja beprotezsált egy kis színésznőt. De nem igen foglalkoztatták. Szerepköre éveken át mindössze ez volt:

— Tálalva van.

A kis színésznő barátja egyszer elfogta Guitryt és megkérte, hogy adjon már neki fontosabb szerepeket is.

Guitry bólintott:

— Helyes. Ezután majd leveleket fog hozni.

Szerkesztői üzenetek

Versok, Sember. Úgyes kísérletek. Olvasson modernekét és igyekezzék felszabadítani magát az iskolás hatások alól.

Szrem. A Jenő története megható, közlése azonban nem alkalmas. Még sokat kell fejlődnie, hogy írásai megérjenek a nyomdafestékre.

Sz. M. »A vakráma«, »Félek« nem közölhetők.

Rudár. Primitív versek. Nem biztatjuk a további írásra.

D. R. G. Bród. 1. A vers gyenge, 2. A magyar helyesírást akármelyik elemi iskolai tankönyvből elsajátíthatja. 3. Hogy van-e tehetsége az íráshoz, az eddigi munkáiból még nem derült ki.

Zöldág. »A tiltott szerelem átka« című regénye már címében viseli a súlyos következményeket, amivel ennek a műnek ha irodalmi bíróság lenne, a szerzőjét suttanák. A témája olyan egyszerű elköpott, hogy még rutinos és tehetséges írók se mernének vele megpróbálkozni. Ma napság nem bőszi már fel senkit a gonosz mostoha és a temetőben megfagyott gyermek története. A novellák valamivel életrevalóbbak.

Horch. Úde, naiv versek, de nem valók a nyilvánosság elé. A német fordítások gyengék.

Nótárius. A jegyzői praxiszhoz szükséges időt közgazdasági pályán. Tehát városi adóhivatalnál is eltöltheti. Jegyzői tanfolyamok eddig a vármegyei székhelyen voltak, remélhetőleg most a tartományi székhelyen lesznek.

B. M. Pacsír. Ön azt írja, hogy a katicabogarak sok kárt okoznak a gyümölcsfák leveleiben. Ez nagy tévedés. A katicabogár a kertész legjobb barátainak egyike. A héttettes-, vagy esetleg csak képtonos -katica, vagy ezeknek különböző tarkaságu változata. Sokszor mint hasznos rovaroknak halljuk, különösen az egyszerűbb gazdaktól, hogy a katicabogár levéltetűt hoz a világra, mert mindig ott van levéltetű, ahol katicabogarat lehet nagyobb számban találni. Ez azonban nem áll. sőt az ellenkezője az igaz, mert katicabogarat lehet mindig ott találni, hol a levéltetű nagyobb mértékben fellépett, mert a levéltetű a katicabogár lárváinak legfőbb tápláléka. A másik ilyen ártatlanul gyanúsított kis állat a lebegő-légy (Sirphus sp.) nyúve. A legvet azért hívják lebegő-légynek, mert a levéltetű-tömegek felett szokott lebegni, mikor tojásának alkalmas helvet keres, hogy azt lerakja. A lebegő-légy lárvája egy lábatlan, hátrafelé szélesedő, alakját folyton változtató, majd barnás, majd zöldes, vagy esetleg szürke színű nvü.

Horch. A beküldött novelláit átadtuk a novellabíró bizottságnak.

Kovacsics. 1. Szentelky Kornél nőlen, 30 éves és Sztariszvacon lakik. 2. Lucia asszony Szuboticán lakik és polgári neve: dr. Török Béláné. 3. P. Gergely Boriska Novakanizsán lakik. 4. A hirdetés pályamunkáknál a pályamunkára rá kell írni a jelzést és a nevet egy külön jelzés levélben kell beküldeni.

Dr. Erdős. Vel.-Becskek. Rendelje meg a Literáriánál Szuboticán a Bölcs rabbia mellényzsebben, Kabaredalok és Farkas Antal: Paraszthistóriák című könyvét.

Unatkozó. Willy Fritsch címe: Berlin Charlottenburg Windscheidstr. 4. I. Harry Liedtke címe: Berlin—Lichterfeld, Dracke str. 81.

Érdeklődő. Mary Carr egyike a legtehetségesebb amerikai színésznőknek. Megható drámai szerepeiben óriási sikert ért el az egész világon az »Anyá« és újabb a »Lángoló vizek« c. filmjével.

K. L. Debeljača. Minden francia követtség szolgálat felvilágosítással.

Többeknek. A szombori Hadirokkant Egyesület február 27-ikén tartotta meg a sorsolást. A sorsolás eredményét lapunk hírvivataiban megtalálják.

S. L. S. Subotica. A postatakarékpénztári betétek valorizációja ügyében még semmi biztosat nem tudunk. Illetékes helyre fordultunk felvilágosítás végett, kísérelje figyelemmel a Bácsmegeyi Napló közgazdasági mellékletét és ha a felvilágosítást megkapjuk, ott fogjuk közölni.

M. M. St. Becej. Az SHS. királyságban tudunkkal csak Suboticán és Somborban van kiházasító egyesület. Arra nem vállalkozhatunk, hogy az alapszabályokat levélben ismertessük. Valamennyinek az alapszabálya ugyanazon az alapon van megszerkesztve, úgyhogy ha az egyikét kap, a többivel is teljesen tisztában van.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14			15								16	
17				18						19		
	20			21			22		23		24	
25			26			27		28		29		30
		31			32		33			34		
35		36			37		38			39		40
41												
42				43		44			45		46	
47				48					49			50
51			52			53					54	
55				56		57			58		59	
			60		61					62		
63		64		65					66			67
		68		69		70		71		72		
73												
74				75		76		77			78	
79												
80												
81						82						83

- 73. Aria — idegen nyelven
- 74. Összetételekben használt görög szó
- 75. Német számnév
- 77. Szó, amit akkor mondunk, ha valami elveszett, vagy hiányzik, de itt csak a mássalhangzói szerepelnek, azok is más sorrendben (kettő egy kockában)
- 78. ... ügyi miniszter
- 79. Becézett női név

A szombori Hadirokkant-sors egyek

huzását február 27-ikén tartották meg és azon a következő számok nyertek: 24240, 14869, 19623, 8791, 35224, 23752, 68713, 30547, 8728, 78562, 68785, 20789, 15797, 22275, 30512, 58587, 10056, 34893, 62429, 64608, 78826, 56406, 8153, 23972, 46184, 66017, 34499, 55444, 19718, 6663, 58617, 35658, 56589, 96646, 9881, 11742, 35671, 94296, 47338, 10266, 67600, 83103, 12290, 68382, 11780, 34034, 79625, 35315, 68779, 55689, 68788, 30461, 16519, 86147, 5457, 23990, 56594, 83524, 48100, 8736, 55997, 44158, 15922, 48039, 23504, 96631, 47947, 65116, 28749, 46686, 41474, 96419, 58661, 36925, 24227, 27238, 49478, 8001, 23981, 58670, 6829, 40603, 21289, 6294, 56484, 41065, 10348, 68350, 79494, 5469, 57471, 78724, 55769, 53532, 53937, 91810, 35510, 83169, 20724, 65188, 55503, 46131, 35568, 98695, 2639, 65669, 61351, 21644, 23881, 72913, 71470, 62472, 71055, 90304, 56525, 8179, 40420, 6017, 57700, 35316, 55492, 35269, 9599, 24046, 96552, 18436, 8149, 67627, 67593, 24427, 30682, 91813, 79335, 66014, 91256, 91369, 23601, 94293, 3838, 18520, 21850, 58618, 6633, 70221, 9816, 12906, 57176, 82115, 99540, 49458, 37223, 68747, 69861, 6698, 10546, 94668, 53587, 39624, 25474, 71374, 48089, 23813, 58508, 96647, 91766, 5729, 8846, 8007, 33115, 21316, 41265, 12240, 16580, 29126, 79241, 10277, 68776, 41430, 28885, 97367, 86820, 83317, 65665, 86352, 21287, 80987, 55502, 15870, 6026, 73440, 34118, 12313, 14885, 36381, 59880, 10201, 33158, 46174, 49241, 12091, 58275, 78510, 92196, 84130, 64678, 27241, 52970, 41666, 95908, 99993, 86409, 23969, 17041, 20540, 18516, 80926, 19661, 35082, 69841, 70283, 20791, 45782. A nyeremények tekintetében felvilágosítást a Hadirokkant-egyesület ad Szomborban.

Vízszintes:

- 1. Krisztus bucsuja a keresztfán
- 5. Mozgalom — idegen szóval
- 11. Becéző női név (ékezet hibával)
- 14. A tőzsdei pereket rendszerint ez intézi el
- 17. Hamarosan szinonimája
- 18. Vasműveiről híres erdélyi város
- 19. Franciásan hangzó női név y=i
- 20. Svéd férfinév
- 21. Régi — angolul
- 22. ... Caesar
- 24. Mássalhangzója duplázva: női név
- 25. Idegen valuta
- 26. Mássalhangzóval a végén ipari és kereskedelmi alkalmazott
- 28. Görög betű
- 30. Monogramm
- 31. Kocsi alkatrész
- 32. Francia sziget
- 35. Klasszikus sziget
- 38. Ital
- 39. A szellemnek néha az ellenkézője
- 42. Magyar város — német neve
- 43. Ige, ami az aviatikában gyakran előfordul
- 47. Ezt csinálta Kain
- 48. A nagy gyakorlat
- 50. Kutyanév
- 51. Becéző fiunév
- 53. Semmi — szerbül
- 54. Egy mássalhangzóval előtte — kutyafaj
- 55. Émelet
- 57. Tinta angolul
- 58. Az első betűt elhagyva ennek örül a tisztviselő
- 60. A mitológiában az idvezültek hona
- 62. Nervus retum gerendarum népiesen
- 63. Temiszljátékban használatos szó
- 65. Helyhatározó szó
- 66. Multság
- 67. A fiatal női arc ilyen
- 68. Betegség
- 70. Két betűje fölcserélve az a bizonyos hárfá
- 72. Megfordítva a halott lakóhelye
- 73. Peer Gynt nőalakja (fonet.)
- 74. Így van kötve az értékes könyv
- 76. Így beszélnek a nagynéniről
- 78. Híres osztrák csillagász, üstököst neveztek el róla
- 80. Ez hallgat, ez alszik, Mint csecsemőgyermek Anyja lágy ölében S engemet, oh szegény ... (Petőfi vers.) Kettős mássalhangzó egy kockában.

81. Időhatározó szó

- 82. Hajfür
- 83. Megfordítva hivatal — idegen nyelven

Függőleges:

- 1. Ugyanaz, mint vízsz. 11, ékezet-hiba nélkül
- 2. Ady-vers címe
- 3. Becéző női név
- 4. Adám mindnyájunknak ez
- 5. Atilla másik neve
- 6. »Alapított« rövidítése — idegen szó
- 7. Ugyanaz, mint vízsz. 65, de megfordítva
- 8. Megfordított fiunév becézve
- 9. Kötelezvény — szerbül
- 10. Isten a seregek...
- 11. Könyörög
- 12. Valamikor német szuverén volt
- 13. Módhatározó
- 15. Az abc három betűje az elejétől
- 16. Az alma népiesen
- 21. Ezt csinálja a női fodrász
- 23. Becéző női név
- 26. Jog — latinul
- 27. Ilyen erő is van
- 29. Most beszedik a budapesti kirakatokból
- 31. Rabbi
- 33. A keresztsoros rejtvény is ez
- 34. Levegő
- 35. ... kap a beteg betegség után
- 36. A gyáva ember így támad
- 37. A megvert ember testén van
- 40. Estély (nem egészen fonetikus)
- 41. Ugyanaz, mint vízszintes 17.
- 44. Aludni — franciául
- 45. Költői műfajok
- 49. Közhasználatu rövidítés
- 52. Nyelvtani fogalom
- 54. Nem ez kormányozza a világot
- 56. Ugyanaz, mint vízszintes 1 (ékezet hiba)
- 57. Imád — más szóval (vigyázz! ékezethibával)
- 59. Shakespeare dráma alakja
- 61. Japán diplomata
- 64. A lakomai tészta
- 66. Nagy angol lap címe
- 67. A szerkesztői üzenet vezetője gyakran teszi (mult idő)
- 69. Három egyforma mássalhangzó
- 71. Sváb női név
- 72. Hegy más szóval, de a mássalhangzók más sorrendben

Március 14—20 **LIFKA** Egész héten

Színházi és irodalmi esemény!

Göthe tragédiája, Gounod operája!

Minden előadáson a templomi jelenetnél Mendelsohn tercetjét éneklék Rákosiné, K. Romanov Mária és Kameskáné

A színpadon bengáli fényben, eredeti kosztümben

ÖRDÖGTÁNC

Lejti KISS IDA

Faust . . Gösta Eckman Margit . . Kamilla Horn
Mefisto . . Emil Janings

Világvárosi izlés és szabás!
A legmodernebb férfi divatöltönyök!

M. PETROVIĆ és D. KRAUSZ

modern angol uri szabóság

Novisad, Trg Oslobođenja 2. — Telefon 99.

Vezetője **M. Petrović** Drezdában végezte az európai divatakadémiát és 35 éven át Budapest legmodernebb angol uriszabó cégének tulajdonosa volt.

Dus választéku raktár prima angol divatszövetekből, melyeket méterszámra is árusítunk

Utazó szabászat a cég meghívásra vidékre is kiküldi

2235

NYILT-TÉR

Birkáss János és leánya Annus szomorú, de Isten akaratában megnyugvó szívvel jelentik, hogy szeretett jó leánya, illetve nővére

Birkáss Jolánka

március hó 12-én éjjel fél 1 órakor, rövid és kínos szenvedés után, életének 31-ik évében az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványa f. hó 13-án délután 4 órakor fog az V., Save Tekelije ul. 59. sz. gyászházból a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a bajai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. hó 14-én délelőtt 8 órakor fog a Szent Teréz templomban az Urnak bemutatni.

Subotica, 1927 március 12-én.

Nyugodjál békében a feltámadás reményében!

A megboldogultat siratják még: Özv. Kalmár Jánosné szül. Birkáss Katalin családjával, Czabai Györgyné szül. Birkáss Teréz családjával, Birkáss Ferenc nejevel és családjával, özv. Zódi Benedekné szül. Birkáss Etel családjával, Birkáss Pál nejevel és családjával, Czene Andrásné sz. Birkáss Mária családjával, Birkáss Mihály családjával, Niederholzer Ferenc nejevel és családjával, özv. Herceg Simonné sz. Niederholzer Teréz családjával, Margit Pálné sz. Niederholzer Erzsébet családjával, Niederholzer Lajos nejevel és családjával, özv. Vujovics Kálmánné sz. Niederholzer Viktória, nagybátyjai és nagynénjei. Özv. Mikuska Sándorné családjával, keresztanyja. Továbbá számos rokona, ismerőse és jóbarátja.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy cégünk beltagja

Birkáss Jolánka

folyó hó 12-én éjjel fél 1 órakor rövid, kínos szenvedés után elhunyt.

Az elhunytban cégünk egy fáradhatatlan és törekvő tagját veszítette el

Emlékét kegyelettel őrizzük meg!

Subotica, 1927 március 12.

Birkás i Drug

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett főnöknőnk

Kovács-Birkáss Jolánka

folyó hó 12-én éjjel fél 1 órakor, mindnyájunk bánatára, ifjú életének legszebb korában, váratlanul elhunyt.

A mérhetetlen csapást enyhíti jóságos emléke, amely mindnyájunk szívében felejthetetlenül élni fog.

Subotica, 1927 március 12.

Birkás i Drug

tisztviselői kara

Főszönetnyilvánítás

Mindazoknak a jóbarátoknak és ismerősöknek, a kik felejthetetlen férjem elhunyt alkalmával részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Subotica, 1927. március 10.

Özv. Bachinger Frigyesné és családja

Itt a tavasz!

Ne mulassza el az alkalmat **dus szövetraktáramat** megtekinteni s tavaszi ruhaszükségletét nálam rendelni meg. A legdivatosabb ruhákat legjobb szövetekből is igen olcsón készit.

Mirnič Béla

uri divatszabó Subotica, Trumbićeva ul. 14. Csirkepiac.

Arverési hirdetmény.

Alulírott, mint a Pollák Salamon és Sándor sentai gabonakereskedő cég fizetésektelensége folytán a nevezettek tartozásának rendezésére a hitelezők által kiküldött bizottság elnöke, ezennel közhírré teszem, hogy az adósok által kiállított és 334/926. számú közjegyzői okiratban foglalt általános meghatalmazás alapján a megbízó hitelezők követelésének kielégítése céljából nyilvános árverésen eladatnak a következő ingatlanok és pedig:

- a sentai 9384 számú betétszámú 1623—24 hrsz. 700 ö. i. számú 421 négyszögölnyi ház és beltelekből álló és Pollák Sándor tulajdonát képező ingatlan;
- a sentai 6104 számú betétszámú 2586 hrsz. 1744 ö. i. számú 177 négyszögölnyi;
- a sentai 6076 számú betétszámú 2090—91/1 hrsz. 1338 ö. i. számú 258 négyszögölnyi;
- a sentai 2593 számú betétszámú 3232 és 3231/2/a hrsz. 285 négyszögölnyi;
- a sentai 7668 számú betétszámú 1347—48 hrsz. 837/c ö. i. számú 230 négyszögölnyi és Pollák Salamon tulajdonát képező ház és beltelekből álló ingatlanok;

nemkülömben a Pollák Salamon és Sándor cég tulajdonát képező és a sentai 10218 számú betétszámú 1466—67 hrsz. és 961 ö. i. számú 411 négyszögölnyi ház és beltelek;

a sentai 7438 és 13907 számú betétszámú 9570 és 9571/3 hrsz. 20 hold 588 négyszögölnyi szántónak 2/15-öd része;

a sentai 11789 számú betétszámú 6842/23/b/3 hrsz. 530 négyzetölnyi szántó.

Mindezen ingatlanok a hitelezői bizottság határozata folytán a f. évi március hó 21-én és következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor kezdődő és a Sentai Tárarékpenztár helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Az árverési feltételek alulírt bizottsági elnöknek irodahelyiségében a hivatalos órák alatt meg tudakolhatók.

Senta, 1927. évi március hó.

Dr. Biró Károly ügyvéd, mint a fenti bizottság elnöke

Figyelmeztetés.

A Banatska Tvornica Cipela D. D. vršaci cég csődtömeggondnoka e hó 18.-ra határnapot tűzött a csődtömeghez tartozó ingóságoknak magánárverésen való eladására. Figyelmeztetem a venni szándékozókot, hogy a csődtömeg ingóságaira a Subotička Industrija Koža D. D. ügyfelem megtámadhatatlan végrehajtási zálogjogot szerzett s ez okból az ingók csupán birói árverésen értékesíthetők.

Dr. Boschan Samu ügyvéd, Subotica

Fűszer- és csemegeüzletünket j vő héten fogjuk megnyitni
KOVÁCS és GELÁNYI
Jelašćeva ul. ca 2.

Arverési hirdetmény

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy a vagyonbukott Jung Martin és neje szül. Wölfl Borbála sombori határban fekvő 71 kat. holdat kitevő ingatlanai f. évi március 23-án d. u. 3 órakor, a sombori telek-könyvi hatóság irodájában birói árverésen eladatnak. — Bővebb információt ad

Dr. Veselovszki József csődtömeggondnok

Saját termésű

BORAIM

szállítását folyó hó 15-én megkezdem. Az edemes hitközségeket kérem, ha jó és streng kóser borra reflektálnak, rendelésükkel hozzám fordulni sziveskedjenek. Cim:

JULIE INGUS
SUBOTICA
Postafiók 54

Hu:vétí ajándé ul

Fiedor Gyulánénál
Subotica, Jelašćeva ul. 11

Kiadó a beltéren egy jól-menő sörcsarnok, eladó egy kisebb ház minden elfogadható áron. Peič Agentura, Subotica. 2074

Gazdák figyelmébe!

Ilyenkor minden cég hangzatos reklámmal igyekszik gazdasági magvait eladni. A jó gazdálkodó sohasem lehet elég óvatos a mag vásárlásánál! Ujában ólomplombával ellátott és hitelesített heremagot, lucernát hoznak forgalomba, amely kitűnő és szép árú, azonban a mi vidékünkön nem telet át. Répmagot is eredeti németországi kintálnak, de nem takarmányrépát. — A magvak fajazonosságát kell szavatolni a kereskedőnek. Ezért csakis régi megbízható kereskedőknél vásároljon! Cégünk 40 év óta becsülettel szolgál a ki a magvásárló közönséget! 59

SUGÁR MANÓ, Subotica
Telefon 47

Köszönetnyilvánítás

Elhalt fiam, Katančić Ferenc a »Phönix« Életbiztosító Társaság beogradi vezérigazgatóságánál az 1925. évben 100.000 dináros életbiztosítást kötött.

Mint hogy fiam a folyó évben öngyilkosságot követett el, én, mint ezen biztosítás kedvezményezettje fenti biztosító társasághoz fordultam a biztosítási összeg kifizetése végett. Nevezett társaság kötelezettségének eleget tett és a biztosítási összeget nekem a teljes egészében a legpontosabban kifizette.

Ezen eljárásáért a »Phönix« Biztosító Társaságnak ezennel köszönetemet fejezem ki, egyben pedig mindenkinek ajánlom, ki magát, vagy családját biztosítani szándékozik.

Zemun, 1926. november 12.

2450

Katančić Ferenc

A Jedinstvo Temetkezési Egyesület tagjaihoz!

A Bácsmegeyi Napló f. évi március hó 11-iki számában megjelent egy felhívás tagjainkhoz, hogy f. évi március hó 13-ikán megtartandó értekezleten jelenjenek meg. Mivel ezen felhívás tévedésből jelent meg és semmiféle értekezletet nem tartunk, tekintsék a főt említett felhívást tárgytalannak.

2454

A vezetőség

Opštinsko Poglavarstvo u Adi

Oglas

Opština Ada izdavači svoj Hotel »Avalu« u trogodišnji zakup, počev od 1-og oktobra 1927. god. do 1-og oktobra 1930. god. Hotel je u centru varoši, na Kr. Petra Trgu, sastoji se sem lokala, depoa, salom za bioskop i 18 spavaćih soba, kao i poslastičarnice. Dražbeni uslovi mogu se za vreme zvaničnih časova svaki dan videti u kancelariji upravnog beležnika. Dražba će se održati 1-og aprila 1927. god. u 9 sati pre podne u dvorani opšt. kuće.

U Adi, 5. marta 1927. god.

S. Čendić s. r. beležnik

N. Nikolić s. r. knez.

Javna dražba

Dne 3. aprila 1927. god. u 3 sata posle podne u kancelariji Uprave osn. škole održati će Mesni Šk. Odbor u Bajmoku ofertalnu i usmenu licitaciju zbog šk. nameštaja (64 klupe, 4 šk. table, 4 ormara, 4 stola, 4 stolice, 4 podiuma). Licitanti moraju dokazati da imaju dozvolu radnje od nadležne vlasti i da nemaju zaostatka u plaćanju poreza. Ostale uslove daje Mesni Šk. Odbor svaki dan za vreme uredovnih časova. Bajmok, 5. marta 1927. god.

2251

Mesni Šk. Odbor

A legsikkesebb párisi modellkalapok

„ESZTERKA“

modern új üzletében kaphatók (a korzón első a vasúttól.) Megrende ések, alakítások a leggondosabban készülnek bécsi mamsell vezetése mellett.

Szolid árak!

1020

Szöllőkaró

hasított tölgy
160 cm hosszban olcsón
IGNIS J. WIRTH
tűzfánagykereskedése, Subotica
Iroda: Agina ul. 13 — Telefon 513

Hűtőgépek a tenyészállatvásáron

Budapest, Pongrácz-ut. Március 25-27.
A kezelés és vezérlés nélkül működő

szab. rotációs hűtőauto-
mata

és a hűtőtechnika legújabb vívmánya a
szab. forgódurattípus „ROTA” hűtőgép
üzemben látható. 208

Vízum nélkül az azbat főúton vasút egygyel!
Gellért Ignác és Társa R. T.
BUDAPEST, V. Koháry-utca 4. Telefon 12-71.

LEÁNYPANZIÓ

Mina Rund, W. en, IX, Hörngasse 12

Mindennemű iskolával, továbbképző tanfo-
lyammal kapcsolatban, nyelv- és zeneoktatás,
kereskedelmi iskola

Ismertető.

ÜZLETNYITÁS!

Novisadon, a Pašićeva ulica 17. szám a att
varrógép- és kerékpárüzletet
nyitottam, ahol gyári lerakatot tartok a legjobb már-
kájú árukban, mint:

Dürkopp és Neumann varrógépek,
Dürkopp és Puch kerékpárok,
**Co umbia gramafonok és hangleme-
zekben, továbbá öngyújtók, zseblámpák és**
az összes e szakmába vágó cikkekben.

Kérem a m. t. vevőközönséget, hogy nb. meg-
rendeléseivel üzletem támogatni sziveskedjék és előre
is biztosítom t. vevőim a leggondosabb kiszolgálásról.

„EXPRESS” — J. HORVATH
varrógép- és kerékpár-lerakat

BANÁN!

Vidéki vevőimet is megismertetni óhajtom a
banán kiváló minőségével és ezért

minta-postacsomagokat

küldök 5 kg. súlytól kezdve, bérmentve minden
postai állomásra, utánvéttel kg.-ként 36 dinárért.
Szállítok az onkivül narancsot, citromot, fügét
eredeti ládámban, vasúton, utánvéttel a legolcsóbb
áron.

Kereskedőknek nagyobb vételnél előnyárak!

termény-import **F. GOLOB** termény-export
Zagreb, Ciglana 17.

Vendéglőnek

Licézőn alkalmos villa az iregi országot mentén,
Kamenica (Sr. m) között, és a Fruštagora között, tur-
ris ártól drán a oga ott országuton, eonyó: tizet i
telételek mellett

eladó.

A villa áll hat szobából, elégséges mellékhelyiségek, az em-
liten és nagy helyiségek a földszinten. Ezenkívül egy külön-
álló épület két szoba, konyha és spelsal, két kádfel, hűd
területen fekvő arnyas parkban és szék egy park meáén,
melyt váron fűrdőre lehet használni. Közéobbiek a tőr-
nál me tudhatk

Schwarz József, Novisad
Rbnj tr . . .

Szobafestők, mészolók, asztalosok, kocsigyártók

és a t. közönség szives tudomására hozom, hogy
üzletemet

festékosztállyal bővítettem ki

hol az összes külföldi festékeket, lakkokat
raktáron tartom

SCHÄFFER RÓZA — Főpostával szamben

Kereskedők figyelmébe!

Kézzelvarrott **paplanok** minden minőségben
a legolcsóbb árban kaphatók

S. Kramer Subotica, Trubljeva ulica 11.
Szabó és paplanvarrtó gyári áron.

MINDENKIT ÉRDEKEL!

*Bleu-royal, a legdivatosabb tavaszi kékszin
összes árnyalataiból vasárnaptól szombatig
bemutató-kiállítást*

* rendezek. *

PERO VUJKOVIĆ DIVATÁRUHÁZA

150—250. 00 dinárral rendelkező

TÁRSAT KERES

jól bevezetett, bizto. megélhetést nyújtó
iparvállalat Cim:
Radio Reklam Jugoslavija, Subotica
Postafiók 48. 2225

Naponta friss battery gyári áron

S. AD. ENGL

SUBOTICA

Visszonteladók
kérjék zseblám-
pa- és öngyújtó
árjegyzékem.

Astra hűtőberendezés

40.000 kalóriával, majdnem új, 1 Sauer-teherkocsi
4 tonnás, 1 álló gőzkazán „Xido” jellű, 4 atmosz-
féra nyomásra, üzematalkítás folytán nagyon

olcsón eladó

PRVA MARIEORSKA MLEKARNA
Adolf Bernhard Maribor, Aleksandrova cesta 51.

Komplett jégcella berendezés

25 liter cel aűrtartalommal!

ELADÓ

a Häfner-féle gőzmalomnál
Novisadon

Nyersbőrkereskedők és feldolgozók figyelmébe!

bőrszósásra alkalmas kalisót (kainit)
szállítunk legjutányosabb áron

DÉCSEI ÉS KERTÉSZ, SUBOTICA
TELEFON: 172

Szőlőoltványok

2-3 éves gyökeres oltványok, egy éves
amerikai gyökeres és sima vadveszők
minden fajban valamint nemesített 2-3
éves gyümölcsfák megrendelhetők

SÉVAR LÁSZLÓ
mintaszőlő és szőlőoltvány telepe
PETROVARADIN (Malu) Posta 16k 17
(Lerakat a vasúti raktárral szemben)

RADIÓ, AUTOMOBIL és STABIL AKKUMULÁTOROKBAN

Ujjonnan épít minden cél a akkumulátor telepeket javít és
tölt bármilyen gyártmányt a legjobb gyártmányu anyag-
ból, varapfával.

E szakmában bárkinél szakmáttal szolgál

WILHELM LÁSZLÓ, PAŠIĆEVA UL. 2.

Képzett villamoshálózati szereelő

azonnal felvétetik. Ajánlatok az eddigi működés
megjelölésével „Szerelő F.” jelleg alatt
a kiadóhivatalba kéretnek.

URASÁGI CSIRAKEPES MUHARMAG

kicsinyben és nagyban kapható

GLIED VILMOS

c. gnél Subotica — Telefon 588.

TÜZIFA

*fűrészhulladék puha- és keményfából
rendkívül olcsón kapható*

Fr. Gorjanc & Cie, Parna Pilana
Kranj, Slovenija

Dr. FARKIĆ gyógyintézet Beogradban

KEZEL:

Idegbetegségeket, neuraszténia, hisztéria, epilepszia, nem
szülész, benuások, isias, stb.

Sebészeti ortopéd megbetegedéseket; hátrgerincgörbülése-
ket, izületi és csonttuberkulózust, csont sérüléseket, testi
hábak stb., azonkívül reuma, skroli, elhízás, vérszegénység.

Vizsgyógyintézetek kezeléseket: (hyd oterapia) villamosárga
(s fűlkés fűrdő), mesterséges napfűrdő (kvarc), szénsavval
fűrdő, ered ti póstyeni iszap, mediko-mechanika, ortopéd
kezelés, masszázs.

Vizsgálat és kezelés Röntgen-sugarakkal Diathermia
Klinikai laboratorium

Az intézet orvosai:
Dr. Klein H. id gbaiknak, Dr. C. Kajan sebészeti ortopéd-
orvo .

Az intézet nyitva: reggel 7-től 12-ig, vasárnap és ünnepnep
csak délelőtt.

Árak: külön szoba 150, 2-3 ágyas szoba 120 din r naponkint

Felvilágosításra szolgál az intézet Beogradban,
Knez Mihajlova Venca 28, a Kaimerdánna szemb n.
Telefon 5-89.

Könyvujdonságok!

Gco Clifford . . .	A lassós leány . . .	D 30 —
Anita Loos . . .	Szókék előnyben . . .	30 —
Duhamel . . .	Ejféli vallomás . . .	35 —
H. Rider Haggard . . .	Az elefántcsont gyermek . . .	60 —
Szép Ernő . . .	Valentine . . .	40 —
Laacock-Karinthy . . .	Humoreszkek . . .	30 —
Kevserling . . .	Uj világ születése . . .	40 —
Nagy József . . .	Két filozófus . . .	35 —
Orbók Atilla . . .	A mertelen asszony . . .	50 —
Maurice Dekobra . . .	A szerelem gondolaj . . .	50 —
Laczkó Géza . . .	Sátán Trismegistos olvasója . . .	44 —
Heltai Jenő . . .	Színes kövek . . .	36 —
Dr. Dubovitz . . .	Vegyészeti kisipari cikkek gyártása . . .	36 —
Fuchs Malvy . . .	A négy Heller leány . . .	70 —

Megrendelhetők és kaphatók
Minerva d. d. könyvosztályában
(Portóra kötetenként 5 dinár küldendő be)

LEVELEZÉS

Dancing Boheme második füzeté megjelent. A világ legszebb és legjobb 20 ének és tánc slágeret megkaphatja 36 dinárért Hnis Rudolfnál zeneműkereskedés, Subotica. 1961

Richmond. Hiába a szavak takarója, közös fátumunk eggyé kovácsolja érzésvilágunkat! Ne hazudjunk önmagunknak, — fievellen, — s meghallia, hogyan kiált belőlünk a vágyakozás! 2419

HÁZASSÁG

Sok vagyonos nő férjhezmenni óhaj. — Megbizva »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Városház-ucca 16. 1859

Házasság céljából megismerkedne 37 éves kereskedő némi vagyonnal rendelkező idősebb leánnyal vagy özvegyvel. Szíves ajánlatokat »Husvétkor« jelige alatt a kiadóba kérem. 2246

Házasságot urikörökben, ugy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. — Marie Feies, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625.

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek Megbizást elfogad »Doktorné« Szubotica Ulicim: Pašičeva 3.

Megnősülne 45 éves gyáros, hozzáillő, komoly, vagyonos hölgyek teljes című leveleit »Temesvári« jeligére a kiadóba kéri titoktartással. 2378

Melyik 35 éven felüli tisztamultu nő hajlandó középkorú vagyonos urral házasság céljából megismerkedni. Leveleket »Gondatlan« jelige alatt kiadóba kérek. 1709

Férjhezmenne iómódu középkorú uriaszonv. 50—55 év közötti izr. biztos existenciájú uriember aianlatát kérem. Urilánvok elsőrangú partik vannak eöregzésbe. — Megbizott »Doktorné« Subotica, Pašičeva 3. I. 2478

FOGLALKOZÁS

Vállalok könyvlefejtést, mérleg készitést, elhanyagolt könyvek rendbehozását, **könyvszakértői munkákat**, állandó órákonvvelést, könyvviteli tanitást. Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Noviszad, Postafiók 75.

Fahivatalnok (fiatal) öt éves praksissal, szerb és magyar nyelvismerettel, állást keres. Szíves megkeresések »Szorgalmas« jeligére a kiadóba kér. 2222

Külfaragótanoncnak szerződött jó házból való fiut fizetéssel Márványipar, Subotica. 1947

Manikűrözöndöt, aki jól tud ondolálni is vagy fodrászt magas fizetéssel azonnal felveszek. Gyermán Pál női fodrász, Velikičekerek.

Jó forgalmu vállalatnál utazói állást keres, azonnali belépésre, aki Baranyában és szerémségben jól be van vezetve. Cim Szudarević ul. 46. 2183

Házvezetőnői állást keres magányos urnál, háztartás minden ágában jártas, kitűnően főző, varráshoz is értő, jó bizonyítványokkal rendelkező 40 éves nő. Beszél szerbül, magyarul és németül. Cim a kiadóban. 2189

Zongoristát keresek éjjeli üzletembe, ki szerbül, magyarul és németül játszik. Kosztot adok. Ajánlatok: Neumann Andor éjjeli mulató Sombor küldendők. 2287

Bolgár feles kertész azonnalra, szép lakással keresek. Halbrohr Adolfné, Subotica, Aleksandrova ul. 9. 2288

Gazda, aki a gazdasági vagy földművelésiskolát háboru előtt végezte, kerestetik. Ugyanott eladó 48 kat. hold elsőrendű szántóföld, köves ut és a suboticei határ mellett. Értésítés dr. Strelitzky Dénes ügyvéd irodájában, Subotica, Aleksandrova ul. 1. 2297

Gépész, géplakatos, 46 éves cukorgyárban, malomban vagy cséplőnél állást keres. Cim: Flück Bernát, Beočin cementgyár. 2312

Soffőr teherautóhoz azonnali belépésre kerestetik. Berger-malom, Subotica. 2326

Önálló női szabómunkásokat és ruhavarrónöket keres női konfekció-üzlet. Cim a kiadóban. 2300

Bognárségédet azonnalra felveszek. Pecze Péter bognármester, Mali Idjoš. 2333

Kifutófiuk felvétetnek. Bedő, Senoe ul. 19. 2346

Kereskedősegéd 19 éves, rőfös- és fűszerszakmából, beszél szerbül és magyarul, azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 2428

Fiatal cukrászsegédet keresek azonnali belépésre. Király Sándor cukrász, Feketics. 2397

Szegéd a rövid-, szövöttáru szakmából, szerb, német és magyar nyelvben jártas, kikszolgált katonarögtöni belépésre állást keres. A. Rózsai, Donadubrava (Mediumurie) 2421

Fiatal gazdálkodó keres feltétlenül csinos, intelligens nőt, ki háztartását vezeti. Aianlatokat a kiadóhivatal »Zenta« jelige alatt továbbit. 2426

Okl. özvegykeresés, fiatalabb nelveket beszélő, tapasztalt férfi munkatársát keres mielőbbi belépésre. Naszluhász Lajos özvegykeresés Vel.-Kikindán. 2274

Soffőr azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 2321

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kötszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk. Kérdéseköddökhöz válaszoljuk melléklettel.

30 évi gyakorlatl rendelkező gépész aki bármely üzemi gézgek kezeléséhez ért. állást keres. gépészi vagy főgépészi minőségben. Beszél szerbül magyarul és németül. Cim kiadóban. 2322

Irodistanó, több évi gyakorlatl, könyvelésben jártas, azonnali belépésre kerestetik. Németül, szerbül levelezni tudók előnyben. Marga Roth, Subotica, Jelačićeva 8. 2406

Gépész kövacs, aki az összes gazdasági gépek kezelését és iavitását érti, keres bánati uradalom április 1-ére. Ugyanott egy bognármester felvétetik. Fizetési feltételek megtudhatók báró Tarián Tibor uradalmi intézőnél Novakanizsán. 2480

Szolló, intelligens urileány aianlközik kisasszonynak, házvezetőnőnek vagy társalkodónőnek. Ilv minőségekben már volt alkalmazva. Bizonyítványai kitűnők. Jól süt, főz s szépen kézimunkázik. Vidékre is elmegy. Cime: K. M. Strossmayerova ulica 6. 2481

Elhelyező irodából aianlok szállodai, kávéházi személyzetet házvezetőnőket nevelőnőt. Keresek kaszárnyókat, német leánvt, szakácsnőt. Jelenkezni levélileg vagy személyesen Lang agentura, Szubotica, Pašičeva 3. I. 2477

Aianlok kisebb-nagyobb szabadlakásokat, üzleteket lakással, palicsi villát, családi házat. Fűszerüzlet lakással eladó vagy kiadó Szegedi uton. Szász vilákos suterin, beltéren, kapható. Lang agentura, Pašičeva 3. I. 2279

Vésnök sablonmunkára magas fizetéssel azonnal felvétetik. Vadnai, Obilicev Venac 4. (Honvédlaktárvával szemben.) 2482

Könyvseletet átveszek Beograd, Szerbia és Szerémség részére. D. Fischer, Zemun, Surčinska ul. 5. 2449

Fűszer- és rövidáru üzletberendezés eladó. Cim a kiadóban. 2409

Eladó 15 család méh, modern kaptárakban. Érdeklődni Dudás Antal papucsosnál, Pacsir. 2357

Szobafenyő nagy asparagusok, légszokrény, fehér gyermekágy, butorok eladók. etaoin eladók. I. Jukićeva ul. 37. 2411

Méheladás, Öregség miatt eladó 23 család iól telet méh, fiatal anvákkal. 15 országos kaptárba, 8 kup kasba, Bognár Jánosnál, Kaimakčalanska (Lilium) 22. szám, Sztarakanizsa. 2404

Szilvavirtóüzlet, nagyobb vidásági városban, forgalmas helyen, berendezéssel, sűrűsön eladó. — Cim a kiadóban. 2412

Kisebb magyar könyvtár megvételre kerestetik. — Ibarosok és Kereskedők Ekvlete, Mali-Idios. 2338

Pollurozott hálószoabutor eladó, IV. kör, Dulićeva ucca 4. Margit-malom mellett. 2483

Gépész malom, téglagyár és uradalomban mint gépészkövacs állást keres. Megkereséseket »Gépészkövacs« jeligére a kiadóba kérek. 2423

Elsőrendű szalonszabónő iriházakhoz aianlközik. Otthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica, Cara Lazara ul. 52. 2395

Fűszerszakmába, több évi gyakorlatl, segédi állást keresek. Utazói vagy raktárnoki állást is elfogadok. Aianlatokat Antók Anna könyvkereskedésbe kérem. Sztaribecsei. 2418

Intelligentes Deutsches Fräulein spricht auch Ungarisch und Serbisch, aus gutem Hause und Anständig. Sucht Stelle zu ein oder zwei Kinde als Erziehlerin wo sie in einem Bade mitfahren kann. Adresse in der Verwaltung. 2359

Moziképész (Operateur), ki több évi gyakorlatlallal bír, állást változtatna. moziszereléseket vállalok. Cim a kiadóban. 2468

Mérlegképes könyvelő, aki államnyelvet bírja és német-magyar levelezést végzi, fél napi munkára felvétetik. — Aianlatokat fizetési igény megjelöléssel »Azonnal« jeligére a kiadóba. 2465

Gazdasszonvi vagy házvezetőnői állást keresek azonnali belépésre. V. Mokranjčeva ul. 39. 2457

Gyógyszerárban már működött vakorkokot vagy nem okl. gyógyszerészt, szerb-magyar nyelvű tudással, mielőbbi belépésre keres Decsv Gyula gyógyszerár, Subotica. 2463

Jó házból való 15 éves fiu, szerb-magyar-német nyelvtudással, egy nagyobb textilkereskedésben mint vakorkok állást keres. fizetés mellékes. Cim: Kolonine Haas, Trafik, Beograd, Knez Mihaila 30. 2455

Fiatal iómunkás kefekötősegédek s egy inast keresünk. Hellenberger Sombor, Apatinski put. 2451

Közvetit mindennemű vétel-eladás, utlevelek és különböző bizonyítványok beszerzésénél, utleveleket vízumoztat 24 órán belül, darabonként 20 dinárért. »Amerika« tudakozó és közvetitési iroda, főposta mellett. 2472

Kölcsönök kiírása és plaszirozása legjobb feltételek és elsőrendű iótállás mellett. Megvásárol és elad földbirtokokat, háztelkeket, házakat stb. — »Amerika« tudakozó és közvetitési iroda, főposta mellett. 2470

Közbenjár kisebb engedélyek megszerzésénél, trafik, italmérsi engedélyek és ipariog megszerzésénél stb. butorozott és üres lakások megkeresésénél — »Amerika« tudakozó és közvetitési iroda, főposta mellett. 2471

Vaskereskedősegéd, fiatal, éves, azonnali belépésre kerestetik. Műszakiszakmában jártasak előnyben részesülnek. Cim a kiadóban. 2438

Fűszerelő gézgep, kazánok, szivógázmotorok, Dieselmotorok szerelését rajz után vállalom. Rajzot számításokat végzek. Meghívásokat a kiadóhivatalba »Szakember« jeligére kérek. 2345

Csemege- és fűszerszakmabeli kirakatrendező. 10 évig Budapesten üzletvezető. 29 éves, beszél szerbül, horvát, magyarul és németül, üzletvezetői vagy segédi állást keres. — Szíves megbeszéléseket »Azonnal« jelige alatt Antók Anna tőzse, Sztaribecsei címre kérek. 2414

VÉTEL-ELADÁS

150 dinár egy vaggon dunai homok vagonba rakva, Dunapart, Bogojovo. A szállitásokat az árvíz után újra megkezdtem. Ádám József 1133

Vöröshagymát, karfiólt, mindennemű salátát, káposztát, hollandi vörös és fehér kelt szállitok. Viszonteladónak és kereskedőknek rendszeres árendemény. Szállitás utánvétell. Kérjen árjegyzéket, Zagreb, Krvavi most 2 Blum. 1269

Gummi és combine fűszk, fehér és színes, a legjobb kivitelben Gutai Ferencnél, VIII., Ostojičeva ul. 29

Tégla, első- és másodrendű, valamint flaszter-kut és olajostéglát vidékre minden mennyiségben legutányosabban szállit Ibarvágárvu gyártelepéről. **Glied Bernát** téglagyáros, Subotica Zriniski trg 31. Ugyanott köbméter, vagy vasastégla legolcsóbban kapható.

Hatülékes francia autó, üzembépes állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1702

Vennék kis családi házat, vagy alkalmas telket. Cimeket a kiadóba kérek. 2080

Virágok, bokrok, fák stb. kertalakításokhoz olcsó árban kiársittatnak. Városliget. 2128

Eladó minden elfogadható áron jókarban levő 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács, Martonos. 2157

Örökzöld, tuja többféle 80-100 cm. magas 10-15 dinárig nagyban is kapható. Akácfa, szép példányok 4 dinár darabja, piros- és gömbakác 10 dinár. Nyárfák 4 dinár. Rind Mihály községi kertész Cantavir. 2212

Vendéglői berendezés, söraparát, légszokrénnyel, iutányos áron eladó. — »Eros« Zriniski trg 2. 2461

Ióforgalmu kifözde Noviszadon eladó. Ribni trg 12. 2458

Eladó komplett söraparát, szélfogó aítő, üvegfal. — Bövebbet Stupics Márk vendéglősnél. Subotica. 2448

Gyümölcsfákat és rózsákat elad legolcsóbb árért és nagyobb mennyiségben a Podravsko Polioprivredno d. d., Dárda, Barania. 2447

Eladó 1 db malomkő (vörös tótkő), 150 cm átmérőjű 50 cm vastag. Bacslija Dániel, Baimok. 2445

Magánvos MÁV. 6 HP, fogaskerekes magánjáró kazánv. ió karban, szalma-tűzelő berendezése is van, gvári elevátor, főszál, ponvva, fecskendő, Vinta mentőszokrény, eladók, egyenként is. Geiszler Ágoston, Pacsir. 2436

Elköltözés miatt uionnan épült ház, melyben kávéház, étterem, kert, mozi, teljes kávéházi berendezéssel és lakással, sűrűsön eladó és azonnal átvehető. Érdeklődni lehet szombori vasuti vendéglő és étterem. Sombor (Resti) 2439

Eladó iutányosan eredeti lapánielmez ielmezettlyhez. Érdeklődés Gizella trafik, Huspiac. 2433

Fatüzelésű szivógázgenerátor 60 HP szivógázmotorhoz, üzemenagvobbítás miatt eladó, üzemben bármikor metekinthető. — Glied-malom, Subotica. 2435

8 HP magánjáró garnitúra kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Rózsa Ferenc St. Kanjiža. 2214

Nyomda bérbepadó. Cim a kiadóban. 2226

Opel kisautó, villamos világitással és uj gumikkal, prima karban, minden elfogadható árban eladó. A. Kovács bajadisár, Sombor.

MEGÉRKEZTEK A TAVASZI DIVATKÜLÖNLEGESSÉGEK

Kasha, double-kasha, charmelin és ire kokelmék minden divatszínben
Sima és kockás köpeny-ruha
Sima és kockás köztim } **komp'ék**
Sima és kockás ruha
Egyes ruha és kosztüm-kelmék!
Angol köpeny-szövet métere 70 dinár

VASÁRNAP NAGY DIVATKIÁLLITÁS! SÁR SÁNDORNÉ DIVAT-ÜZLETÉBEN FÖTÉR

KORZO MOZI

**Csütörtöktől—
vasárnapig
Nyugat
felszabadítói**
Hatalmas méretű kalandfilm, az inkák mesés kincseiről küzdelem életre-halálra az indiánokkal
Ma I. II. rész

LIFKA MOZI

Vasárnapig
2 világhírű. Színházi és irodalmi esemény
BOHÉMEK
H. Murger regénye Puccini operája
Mimi Lillian Gish
Rudolf John Gilbert
HAVOC
Európa lángokban
Gyilkos harcok a német-francia fronton 9 fev. HANGVERSENY!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és éles szöveggel számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívású jelzés leveleket továbbítunk. Kérdésekre készen állunk válaszolni.

? Kovács és Gelányi ?
L. nyilttér!

7 méter hosszú. 45 vastag transzmissziót veszek. — Eisler-malom. Sanád (Bánat). 2248

Autók figyelmébe! Egy Ford - autót szétbontása folytán használt alkatrészek eladó. Levelekre nem válaszolok. Ifi. Kozma Kálmán. Csantavir. 2188

Zeneautomata orszézer acél és zongorahanggal, kis és nagy dob, cintányérral. 1 dinár bedobással. Maídem uti. eladó. Nagy Sándor. Bácska-Topola. 2207

Gyógyszertár középformájú bánáti vegyes lakossági városban. a hol törvényszék, középiskola stb. vannak. a város legszebb és forgalmasabb helyén. modernül épült kényelmes uriházzal vagy anélkül. a tulajdonos előrehaladott kora miatt eladó. Közvetítő díjaztatnak. Cim megtehető e lap kiadóhivatalában. 2273

Gőzturbiner. 16 állapotban. eladó vagy bérbeadásra kiadó. Vadóc Károly. Bácska-Topola. 2314

Motorkeréknár. 10karban levő. utánvagy áron eladó. Horváth Sándor gépész. Bácska-Petrovoszelo.

Bélgépjárműtemény. speciális magyar. 2100 márka értékű. 3.50 díjával eladó. Esetleg kis Wertheim kasszáért. Irásért elcserelem. Bíró Béla. Szombor. 2422

Örökzöld truiák különféle fajok. nagy választékban 80—100 cm-ig. 10—15 dinár. Akácfa. szén példányok. kiállításra alkalmas drb-ia 4 dinár. Rezdő és kanadai nvárfa drb-ia 4 dinár. Diszák. sárga, piros, piramis és gömb drb-ia 10 dinár. 2 éves epercsemete 1000 drb 500 dinár. Rind Mihály közséi kertész. Csantavir. 2372

Iézszerényt keresek megvételre. Cim: Tölgyesi János. Baisa. 2398

Iókarban levő állatorvosi főiskolai tankönyvek olcsón eladó. Megkereséseket »Állatorvos« felírére a kiadóba. 2382

Kovácsműhely lakatos-szerszámokkal teljesen felszerelve. forgalmas helyen. Molnagvölgyön házzal együtt eladó. Ugyanott egy négyvlyuku morszoló. 5 lóerős. Kínás nversolaimotor szabadkézből eladó. Hovány Ferenc. Molnagvölgy. Bácska. 2379

Gazdaköröknek megfelelő 100 darab magyar szépirodalmi és gazdasági könyvek olcsón eladó. Gazdakör. Seki. 2386

Eladó egy komplett magánjáró cséplőgép. 8 HP lokomobil. Első magyar gazdasági gépgyárból. cséplővas ráma. 8 HP MÁV gépgyárból. Megtekinthető Gőz gazdaságon. Pitomaca. Virovitica mellett. 2282

Eladó Srbobran legforgalmasabb részén modern ház téglából. 5 lakással. jelenleg bérbeadott üzlethelyiségekkel. nagy pincékkel. mellékhelyiségekkel és tölgyekkel. Bálizs Sándor. Srbobran. 2285

Paplan részletfizetésre váró áron. heti vagy havi fizetésre. Raktáron kelt és vatta minden mennyiségben. paplanok minden színben és minőségben 140.— dinártól feljebb. paplan-varrás 55.— dinár. Bullovčić Béla. Német Margit paplanos. Subotica. Pašičeva 8. — Edényutac. Gőzfürdő során. 9549

Kisebb családi házat keresek megvételre. esetleg örökös lakással. Cimeket: Bagi fűszeres, gubógyár. 2304

Jégszerényt garanciával legolcsóbban készit. ingyen prospektust küld Ujvári Ferenc asztalos. Temerin 2311

Eladó egy 1000 mm. Hoffherr és Schrantz-féle cséplőgépszekrény és elevátor 25.000 dinárért. Veszek traktort. gyártmány mellékes. Ruppenthal János. Kovin (Bánát) 2313

Olajtartány kocsihoz szerelve. teljesen jókarban. eladó. Villanytelep. Bajmok 2328

Sentán legjobb hirtévben álló polgári borozó vendéglőm más vállalat miatt eladó és azonnal átvehető. Kényelmes lakással és szép kerthelyiséggel együtt. Für István. 2331

Hengerszéket kombinált keresek megvételre. Ugyanott egy szivógáz generátor 10—15 HP. gvári. olcsón eladó. Steva Mihajlov. Veliki Kikinda. 2336

Elköltözés miatt teljes lakberendezés. rézgyák. gyönyörű ebédlő. konyhabutor díszlárgyak. kézimunkasztór olcsón eladó. Megbizott Lang Agentura Pašičeva ul. 3. I. 2258

Komlóduványok jó és egészséges. eladók. Kelemen Pál. Bajsa. 2370

Társat keresek 150.000 dinár tőkével vagy eladnám 18 év óta fennálló lakk. festék. kefeárú és vegyszeti üzletemet Osijek város legforgalmasabb helyén. Ajánlatok R. Lazić. Osijek. Kapucinska ul. 12. címre küldendők. 2361

KÜLÖNFÉLE

Elcserelem házamat, mely két épületből áll. 3—4 szobás családi házzal. Esetleges értékkülönbözet fizetésével. Cim a kiadóban 1851

Azonnal átvehető egy szoba. konyha. éléskamrából álló lakás. Érdeklődni lehet Transpört cégnél. Daničićev put (Szegeci ut.) 2413

Üzlethelyiség május 1-ére kiadó. Puk. Krupcevića (volt Rudics) ucca 4 szám alatt. Bővebben: VII., Zmai Jovina ucca 4. a háztulajdonosnál. 2353

Különbélatu uccai butorozott szoba minden kényelemmel berendezve. magánvos urnak kiadó. — Trumbičeva ul. 3. 2416

Keresek nagyobb bérletet lehetőleg Bácskában. Teljes garanciát adok. Cim a kiadóban. 2337

Uccal butorozott szoba két ágyval. előszobával azonnalra kiadó. Sava Tekelija ul.24. (Halasi ut.) 2456

Különbélatu utcai butorozott szoba kiadó. — Ugyanott gardarobeszekrény és különböző butorok eladók. I. Sokolska 18. 2475

Vidéki hölevek és urak ékszeriávitást és drágaköveztelést meevárhathatják Blahánál. Subotica. Edényutac. 2453

Mindennemű ürvét legeredményesebben közvetíti »Eros« ürvénkség. Zrinski trg 2. Levélbe válaszbelvél kéretik. 2462

VÁROSI MOZI

Csütörtök—éntek Szombat—vasárnap

KETTOS MŰSOR

KARNEVÁL HERCEGE

farsangi történet 7 felvonásban.

A főszerepben Harry Liedtke

Mézesetek a levegőben

kalandor vigjáték 6 felvonásban

A főszerepben Virginia Le Corbin

Herendi porcellánok

és más műtár. y újdonságok érkeztek, melyek legolcsóbb s abott áron beszerezhetők

Balo Lina és Subotica

Pálcsón az »Abbazia-kávéházamat berendezéssel. kényelmes lakással. szeparékkel és hatalmas kerttel együtt más elfoglaltságom miatt 3 évre bérbeadom. Cim a kiadóban. 2446

Város közepén üzlethelyisé lakással azonnal kiadó. Érdeklődni kenyérvárnál. 2438

Butorozott szoba, kétágyas, külön bejáratú. kiadó. VI. Sienkievićeva ul. 14. (Kenyérgyár után való ucca). 2366

Sajmeggy vadoncot, 5—10 m m átmérőjűt keres Bajzák. Martonos. 2360

Kérem azon hölgyet. aki folvó hó 3-án a Városi Mozi fél 9 óras előadásban fekete csontvelű ernyőmet elcsereítte. adia le a Városi-színház ruhatárába 2464

Különbélatu utcai butorozott szoba kiadó. Agina ucca 7. Városháza mögött. 2460

Hölgyek figyelmébe! Melltartók. legjobb szabás. finom kivitelben kapható drb-ja 20 dinár. Novi Bazár Brod n/S. 2363

Elveszett Josip Bacsa névre szóló fegyvertartási engedély. Megtaláló adja le a rendőrségen. 2305

Szeplőt, májfoltot, pattanást s egyéb arctisztálatlan-ságok ellen a legjobban bevált szer a Creme Daruvary Kapható mindenütt. Készíti Blum gyógytár. Subotica. 95

Két szoba konyhás fürdőszobás lakás május 1-re kiadó. Weisz Armin. Suda-rević ul. 85. 1920

Nagyobb bácskai, bánáti vagy horvát-szlavon városban kávéházat, esetleg éttermet és szállodát bérbe vennék. Ajánlatokat »Kiváló szakember« jelige alatt a kiadóba kérek. 2160

Autók figyelmébe! Sentán a vasútállomás közelében. Bilicky Károly gépműhelyben autógázást és autójavitó-műhelyt nyitottam. Uj Fiat alkatrészek kaphatók. Javítások a legkedvezőbb feltételek mellett vállalatnak. Burány János. Fiat sentai képviselője. 2152

Különbélatu butorozott uccai szoba. villanyvilágítással azonnal kiadó. Cim: Frenkelné, Tolstojeva ul. 25 volt Odor-ucca. 2349

UJ KOZMETIKAI és manikűr szalon nyilt meg (Strosmajerova ucca 8. I. em.). Huspiac, ahol Papné a már eddig bebizonyított biztos eredménnyel végez szépségápolást. **Elismert jó kenőcsök**, Szeplő, májfolt, szemölcs és hajszálak eltávolítása. 1021

Telefon 300 **NARODNI BIOSKOP** Telefon 300

Ma vasárnap utoljára
Luciano Albertini nagyszerű filmje:
Emberélet, veszélyben!
Rendkívül izgalmas drámai attrakció 8 megható felvonás.
Hétfőn és kedden nincs előadás

Szerdától vasárnapig
A fenevadak szigetén
(A törvényen kívüli s igel)
Rendkívül izgalmas, bravurokkal teli dzsungel attrakció 2 részben, 24 felvonásban. Főszerepben a „Barnum cirkus” borzalmas erejű óriása: **Joe Bonomo**.
FIGYELEM! I. rész 12 felvonás, szerdától vasárnapig, mint kísérő: 6 fev. ZIGOTTO KOMÉDIA, összesen 18 felvonás. II. rész 12 felvonás március 21—22—23, hétfő—kedd—szerdán

Közvetítünk a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtaját, állampolgársági, ittartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9.

Ujencok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrovídtására vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova 9. 1952

Festőművészek figyelmébe! Ezer darab elsőrendű táj-, állat- és geure-képek, eredeti felvételek kaphatók. Mintát nem küldök. Hečko fényképész, Vel. Kikinda.

»Victoria údülő« A dalmát tengerparton, legenyhébb s legolcsóbb üdülőhely, elsőrangú bácskai konyha, 40 dinár napi ellátás. Gyermeket felelősség mellett elfállal. Georgijevicné, Kastel Stari, Split mellett. 2260

Elvesztett kis fekete Dobermann kutya, megtalálóját jutalomban részesül, dr. Fänkelnél, Ciril Metod trg. 3. 2484

Géptulajdonosok figyelmébe! Hajlott vagy repedt tűzszekrényt, ugyszintén repedt motorokat vagy autóblokot és törött géprészeket jótállás mellett egyenesít vagy hegeszt, kazán munkát helyszínen végez. Úveges Antal gépkovács, Bačka Topola. 2303

Szombori város csak akkor jó, ha az (Cirilovici val).
M. CIRILOV
SOMBOR 11676

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyéripac) Telep: Pačiči-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő, vágott virágjait, rózsaszekfű, ibolya, valamint cserepes virágokat, ciklamek erika, camilia, cirenária, délszaki növényeket, pálmák díszfenyők. Készít eljegyzési valamint menyasszonyi csokrokat, színházi díszkosarakat, halotti koszorukat, rendkívül olcsó áron.

Ne mulassza el az alkalmat. Női készitáskák finom hóból 30 dinártól. Női harsnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovic János (volt kis bazar) Rudičeva 3.

Patkánin patkánvirtszer doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a Torontáli Acárabanknál Veliki-Bečkerekén. 1701

Apollo Novisad

Márc. 11—12—13-án
Harry Piel 2 részes filmje
„Har. y vigyázz”

Előadások 5, 7 és 9 órakor

14—15-én

Harry Murger világhírű regénye

„LA BOHEME”

Lillian Gish és John Gilberttel a főszerepben

Borbélysegédet felvesz Be-tyák Péter, Csantavir. 2403

Szalmakazalozók, kazalozók, láncok, szalma- és töregrázó tengelyeket jutányos áron készit. L. Fuchs gépműhelye Kula. 813

Nádtulajdonosok, akik legalább 6000 kéve náddal rendelkeznek, adják le ajánlatukat Merkl nádfonó gyárnak Sontán. 1056

Utazók és kereskedők figyelmébe! Srpska Zadružna Banka Novisad, az összes érdekelteknek tudomására hozza, hogy f. hó 9-én megkezdí rendes napi hajójáratát a »Napred« személyszállító hajójával Novisad és Vukovár között. A hajó naponta 4 órakor reggel indul Vukovárról és Novisadról érkezik 8 órakor. Novisadról indul minden nap 1 órakor délután és 7 és fél órakor van Vukováron. Utközben ugyanazoknál a vízmelletti községeknél áll meg, mint a múlt évben. Igazgatóság. 2316

Nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe! Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki hölgyeinket, hogy női divattermünket Paje Dobanovačka ul. 3. szám alatt, a Pietsch-házban megnyitottuk. Szalonunkban készitjük izlésesen, finoman, mérsékelt áron a legegánsabb angol, francia toilletteket, estélyi, uccai ruhákat, kosztümöket, valamint gyermekruhákat. Kérjük a nagyérdemű hölgyeink szives pártfogását továbbra is, hogy személyesen legyen alkalmuk meggyőződhetni munkáink kiválóságáról. Teljes tisztelettel Grünwald Rózi és Hevér Erzi. — Tanuló munkaslányok azonnalra felvétetnek. 2301

Üzlet lakással, berendezéssel kiadó. Rófösnek kiválóan alkalmas, esetleg eladó. Üzletajtók eladók. Mažanski put 142. 2340

Elveszett Mirkó Szűcs névre kiállított fegyvertartási engedély. Megtaláló adja le a rendőrségen. 2344

Elveszett egy órány brosz (porcellán női fej, álarccal a kezében) vasárnap a Lifka mozi 6 órai előadásán, esetleg a Lifkától a Nagy Ferenc telep vezető utvonalon. Megtaláló jutalomban részesül. Landauer drogérija. 2219

Vándortarisznya

Hathor és Ozirisz

Derűvel, jókedvvel, piros mosolyu narancsfákkal van szegélyezve az út egészen a piramisokig, csupa zsvajos, tarka élővilág, az életnek egyszerű, boldog, hársány igénye. Azonban kint a Gizeh piramisoknál, mikor az ember lerázta magáról a vezető-kullancsokat, a pörlekedő, tolakodó számár- és tevehajcsárokat, mikor az ember egyedül marad a második vagy harmadik piramásnál, ahol már nem járnak rideg, rózsaszínarcu amerikaiak akkor az a fullasztó érzése támad, hogy a halál birodalmába került. Csupa sárga homok mindenfelé és ha kis magaslatra állunk vagy felkuszunk a piramis egy-két óriás kővén, úgy a bucsuzkodó nap rőten szitáló fényében a halál sárga birodalma még rettenetesebbnek tűnik fel. Végtelen, végtelen sárga sivatag nyulik el előttünk az életnek legkisebb jele nélkül, zerev, mozdulatlan homoktenger, melyen egy fűszál, egy nyiszlett pálma sem bizonyítja vagy jelképezi az életet. Mintha csak egy idegen, kihűlt bolygóra állnánk, amelyen már évmilliókkal ezelőtt elhalt az utolsó élő csira. O, milyen viasztalan ez a sávir, sárga sivatag, kedves! Alig hiszem, hogy egy elhagyott temető, egy kietlen hőmező viasztalanabb és üresebb érzést vájna az ember lelkébe.

De csak egy fél fordulatot kell tenni a Nilus felé és buja, zöld pezsgő élet vibrál és trillázik a kókadi, révedt tekintet előtt. A Nilus boldog, bőséges völgye — csupa életkedv, mozgás, teljes, tarka színtelzés. Valóságos himnusza az életnek. A Mena House Hoteltől a jazz-band hangjai szakadoznak fel, előtte autók, nyüzsgő tevék, nyírító szamarak, a bensülöttek zsbongó, turbános tömege, árusok kiabálnak, az autóbussz indulásra túlköl, villamos csilingel és éleset füttyent a kalauz — ime az élet, kedves. Amott messze Kairó, a citadella a mosék karcu tornya idáig fehérlenek a transparensok, az ivlámpák már fel-fel villannak a sápadt nyüzsgős, narancsvörös alkonyhaldoklásban. Ime a meleg, hívogató, csókra szomjas élet ezernyi színnel, lánggal, szívvel, lüktetéssel. Akaratlanul is feléje indulok, mint lepke a fény felé, de azért az ellentét riadt élessége és megkapó fájdalma sokáig visszacseng a lelkemben, mint hasító sikoly a siket, fuladt csendben.

Az élet és a halál találkozott a piramisok alján valamikor millió évvel ezelőtt s azóta még mindig félelmetesen, engesztelhetetlenül farkasszemet néznek egymással. Másutt kezét fog, kibékül s békés barátságban él ez a két nagyhatalom, de itt ridegen elkülöníti magát mindkettő, mintha örök soha meg nem alkuvó ellenségek maradnának. Ezért életben itt az élet és halálabb a halál, ezért vannak itt ezen a borzalmas mesgyén életnek s halálnak piramisok, mumiák, évezredek emlékei. Mindezeket az élet ijedt gyermekéi csinálták, mert félték, rettegtek ezt a sárga, végtelen halált, mely mindent, örökre eltemet. Szinte utólrhetetlen az a művészet, amellyel az egyiptomiak a halált leküzdötték. A tornyok összedőlnek és eltemetnek őket a homok, ezért piramisokat építettek, amelyek az emberit képzület határáig fennmaradhatnak. A mumiák még néhány évezredig megtartják mai szépségüket, hajuk színét, bőrüknek simaságát vagy szemőleseit. Ez ugyan nem élet még, de mégis egy formája a halhatatlanságnak. Jelentéktelen, de azért roppant ügyes és leleményes győzelem a sárga rém felett, mely minden életjelt elpusztítani és eltakarni szeretne még a sírok fejfáját is, amely karavánokat temetett el alattomosan, de biztosan, jeltelenül, nyomatlanul.

Itt megtanulták félni ezt a retentő, kegyetlen sárga rémet, de egyuttal megtanulták azt is, miképen lehet menekülni előle. Minden fárao kezében ott lüktető az élet kulcsa, vagy mellette a szépséges hathoz istennő, a legteltesebb, az öröm és szerelem felképezője, Oziriszt csak féltő tisztelet illeti, egy ki-

rály sem adja oda neki a kezét. Egyik-sem akar megsemmisülni, mintha csak tudnák, hogy évezreddekig élni fognak késői emberkéik borzalmas ámulatában. Ennél a torpanós, riadt élet és halál-találkozásnak mindenestre érezni lehet a halál felsőbbiségét és hatalmas tulerjét. De ez a hatalom mégsem abszolút Mert a fáraók élnek még a piramisok most is állnak és hirdetik hogy Ozirisz hatalma nem mindenható. És ha erre gondolunk, úgy könnyebben fordítunk hátat a végtelen vizasztalan sárga sivatagnak és tetovázis nélkül adjuk oda

kezünke Hathornak, hogy visszavezesen bennünket a városba, a szájloda halljába, a villansugáros táncterembe, a nemzetközi társaság tarka vidámságába. A szép istennő kezünkön fog, majd hirtelen szájon csókol bennünket és mi lehunyt szemmel, mákonyos mámorban nem látjuk többé Ozirisz fekete árnyékát. Az élet buja, puha ölében oly messze van a sárga sivatag, mint gyermek lelünkben az Operencia, melytől csak féltünk csempe, ködös éveinkben, de melyben sohasem hittünk.

Szentelky Kornél

Miklóssy doktor amerikai utazása

Irta: Baedeker

Befejezte a tanulmányait, *sub auspiciis regis* avatták doktorrá, aztán évekig folytatott klinikai gyakorlatot, s a zsebe kidülledt a »nagy tanárok« elismerő bizonyítványaitól, amelyek mind a rendkívüli hivatottságáról s a nem közönséges tudásáról tettek tanúságot. Azt hitte mindenki, hogy a székesfővárosban marad, ahol hamarosan docenturára tesz szert, s nemcsak a betegeit ápolhatja, hanem a tudományt is... Mégis vidéken nyitotta meg a rendelőjét. Ugy okoskodott, hogy a kis városban, ahol a prakszist megkezdi, jóltevőjévé lehet a lakosságnak és nemtőjévé sok szenvedőnek, — olyan nemes szerep, amelyet a milliólakosú nagy Babelben nem oszthat ki részére a Gondviselés mint Szin-igazgató. A szerény környezet, ahová száműzte magát, hálás volt iránta, s a jóakaró azzal biztatták, hogy nagy vagyont és egyetemi katedrát ott ugyan nem lehet szerezni, de úri módon élhet, általános becsülésben és közszeretben lesz része, — s hogy jobb sors öthat doktor közt lenni elsőnek, mint ezer közt tudjaitenhányadiknak...

A fiatal doktorban több volt a kényelemszeretet, mint a vagyonvágy és az ambíció. Odatelepedett, ahová nyájias szóval invitálták. Mingyárt népszerű lett, tekintélyes klientélára tett szert, s ha kevésbé jó a szíve, sokat kereshetett volna. De ez a szív nemcsak a szegényeknek rendelt ingyen, hanem a gazdagoknak is olcsón. Így aztán az évek multak s vagyona alig volt, — majdnem szegény maradt. Ez nem keserítette el, mert örökös hivatalában biztosnak érezte magát, s a legrosszabb esetben — gondolta — majd ha elveszti a munkaképességét, megél szerényen a szerény nyugdíjából. Csak egy fájt neki: az, hogy bár szenvedélyesen szeretett utazni, le kellett mondania arról a kedvenc tervéről, hogy Amerikába hajózhasson.

Fiatalabb éveiben sokat kószált a világban, s a vakációit mindig külföldön, néha igen messze országokban, töltötte. Még csak a határtalan lehetőségeknek a hatalmas birodalmát nem ismerte, — pedig nem akart meghalni, míg a Yellowstone-parkot s az Egyesült-Államok mesés városait nem látta. De közbejött a nagy Közbejövő, a Háboru, a dollár szörnyű nagyur lett, s a sokat dolgozó, de nem sokat kereső orvosnak bele kellett törődnie, hogy nem tud annyit öszselhozni, amennyi vasutára, hajójegyre és kéthavi ottartózkodásra kellene. Volt ugyan egy kevés pénze, amelyet nagylássa összekuporgatott, de ehhez még mintegy ezer dollárra lett volna szüksége, hogy nekivághasson az atlanti óceánnak. Szédítő összeg ez, főleg ha hiányzik, s még inkább, ha az ember átszámítja gyengébb valutákra...

...Együtt ült a kaszinóban a rendes társaság. A járásbíró, a református lelkész, két ügyvéd, egy takarékpénztári igazgató, egy malomtulajdonos, Miklóssy főorvos és még néhány tagja az u. n. értelmiségnek. Csupa művelt férfiú, néhány világotlátott is, akik egészen természetesen találták, hogy a barátjuk a Jurnajtedstétsz-be kívánczik, és sajnálták, hogy hiába kívánczik oda-

Épp erről a témáról diskuráltak, s a doktor így szólt:

— Mégse adom föl a reményt. Ha az idén nem, akkor esztendőre, s ha akkor se, később. Még jönnek esztendők, s ahhoz, hogy az ember okuljon s utazzon, sohase késő. Ezer dollár sok pénz, de nem olyan nagy kincs, amelyhez csodából hozzá ne lehetne jutni.

— Csodára gondolsz? Miféle csodára? — kérdezte a társaság egy tagja.

— Amerika a csodák hazája. — felelte Miklóssy. — Minduntalan olvasunk amerikai örökségekről, amelyek Európában csodákként hatnak. — Van kint valakid?

— Tudtommal nem él ott senkim... De hát ki ismeri az összes rokonait? Hátha van egy ottan, akiről nem is tudok?!

— S aki annál többet tud rólad? — nevetett valaki vissza.

— Nos, igen, hiszen azért emlegetek csodát. Végre se lehetetlen, hogy egy jólelkű ember odakint egy boldog órájában rám testálja a vagyonát.

Mindnyájan nevettek s a járásbíró megjegyezte:

— Ha ez az egyetlen reménységed, akkor mondd le örökre Amerikáról.

... Belépett a levélhordó a délutáni postával, s a társaság mind-egyik tagjának hozott valamit. A doktornak is egy levelet, ajánlottat. — Nézzétek, — mondta. — Ez a levél Amerikából jön, Clevelandből. Látjátok a bélyegeken a Washington meg a Lincoln portréját?

A malomtulajdonos, aki helyeggyűjtő volt, különös érdekléssel szemlélte a kék és vörös acélmetszeteket s így szólt:

— Csakugyan Amerikából... S most még csak az kell, hogy örökséget hozzon.

— Akkor egészen bent leszünk Meseországban, — jegyezte meg a tiszteletes ur.

A kíváncsiság olyan fokra emelkedett, hogy senki se foglalkozott a saját postájával, a leveleket felbonthatlanul hagyták és mindenki a doktorra nézett, aki az egész társaság feszült várakozása közben kezdte olvasni a magáét.

Alig pillantott bele, elpirult.

— Még is csak történnek csodák, — mondta.

Fölvasta a levelet.

Tisztelt Uram,

az apám, Telky András, két hét előtt meghalt, s ezer dollárt hagyományozott Önnek, akit egész életében mint a családja jóltevőjét tisztelt. A mellékelt csekk a megyéje székhelyén működő Általános Hitelbankra szól, ahol az összeg Önnek rendelkezésére áll. Talán emlékezni fog Uraságod arra a szegény — most már, fájdalom, özvegy — asszonyra, aki két fával (az egyik én voltam) tizenöt esztendő előtt Fiuméből New-Yorkba indult, s akinek az ezer koronáját a hajón ellopták. Ön, igen tisztelt Uram, akkor az elsőosztályú utasok közt összegyűjtötte ezt az összeget s az anyám veszteségét így megtérítette. Ez a

pénz volt alapja apánk boldogulásának, aki mint jómódu ember halt meg s némi elismerésül a nekünk tett nagy szolgálatnak ezt a csekket hagyományozta felelhetetlen jóltevőjének. Ha szüksége van rá, fogadja el mint szívesen följánlott támogatást, ha Ön is jó módban van s nem szorult rá, tekintse azt hálás szívvel kegyeletes emlékezésének. A szüleink minket arra neveltek, hogy hálával gondoljunk arra a nemes férfira, aki megszánta és megsegítette nagy szerencsétlenségében a mi jó anyánkat. Fogadja hát őszinte hálánk és nagybecsülésünk nyilvánítását, amellyel maradtam lekötelezett híve és szolgálja

ifi. (sajnos, már nem is ifjabb) Telky András.

— Csodás véletlen! — kiáltották mindannyian.

— Még az összeg is vág, amelyre szüksége van a doktornak, — jegyezték meg. — S épp akkor fut be, amikor emlegették.

Aztán kérdésekkel ostromolták, beszélje el, hogy' ment végbe az eset a hajón? S az orvos elbeszélte.

— Az igazat megvallva, rég elfelejtettem az egész históriát. De most lassankint eszembe jut, 1912-ben történt. Fiuméből a Cunard Line *Carpathia* nevű gőzösén hajóztam Nápolyba. Közben ellátogattam a földközi utasok közé, hogy lássam azokat a szomorú embereket, akik kedvüket és reményüket vesztetten hagyták ott a hoi rögöket, s messze partokon akarnak kikötni, hogy az Államokban vagy Kanadában kereszenek megélhetést és új, jobban fizető hazát. Ott egy kétségbeesett s a desperációjában is jóképű és bizalmatlakító asszony vonta magára a figyelmemet, aki két fiával, 13—14 esztendősekkel kelt át a tengereken, hogy »odaát« Cleveland-ben találkozzon az urával. Ez félesztendővel előbb vándorolt ki munkaalkalmat keresni, s mert ezt szerencsére talált, azt írta a hozzátartozóinak, hogy tegyék pénzzé a szegénységüket s az így nyert pénzzel jöjjenek utána. Eladták a kis földjüket, a még kisebb házikójukat s az ingóságait, amiknek a vételárából kiegészítették a hiányos fehérműködésüket s a ruhaneműiket, megvették a három hajójegyet s maradt még ezer koronájuk, amellyel aztán szebb jövőt remélve utnak indultak. Am az ily nagy hajón, amely valóságos város, sok mindenféle nép van, a kivándorlók se mind tizenhárompróbás gentleman-ek, a jó asszony rossz szomszédságba jutott, s az utazása harmadik napján remülettel vette észre, hogy az ezer koronája eltűnt. Mikor odaértem, izgatott csoportok beszéltek indulatos gesztusokkal és kemény szavakkal a becsteien tettről, s fenyegetések hangzottak föl az ismeretlen tettes ellen. Ha tudták volna, hogy ki az, menten meglicselték volna, — de nem tudták, s lehet, hogy épp a lelketlen tolvaj szitkozódott a lehangosabban... A megrabolt asszony sorsán megesett a szíve. Elgondoltam, hogy koldusszegényen érkezik az új világba a boldogtalan család, amelyet épp ezért ottan talán partra se engednek. Viszszasiettem a társaságomhoz, egy százkoronás bankjegyet tettem a panama-kalapomba s az első klasszisz utasai között hamar összekoldultam a hiányzó összeget. Nem volt nehéz munka. Csupa kéjutató kártyázott s pezsgőzött az elegáns szalonban, s egyik se hivatkozhatott a nehéz időkre, meg a rossz üzletmenetre, s bár gazdagok voltak mindannyian, a hozzájárulását senki se tagadta meg. Ez az egész. S most már az is eszembe jut, menyire örült ez eredménynek a nő s a két rokonszenves fia, akiknek egyike ezt a levelet most hozzám írta.

— Derék ember vagy, — mondta egy a barátai közül. — Sose dicsekedtél e nemes cselekedetteddel.

— Semmi érdem benne, — felelte Miklóssy. — Hiszen tisztára elfelejtettem.

Beethoven pókja

Irta: Szilgethy Vilmos

— Ép ez a szép, — jegyezte meg egy másik. — De igaz is marad a régi közmondás, hogy a jótett sose vész egészen kárba. Most megvan a jutalmad érte. Eljutsz a vágyaid Mekkájába: Amerikába.

— Aminek annál is jobban örülök, mert fölkereshetem ott Telkyeket akiket azóta majdnem elfeledtem, s megköszönhetem nekik, hogy az apjuk háladatossága révén megláthatam az új világ csodáit.

... E percben a közjegyző jött, letelepedett az asztalhoz, s halkán, sugva újságot:

— Baj van. Nagy baj.

Elfelejtették a doktor szerencsét és kérdőleg néztek a rossz hír hozójára, aki tompított hangon folytatta:

— A városi pénztáros keresett föl az imént, Dubay. A kasszában nagy a mankó. Kétségbeesve kért, hogy segítsünk rajta. Holnap vagy legkésőbb holnapután rovincsolás lesz, s ha a hiányra rájönnek —

Dubayt szerették, mert jó embernek ismerte mindenki, s tudták, hogy a hiányzó pénzt nem vesztette el kártyán s nem is költötte nőkre, mert imádkozta a feleségét, aki két év óta egyik szanatóriumból a másikba vándorol a makacs betegsége miatt. Biztos, hogy ami hiányzik a közpénzekből, azt a drága gyógyintézetek, a doktorok és gyógyszerek emészítették föl.

— Mennyi a hiány? — volt az első kérdés.

A közjegyző döbbenetes számot mondott.

Mindnyájan megijedtek. Csak a doktor maradt nyugodt. Kalapijába ejtette az amerikai csekket, s erre a beszédes gesztusra a többiek is bizakodóbbak lettek. A malomtulajdonos, akinek ép kedvezett a konjunktúra, tekintélyes összeget dobott a csekk után, s megígérte, hogy az ügy sietőségére való tekintettel, mingyárt reggel készpénzre váltja az utalványt. A többi urak is tehetségük szerint követték a példát, s néhány perc múlva a pénztáros meg volt mentve.

— Akár a Carpathián, — jegyezte meg az egyik prókátor.

A járásbíró pedig Miklóssyhoz fordult:

— Szegény barátom, megint nem mehetsz ki Amerikába.

— Olyan sürgős az? — válaszolta a doktor.

És mosolygott.

A Szent Rókus 1900

lábsósfürdő hatása

A Szent Rókus lábsóból egy csekély mennyiséget meleg lábvízben feloldunk. Nyerünk ezáltal oxigénnel telített vizet, mely csodálatosan jótékony hatást gyakorol a fájós lábakra, megszünteti a kinezásokat, melyeket a cipő szorítása okoz. Elmulasztja a legmakacsabb fagydagánatokat, a türelmetlen fagyási viszketéseket. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemeket és bőrkeményedéseket olyannyira, hogy azok kés, borotva nélkül eltávolíthatók. Egészen biztos, hogy a Szent Rókus lábsó a legelbanyagoltabb lábat is ujja alakítja annyira, hogy a szűk, sőt új cipő olyan kényelmes lesz, mintha évekig hordta volna. Járkálhat, amennyit akar, állhat egy helyen órákig a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül. Egy nagy csomag Szent Rókus lábsó ára 16 dinár. Kapható minden gyógyszerárban. — Ha nem kapná, forduljon a szubotici

KOLLÁR ÉS GABRICS

„Nada“ drogeria, Szubotica

Strossmayerova ulica

Eredet csakis zöld csomagolásban.

A vonósnegyes társaság tagjai olyan pontosak voltak, mintha az óra járásához igazították volna minden életműködésüket. A kis város kövezetén, amely kongva visszahangzott a lépésektől, bizonyos ritmikus zöngék hangzottak, apró tipegő járás és a telekkönyvvezető ilyenkor letette kezéből az újságot.

— Nyolc óra lesz mindjárt — mondta — készíthetitek a teát.

Az időhatár, eme megállapítását ugyanakkor okszerűnek tartotta bővebben részletezni, igen, mindennap egyformán részletezte, szinte várták is már a családbeliek.

— Tudniillik — mondta — tudniillik most megy Privolcsik zenetanár ur kvartettezni a plébániára.

A tipegő lépések, Privolcsik zenetanár ur magas cipősarkának kopogásával, meghalkultak, elnyelte azok az éjszaka némaságra törése. Ujabb uccák következtek újabb házakkal s pontosan a Szentháromság-tér sarkán más hangok támadtak.

— Jó estét, bíró ur, jó estét kívánok. — Alázatos szolgálja vagyok.

Selmecky járásbíró ur féldalt dült termete tünt elé a világosságban, már csak annyiban, amennyire világitásnak szabad nevezni a kis város petróleumlámpái közül a véletlenül idetévedtet.

— Haladjunk együtt — mondta akkor Selmecky bíró ur — s némi humor kifejtése indokából azt is megmagyarázta, hogy miért? Tudniillik kevesebb kerül.

A plébános előhuzta a zsebóráját, mikor megérkeztek a vendégei.

— Szeretem a pontosságot, üdvözölöm az urakat.

A társaság negyedik tagja, az adópénztáros, már ott volt. Töbnyire vacsora előtt érkezett, már hétkor, bizonyos ősi jogok alapján ott is maradt, s csöndes megegyezéssel rendben tartotta a plébánia pincéjét, vigyázva, hogy a szerény hordócskák tartalma idejekorán engedtessek le palackokba, mielőtt vírágot kapna a bor.

A város ilyenkor már csöndes volt, azt lehet mondani, hogy kihalt. Színezőszíntulát egyszer tévedt erre az esztendőben, az is nyáron és két hétre, mert télen hiányzott a működők számára alkalmas helyiség. A nagyvendéglőben pár későn érkezett utazó vacsorált, az agglégényi törzsszantal bekapva az utolsó falatokat, átment a kávéházi részbe hallgatni a rendőrkapitány előadásait a modern nyomozásról, aminek gyakorlati kivitelére — hála Istennek — eddig nem nyílt alkalom a csöndes városkában.

Az uccák petróleumlámpáival melán pislogtak, gondviselő szelleme az egész országrésznek, a rendőrkapitány, az ötödik spriccert hajtotta fel és újabb fejtegetésekbe fogott, egy öreg tanár az újságokat bujta a sarokban és lelkiismereti furdalásokat érzett, amiért az ifjú riporter-gárda sohasem tanult meg magyarul; a magánlakásokban minden gyerek már aludt, megfürdve előtt a jó szappanos lében — éjszaka volt.

Itt nem törődtek az emberek mélyenjáró problémákkal, egy fiakker végigördülése a külső uccákon a szenzáció erejével hatott, az irodalomról és a művészetéről csak annyiban vettek tudomást, hogy néha könyvvigvécek lepték el a várost és aláírásokat gyűjtöttek hazánk nyomorgó jelesének a fölsegélyezésére — az a négy ember, aki a plébánián megszólaltatta Beethovent, Grietget, ezeken az átszellemült esteiken kívül kénytelen volt ép úgy élni, mint a többiek, részt kérvén aprólékos eseményeikből, szidva, vagy dicsérve a polgármestert, amint azt a helyzet, vagy az újabb hangulat követelte.

A játékban sem voltak híres művészek, de hát azt hiszem, hogy a művészet nem világhírben nyilvánul meg, hanem a lelkek megértésében, egy-egy finom vágy álmának akármily szerény megtestesítésében.

Nekik lelkiszükséglet volt a zene, a napl prózát váltották föl ezzel apró

arany-versekre s amig muzsikáltak, az arcuk átszellemült, szomjassá vált az ajkuk is, ott szívta magába az akkordokat, kissé megnyilva.

Nekik a zene volt a családjuk, annak is szentség minden megnyilvánulása. A külső világnak semmi köze ide, ezek bensőséggel telt, intim öröme, mások hozzájárulása nélkül.

A kottaálványokat a szoba közepére huzták, gyertyavilága hintett ide kristályos tiszta fényt.

Azon az estén a primet játszó Selmecky bíró ur egyszer majd megakadt. Éppen Beethoven-sonáta dallamai hullámlázmottak a levegőben, mikor a menyetről sietve ereszkedett alá egy pók. Fele uton megállt, aztán jött még pár arasznyit, lassan, szemmelátható gondolkodó óvatossággal. Olyan biztosan függött vékony fonálán, mintha szilárd talpazata volna. Néha kinyújtotta egy-egy lábát, de az sem volt mozgás, inkább tulfinomult rezgés.

A zene véget ért s akkor azt mondta Selmecky bíró ur.

— Majdnem megzavart ez a pók. Le akartam verni, de félttem, hogy elvétem a taktust.

— Persze, persze, felelte a plébános és körültekintett a szobában. Beveszi magát a sarokba, alig látni meg.

A pók akkor már nem volt semerre sem látható. Eltűnt, mintha a fal nyelte volna el, utána-világitotak a magasba, — nem látszott. Ahogy elhaltak az akkordok, visszakapaszkodott a fonálán, nem is került többet elő.

— Egy kis gyantázás, uraim! — szólt az adópénztáros és apró poharakban bort hozott.

Kortyonként szürcsölték az italt, közben arról tárgyaltak, hogy új kottákat kell már beszerezni, nehezebb témákkal tegyék próbára a képességüket.

— Vegyük elő Haydnt! — indítványozta a zenetanár. Diákkoromban a Vigadóban egyszer... sosem felejttem el...

A város régen aludt, éjfélkor elszaladozó tagjai a vonósnegyesnek nem zavartak senkit.

Néha álmatlanul havert ágyában a telekkönyvvezető, elrontotta valamivel a gyomrát s hegyes cipősarkak kopogására fölnesselt.

— Tizenkét óra van, állapította meg, a tanár ur most megy haza.

A következő zene-estély ép egy Beethoventtel kezdődött, mint rendesen. Az első résznek a közepén járhattak, mikor a plébános ur összeráncolta a homlokát. Csöndesen, óvatosan ereszkedett alá a menyetről a pók. Megállt ugyanott, a hol multkor, illedelmes közönség gyantázt. Halkan reszkető testtel, s visszamenekült újból, mikor véget ért a zene.

— Látták az urak? — kérdezte a pap.

— Nem kellene bántani — szólt a tanár. Az állat is szereti a zenét, sőt mondhatni, nagy befolyással van rá. Zenevel szelidítenek állatokat s tudok egy kutyáról, amelyik befurakodott a szobába, valahányszor zongoraszt hallott.

— És vonyított! — tette hozzá az adópénztáros.

— Dehogy, figyelemmel hallgatta a zenét, csak az üveghangok iránt volt érzékeny. Azonban ne menjünk tovább, a fizikából is tudjuk, hogy bizonyos hangokra megreped az üveg! Ne bántuk hát a pókot!

Folytatván Beethovent, a fürge kis takács újból előkerült s most már szeretettel nézte mindenki.

— Végtere — mondta a plébános — végtére azt sem értük el, hogy bárki érdeklődött volna a működésünk iránt. Nem akar ez panasz lenni, hiszen mi csak a magunk gyönyörűségét elégtjük ki, tapsra nem vágyunk. De itt figyelem kísér, habár az Istennek ilyen kis állati teremtménye részéről is.

— Én nagyon szívesen látom! — lelkesedett a bíró.

— Nem árt senkinek, véte az adópénztáros és Tschalkvsky művelnek az interpretálás ügyében tett indítványt.

Aztán más erőteljes művek következtek, zengett a kis szoba, a hangok szé-

verődve a falakon hömpölyögtek, hogy végül belevesznek a teljes némaságba.

— Nini — mondta féltékeny táján a plébános — a pók hűtlen lett hozzánk. A bíró jókedvűen nevetett.

— Hja, hátha műértő! Nem tetszik ám föltétlenül minden neki!

Hosszu hetek multak, a tapasztalat pedig kezdett kialakulni. Kezdetben megjelent a pók, már közelebb is merészkedett, hiszen látta, hogy megszokták, nem bántják, — aztán amint jött, úgy távozott.

— De azt mondja valamelyik estén, mikor már az órát figyelte mindenki, a plébános

— Van még időnk, ismétéljük el, még egyszer Beethovent egyik tételét.

Lágyan, szeliden hangzott föl a zene, most azonban csakugyan megakadt a bíró.

— Nini, itt van!

A pók ereszkedett lefelé. És ott maradt végig, figyelve, érdeklődve, csak a végén menekült.

— Ez érdekes! Csak Beethovent szereti. Kipróbáljuk legközelebb!

Attól kezdve aztán már öten voltak. A vonóstársaság négy tagja, meg a Beethoven-imádó pók. Eleintén csodálkoztak, el tudtak merengeni a kérdésen, hogy a teremőző micsoda finom érzéssel látja el az állatot is és milyen különös példány ez, amely reagál a zenehangra, de abból is kiválaszt bizonyos irányt, hogy úgy mondjam egyetlen szerzőt s megállapíthatlan szerzőzete vonzódik a mély érzések muzsikájához!

Már úgy hívták: A Beethoven imádó pók s a kedvéért többet játszották ezt a szerzőt, önmagukat is beleringatva a szonáták mindennel kiengesztelő meleg hangulatába.

Napközben, találkozáskor, azt kérdezte a bíró.

— Mit csinál a pókunk, főtisztelendő ur?

— Köszönöm a szíves érdeklődését, de ha világosság van, nem mutatja magát. Majd estére, estére.

Az éjszakák egyre hosszabbodtak ezalatt, már sötétség lepte el délután a várost és nem került a sarkokra elég lámpás, amely keresztül verhetne volna fényével a ködöt.

Karácsony táján szünetelt a szórakozás, mert a parochián nagytakarítást rendeztek, bizonyos ócska falakat ki kellett meszeln, elhagyatott kamrákat rendezni — azonban minden elkészült végre s karácsony első estéjét aggodó türelmetlenséggel várták mélyérzésű tagjai a vonóstársaságnak.

— Beethoven! — mondta a zenetanár és pár pillanatig csak kottalapok zörgése járta át a szoba csendjét, hogy fölváltsa azt a szimfónia bűbája.

De kijöttek két hét óta a gyakorlatból vagy mi bajuk volt? — ma nem ment úgy semmi, mint máskor.

— Nem látom a pókot! — mondta az első szünetben a bíró. Vajjon hol maradhat?

Folytatták a muzsikát, Beethoven következett egy órán át, de fürge takácsa az állatvilágnak nem jelentkezett. A vonók fáradtan működtek, az arcokat ma nem vontá be az átszellemülés aránya, a plébános sóhajta mondta később:

— Azt hiszem, az én hibám. Nem figyelmeztettem a nagytakarítást végzőket...

A jó kedv, a drága derű elszállt, a poharak után nem nyult senki, az adópénztáros merengve nézett a levegőbe.

— Vajjon hol lehet most szegény!

A zenetanár maga elé bámult, egy kissé keserűen vonogatta a vállát.

— Igazán, nincs az embernek ezán kedve a játékhöz.

Elhizás ellen

használtam a küldött 3 doboz

VILFAN-TEÁT

és 12017/10

VILFAN-PILULÁKAT

és az eredménnyel kimondhatatlanul meg vagyok elégedve. Kérem, küldjön újból 10 dobozzal az Ön pilulából és 5 doboz teát, mert szükségem van barátom részére is, akik tanui az én sikeremnek.
Erna Kovács Budapest, Ferenc Lajos ut

Öt világrész a Szajna partján

Réthy Alfréd

A falakon nagy, ezerszínű vásznak lógnak, megannyi ablak, amelyek Páris láthatatlan uccáira és a művész lelkébe nyílnak. Az egyikben égő nap tűz he, a másik sötét és csak a sarki gázlámpa glóriájában körül az ucca sápadt fejét. Vas, por, beton, parkok, nők, gyárak, tornyok, gyermekek és mérszárszék, minden, ami ezt az ijesztő várost jelenti. Néha könnyűek a színei, mint a lepke, máskor súlyosak és fenyegetők, akár a lidércnyomás. Ez az ember a veséjébe látott Párisnak, birokra ment vele és letépte álarcaát. Nem képrejtvényeket csinál, színes rébuszokat, a képei ráordítanak a rossz lelkiismeretű emberre és torokragadják, mint egy véres leszámolás.

Müternében ad találkozót a modern francia irodalom fiatalága. A duruzsoló vaskályha körül költők csicseregnek, koravén kamaszok és kamasz öregek, akik esetleg holnap felfordítják a világot. Nem a litterátus széplelkek csevegő délutánja ez, amelyen arról vitáznak, hogy józslésű irónak szabad-e leírni versbe: *büdös dög?* Itt Kina síkolt, ágyuerdő tombol, vér csurog, az egész kerge kontinens fájdalmát visszhangozzák a kopott ruhájú, karikásszemű költők. És ez a zsvajv adja meg Réthy munkáinak a ritmusát, mint egy raffinált kísérőzene.

Összekulcsolja a térdén a két kezét és paposan malmozik az ujjáival, míg mondja:

— Az én generációm már beérkezett, de engem itt felejtettek. A mai fiatalok visznek magukkal. Mintha csak most indulnék először, ezek az első drukkjaim, csalódásaim és sikereim.

A képek úgy sorakoznak fel előtte, mint a gyermekek, a dátum a születésük napja és apai szeretettel cirógatja meg farámás fejüket. Páris lírája dalol bennük, a nyomorúság és a gazdság. Nem könnyűcsaró, megható. Szajna-szószos poézis az övé. A munkáin meglátszik, hogy együtt indult Picassoval, de hamarosan megtalálta a maga művészetének igaz utjait. Ez az elmélyült, tudatos színépités nem máról holnapra alakult ki, hanem husz esztendő gyötrelmes küzdelme után. Nem ő fedezte fel a kubizmust, de az elsők között volt, akik melléje álltak abban az időben, amikor még a röhéjjel és az örültek házával jelentett egyet. 1905-ben jött ki Párisba. Tizenkilenc éves se volt, tejfelesszájú gyerek, ugyszólván az első magyar, aki azzal a fogadkozással hagyta faképnél a Hortobágyot, hogy vagy siker, vagy semmi. Berlini és olaszországi kiállításai után kezdtek Párisban is felkapni. És ekkor kitört a világháború. Réthet internálták.

— Négy esztendőt raboltak el az életemből — mondja — de ez a négy év negyvennek számít nálam. Mindent újra kellett kezdeni. Csak az esetem maradt meg és kétségbeesésem. És a kubizmus, amely a műkereskedők hallelujájával indult, most utcséli szenzációvá súlylyedt, mellyel dekoratív szobafestők képesítik el a klienseiket.

Magyar karriérékről sokat hallottam és olvastam. Hogy a tehetséges fiatalembernek csak utköltésig probléma az egész. A karrier itt az uccán hever, épp hogy le kell hajolni érte. A piktor, akinek ujjában az élet ezer színe vibrál, panyókára csapja a cifra szűrét, füle mellé az esetjét és mire a Szajna partjára ér, már leülnek a képeire.

A művész kacagni kezdett.

— Igen leülnek. A még megmaradt holmija felett a kifízetetlen házbér fejében.

És, mint egy algebrai tételt, magyarázni kezdte:

— Párisban mindig több van ötezer festővel, mint amennyit egyáltalán elbírnak a nagyévtágyú metropolis. Évente befut négy-öt ember. *A többi pusztulásra van ítélve.* Ez a kegyetlen szentencia irgalmatlanul érvényesül. A Montparnasse padlásszobáiban cheznek, fáz-

nak a fiatal festők, akik még a napi be-
tevé falatra szükséges pénzt is képtelenek megkeresni az ecsetjükkel, azon egyszerű okból, hogy nem veszi meg senki a képeiket. Miért? Először is mert nagy a konkurrencia. A nyomorgó festők szinte nevelésesen olesó — ha nem lenne profán, ugy is mondhatnám, hogy — *önköltéségi dron kinállák a képeiket.* De még így se akad vevő. Párisban »nem elegáns« névtelen, nem divatos festőtől képet vásárolni. Itt sok jómódu polgári család él, akik megengedhetik maguknak azt a luxust, hogy olajnyomat helyett egy »eredeti« akasszanak a falra. De ezeknek az embereknek az ízlése szigorúan familiáris, szolid és józan. A festő tehát, ha eladni akar, *lénytelen alkalmazkodni a vevő gusztsúhoz* és pipacsokat kell pingálni a mezőben, báránnyokat gyermekkel, az agyoncsépelet uccarészleteket a Notre Dameval, a Szajnával és a méla holddal a város fölött. Semmi eredetiség vagy egyéni ízlés, különben a kunesaft meggondolja magát és elmegy a pénzéért a fenyképészhez, amely *olesóbb és élhetőbb.*

— A létért való küzdelem — szólalt meg valaki a sarokból.

És sorra jöttek a farkastorku keserűségek, a tárlatok intrikái, klikkek közbarca és a kritikus, aki meggazdagszik a festő bőrében. Ebben semmi erkölcsi-
telenséget nem találnak ok: a Nagy Kritikus felfedez egy kis festőt. Így szól hozzá: *»barátocskám, hiszen maga éhen-*

halhat a társadalomtól.« Igen, felel a piktor. *»Akar világhírt? Női? Gazdagságot?«* És már meg is kötötték az alkut. A festő átad harminc képet a Nagy Kritikusnak, aki raktáron tartja két-három évig. Ezalatt fáradszótlanul veri a nagydobot árucikkeinek mestere mellett, aztán kiállítás rendez és bezsebeli a maga pár ezer frankját.

— Azt hiszi, megvetik vagy lenézik ezért a festők? — kérde Réthy és nyomban válaszol is — sőt! Mind futnak utána, kunyorálnak neki és felkínálkoznak alázattal.

— Magyarokkal tart kapcsolatot?

— Nem. Eddig csak megjártam velük. *»Névtelen senki voltam, a kutya se nézett felém és ha arról volt szó, hogy egy pár jó sort irjanak rólam. *Li-fogásokat kerestek és meglógtak előlem.* Most, hogy véres verejtékkel lettem valaki, egyszerre »felfedeztek« a pesti hiénák, akik »mükritikusoknak« nevezik magukat hangzatos névjegyeiken és a legelőmibb hozzáértés nélkül, vakmerően itélkeznek festők élete és halála fölött. Igen, hirtelen »magyar hazánkfia«-nak neveztek ki. Ha még legalább a *szubjektív véleményük lenne megbízható, egészséges ösztön, amely megérzi egy kép istenségét.* De azok a képzőművészeti smokkok lenyelik a saját érzéseiket is és csak a reklám, meg a botrány az iránytűjük.*

Sok keserűség fut össze a szívében, mint a vasuti sínek az állomáson. Hogy Párisról mi a véleménye?

— Egy óriási gölem ez a város, hajlong, multattat és zsebel. Kirakat, amelyben mi is csak bábuk vagyunk, a kezünkbe lilimot dugtak és a szemünkre egy adag mosolyt. Az egyiknek vér csurog a szája szélén, a másiknak arany és mégis: jobb itt halottnak, mint másutt élve.

Tamás István

A rajongó

Írta: Karinthy Frigyes

Egy kicsit el is sápadt, zavartan dagogott és lesütötte a szemét, mikor először találkozottunk.

— Bocsásson meg, — mondta furcsa, félszeg mosollyal, oldalt nézve, — önnek ez csak egy futó véletlen, epizód, ez a pillanat — nem is érheti meg, hogy nekem mit jelent.

Először nem értettem, aztán elpirultam, látván hogy csakugyan hogy egy kicsit el is sápadt. Ő észrevette ezt és rögtön elfoguladlanabb lett. Kényelmetlen öngunnyal nevetett.

— Ó istenem, hát tekintsen egy ismeretlen rajongójának, amilyen biztosan sok van. Ön persze nem tehet róla, de én nagyon sokat gondoltam önre... A miket hallottam önről, amiket mondott... a tanítása... mindent pontosan megjegyeztem, mindent, szóról-szóra... Különösen mostanában, az életemnek egy bizonyos szakaszába... amíg elég érdekes volt... de ami önt természetesen nem érdekelheti...

Megint nevetett. Én is zavarba jöttem és hogy ezt leplezzem, túlzott hévvel biztosítottam őt, hogy nagyon is érdekel ő is, meg ami történt vele.

Akkor még többen jöttek, beszélgettem a barátaimmal, ő közben figyelmesen és szerényen hallgatott. Nem is tudom, hogy történt, hogy a végén magunkra maradtunk. Elkísért egy darabig. Ezáltal, jól emlékszem, nem beszélt arról, amit később futólag megemlített, hogy közben érezte, csupa ostobaság, amit mond, de hiába erőlködik, semmi méltó szó nem jut az eszébe, a torka el van szorulva.

A történetére, a tragédiájára azonban nem tért rá később se, ezt soha nem tudtam meg.

Az ürügy, amivel meglátogatott, nagyon is átlátszóan csak ürügy volt. El is ejtette hamar. Óvatosan és kerületve, de ostoba érzékenységet láthatóan lenézve, rólam kezdett beszélni. Vitába szállt régi gondolataimmal, amikre már nem is emlékeztem, olyan hévvel, mintha abban a percben mondtam volna ki azokat. Gyenge tiltakozásomra guányosan

és konokul hallgatott: ebben a hallgatásban vád volt, hogy komédiázom neki, affektálok, talán lenézem őt, vagy azt hiszem, nem érthet meg.

Egyre gyakrabban találkoztam vele. Elfogultsága eltűnt, vidáman és sokat fecsegett, gyakran vágott a szavamba, mintegy megvédve magamat önmagam előtt, hogy olyat ne találjak mondani, ami méltatlan volna hozzám. Folytonosan figyelt, minden mozdulatomra, hangsúlyomra és meg kell adni, nagyon jól megismerte a jellememet rövid idő alatt. Szokásaimat, modoromat, öntudatlan furcsaságaimat frappánsan találó módon tudta jellemezni: ezekkel meg is nevettek néhányszor.

Tudta, hogy mindig valami feszengő rosszerzés van bennem, ha együtt vagyunk. Ezért kárpótlásul jószágos, csaknem atyai modort vett fel velem szemben: én pedig igyekeztem magamat megnyugtanni, hogy az érdeklődés, a figyelem, ha nem is esik jól mindig, szeretet jele és komisszóság volna tőlem, ha nem tűrném.

De a barátaimat nem szerette. Elcsúszott hallgatással, később nyíltan is tudtomra adta, hogy ártanak nekem, elterítenek utamról, céltól, hivatásomtól. Az utamban és céltól és hivatásomban ugyanis rendületlenül hitt és hitt a küzdelemben, lelki tusákban, amiket önmagammal harcolnom kell, hogy céltomat elérjem.

A barátainak szegyeltem elmondani ezt a furcsa viszonyt. Nem is értették őt, egyik se tudta kicsoda, mindig csodálkoztak, mikor váratlanul megjelent melletttem. Egyik közülük kerekén a szemembe mondta, hogy nevetésges vagyok a hiúsággal, ahogy tenyészttem magam körül ezt az unalmas kullancsot, mert jólesik a rajongása, tátott szájjal való bánulata. Nem-sokára nem lehet majd közeledni hozzám miatta. Megpróbáltam megvédeni őt és magamat, meggyőződés nélkül. Ő tudta ezt is és most már halálosan gyűlölte barátaimat.

— Szervusz! — kiáltott rám guányosan a sétatéren — (nem emlékszem, mi-

kor tegeződünk össze) — nem zavarjak, látom jól mulattok.

Ebben az időben már menekültem előle.

Néhányszor letagadtattam magam, vagy megszóktam hazulról. Lelkiismereti furdalásom volt, tudtam, hogy rosszul megy neki.

Este megvárt a lépcsőházban. Sokáig várt, az uccán havazott.

— Beszéltem kell veled. Meg kell mondanom, hogy rettenetes életem élsz, fel vagyok háborodva. A veszedbe rohansz, elzúlsz, elpusztulsz. Mi lesz velem, ha elvesztem a hitemet benned — az egyetlen hitet, amivel hinni tudtam emberben.

Megpróbáltam megnyugtanni, védekeztem, hogy talán rosszul itéli meg a helyzetet. A lépcsőházban homályos volt, lassan mentünk fölfelé, ő lihegve beszélt!

Fölről egy barátom jött, hozzám csengetett be éppen. Vidáman fecsegni kezdett. Ő elhallgatott egy percre, aztán váratlanul és érthetetlenül felvette a barátom könnyű, csevegő, tréfás hangját, feléje fordult.

— Á, alászolgája. Nem ismer, nem ismer, látom nem is fontos — ennek a nagy gyereknek az árnyékában látott egyszer. Éppen szidjuk egymást, de azért nincs semmi baj, mi?

Kinos érzéssel álldogáltunk, ketten, a barátommal. Ő észrevette, anélkül, hogy elhallgatott volna.

— Na, de nekem ugy sincs időm, véletlenül találkozottunk, a szomszéd házból van dolgom. Isten vele, ne zavartassák magukat, — szervusz, pájtás. Vigyázzon rá kérem, nagyon morcos hangulatban van, kijött belőle a moralista. Szervusz! Könyvedén, leheletszerűen, de félreismerhetetlen mozdulattal megveregette a vállam és lerohant a lépcsőn.

A többi olyan volt, mint egy rossz álom.

Barátommal hallgatagon, de megkönynyebülten megindultunk fölfelé. Éreztem, hogy mondani akar valamit, rosszalóan rázza a fejét. Am mielőtt megszólalhatott volna, a második emelet táján, szaladó léptek hangzottak fel alattunk.

Ő jött vissza. Lihegve megállt, mikor utolért bennünket.

— Nem találtam otthon az ipsét! Gondoltam, talán még utolérlek benneteket. Nem tudtam szólítani. A barátom néhány lépcsőfokkal feljebb állt.

A vállamra ütött.

— Na, mit nézel? Nézzék csak, a moralistát!... Talán még haragszol is, amiért egy kicsit összeszidtalak, az ostoba embergyűlöleted miatt! — Nézzé csak, ee... izé ur... bocsánat, elfelejtettem a nevé... hogy a lelkére vette, a mafla... Hát mondja csak, nincs igazam, ha szídom... az ember nem hagyhatja úgy el magát... micsoda nyám-nyám alak vagy... Nézzé csak... hogy fel van durva... a nyakkendője is félrecsuszott... ha én nem vigyáznék rá...

Rángatni kezdte a nyakkendőmet.

— Hogy nézel ki?!... Szabad így kinézni egy közéleti embernek?!... Pfu! Leköpött. A nyála nyakamat érte, felöltöm gallérján csuszott végig.

Halálsápadt lehettem, nehezen, idegenül, kintlódva jöttem fel belőlem az idegen szavak, a torkom összeszorult.

— Kérem... takarodjék innen... arcátlan fráter...

Meg láttam kinyílt szájában a vigyorgó, ritkás fogakat. Egy lépést hátrált, előregrogt, ökölrel, teljes erőből arcomba csapott és lerohant a sötét lépcsőház felé, mint aki a mélységbe zuhan.

Dungyarski-féle sörraktár

március 1-től kezdve a kis Limánra a Kr. Marica szálló épületébe helyeztetett át, hol mindenkor a gyár világos, barna és dupla maláta sör gyártmányai hordóban és palackokban kapható.

Telefon: 96.

Női becsület

Hírt adtunk arról, hogy a bécsi járásbíró egy becsületsértési pörben kimondta, hogy egy önálló foglalkozást űző, önmagát fenntartó lányról azt állítani, hogy »szerelmi viszonyt folytat«, nem sértés, mert az ilyen nőnek joga van szerelmi viszonyt folytatni.

1.

Becsületsértési pör a bécsi törvényszéken. A panaszos egy fiatal lány, S. Zelma. A vádlott Adler Rudolf magánhivatalnok.

A vád szerint Adler azt állította a lány nagynéje előtt, hogy viszonya volt Zelmával. Ezért a kijelentésért S. Zelma rágalmazás és becsületsértés címén pört indított a lovagiatlan fiatalember ellen.

Az ügy a bécsi törvényszék egyik legképzettebb büntetőjogásza, dr. Sieber elé került.

2.

A magyar büntetőtörvénykönyv szerint — amely jelenleg a Vajdaságban is érvényben van — ilyen esetben, mint-hogy női becsületsértésről van szó, nincs helye a bizonyításnak. A bíróság nem adhat módot a vádlottnak arra, hogy bebiztosítja állítását és akár igaz, akár nem az, hogy viszonya volt a nővel, a törvény rendelkezése értelmében el kell ítélni becsületsértésért, még pedig igen súlyosan.

3.

Az osztrák büntetőjog nem ismeri ezt a különbséget női becsület és egyéb becsület közt. Az eddigi gyakorlat az volt, hogy olyan esetekben is, mint a fentebb előadott, lefolytatják a bizonyítást és ha a vádlott bebiztosítja állítását, felmentik, ha pedig nem sikerül neki a bizonyítás, elrántják a nótáját.

4.

Ezuttal másként történt.
— Férje ön? — kérdezte Sieber bíró a panaszos nőtől a főtárgyaláson.
— Nem.
— Menyasszony?
— Nem.
A bíró odafordult a vádlott fiatalemberhez:
— Nős ön?
— Nőtlen vagyok.

Zelma ügyvédje kérte a bizonyítás elrendelését arra vonatkozólag, hogy ügyfele és a vádlott közt nem volt semmi. Rudolf ügyvédje kérte a bizonyítás elrendelését arra vonatkozólag, hogy a panaszos nő hónapok óta kereszttül babája volt ügyfelének.

A bíróság — nem rendelte el a bizonyítást.

5.

És felmentette a vádlott magánhivatalnokot a becsületsértés vádjára alól.

6.

Az indoklás forradalmi. Megállapítja, hogy a mai világban mindennapos dolog, hogy nőlen fiatalok és férfienél-nem-lévő fiatal nő szerelmi viszonyban élnek egymással, s ez sem a férfit, sem a nőt nem teszi ki közmegvetésnek. Akár igaz, amit a vádlott állított, akár nem: az állítás nem sértő, mert abban nincs semmi, ha egy fiatal lánynak viszonya van egy fiatalemberrel. Minthogy pedig becsületsértés nem történt, a vádlottat fel kellett menteni.

7.

(Elképzelte beszélgetés.)

En: Rudolf, aki elárulta a nagynéninek, hogy hónapokig élvezte Vilma összes kegyeit, kétségtelenül csirkefogó.

A bíró: Igaz.

En: Megérdemli, hogy elítéljék?

A bíró: Ha minden csirkefogót becsuknának, ki járna szabadon?

En: A bíróság nem szentesítheti ezt a pimaszságot és nem adhat előre salvus conductus-t a többi Rudolfoknak. Ez után az ítélet után minden férfi teljes joggal és nyugodt lelkiismerettel lehet olyan indiszkrét, amilyen csak tud.

A bíró: Mégsem helyezkedhetem arra az álláspontra, hogy a házasságon kívüli szerelmi viszony becsületbeugró cselekmény. Uram, én nem tudom a lányom férjhezadni. Nincs pénzem hozományra.

Nem veheték neki lástást. Nincs kelenygyéje. Ki tudja, férjhez fog-e egyáltalán menni valaha? Pálcát törhetek-e fellette azért, ha van valakije? Nem. Ez természetes és emberi. Bécsben tízezer és tízezer önálló lány él így. Ezeket mind elítéltem volna, ha a vádlottat elítéltem. Én nem ítélem el a lányomat valamért, amit ma egyetlen józanul gondolkodó ember sem tart bűnnek, nem ítélem el őt csak azért, hogy egy csirkefogóra rászózzam azt a két hetet, amit az különben tényleg megérdemelt. S még azzal sem törődhetem, hogy ezzel a felmentő ítélettel feljogosítottam a többi Rudolfot arra, hogy, mint ön mondotta, olyan indiszkrétek legyenek, amilyenek csak tudnak lenni. A Rudolfok nem szorultak rá az én biztatásomra és eddig sem tettek lakatot a szájukra. De meg csak hadd járjon a szájuk. Hadd menjen bele a köztudatba ezáltal is, hogy nincs abban semmi, ha egy fiatal lány, aki saját hibáján kívül, gazdasági okokból nem mehet férjhez, nem akar emiatt természetellenes életmódot folytatni. Ez a

tényleges helyzet és ha az alaki jog összeütközésbe kerül a tényleges helyzettel, a jó bíró nem lovagolhat a paragrafusokon.

En: Az ítélet bátor és tisztességes. De éppen a tényleges helyzetet nem veszi figyelembe. A józanul gondolkodó emberek csakugyan nem ütköznek meg a nagyvárosi lányok új életfelfogásán és életmódján. De — nemcsak felvilágosult emberek élnek Bécsben. Ha S. Zelma úgy érzi, hogy a rágalmozó kijelentés őt közmegvetésnek tette ki, akkor S. Zelmának joga van ahhoz, hogy elégtételt kapjon, még abban az esetben is, ha a közmegvetést illetően téved és csak néhány maradt szomszédasszony köszörüli rajta a nyelvét.

A bíró: Én magasabb szempontból néztem a dolgot. S. Zelma csak egy ember...
En: A bíró az egyes emberek ügyeit intézte. A magasabb szempontokat hagyjuk a törvényhozásnak.

8.

A bírónak van igaza, nem nekem.
(d. t.)

Falu Tamás:

Villanylámpa

Jaj Istenem,
Én mécsesnek születtem,
Jaj Istenem és villanylámpa lettem.

Fehér tanyán,
Fehértalu szobában
Élni és halni, ez lett volna vágyam.

Asztalkán mint
Égő pille, lebegve,
Imbolyogni, mint elalvónak lelke.

S ahelyett, hogy
A csönddel takaróznám,
El kell égnem egy lármába szurt pőznán.

Meggyúlt az éj,
Előttogot a reggel,
Üveg alatt megvívok vad szelekkel.

És hirdetem
Tinéktek hangos szóval:
Csak az boldog, kit elölthat egy sóhaj.

„EMBEREK ÉREZZÉTEK: HEKATOMBA AZ Ahol JÁRTOK“

Notre Dame de Lorette, március hó. Elgondoltuk, mint késői haditudósító, megtekintjük a »nyugati harcteret«. Ziháló béke már mindenké fölött, de sejtettük, hallottuk, van még megnézni-
való a tájékon. Itthagytott, helybenhagyott csatatér...

Jókedvű, lármás franciák a vonaton. A kocsira rá van írva az utirány: Arras, Bethune, Hazelbrock, Dunkerque... Milyen geográfus természetiek letünk! Ismerősek ezek a nevek, mint a legismertebb városok-é odahaza... Errefelé olyan emberek utaznak, akik hazamennek és elszemlélem a csattogó kedvű fraciákat: ezek látták, hallották a fürgeteget, amitől vitust jártak a délkörök...

Milyen helyes, derék tulajdonság az önzés: a pillanat, mely most vidítja őket, gseftelteti valamennyit. »slusszokat« irat velük a noteszba, a pillanat, mely kegyelmesen tovább fiadzik és eltakarja az éveket...

A bolygó idegen már másképp érez erretájt. Állomásokat pillantunk meg, melyek ököllet ütök be az emlékezés kapuját és reng az iszonyat, amit végigpróbáltunk. Kitekintünk az ablakon és lomhán, szürkén kanyarog előttünk a folyócska: Somme! Ily keskenyre zsugorodott össze a vér-óceán... Zsombék, lép körülötte mindenfelől és szenny, hinár lett annyi vér, annyi élet...

A terep mutatkozik minden irányban. A gyorsvonat táltos-lábakkal méri a tájéket és hullámos a föld bármerre megyünk. Dudorok, halmok, pompás fedezékek szüntelenül és a rég elhagyott kavernák romjait ma is látjuk. A lejtők aljában kiépült barlangokat nem bolygatta más, csak az idő; annyi van belőlük a száz kilométer frontok kanyargóin, hogy az emberek nem gondoltak az eltakarításukkal. Magaslatok futnak Arras felé, még ezek sem hegyek, de nevezetes csúcsai a harctérnek. Ám van náluk híresebb is, például az, ahová most már autón igyekszünk: a Notre Dame de Lorette.

Erdők ugranak elénk, de tényleg támadóan, hőkkentéssel: ez már a háború.

Agyonlőtték, valamikor sűrűség,

amiket megzaporoztak a »pergőtűzek«. Derékba kaszált tölgyek, főlgyujtott feyvesek és a fák csonkjai, kilométerek vonalában, megégve elrongyoltan visszamaradtak. Amerre csak eltekintünk, mindenütt ezek a letiport, foghijas erdők, amiket megölni mégsem tudtak; a növedék-fák nyujtóznak, emelkednek a széttépett daliák mellett.

Tudjuk, hogy hova igyekszünk. Amerre a gépkocsi fut, négy éven át egymás mellé szorultak a harc vonalak; a mit nem tudtak meggyőzni az ügyek ezrei, miveltek tovább »közharccokkal« a kétmillió hadseregek; Lievin, Angers, Souchers lankái megteltek halottakkal; ez az a tájék, ahonnan a franciák jelentették, hogy két hónap alatt 100.000 halottat veszítettek, de a négy évnek sokkal több a hónapja és a német, az angolok is számolhatták tömegeiket; sorjázó dombok, halkan, de kitaróan emelkednek és az autók megáll, fenn vagyunk a Notre Dame de Lorette »magaslatán«. Nem nagyobb, mint a pesti Rózsadomb, de az emelkedő tájéknak uralkodó magaslat. Célszerűen kifejlődött, hatalmas fennsík, igen alkalmas lejtőkkel...

Fölötte vagyunk a gyűrűnek, ahol egymás mellé zárulnak: Arras, Douai, Bethune, Lens, Valenciennes: a tájék!

A Notre Dame de Lorette alatt húzódnak a legkincsesebb francia szénbányák, a városok pedig többfelől megnyitják az utat Páris felé...

Tuszkodtak hát a buzgó ellenfelek, hogy a magaslatot elhódítsák. Ujra lapozgatjuk a hadijelentéseket. A Notre Dame de Lorette körüli harcok már 1914 október 4-én megindultak és eltartottak egész a háború végéig. Négy éven át jelentik a »győztes« hadvezetők, hogy kié a Notre Dame de Lorette, hol a németek, hol a franciák tartják, a németek Lille-ből is harcolnak érte »Bertáik« és az antantszövetségnek Calais-ből öntik erreblé új és új hadseregeiket. Elmorzsolódtak. A medence még dudorosabb lett. Tízszérel hajgáták be az embereket a tömegsirokba, egyéni temetőkre alig volt idő, a repülő gépek az égyek lélekéve nem csillago-

dott és a csatározások leggyakoribb módja: a kéztusa...

Egy numerus bolygat bennünket az egész uton, látomással kísért a lejtők lépcsőin és morajlik rajtuk, amikor már megállunk a magaslaton.

Itt a Notre Dame de Lorette körül, Amiens, Arras, Lens felé húzódnak a front, ahol a világháború egyik legnagyobb offenzíváját vívták, amikor a németek harminc hadosztályt indítottak támadásra és hatezer ágyu támogatta a gyalogosokat.

Keresem a históriát, restaurálásra alkalmas jeleit a borzalomnak. Megtáldalom!

Az elcsöndesült csatatér, a Notre Dame de Lorette óriási fennsíkja ma is tell van katonákkal. Amerre a szem ellát, mindenütt regimentek, pedánsan felfelődve, szinte nyomulnak előre, zárkózva egymás hegyében-hátában, a tekintet nem tudja átfogni előzőnlésüket, kitért, meredt karokkal jönnek és jönnek: keresztek; temető: a legnagyobb katonatemető Franciaországban.

Ime restaurálhatunk, már tudjuk: mi történt?...

A »diadal« tövében a franciák rögtön megkezdtek a temetést. A Notre Dame de Lorette körül ötvenkilométernyi területen fölbontották a dudorokat, amik négy év alatt ripacsossá tették az anyaföldet. Az elesett katonákat kutatták, a kiket annakidején csak éppen belekaparhattak a rögbe, vagy belelőkték őket a tömegsirokba; lhögő, esendő eleveneknek más dolguk volt a halállal.

Kerek egy évig tartott ez a sírásó munka. De eredményes volt!

Megreszket az éberség, mely figyelni akar.

A Notre Dame de Lorette rengeteg fennsíkján borul el a temető, ahol nem tudják összszámolni a halottakat. Illetőleg 34.000 francia katonát összehordtak a magányos sírokból, ezek katonás rendben felsorakozva lefoglalják a Notre Dame de Lorette kisajátított parcelláit; gondozott, csinosított sírok, az egyforma keresztek, végtelen sorban ágaszkodnak egymás mögött, majdnem szalutálnak... Előttük az iv, rajta a fölírás: »Morts pour la France«...

A temető másik oldalán húzódnak a tömegsírok. A völgyekből főlhordott keverék-halottak, akikből a hosszú enyészet alatt alig maradt valami, de megtalálták a nevéket, tehát számolni tudták, kiket helyeznek el az új tömegsírokban. Hatalmas területű nyugágyak, előttük a tábla, nevek és nevek és a szám: 15.000, 12.000, 7.000, 5.000 halottat temettek el egy-egy tömegsírban. Kisimított, kerti munkával nagyon gondozott mezők, siremlékek rajtuk, araszosok, táldomra. Hogy kinek a koponyáját, kinek a lábait takarják a porcellán koszorúk és a fészületek? A gyászolók nem tudhatják, de a kiáltó fölírásokkal gyászolnak.

A franciák nem tudják összszámolni halottaikat!

Az összehordozott nemzetközi csontok fölé a Notre Dame de Lorette-temető közepén, grandiózus kriptát emeltek. Építészetiileg is megragadó objektum és itt ebben a keretben, a legkifejezőbb siremlék, amilyent valaha láttunk. A kripta fölött ötven méternyi magasságban torony emelkedik, karcsu, nemes hatalmasság, melynek ormára örök-mécsét formáltak a művészek: a motor éjjel, nappal szolgáltatja a villamosáramot és hetven kilométeres körzetben örökfény fény sugárzik holtak világából az emberek felé.

A torony síkjait intelmekkel írták tell a franciák. Az egyik fölírás ezt mondja:

— Népek értsétek meg egymást...

Másutt így olvassuk:

— Emberek, legyetek emberek...

Külön fölírás az oszlop derekán:

— Emberek éreztétek: hekatomba az, ahol jártok...

Letarolt erdő előttünk. Egy szálas fa álldogál magában; széthasogatva, a kiszáradt koronájával a magasba rohan a törpe törzsek közül.

Megmaradt, görbült ágaiival, olyan ez a fa, mint a megdühödött kéz, mely belekap az égbe.

Révész Béla

PÁRISI PORTRÉK

Kelen
paris

Madame Curie

Kelen

Mayol a sanson apja

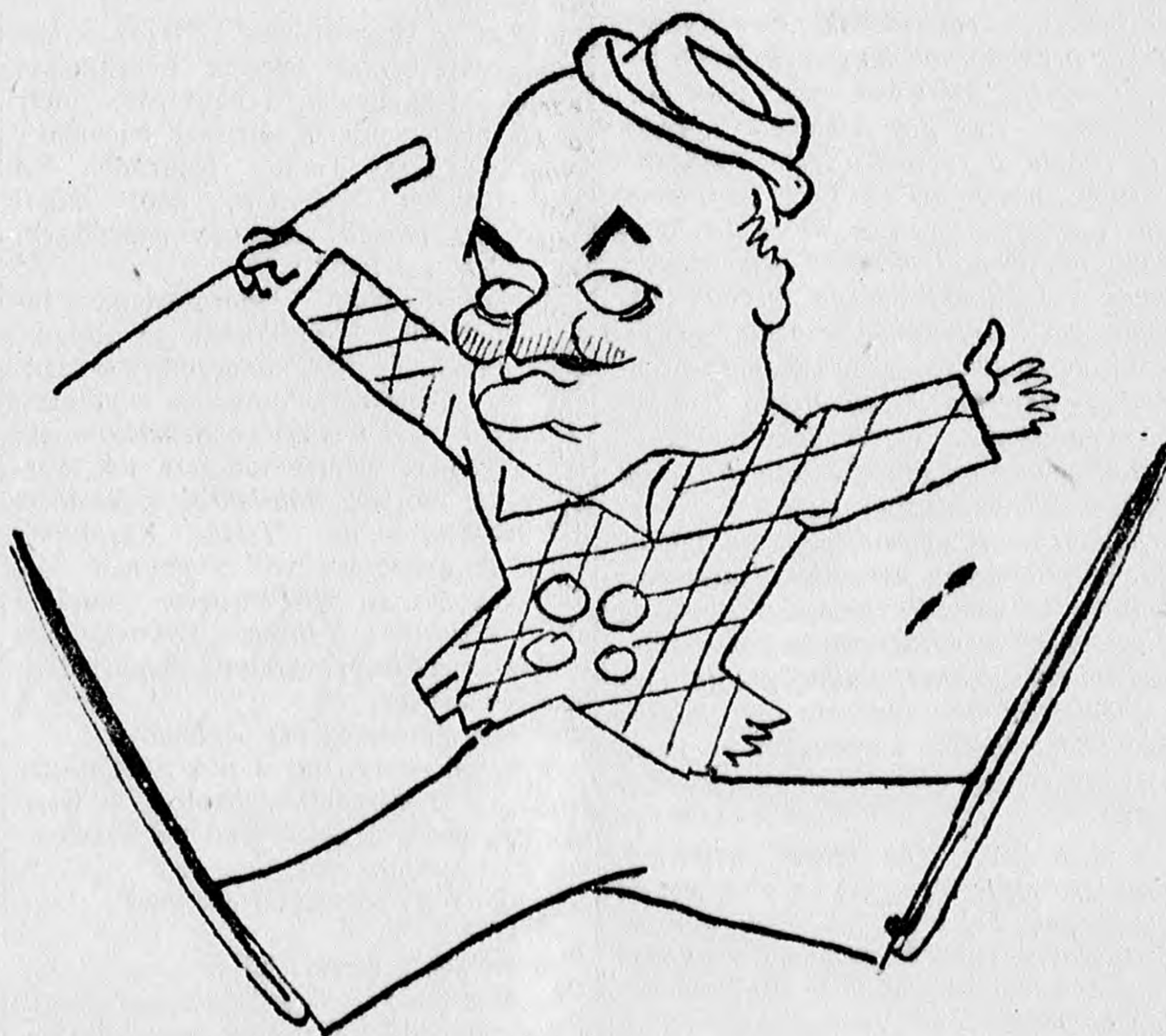
Kelen

Dranem.
a legnépszerűbb párisi komikus

Kelen

Painlevé

Kelen

Little Tich

Kelen

Poincaré

Kelen

Barthou

Emlékezzünk régiekről

Grünwald Bélának igazat adott a történelem

A magyar képviselőház 1883 március 9-iki ülésén mondotta Grünwald Béla, a magyar nemzeti állam egyik legpregnansabb harcosa ezt a beszédet, melynek igazsága — mutatis mutandis — aktuálisan figyelemreméltók még ma is s talán még figyelemreméltóbbak, mint amennyi figyelemben részük volt valaha.

Vannak nemzetek, melyeknek államaik forradalmak, háborúk megrázkódathatják, gyengíthetik, belső fejlődésükben megakaszthatják, de létük nem válik kétségessé. Erős organizmusuk, melyek experimentálhatnak saját testükön, a halál veszélye nélkül állják ki a legnagyobb kríziseket.

Mi nem tartozunk a szerencsés nemzetek közé. A mi helyzetünk olyan, hogy minden baj, mely bennünket ér, minden hiba, melyet elkövetünk, nemzeti létünket veszélyezteti. Európa nagy nemzetei régóta kész és konszolidált, a magyar állam, a nemzetünk még nem kész s nincs megszilárdulva. Az ország egyes részében nincsenek harmóniában az egészszel s tátonzó repedések látszanak a magyar állam épületén s komoly aggodalmak támadnak az elfogulatlanul gondolkodó lelkében: vajjon annak az erős lökésnek, mely előbb-utóbb be fog következni, így, amint most van, ellent fog-e állhatni. A sötét felhőt, mely a jövő viharát hordja méhében, ott látjuk folytonosan a láthatáron, bizonyos lázas nyugtalanság fogja el a kedélyeket; a társadalom körében mozgalmak indulnak meg a nemzeti érdekek megvédésére, melyeknek megvédésére az állam mai szervezetében nem képes. Ily helyzetben nem csoda, ha

minden kérdés tárgyalásába belevegyül a nemzeti szempont is s ami más konszolidált államokban csak gazdasági, közigazgatási, vagy kulturális kérdés, nálunk egyszersmind a nemzeti érdek kérdése is.

S ez az oka, hogy a középiskolai oktatás nálunk nemcsak pedagógiai, nemcsak kulturális kérdés, hanem elsősorban nemzeti kérdés is.

Midőn az uralon kifejezést használom,

nem azt az uralmat értem alatta, mely csupán mások erőszakos elnyomása gyengébb voltuk kihasználásán alapul az erősebb érdekében. Az ily uralom ugysem volt tartós soha, csak az az uralom lehet tartós, melynek magasabb létjoga van az általános emberi fejlődés szempontjából is. Az uralom az államban nemcsak előny, melyet a hatalmasabb élvez, hanem az uralom nehéz köteleességekkel van egybekötve. Ha ezt az államot s vele együtt magunkat fenn akarjuk tartani, teljesíteni kell a köteleességeket.

Nekünk jutott az állammá szervezkedés nagy munkája, mert egyik itt lakó népfaj sem oly erős és kifejlett, hogy azt végezhetné.

Nekünk jutott a nemes feladat a szabadság elveire alapított államot a'kotni, gondoskodni az állam polgárainak — faji különbség nélkül — szellemi és anyagi jólétéről, nekünk jutott a szerep, meghonovítani az európai eszméket és kulturát a magyar irodalom közvetítésével s különböző népfajokat, melyek magukban gyengék, az emberi fejlődés minden feltételének elérésére felcsemelni egy nagyobb nemzeti és kulturális közösségbe egybeolvasztani.

A magyar ember lelkében néha felbőgred egy homályos aspiráció, ez a nem magyar népfajok tömegének megmagyarosítása. Valóban szükséges, hogy tisztán lássuk, mi valósítható meg ebből a vágyból, nehogy elérhetetlenre pazarolva erőnket elmulasszuk azt, ami elérhető, mert a politikában a lehetlent akarni öppoly hiba, mint a lehető

meg nem tenni. Igaz ugyan, hogy ennek az aspirációnak eddig nem volt gyakorlati következménye s míg a magyar ember egy tiszta magyar Magyarországról álmodozik, azalatt törvényekben folytonosan halmozza a közjogi akadályokat, melyek a törekvés megvalósításának megkezdését is lehetetlenné teszi s megtörténik rajta, hogy míg ő mások beolvasztásáról álmodozik, azalatt az élelmesebb, tevékenyebb és erőszakosabb szlávok és románok a magyarokat olvasztják magukba, de azért kétségtelen, hogy foglalkoznak vele sokan s minden fogalomzavar káros, mely nemzeti törekvéseink körében uralkodik.

Előttem, aki gyakorlati szempontból tekintem a dolgot, tisztán áll, hogy a nem magyar lakosság tömegének magyarosítása lehetetlen.

még ha a fennálló közjogi akadályokat elhárítjuk is. Megengedem, hogy egyes pontokon, hol a magyarsággal való közvetlen érintkezés megvan, elérhető némi eredmény, ahogy azokon a vonalakon, hol a magyarság más népfajjal érintkezik, hátrább lehetne tolni a nyelvhatárt egy évszázad múlva, de másutt a köznép tömeges megmagyarosításáról, mint

célról le kell mondanunk, mert a beolvasztás oly elemi módjai, melyeket évszázadok előtt alkalmaztak, ma nem alkalmazhatók s mert a nép első rétegeihez irodalmi eszközökkel férni nem lehet.

De ez nem veszély ránk nézve s nem akadály a nemzet kulturális egység megalkotásának. A nemzeti egység nyilvánul a közös állami életben, az összetartás tudatában, az irodalom és kultúra közösségében, mindezt azonban a dolog természeténél fogva csak a nemzet felső osztályai képviselik, az első néposztályok helyi életet élnek, nagyobb egysége, tágabb közösségek nem férnek bele a szűk eszmekörbe, melyben szellemük mozog s azért a nemzeti mozgalmakban nem jut nekik soha a kezdeményezés szerepe. A nemzeti tudat, a nemzeti ideálok csak a nemzet magasabb osztályaiban élnek. A tudomány, a művészet, a politika problémáit ezek oldják meg, egy szóval azt lehet mondani, hogy a nemzet valóban csak magasabb osztályaiban él. Azért ne tartsunk a köznéptől, ha nem is tud magyarul.

csak részesítsük jó igazságszolgáltatásban, jó közigazgatásban, foglalkozzunk érdekeivel jóakarattal. De arra következtetésen kell törekedni, hogy a szellemi munkával foglalkozó osztályok oktatásában gondoskodjunk a magyar nyelv ismeretének biztosításáról.

ALAKOK

Gyógyszerész

(Bármennyire sajnálom, ezuttal nem mondhatok semmi meglepőt. A patikus olyan, mint ahogy elképzelni akar ki, mint ahogy szinpadjainkon látni. Igen megnyugtató. Enyhe poh, arany óralánc, arcán a kedély, a jólét piüspöki rózsái. Megcsap patika szava, melyet valamikor oly titokzatosnak éreztem. Most sejtem miből állhat s próbálok elemezni: illó anyagok, rózsaszőlő, mentha piperita, aether, paraldehid, talán egy kis kámfor, vagy szalmiákszesz. A polcokon katonás rendben sorakoznak a hasas üvegek, a barna bödönök, az »edényzet«, oldalt a méregszekrény. Egyik segéd a márványasztalon port kever, villamos-géppel tágitja a papirtáskákat, melyekbe egykor a gyckornok legserelmesebb sóha ait lehelte. Mérlegek, rézsúlyok, gránátsemek. Egy két palackban föledzem azokat a rózsaszín-fehér gilisztacukrokat, melyekkel négyéves koromban csak egyszer szerettem volna istenigazában jól lakni. Csattog a számozógép. Amint a reklámtábláskák hirdetik biztos hatású fagyhalzsum kapható, szájpírósító, náthakenőcs, kövérítő tápszer sovány gyermekeknek, soványító tea kövér mamáknak. Azonkívül rózsavíz és vitriol. Fönn az állvány tetején a vak görög szobrok figyelmesen szemlélik a csendéletet. Hipokratesz egy szakállas egyetemi tanárhoz hasonlít, akinek már klinikája is van. Hygiena, az egészség istennője a kecses frizurával egy amerikai mozi-csillaghoz. Nyílik az ajtó, ideges, halotthalvány férfi lép be, mintha haldoklónak akarna orvosságot vinni, de a gyógyszerész csak rápillant s így szól:)

— Nem kell. (Az ideges, halotthalvány férfi el. Ismét nyílik az ajtó, megint egy ideges, halotthalvány férfi lép be. Kézitáskával, ennek azonban a gyógyszerész már csak int, mire az illető némán távozik.)

— Hogyan, hát ön nem szolgálja ki a vevőit?

— Ezek nem venni akarnak, hanem eladni. Gyógyszer-ügynökök. Egész délután kilincselnek, a receptura csak délután kezdődik, az orvosi rendelések után. (Csöng a telefon, a gyógyszerész belekiabál.) Köszönöm, semmisse kell. (Lecsapja a kagylót) Egy gyógyszer-gyár.

— Kevesebb gyógyszer fogy, mint azelőtt?

— Föltétlenül. A városokban még kevesebb, mint faluhelyeken.

— Minek tulajdonítja ezt? Nem a műveltségnek?

— Nem.

— A félműveltségnek.

— Az emberek sok fölvilágosító cikket olvastak, melyet nem értettek meg. Azt látjuk, hogy egy nép annál több gyógyszert használ, minél műveltebb. Északon adnak el a legtöbb gyógyszert svédok, norvégok, finnek között, ahol nincs analfabéta. Amint délebbre megyünk, egyre több a kuruzsló, a ráolvasó. Olaszország patikáiban még mindig árulnak limonádét, feketekávéit is.

— Ugy veszem észre, hogy a huszadik századbeli gyógyszerészet nagy változáson ment át.

— Ezt a vegyigyarak okozzák, melyek évente ezer és ezer új készítményt hoznak forgalomba, a nagyipar, mely megöl minden egyéni kutatást, leleményt, kezdeményezést. Tessék befáradni. (A patikaszobába megyünk, ahol mindössze egy mosdó van, egy páncélszekrény meg a telefon.)

Hajdan itt volt a laboratórium. Innen indult ki a középkorban az alkimia, a tizenyolc és tizenkilencedik században a természettudományos kutatás. (Lelkesen.) Lavoisier, Scheele, aki egész csomó elemet fedezett föl. Serurier, a morfin, Sourbeira, a kloform fölfedezője, a mi Than Károlyunk mind gyógyszerész volt s egyben uttörő vegyész is. Sok hírneves művész akadt közöttünk. Ibsen, Grimstadban évekig gyarkornokoskodott, Sudermann is a kartársunk.

— Mit keresnek ma leginkább.

A férfiak aszpirint, a nők szépitőszereket. De a varrdóleányoknak csak francia kell, pedig a szépitőszerek évszázados a receptjük.

— Hány gyógyszertárunk van?

— 1164.

— Melyik a legrégebb?

— A pozsonyi »Vörös rak.« Az már a tizennegyedik században megnyílt. Ebben az időben Budán is több apothekárius működött.

— Mit árultak ezek?

— Gyógyfűveket, de amellet mindent, amit az alkimia kisütött. Régi tégelekről látjuk, hogy patikájukban volt porrá őrölt ökörszaru, tevelő, anyatej, kutyaháj, sőt axungia hominis is, emberzsír.

— Honnan szerezték be az emberzsírt?

— Alkalmilag. Sok ilyen emlék vall arra, hogy a varázslókkal tartottuk közösséget. Bagdadban alapították az első

patikát, az arabok. Két gyógyszerünk elnevezése az »alkohol« és a »szirup« arab szó, azóta egészen átment a köznyelvbe. A középkorból maradt az a szokás is, hogy a patikák cégérére kigyót fessek: az akkori fűvészek kigyót szögeztek szemöldökfájukra.

— Andromachos, Neró császár orvososa készített egy varázsszert, melyet thetrak-nak nevezett. Miből állt ez?

— Különböző állati hulladékból, melybe többek közt korálgyöngyöt is kellett tenni. A tizenyolcadik században még készítették egyes helyeken. Nálunk sárkányvérnek hívták. Holdtöltekor összegyűlt kilenc gyógyszerész és kilenc napig kotyvasztotta.

— Mennyit jövedelmez ma általában egy gyógyszerész?

— Alig többet, mint a beléfektetett pénz kamatja.

— Micsoda nevezetes gyógyszer-tévedésekről tud?

— Évekkel ezelőtt külföldön egy patikus kiszolgáltattott két egészen ártatlan gyógyszert: az egyik egy zsurlóféle, *extraktum filicis maris*, melyet a galandféreg elbajtására használnak, a másik a közismert ricinus olaj. A beteg a két szert nem egymásután vette be, amint rendelték, hanem együtt. Ennek következtében megvakult. Ez a két orvosság együttesen megbénítja a szemidegeneket.

— Sok a morfinista?

— Mint mindenütt a háboru után. Hősi küzdelemmel, agyafurta szerzik be mindennapi mérgüket. Természetesen dugárúként. Ösmerik, tanulmányozzák az orvosok írását, recepteket hamisítanak, éjjel csöngetnek be a patikába, mikor az orvosokat bajos telefonon felső-römpölni. Anglia a Népszövetségben irtóháborút indított a morfinisták ellen.

— Annak idején viszont a kínaiak ellen indított irtóháborút, mert nem akarták elfogadni a rájuk tukmált ópium-készítményeit. Különben minden nép bódítja magát. A kínaiak ópiumisták, a délamerikai nép, mely természetben találja meg kokaint a koka cserjén, kokainista, a törökök koffeinisták és nikotinisták, az angolok rengeteg teát isznak. Mi alkoholisták vagyunk.

— (Mint akinek jó ötletet adnak, hozza a konyakot, tölt, kocint velem.) »Orvosi«.

— Érzem. Van sok női gyógyszerésznő?

— Négy nő patikatulajdonos is. A gyógyszerészkisasszonyok kitünően beválnak lelkiismeretesek, megfelel nekik a csöndes, babráló, nőies munka. Csak-hogy sok helyütt nem szívesen látják őket.

— Miért?

— Mert a gyógyszerészek általában konzervatívek. Hogy is ne volnának azok. Kis, finom dolgokkal bibelődnek, mérlegükön még a milligramm ezredrészét is meg tudják mérni. Fiaalkoruktól kezdve családi körben élnek. Míg mások künn hányódnak az életben, ők már gyarkornok-korukban a főnökük asztalánál ülnek, a gyógyszerészné meg a leánya mellett tarokkozás közben a principális maga mellé veszi őket. Aztán mekkora mult van mögöttük...

(Én is az ösökre gondolok. Egykor a magister, aki a gyógyszerészet művészetét, az ars pharmaciaet gyakorolta, sisakban, alarcban kísérletezett laboratóriumában, kereste a »bölcsek kövét«, vagy az »örök ifjuság vizét«, párlatokat főzött, titkos fluidomokat hajtott át üvegtölcsérén s olyan fölfedezősekre bukkant, melyek nélkül ma elképzelhetetlen volna az élet. Gyermekkoromban a patikusok udvarán még láttam az óriási vasmoszarat, a laboráns gyökereket tört, a ponyván kamillateát, zsályát, anizst szárítottak, melyet a fűvészkedő praktikus hozott kis zsákjában a mezőkről. Most a patikaszoza ablakából egy pesti bérháznak udvara látszik. Ez a kedves méregkeverő kereskedik a gyógyszerekkel s mindössze gyárral levelez. A huszadik századbeli gyógyszerész kétségtelenül a varázslók fajtájából származik. De csak annyira varázsló, mint amennyire a doromboló házica is tigris.

ALAKOK

Dóra

A Bácsmegeyi Napló novellapályázatán közlésre alkalmasnak ítélt pályamű.

Jelige: Tempora mutantur

Egy kolleganóm családjánál ismertem meg, még a háború közepén volt. Rövidre nyírott fürtjeit öntudatosan rázta meg néha. Látszott rajta, hogy ismeri az életet. Medika volt. A régi típusa után következő: kicsit léha, de mindig érdekes. A környezete furesán különös volt. Egy sütődéjük volt az István-úton. Az apja egy részeges lengyel zsidó. Az édesanyja összetört fehérhaju asszony, gyűrött vonásából ki lehetett hámozni a régi szépség nyomait — a testvére egy jász — éjjel kártyázott, nappal aludt — unnen került ki Dóra. Valami volt a mozdulataiban, ami a kokottéra emlékeztet, segített hozzá az oxidált haj, a rekedt hang — a könnyelmű beszéd és az örült jósága. A pékműhely szomszédságában volt a szobája — rendetlen, piszkos diákszoba, gyertyavilágítás. És mormolta monoton hangon az anatómiát.

Érett, szép nő volt Dóra. De még mindig az anatómiánál tartott, mert ifjabb korában varrónő volt, egy orvos fedezte fel, felvilágosította mindenképpen. És így lett Dóra medika és amikor elment az első férfi, akkor elment a kedv a tanulástól — ebben az időben ismertem meg. Nagyon érdekelt a romlott környezet. Az intelligens lány Schopenhauer, Wilde, Weininger alapos ismerője. Lassan megszerettem őt — és, ha kaptam egy pofont az élettől — elmentem hozzá beszélgetni. Egészen bizonyos, hogy megvigasztalt, mert mindig sokkal szomorubbakat tudott ő mesélni.

Azután sokáig nem láttam — egyszer Szegeden találkoztam vele. Már csak néhány tárgya volt hátra a fölyatásig. Tanácsot kért tőlem, hogy mit csináljon, egy kollegája van, aki el akarja venni, egy másik, akinek eddig csak barátja volt, de akit nagyon szeret. Én adok neki tanácsot. Csodaszép téli délután volt. Sétáltunk a hólepett utcákon, azután eljött hozzám. Cserépkályha enyhe meleget mellett, ahogy egymásra nézünk hirtelen eszembe jutott egy kérdés, miért kerültük ki egymást, hiszen olyan csodálatosan megértettük egymást és mégis csak elrohantunk egymás mellett, hiszen olyan megértő jó gyerekek voltunk mindketten. S egymáshoz ért a kezünk és akkor éreztük, hogy régen és nagyon szeretjük egymást. Cserépkályhánkban magasra szálltak a lángok és duruzsoltak szép meséket. Soha nem felejttem el ezeket a szép meséket. Soha nem felejttem el ezt a forró délutánt. A hangja muzsikált, mintha egy nagy orchesterből hallatszott volna. Dehát édesem, miért nem szóltál. Hiszen olyan drága jó fiú voltál és soha, de soha nem gondoltam rá, hogy te szeretsz engem. Megfogtam a kicsi kezét. Olyan volt, mint egy régi finom ötvösmunka és sókoltam, azt hittem soha sem lesz vége. Lassan a láng kialudt a cserépkályhában és elbucszunk, megbeszélve előbb a másnapi randevut.

Másnap váratlanul elutazott.

Évekig nem láttam Dórát, amikor a Badeni Caffé Central teraszán találkoztam vele — furesa: a badeni közkház orvososa. Egész más volt. Az oxidáció lekopott, szép, tisztes barna haja volt — szemei kissé fáradtak, nyugodtan otthagyták az egész társaságát, futott hozzám. Drága kollegám — kezdett mesélni, hogy ő a szabad kislány milyen szomorú révbe futott, mintegy futott velem a parkba, forrón szorította a karom és mesélt, mesélt. Pesten gyakorlatozott egy kórházban, amikor megismerkedett egy bécsi orvossal. Nagyon el volt hagyva — és minden gondolkodás nélkül ment vele. És itt beleszavanyodik a tisztességbe. Nyárszolgárok, unalmasak, a zene a régi badeni kapelle — a fürdővendégek a régiék. Száz évvel ezelőtt is pontosan ez a kép volt, öreg köszvényes bácsik, nénik. Hát érdemes volt

tanulni, hát érdemes volt szeretni? Jó-zsi, drága fiam, ugy-e nem megy el, ugy-e hallgat engem, ugy-e elmeséli Pesten, hogy inkább volnék ott kis varrónő, mint itt orvos. Tudja minden olyan unalmasan komoly. Ugy-e vár még itt néhány napot.

Szép volt, piros arcu, fölényes mosolygó, a régi akarát tükrözött rajta. Ember volt ismét. Amíg meg nem hallotta ura hívó szavát; akkor lehajította a fejét szomorúan. Kezet fogott és megindult lomhán, lassan, mint szoktak Badenban az öslakók.

DUCE ÉS A POFASZAKÁLL

Amerika elbuktatta Mussolinit a történelemből

A legfrissebb newyorki lapok az eddig megszokottnál is nagyobb mértékben foglalkoznak a Duce-val. A február közepén megjelent lappédányokat dominálják a Mussolini-cikkek: *Olaszország Vasembere* — *Italy's Iron Man* — nek titulálja az amerikai sajtó — páratlanul neveléses áiférbe keveredett az újvilág intellektusaival. Valóságos kampány indult meg az amerikai kolumnák ólommezőin a Duce ellen és ez a kampány messze túlnötte magát az amerikai közérdeklődés hétköznapi keretein.

Az egészen különleges sajtóvihar Mussolininak egy pregnáns újságnylatkozata kavarta fel, amelyet a *Daily Mirror* szemfüles riportere csikart ki Rómában, a fasiszmus természetes atyjától. A *Daily Mirror* ötletes riportere az elcsépelet politikai intervjúk helyett lapja és közönsége nevében azzal a merész kérdéssel rohamozta meg a Vasembert: *»Duce, mi az ön véleménye a szakállviselésről?»*

Az amerikai újságrónak szabad ilyeneket kérdeznie. És *Európa* megcsodálja érte. Mert erre azt mondják itt, hogy: amerikai ötletesség!

»A szakáll a dekadencia jele«

A *Newyork Evening Graphic Magazine* február 12-iki számában is leközölt nyilatkozatában szösz szerint ezeket mondta Mussolini a *Daily Mirror* riportérének a szakállkérdésben:

— Mielőtt feltennem galléromat, mindig megborotválkozom. Én ellen-sége vagyok a pofaszakállnak. Általában a fasiszmus is szakállellenes. A pofaszakáll a dekadencia jele. Vessen egy pillantást a nagy római császárok mellszobraira és látni fogja a simára borotvált arcokat: *Caesart, Augustust*. Midőn Róma dicsőségének hanyatlása kezdődött, a pofaszakáll akkor jött divatba. Ez különben az összes történelmi időszakokat is igazolja. Így például a Renaissance is a szakálltalanok időszaka volt. A pofaszakáll uralkodója volt a régi, *dekadens rezsimek*, amelyet a Fasiszmus a simára borotvált arcok fiatalságával tüntetett el. *A szakáll: Kelet, a borotvált arc: Nyugat!*

Az amerikai riportert pedig ugyanolyan vészes komolysággal vetette papírra a történelemnek szánt vezényszavakat. Belül már a kacagás rázta tán, hogy milyen heccet fog ebből csinálni a *Daily Mirror*-ban. Aztán aláírta a nyilatkozatot a Duceval, így ni:

Benito Mussolini
Rome 31 Jan 1927

És tíz nap múlva Newyorkban elindította a pofaszakállháború első rohamcsapatát a Duce ellen. Másnap már beleszólt a sturmába a *Newyork Herald Times* is. Azután a *World*, *Evening Post*, *Tribunal Gazette*, a *Pictorial Review*, a *Saturday Evening* és így tovább, sorra-rendre a többi nagy és nagyobb, sőt a mammut-lapok is. Kész volt a cirkusz! Minden amerikai újságró megveszte a Duce-t. A napisajtó zsoldosai és önkéntesei koncentrált támadásra hegyezték ki ceruzáikat és az első roham elviharzását után az ólomba öntött hadoszlopok vezénylőjét a riportert-kiskáplárok átadták a

szellemi generálstáb vezéreinek: írók, lísztrikusok, politikusok és akadémikusok léptek a kolumnák élére — és a csata eldőlt. Mussolinin két vállra kényserítette az amerikai szellem fölényességét. *Mussolinin elbuktatták a történelemből és megjósolták neki, hogy a történelem is — el fogja bukni a fasiszta Rómát*. Mussolinival együtt.

Morley Morton felel Európa »Fekete Talányá«-nak

A megrohmozott Duce-nak Morley Morton, a kiváló washingtoni történész adta meg a kegyelemdőfést a *Newyork Evening Graphic Magazine*-ben. »A szakáll a dekadencia jele?« cím alatt hatalmas vitacikket írt a Duce nyilatkozatára. Az élelmes szerkesztő egy csomó fotográfiával tette kiabálóbba a nagy történész komoly studiumát.

A borotvált arcu Mussolini és a hozzá hasonló Bonaparte Napoleon fényképek: *»szakállas legnagyobbak«* fényképeit: *Lincoln* Ábrahámét, *Shaw* Bernardét, *Hughes* Charlesét, *Lee* Robertét és *Grant* Ulyssesét. A »nyugati szakállasok«-nak ez a fényképsorozata is elég komoly cáfolat lett volna a »szakálltalan keleti« Duce kinyilatkoztatásaira, de Morley Morton még érdekesebb példákat is hozott fel cikkében a »szakállas dekadencia«-ról szóló enunciació megdöntésére.

— *Európa Sötét Talányának*, *Signore Mussolinin*nak, éppen a történelmi tények mondanak ellent — írja Morley e cikkében. — *A történelemnek százszor nagyobb alakjai voltak már, mint Signore Mussolini*, akik dus szakállakkal is el tudták érni a történelemben merevedett halhatatlanságot. Nem is szólva arról, hogy *hogy a kereszténység a Mindenható Istent Rómában éppugy, Newyorkban, egy lengőszakállas hőfőhő aggastyánban személyesíti meg* (és nem egy borotváltarcu, fekete inges fasisztában), a legmélyebb hódolattal kell felemlítenem a kereszténység utörőjét magát, a *Legnagyobbat*, az alázatos és dicsőséges *Názáretit*, akinek szakállas arca évszázadok óta a székes-egyházak szentélyében éppugy, mint a művészetben: *Ihlet és Ideál*. Legyen szabad idéznem az *Islam* szakállas prófé-táját, *Mohamedet* is, akinek földi pályája a hívek megszámlálhatatlan millióiban kering tovább és hagyományait évszázadok őrzik hiven. De ezeket megelőzően nézzük *Izrael* nagy vezérét, akinek törvényei mai napig is vezérlik az emberi nemet. *Dávid királyt és Salamon királyt*, akikhez a zsidóknál és pogányoknál egyaránt tiszteletben tartott nagy nevek egész illusztris lajstromát fűzhetném még, ha *Signore Mussolini* nem érne azzal az ellentétessel, hogy mindezek *»Keletiek«* voltak. És igaz van — habár ezeknek a szellemóriásoknak az emberi nem és kultúra fejlődésére gyakorolt befolyásuk nem határolódott volna el a Keletre csupán. Egyetem volt.

Mikor a borotvált Róma hasraesett a szakállas nyugatiak előtt . . .

— Itt van például *Shakespeare* feleséges alakja — folytatja a cikk — aki tiltakozólag emeli fel ujját. Nagyobb szakállas volt, mint bárkinek is azóta — de a hagyatéka is nagyobb mindenkiénél, sokszorosan *felülmúlta még azt is, amit Signore Mussolini akar hagyományozni a világnak*. *Shakespeare* mögött jön *Newton*, a vak *Milton*, akit *Kolumbusz* Kristófi szelleme vezet kézenfogva és jönnek mind a szakállas szellemek: *Rembrandt, Galilei, Roger, Bacon* és jön — hódolat neki — *St. Patrick*, Irland halhatatlan szellemi pat-

rónusa. A halhatatlanság pillérei mögöl kivillan az árnyéka *Ostrogoth Theodorik*nak, a gótok nagy királyának, aki a *szakálltalan rómaiak napjait borzongással és félelemmel töltötte el*, előlép *Sire Francis Drake* is, aki Anglia világhuralmának alapjait megvetette, jön a hatalmas *Corty*, Mexikó meghódítója, *Magellan*, a nagy kutató, *De Soto*, *Ponce de Leon*... Végtelen sorokban jönnek a régmúlt idők szakállas félistenei. De jönnek újabbak is: látom *Lincoln* Ábrahám szakállas arcát, *Robert E. Lee-t*, a régi Dél daliás hőstét, *Alfréd Lord Temmpont*, a legnagyobb katonai zsenik legkiválóbbját, majd *Longfellowt, Tolstojt, Victor Hugot, Dumast, Balzacot, Conran Gladstonet, Morset*, a táviró diadalmas fötalálóját, a nagy *Darwint* magát, *Grant, Shermannt* — oly gyorsan vonulnak előttem e szakállas szellemek, hogy képtelen volnék feljegyezni mindannyiunkat. Félek attól is, hogy unalmassá válnék ez a hosszú felsorolás, kénytelen vagyok abbahagyni a szellemidézést.

— Megkockáztathatom azonban annak megálapítását: bár mindezek *kénytelenek voltak nélkülözni a biztonsági beretvát, amivel Signore Mussolini naponként, rendszeresen simára borotválja magát* — miként ezt ő bizonyítja nekünk — bizonyára *egyiküknek sem volt szüksége arra, hogy észbeli tehetsége gyarapítása végett Signore Mussolinihez folyamodjék*. Szakáll ide, szakáll oda, mégis csak örökös befolyást gyakoroltak ezek a világra! Avagy *Signore Mussolini* ki akarja törölni ezek nevét a szellemóriások lajstromából? Még ha akarná sem tehetné.

— Természetesen tudatában vagyok annak, hogy *Signore Mussolini* is citalhat a szakálltalan herosok közül még többet is. Ő csak *Caesart* és *Augustust* említette. Ha Itáliánál meszebb is látna, idézhette volna *Coque-rov William-t, George Washington-t, Thomas Jefferson-t, Henry Clay-t* és *Bonaparte Napoleont*. Én segítségére siettem volna Mussolini urnak a szakálltalanok olyan elképesztően nagy listájával, amelybe őt magát is szívesen belefoglaltam volna. Ámde, még ezek az idézetek sem igazolnák őt ama hetykélkedésében, hogy: »a szakáll a dekadencia jele.« Elfelejtette Mussolini ur, hogy *az ő régi és szintén szakálltalan Rómája is a szakállas Vandálok lába előtt esett hasra*. Ám, ha a szakáll csakugyan a dekadencia jele volna, bizonyára Róma győzedelmeskedett volna a Vandálok fölött.

— *Mussolini* ur eme kinyilatkoztatása csak szörszálhasogatás. Történelmi igazság pedig az, hogy a Kelet szakállas fajai évezredekken keresztül megalkották az emberi kultúrát és fenntartották óriási befolyásukat a világ sorának kialakulására és csak az ő vándorlásaik után következett el a rendszeresen beretválkozó Nyugat befolyása is.

»A borbélyok nem csinálnak zseniket!«

— *Mussolini* ur úgy beszélt, mintha az emberiség történelmét egy beretvászappan és egy beretva irányítának. Ez aztán egy kissé neveléses! Nem, kedves *Mussolini* ur, szakáll vagy nem szakáll, az emberek csak annyik és azok, amivé az ezük teszi őket és nem azok, amivé ha'uk és szörzetük hiánya látszólag teszi. A borbélyok nem csinálnak zseniket!

Igy felelt *Morley Morton* washingtoni történész, professzor és akadémikus az »isten Duce«-nak. Ez volt a legkomolyabb válasz az egész amerikai vita-özönben. Pedig még ebből is előkuncog itt-ott a hahota, megvillan a lefricskázó ujjak mozdulata és kicsendül a professzor hangja: *»fiacskám, maga még tanuljon eg ykicsit!«* Megleckéztették a Duce-t. (p. z.)

Blondel- és oválkereteket

elismert izléses kivitelben készít

BRAĆA KUNETZ, SUBOTICA

11453

Megborotválva és mégsem megelégedve

(A Bácsmegeyi Nap 6 bécsi tudósítójától)

Bécs, 1926 március 1.

Az ajtó fölött egy réztányér csillogott, mint amilyen réztányér a többi ezer más borbélyműhelyt szokta jelezni a föld minden tájékán. A réztányér ugyanis nemzet-, fej- és felekezeti jelvénye a tisztességes fodrászoknak, amely élesre fent borotvával csattogó ollókkal, hajvágógépekkel, tüzesített süto vasakkal, marószeszt permetező készülékkel áll az emberi civilizáció szolgálatában. Aki nincs tájékozva a szerszámok gyakorlati rendeltetéséről, azt is képzeltetné, hogy egykor az inkvizíciós kamarákban voltak hasonló kínzó eszközök. Nézzük csak a borotvát, amellyel mir nix-dir nix átvághatom a gégemet, a hivatása magaslatán álló borbély kezében valóságos áldással válik az emberiségnek azáltal, hogy lekaparja a felesleges szőrzetet az arcáról. Egy éles borotva akár milyen iszonyatos visszaélésekre is alkalmazható, mégis szelíd jószág amikor végig siklik az ember arcán. Már nagyon ideges urnak kell lennie annak, aki berotválás alatt arra gondol: jaj, mi történik, ha most a borotva hirtelen beleszalad a torkába. Akinek ilyen aggodalmi vannak, növesse meg a szakállát, vagy szerezzen be magának önborotva készüléket. A borotvált emberek többsége a legnagyobb bizalommal teszi le életét a borbély kezébe, amikor engedelmesen az éles kés alá tartja nyakát. Nem mondom, hogy a sebesülés veszélye nem kísért, de akkor ott van a vértelállító lápis, amely ugyan veszettül csip, de az elvérzést megakadályozza. Ezeket a szőrszálhasogató és általános megállapításokat a borbélyszálgal kapcsolatban, amikhez meg hozzáfűzhetem, hogy egy ilyen ölesre alkalmas eszközzel dolgozni, mint amilyen a borotva, nem gyerekjáték, előre kellett bocsátanom, amikor átléptem egy mariahilfi átjáró ház első udvarában levő fodrászterem küszöbét, amelynek ajtaja fölött épp olyan sárga réztányér ragyogott, mint a többi bécsi fodrászszálgók fölött.

Pedig ez nem volt olyan mint a többi. Ez kérem a bécsi horogkeresztesek hivatalos borbélyának műterme volt. Az egyetlen borbély, amely nem csinál titkot tulzott a türelmetlen antiszemita vérfolts politikai elveiből, amelyekkel több okból nem rokonszenvezhetnek. A legtavolabbról sem óhajtottam a szerencsét, hogy valaha egy hackenkrenzler írta ki a szakállamat. Nem, én találkozni sem szeretek hasonszörű emberekkel, akik legutóbb Schattenfeldben is egy ártatlan gyermek és egy invalidus gyáva meggyilkolásával gyarapították dicsőségüket. Mindameltt érdekelt, hogy ki az a borbély, az egyetlen ebben a kétmillió városban, aki nagy horogkeresztet bigygyesztett a német nacionalista lapban közölt hirdetés oldalára, amelynek közzétételével az üzemét gondolta fellen-díteni. A hirdetés, amely engem figyelmessé tett a horogkeresztos Figaróra így festett:

Kész volt a tervem. Bemegyek Giegl mesterhez, megborotváltatom magam és amikor borotvájával Ádám-csutkám tájékán jár, rászólok, hogy hajam széléhez ne érjen, tartsa be a zsidó, a rituális előírásokat és hagyja meg azt a kis hajtincset, amelyhez az ótestamentum hívei annyira ragaszkodnak. Kíváncsi vagyok: vajon a kampókeresztes legyőzi a borbélyt és átvágja-e azon helyben a torkomat, avagy pedig teljesíti kötelességét utasításom értelmében. Magamban az utca nevét ismételve (Mária segítség!) állítottam a gvengén világitott kis szobába (Hogy férnek majd el itt a mentők és a rendőri bizottság?) Csak ketten voltak benn: a mester cingár alacsony hajlotthátú cvikkeres emberke volt, aki fekete ingét a tekintetében hordta és a nagyon fiatal segédje. Az összes kampókeresztos-sajtó fel volt fektetve rájuk ott lógott a falon. Tudniillik én a fejemhez is oly kegyesen. A segéd vett munkába, mialatt a

főnök ur a sarokban ült gondolataiba merülve, bizonyára Hitlerrel társalgott. Amikor beültem a székbe az volt az érzésem, hogy ilyen az amerikai villanyszék, vártam, hogy mikor adja ki Giegl ur a parancsot a segédnek, hogy kapcsolja be az áramot. Kár, hogy a tükörrel szemben ülök és látni fogom, hogy keresztül vágott gégemből vastag sugárban miként lövel ki a vérem. Nem szeretek vért látni, különösen a saját véretem nem. A segéd nagy buzgalommal élesítette a fenő szíjján a borotvát: furcsa zene, amikor az acél és a szíj egymáshoz csapódnak. A tükörből egy aggodalmas sápadt arc nézett felém, különösen fehér volt a szappan hab alatt, mégis könnyelműség tölem ez a vakmerő játék és egyébként is most látom, hogy milyen nagyszerűen állna egy dus fekete körszakáll. Giegl ur segédje jön felém a késsel.

— Bitte nicht — szólok rá idegesen. A fiatal legény értelmetlenül rám néz.

— Erst desinfizieren! — szólok rá. Mert ami biztós: a vérba, amit esetleg kaphatnék, még kellemetlenebb volna, mint egy torokmetszés.

A desiniciálás megtörtént. Most rajta, mehet! Az arcom kicsit szikrázott, de azért jól ment, szőreimet derékban vágta ketté az ügyes fiatalember. A torkomat nem nyisszantotta át, igaz, hogy a hajam irányában elfelejtettem őt instru-vésbé ragaszodom, miként ahhoz, hogy átvágják a torkomat.

TERE-FERE

Vidám históriák. Egy keleti herceg érkezett Párisba s kifejezte azt a vágyát, hogy szeretne végignézni egy kivégzést. A kormány abban a kellemes helyzetben volt, hogy kívánságát teljesíthette, amennyiben másnap épp egy rablógyilkos került sorra, aki egy magával tehetetlen öregasszonyt meggyilkolt. aztán kirabolt.

A keleti herceg vidám, korbély éjszaka után hajnalban kihajtatott a vesztőhelyre s a nyaktilótló két lépésre megállapodott. Élénk érdeklődéssel kísérte a kivégzés előkészületét, a halálraítelt megjelenését s szeme fölragyogott, mikor végre nyakára hullt a nyaktiló.

Megveregette a hóhér vállát, majd nyugodtan a közelálló ügyészre mutatott, aki hosszú, tekintélyes szakállt viselt s így szólt a hóhérhoz:

— Most pedig ezt.

Capus mesélte:

— Igen, egy író barátomhoz voltunk meghíva, Courtelinenel együtt vacsorára, vidékre, Párishoz közel. Pottentes pehhünk volt. Alighogy megkezünk, az író barátunk anyósa belesik a kutba és megfullad. Elképzelhetitek, hogy ez a szörnyűség eset hogy hatott ránk. A vacsora elején egészen leverték voltunk.

Mercedes robog az országúton. A sofőr, aki Párisba igyekszik, de nem tudja az utat, megkérdez egy bácsit, aki a parasztszékén hajt.

— Melyik ut vezet Párisba?
— Szerencséje van — szól a paraszt.
— Én is oda igyekszem. Jöjjön utánam.

Szörnyen unalmas történelmi tragédiát játszanak a színházban. A harmadik fölvonás közepén egy ur, aki már nem bírja tovább, fölkel, kifelé lopózik. A jegyszédőnő megállítja.

— Kérem, még nincs vége.
— Tudom — feleli az ur éppen azért megyek.

Lenin, a vörös pápa. Moszkvában most ünnepelték Lenin halálának harmadik évfordulóját. Ezen a napon a nagy színházban Kalinin beszélt s beszédét rádiók, hangosanbeszélők tovább-

Ezt a jelvényt éppen annyira nem kedveltem, mint a kampókeresztet. Az helyes, hogy valaki bizonyos esetekben a létét kockáztatja, de senkitől nem lehet megkövetelni, hogy magát csuffá tesse. Bátorságom bizonyítékául elég volt az, hogy a bárd alá hajtottam fejemet. Közben az ifju elkészült munkájával, sina arcomon mindössze két kis friss vágás sorakozott a régi heggekhez.

— Schapf spritzen?
— Nein.
— Stein gefällig?
— Nein. (Az arcomhoz akarta dörzsölni azt a követ, amely a szivemről esett le, amikor a borotva pengéjét becsukta.)
— Puder?
— Puder sem, brillantin sem, arcfestéket sem kérek. Semmit. Csak menni innen.

Kassza! Szólt a segéd a főnök urnak, aki erre a vezényszóra előjött hadállásából.

Öt ezer koronát kért, amit egy barát-ságtalan Danke-vel nyugtáztott. A mester gyanította, hogy egy idegen és nem valaki az ő nyájából tévedt a boltjába.

— Heil! Köszöntöttem és nyakamat megtapogatva hagytam el a harcmezőt. A kirakatban levágott lábak, kezek, fejek és szemek meredtek utánam. Giegl mester egyben egy haba klinikát is vezet. Elhatároztam, hogy mátol fogva fekete körszakállt növesztek. Ellenben ha valaha beteg habám lesz, azt elveim fentartásával Giegl ur klinikájára adom gyógykezeltetés végett.

Eos.

bitották az összes terekre, kaszárnyákba, népkörökbe, magánházakba.

— Elvtársak — mondotta — három estzendeje, hogy *Iljits* elvtársunk nagy szíve megszünt dobogni.

A városon mindenütt a bolsevik gyász színei lengedeztek: a vörös és fekete együtt. Néma tunya tömeg várakozott a havas uccákon, hogy Lenin mauzoleumába juthasson, melyet vöröskatonák őriznek oly mozdulatlanul, mint a kariatidék.

Hogy azok az eszmék, melyeket hirdettek, feledésbe ne menjenek, a tömegnek állandóan agitátorok beszélnek. Ezenkívül is gondoskodnak halhatatlanságáról. Az elhunyt diktátor szavait sziklákra vésik, rápingálják repülőgépek szárnyaira, melyek propagandaköruttra indulnak széles Oroszországba, épületek homlokzatára festik, zászlókra himezik. Arcképei mindenütt láthatók.

GRIKVENICA HOTEL THERAPIA

Abbáziától délre HOTEL MIRAMARE

200 szoba, saját park, közvilágítás a tenger mellett

Szoba és panzió:

az első és utolsó szobákban 70 dinártól kezdve

50 százas ókos vasuti menetle ykedve mény.

P ap klus. A. C. URBANETZ

bárhova néz az ember, vele találkozik. A mindennapi életben is úgy tetszik, hogy egy tükörpalotában forog.

Munkáit a szovjet negyvenöt nyelvre lefordította. Az utóbbi években Oroszországban hárommillió példányban terjesztetett el, természetesen az állam költségén.

Moszkva közepén egy mértanian szabályos palotát építettek. Itt őrzik Lenin kézíratait páncélszekrényekben. A »vörös tanárok« egész hadserege dolgozik, hogy sajtó alá rendezze az új kiadást s a kéziratok alapján megállapítsa a végleges szöveget.

Oroszország azonban fáradt, akaratgyöngye, szegény, műveletlen. Kis ipari munkássága félig-meddig még a szovjethez húz, de óriási parasztsága mindinkább ellenzékli. Tunyán engedelmeskedik, csak abban hisz, amit lát. A cár arcképei még mindig nem tűntek el az orosz kunyhókból.

Angolok a farkaskutyák ellen. Angliá-

Dolgozzék „ERICSSON” készülékkel,
„PILPS” ámpákkal,
„ERICSSON” telehallgatóval
akkor tudni fogja, mi a rádió, mint kultur-
tényező. Vele érkezik a világi, köztudomány.

MALLER BÉLA
Készítőkészítő
SUBOTICA, P. Trgadska ul. 8.

ban az utóbbi években hadjárat indult meg a farkaskutyák ellen. Gyakorta találkozunk újságjaikban cikkekkkel, melyek a farkaskutyák tartását veszedelmesnek jelentik ki. Azt állítják, hogy a farkaskutya a német juhászkutya s a farkas kereszteződéséből származik, gonosz farkasosztónök lakoznak benne, melyek gyakran kitérnek és a farkaskutya — véleményük szerint — nem nyájasabb, mint egy megszelídített farkas.

Valahányszor egy farkaskutya megtámad egy kerékpárost vagy belcharap egy vándorlólegény lábikrájába, az újságok ujra kezdik a hadjáratot, arra igyekeznek rábírní az angol közönséget, hogy válják meg kutyáitól, térjen vissza az angol és ir ebekhez.

Nemrégiben történt, hogy egy kisgyerek az udvaron játszadozva a sövényen lyukat furt, a farkaskutya átmászott rajta, a kisgyermeket össze-vissza harapta s minthogy a kisgyermek a kerti földdel bepiszkította magát, meghalt tetanos-mérgezésben. Ekkor az újságok valóságos izgattak a »gyilkos állatok« ellen.

Angliának egyébként más hasonló szenzációja is van. Megállapították, hogy az utóbbi években a rókavadászatok teljesen eredménytelenek maradtak. A kutyák nem tudnak fölhajítani rókát. Sokáig keresték ennek az okát, míg rájöttek, hogy a sok automobil benzine el-tompítja a vadászkutyák szaglását, ezért nem érzik meg a róka szagát. Tény az, hogy a rókák mind idején eliszkolnak és — nevetnek.

Éva anyánk ruhája. Mint a *Daily News*-ben olvassuk az ottawai törvényszék előtt a bírák arról vitatkoznak, hogy milyen ruhát hordott Éva anyánk.

Egy színigazgató szerződést kötött Zanik-kal, a híres táncosnóval, hogy egy némajátékában, mely a paradicsomkertben játszódik le, Éva szerepét alakítsa. A próbákat uccai ruhákban tartották meg s minden kitünően sikerült.

A bemutatón azonban, amikor felhúzták a függönyt, a nézőtér ámulva, döbbenet láta, hogy Zanik kisasszony, Éva alakítója, mindössze egy fügefalevelet visel ruhául, azt is egy igen áttetsző zöld fátyolka helyettesíti.

Az igazgató intézkedett, hogy a függönyt engedjék le, a táncosnót pedig megkérte, hogy kissé »konzervatívebben« öltözködjék föl, amit a táncosnó a történelmi hűségre hivatkozva kereken megtagadott. Ennélfogva a közönséget haza kellett küldeni, visszafizetni a jegyek árát. Az ügy a bíróság előtt folytatódott.

De maguk a bírák sem tudták meggyőzni a macacszkodó táncosnót.

— Én — kardoskodott a törvényszék előtt — úgy játszom Évát, ahogy kell, nem vétek a történelmi hűség ellen. Talán télikabátot huzzak? Tessék elolvasni a bibliát, ott megtudhatják, milyen kosztümben járt Éva anyánk.

A bírák a tárgyalást elnapolták, hogy a biblia nyomán döntsék el, kinek van igaza.

ENGLESKI MAGAZIN

Beograd

Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98

Zagreb

Strossmajerova 10 — Telefon 16-56

Elsőrendű uri divatruház. Saját műterem.

ben készít mérték után ruhát es fehérneműt.

Eredeti Burberry Weatherproofs

nyen mondta:
 Mici nagynehezen érti veit magán és beküldte-
 — Mi lelt? Mi van ezen nevelni való?
 Várt idegrohamot és meztüközve kérdezte:
 veletől. Tihamér megrökönyödve nézte ezt a ne-
 el. Tell szájjal hahót, vonaglott, fudoklott a ne-
 bau a pillanatban valami hisztériás nevelőgörcs förtá
 — Nahát! — kiáltott fel mékgyyszer Mici és ab-
 hat órákor a Rózsadomon, Nárcisz-ucca 12. szám alatt.
 akadályos sincsen annak, hogy holnap délután már a
 — Es minthogy most már mindent tudsz, semmi
 kezét.
 — Nahát! — kiáltott fel Mici és összecsapja a
 gam.
 Ezért vettem végül a játéknak és lepleztem le ma-
 robbanának ránk. Hát ezt nem akartam bevárni.
 egy napon teljes csúfágukban és nyereségekben
 lődtek, erlelődtek ezek a kérdések és problémák, hogy
 sohasem anyagiaktól. De a háttérben már ott leske-
 megállapítással, hogy te most sem szóltál sosem
 anyagi gondjaink. Tartozom az igazságnak azzal a
 mind a ketten úgy mutatkozunk be, hogy mincse nek
 etlékről beszélni. Igaz ugyan, hogy akkoriban még
 ugyan nem tördélte ezekkel és eszünkbe sem jutott
 juk úgy: félig sikerült. Mert hiszen eleinte csak-
 desekert? No, a kísérlet nem sikerült. Illelve mond-
 relméből teljesen ki tudja kapcsolni az anyagi kér-
 kísérletet tettem, hogy van-e olyan asszony, aki sze-
 dag báró volt rád nagy hatással. Most már bevallom,
 mintha arra kellett volna kyanakodnom, hogy a gaz-
 hiszágomnak, hogy a szegény, bohém írót szereted,
 el igazi neveltem. Mert mégis csak jobban hízelgett
 — Ugyanazon okból, amiért mint írót hallgattam
 médiát?
 — De velem, miért folytatad velem is ezt a ko-
 zay nevet...
 egy ilyen szerény lakást és ezért vettem fel a Bod-
 zárólag a tehetségemmel boldogulok. Azért vettem hát
 utat törni. En pedig be akartam bizonyítani, hogy ki-

Lohengrin kisasszony

Forró Fű

kába hullott Tihamérnak és azt mondta:

— Nagyon boldog vagyok és már régen volt olyan nagyszerű estém mint ma. És holnap pontosan nálad leszek fél hatkor, csak egyetlen kérésem van és ígérd meg, hogy ezt megteszed!

— Kérlek, parancsolj!

— Senkinek, egy léleknek sem szabad látnia, mi-
 kor hozzád megyek. Még a cselédségnek sem, érted?
 Tudod egy pesti bérkaszárnnyában nem feltűnő, ha ide-
 gen nő fordul be a kapun, de egy palotába, egy báró
 legénylakására nem igen surran be más, mint a báró
 kedvese. Értheted tehát, hogy egy kis tapintatot és
 diszkréciót kérek!

— Ugy lesz, amint parancsolod.

— Akkor hát, hadd bucsuzzam még egyszer ettől
 a kedves lakásodtól, ahol annyi kedves órát töltöttünk.
 És ígérd meg, hogy a palotában is éppen úgy fogsz
 szeretni, mint itt!

Tihamérnak torkát fojtogatta a keserűség, majd-
 nem sirva fakadt:

— Én azt hiszem, hogy inkább néked kellene meg-
 fogadnod, hogy változatlanul fogsz szeretni!

— Nem, ezt nem tehetem, mert akkor hazudnék.
 Én úgy érzem, hogy ezentúl még jobban foglak imád-
 ni. De én szerény vagyok. Én beérem azzal, ha te
 csak annyira fogsz szeretni, mint eddig.

Mici tréfásan csókokat dobott a szoba minden
 sarkába és azután szétszórta virágait. Egy vörös ró-
 zsa a pamlagra hullott, egyenesen a himzett selyem-
 párnára és úgy pihent meg rajta, mint az alélt, sze-
 relmes vágy.

XV.

Másnap délután öt órákor...

Tihamér vadonatúj pizsamában, szemében monok-
 lit csipetve, ujai között vastag havanna szivarral ült
 a bőrkarosszékekben és úgy lesett ki a széles ablakon a
 kertbe. Ugy érezte, mintha egy nagyon szép regényt
 gondolt volna ki, amelyet most végig látszik. Csak

hogy csak pénzükkel és összeköttetésekkel tudtak
 kyonosok is. Akkor mindig ott leselkedik a zyanu,
 az arisztokratákat, különösen akkor, ha, mint én, va-
 az irodalmi világban nagyon ferde szemmel nézik
 — Majd megmagyarázom. Azt tudod ugye, hogy
 beszélési!
 — Nem értem — dadogta — nem értem! Félre-
 Mici csak nézett egyre jobban hűledzve:
 van, hanem palotám.
 hanem duszardax és nem ez a kétszobás lakásom
 Balthazar Tihamér a nevem és nem vagyok szegény,
 a Bodzay név csak az írói álnevem. Valóban báró
 — Valóban Tihamér vagyok és valóban író. De
 zay Tihamér és nem vagy író?
 — Hogyan — kiáltott fel — te nem vagy Bod-
 a barátja.
 Mici azt hitte, hogy csakugyan meglöndült
 és akinek engem hiszel.
 En ugyanis nem az vagyok, akinek bemutatkoztam
 den: én egy nagyon kétszínű játékos üztem veled.
 remi, sem hosszadalmas lenni és így kimondom rövi-
 — Drága szivecském, nem akarok sem kettel-
 teni a hangját!
 Tihamér pedig így kezeztet nagyon fontoskodva
 — Nohát milyen boldog ember vagy!
 Mici fejet csóvalta:
 meghallod, mitől van szó.
 lalmi, mert attól félek, hogy még hanyavtárogdász, ha
 lomást tegyek neked. De előbb légy szíves helyet fog-
 valaki. Es most engedj meg, hogy egy meglepő val-
 követelheted attól, akit szeretsz, hogy az legyen is
 — Edes fiam — mondotta — félreéressz, Jóságos
 huncutai mosolygott.
 reitára és Mici legnagyobb meglepetésére derűlten,
 maradt. Kereszbe tette lábát, rágyújtott egy cigá-
 De Tihamér ezuttal nagyon fölényes és nyugodt
 — Borzalmas ember! Hogy mersz ilyet mondani?
 Mici elszörnyedve kiáltott fel:
 akarsz és ezt ilyen poétikus jelki köntösbe burkolod.
 — Ez az. Végre, őszintén bevallod. Szakítani

Lohengrin kisasszony

Lohengrin kisasszony

— Igaz, de akkor ezt a becsület kívánta. Most
 azonban éppen a becsület tiltja.

— Ha bajod lenne belőle, minden felelősséget vál-
 lalok. Vagy új állásba hozlak, vagy magam gondos-
 kodom rólatok. Nagyon fontos okom van, hogy erre
 kérjelek és hát ezt meg is kell tenned.

János keservesen sóhajtott:

— Nem tenném én ezt meg senkinek a világon,
 de hát a főhadnagy ur jobb volt hozzám, mint az
 apám és ma már talán a menyországban pipálgatnék,
 ha nincs hozzám olyan jó szívvvel.

— Hát megteszed, ugy-e János?

— De csak a kerti frontról lehet szó, amelyik
 nem néz errefelé az uccára. Az embereknek nem sza-
 bad észrevenniök, hogy jár itt valaki. De van a kert
 felől is öt nagy szoba, egészen rendben vannak, nem
 kell ott még egy terítőt sem megigazítani.

— Nagyon jó lesz.

— Ha tetszik, mindjárt meg is mutatom.

— Az bizony igen üdvös lesz, mert ugyancsak
 furcsán festene, ha a saját lakásomban nem ismerném
 ki magam és nem tudnám, hogy hol a villamos kap-
 csoló, vagy a csengő.

Hátrakerültek a palota kerti homlokzata felé, ahol
 széles lépcső vezetett fel a virágokkal és hordókba
 ültetett pálmákkal ékesített terrasra. A terraszon
 nyugágyak, kényelmes karosszékek, asztalok sora-
 koztak egymás mellett s a középről hatalmas üveg-
 ajtó nyílt az ezüstszerű selyemtapétával bevont sza-
 lónba, melynek butorai sötétkék, ezüsthímzésű bro-
 káttal voltak bevonva. A falon felbecsülhetetlen értékű
 mesterművek, eredeti Géricault, Delacroix és Ingres
 képek, melyek magukhoz vonzzák és nem bocsátják
 el többé az ember tekintetét. Egy üvegszekrényben
 régi francia porcellánok, gáláns jeleneteket, pásztor-
 idilleket ábrázoló csoportozatok.

Jobbra egy másik sárga tónusban épített szalón,
 melyet vörös rózsák izzó színe szakított meg he-
 lyenként és halvány vibrálással tükrözödték vissza
 a tulságosan fényesre viaszolt padlóról. Az ablak-

— De nem, esküszöm, eszembe sem jut ilyenmi. En csak azt szeretném, ha újra dolgoznál, ha megkérdenéd egy új művedet. Hát nem érted, hogy személyem magam, megajánl az a gondolat, hogy medvére tettelek. Néha úgy érzem, hogy nem szabad az utadba állnom...

Tihamér diadalmasan szakította félbe:

— Aztán minden úgy játszódott le ezen a nevezetes estén, mint ahogyan előre gondolta. Azaz még sem egészen úgy, mert valami egészen meglepő dolog történt, de erről majd később. Most maradjunk a dolgok rendjénél.

Mici hat órákor érkezett, táradtan, de azért mosolygva. Ami ezen a mosolyon megértett, hogy érteltet, kedveskedő, a valódi érzéseket takarató mosoly. Megcsókolták egymást és elhangzott a kölcsönös: Hogy vagy kedves?

— Aztán Mici hozzátette: Gondolnál rám? Hívnak te? Túlajdunképpen min dolgozol? Erről soha nem beszélsz. Ha tudnád mennyire bánt ez, igen, hidd el, gondolatot okozol nekem.

Tihamér kissé gúnyosan nézett rá: Attól félsz, hogy nyomorba süllyedek? Igen, egy idő óta észrevettem már ezt a nyugtalanságodat.

Mici hevesen tiltakozott:

— De nem, esküszöm, eszembe sem jut ilyenmi. En csak azt szeretném, ha újra dolgoznál, ha megkérdenéd egy új művedet. Hát nem érted, hogy személyem magam, megajánl az a gondolat, hogy medvére tettelek. Néha úgy érzem, hogy nem szabad az utadba állnom...

Lohengrin kisaszonny

Forró Pár

kal szemközti fal mellett embermagasságra japán váza állott, a szoba szegleteiben bronzverettel díszített ébenfa állványon rózsaszín márvány és achátból faragott szobrok. A fehér selyem tetítővel letakart zongorán himzett virágmezők közepén hatalmas ezüstveder állt, benne fehér rózsák. Azután egy angol empirestílusban készült sötét mahagóni uriszoba következett. Menyezetig érő könyvszekrény, benne ezer színben játszó diszkótésű könyvek. A dohányzóasztalon ezüst cigarettadoboz, bronzból, kristályüvegből készült dohányzókészlet. Kártyaasztalok. Perzsaszőnyeggel leborított széles kerevet. A menyezet faburkolatu, rajta diszes faragványok.

Tihamér szédült egy kissé. Igen, gondolta magában, így kellene élni, ilyen környezetben, ahol minden szegletből a szépség és izlés lehel az ember felé, ahol a butorok stílusán, a műtárgyak nemes patináján keresztül egyé olvad az ember lelke mindazzal a poézissal, gazdagságból, szerelemből, előkelőségből szőtt sajátos hangulattal és varázssal, mely a századok embernyomoruságán keresztülörve a múltból hozza és a jövőbe viszi az örök szépet.

— Ha ez megfelelne a főhadnagy urnak! — mondotta János.

— Megfelel, nagyon is megfelel! — mosolygott Tihamér.

— És megegyeztek abban, hogy másnap délután öt órákor Tihamér idejön és itt fogja megvárni azt a bizonyos hölgyet.

Mikor lefelé ment a Rózsadombon Tihamér, még egyszer mindent fontolóra vett. Mici az utóbbi napokban feltűnően lehangolt, ideges, szórakozott. Nyilvánvaló, hogy nagy csatákat vív magával és kétségtelen, hogy anyagiokról van szó. Most kell döntenie, hogy a gazdag, nyugodt jólétet választja-e vagy a szegénységet és szerelmet. Mici nagyon jól tudja, hogy neki már egészen fogytán van a pénze, hogy hetek, vagy csak napok kérdése, hogy a gondok egész végzetlenül súlyosságukban rászakadjanak. Értethető tehát, hogy habozik, fél és kínlódik. Persze, sokkal ta-

— Bocssás meg, nem akartalak megbántani, de hát mindez olyan furcsa, hihetetlen, váratlan és groteszk, hogy ne csodáld, ha ilyen beszámíthatatlanul viselkedem. Hát nem kacagni valóban boldog, hogy én folyton aggodom érte, hogy mint lesz ezen-tul és nem veszem észre, hogy tulajdonképpen egy elátkozott királyiival kerültem össze, aki most megfáradt és a szegény kultúrájához elment a gazdag baró és meghív a palotájába!

— És most... boldog vagy?

— Hogyne volnék az! Te olyan drága, édes tinusz vagy, hogy néked még ezt a kis csajást is megbocsájtom! Aztán ez a családias nem is olyan kellemetlen.

— Lásd, ez kedves, hogy ilyen őszinte vagy!

— Végre is remélem, hogy mint báró is éppen ilyen okos, szellemes maradsz. A palotában sem cseréled el a fejedet egy kevésbé tartalmas koponyával.

— Nono... Nemcsak a koponyádról van szó, azt hiszem.

— Hát hiszen nem mondom, a palota ellen sincsen kifogásom. De nem azért szeretlek... remélem, ebben nem kétekeldezel?

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

— Nem, ebben bizonyos vagyok! De tudod, a szeszélyes szűkséges legközelebb megérteteni a megartása is. És valljuk be szíven, hogy a vir-

Forró Pár

Lohengrin kisaszonny

színes golyót vásárolt, azután a vendéglőben egy főpincértől kért számológépdulára a következő verset írta:

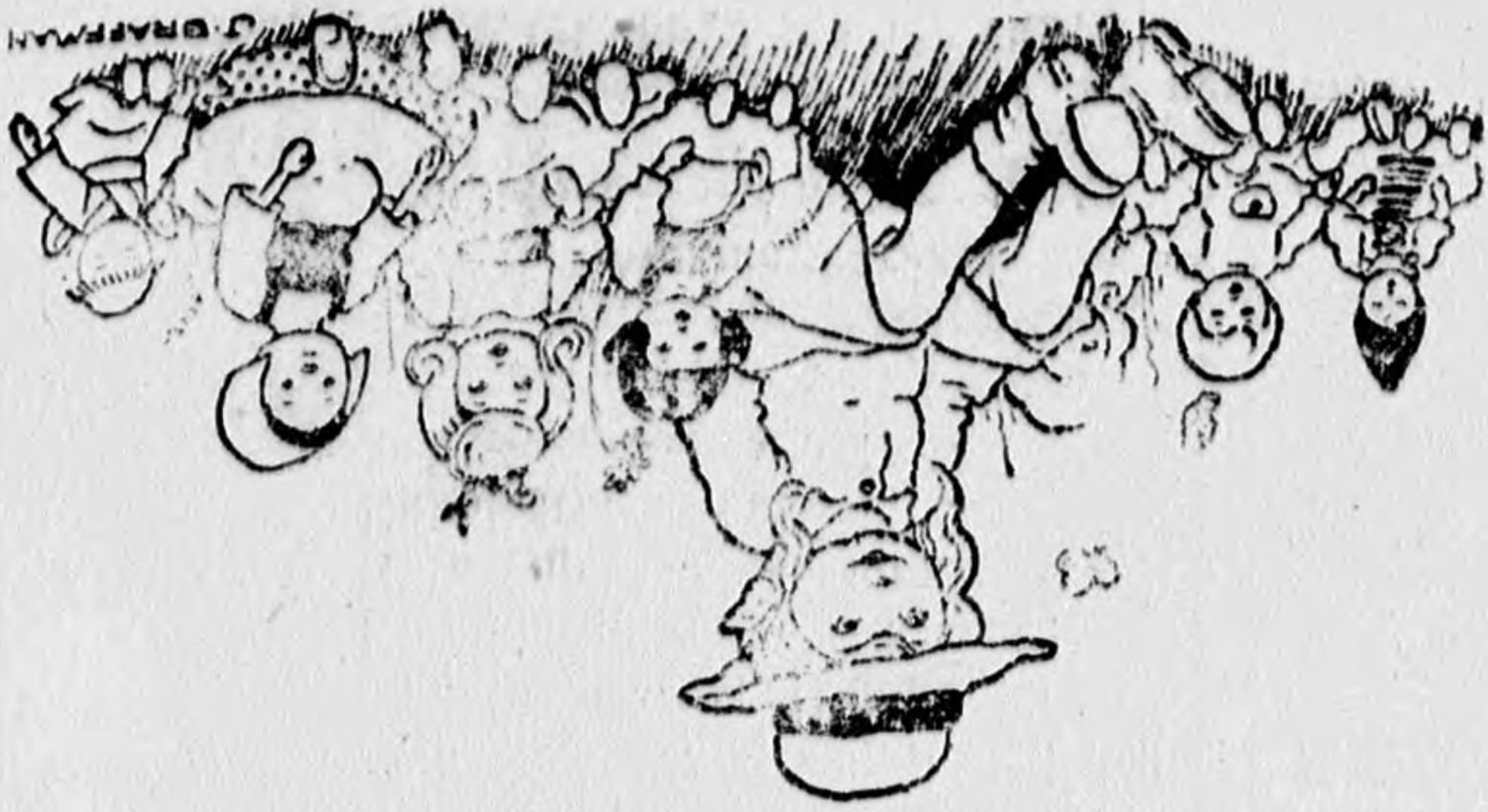
Jó Isten, köszönet és hála,
Hogy Tihamérnak van egy palotája!
Ott élünk majd boldogan mi ketten
S nagyon kérlek, segíts minket ebben!

Ezt a verset azután rákötötte a léggömbökről lelógó cérnára és felbocsajtotta a magasba.

De minél jobbkedvű lett Mici, annál jobban elkomorodott Tihamér. Ime, most már semmi kétség nem fér hozzá: anyagi okok miatt lógatta Mici az orrát az utóbbi napokban és nyilván már a tapintatos szakítás módzatain törte a fejét. Még nem is látta a palotát, már csupán annak a gondolata, hogy nem egy költőnek, hanem egy bárónak a kedvese, valósággal új nőt faragott belőle. Amit semmiféle kedveskedés, szerelem nem tudott elérni, azt egy szempillantás alatt elővarázsolta a gazdagságáról kitalált mese. És Tihamér úgy érezte, hogy szívében nagy keserűség és egy szemérmnyi gyűlölet kezd alattomosan a szerelem és rajongás édességébe szívárogni. Egy pillanatra már megbánta, hogy megrendezte ezt a komédiát. Ej, inkább a bódító hazugság, amely ridegen és könyörtelenül feltárta előtte az igazságot. És éles fájdalommal nyilalt belé a gondolat, hogy most már nincsen visszatérés, mert hiszen ha Mici meg tudja, hogy kelepcebe ejtette és hogy immár meztelenre vannak érzései vetkőztetve, többé nem maradhat vele, szakítani kell, vége mindennek!

De talán jobb is így! — gondolta Tihamér. Csak legyen elég ereje a szakításhoz, mert most úgy érzi, hogy üres, céltalan, halott lesz körötte a világ. Kár volt, örültség ez a próba, amelyben, ugylátszik, ő fog elvérezni. De most már nincs visszatérés, végig kell járítani ezt a vígjáték mezébe öltözött keserves tragédiát.

Mikor éjjeltájban elváltak, Mici megegyezően nya-

ot megtudta, hogy a tűz éppen az ő szobájában keletkezett. Azonban szerencsére Muncurkó kimentette a szobából. Kiderült, hogy Muncurkó, mikor a nemzetes ur és a róka kártváznai mentek, egy darabig szépen eljátszott a laterna magyarázatát. De aztán ránt erre a mutatásra. Talált az asztalok között néhány diót és azokat kezdte feltörögetni. Az egyik dió kiesett a kezéből és az ágy alá gurult. Muncurkó erre a laterna magyarázatát kivette a gyertyát és az ágy alá bujt vele megkeresni a diót. A gyertyától tüzet fogott az ágytakaró és csakhamar lángban állott a szoba. A tüzet ugyan hamar eloltották, de a kár így is igen nagy volt. A szálloda igazgatója pedig kijelentette, hogy a kárt a nemzetes urnak kell megfizetni.

Morgó nemzetes ur pedig a szálloda portásától kért kölcsön egy kis pénzt és azon sürgőnyt küldött Himmögge Zsuzsánna szakácsnőnek az erdőre. A látványban megparancsolt neki, hogy adja el az egész ideit méztörzset és az ártát azonnal küldje el neki.

— Mordizomadta, — sőt ajtó azután a nemzetes ur és póton vágta Muncurkót, — azért hoztalak a városba, hogy felgyújtsad a szállodát?

...Gyerekek, gyerekek, ide figyeljétek! Gyertyalánggal ne játszatok, könnyen tüzet csinálhattok. S ha megintőtök, az időtök, kártváznal ne töltsétek, mert pénzt veszteni vétek. De ha mindig jók lesztek, sok habostortát esztek!

AAA Tangó

Beküldő: Surány Klári.

Mi az?

Kerek, de nem alma
Piros, de nem rózsza
Rétes, de nem beles
Kóstold meg, nem édes.

Beküldte: Fábrián Anna.

REJTETT KÉP HOL A KISLEÁNY

Aki a „kislány“-t megtalálja, értékes és kedves jutalmat kap

— Hát csak menjen a nemzetes ur, ha már minden pénze, se elzalogosítani való ékszere, — volt a kurta válasz. — Megyek is, — döhogott Morgó nemzetes ur, — de előbb add ide az aranyórámat.

— Már hogy adnám? Hiszen elnyertem!

— Elnyerted, de játékban nyerted el! Ami pedig játék, az nem gilt. Azért add csak szépen vissza az órámat és a pénzemet.

— A játékok csak a gyerekeknek nem gilt, — ellenkezett Morgó Mackó nemzetes urban forrt a méreg.

— Még egyszer mondom, — kábálta, — add ide a pénzt s az órámat!

— Nemzetes ur visszaadta volna a pénzt, amit nyert, ha nem veszítette volna el? — kérdezte most kitérően Furfangi Fülöp.

— En nem, mert a pénzt városi emberektől nyertem el. De te tőlem nyerted és magad mondtad, hogy az erdő lakóinak a városban össze kell tartani, nehogy az emberek megijeljenek bennünktől.

— Hát éppen az emberekre való tekintettel nem adom vissza sem a pénzt, se az órámat, — erősöködött Furfangi Fülöp, — mert ha megírdnám, az emberek azt mondanák, hogy ökök vagyok, már pedig nekem semmiféle vadékom nem állott rokonságban ezzel a szarvasmarhával.

A nemzetes ur látta, hogy hibába beszélt, azért dühében hatalmas potont adott Furfangi Fülöpnek.

Erre nagy rébilitó és járna támadt a klubban. A nemzetes ur az első percben úgy érezte, mintha madár volna, mert repült. A másik percben azonban tuskónak érezte magát, mert nagyot zuhan. Az történt ugyanis, hogy a nemzetes urat kidobták a kártváznalokból.

Tapogatta az oldalát és haragosan hazafelé gyalogolt, mert anyi pénze se maradt, hogy villamosra szállhatott volna. Mikor végre abba az utcába fordult, ahol a szállodára volt, nagy csöndület látott. Mikor jobban odanézett, észrevette, hogy a szálloda egyik ablakából sűrű füst tödült ki. — Tűz van, — mondogatták az emberek — és a szálloda! — Jaj, odavész az én drágálatos magzatom, a Muncurkó, — kábált a nemzetes ur és szaladt a szálloda felé. Ijedtsége még nagyobb lett, mikor a szállodába ért és

A HATÁRMEGYEI NAPLÓ vasárnapi ingyenmelléklete

szombaton, 1927. március 18.

11

Morgó Mackó esetei

Írta: Kubán Endre

Huszonharmadik fejezet.

amelyben a nemzetes ur elmegy kártyázni, de nemcsak a pénzét, hanem még az óráját is elveszti, végül pedig Muncurkó felgyújtja a szállodát.

Este volt és Morgó Mackó nemzetes ur meglegedetten sétált a kivilágított utcán. Egyszerre csak látja, hogy a szemközti oldalról elegáns ur köszön feléje. Nem látta jól, hogy kicsoda, de gondolta, hogy valami jó ismerőse — és azért mosolyogva visszaköszönt. Az illető erre átjött a nemzetes urhoz, és akkor derült ki, hogy a köszönő Furfangi Fülöp, a ravasz róka.

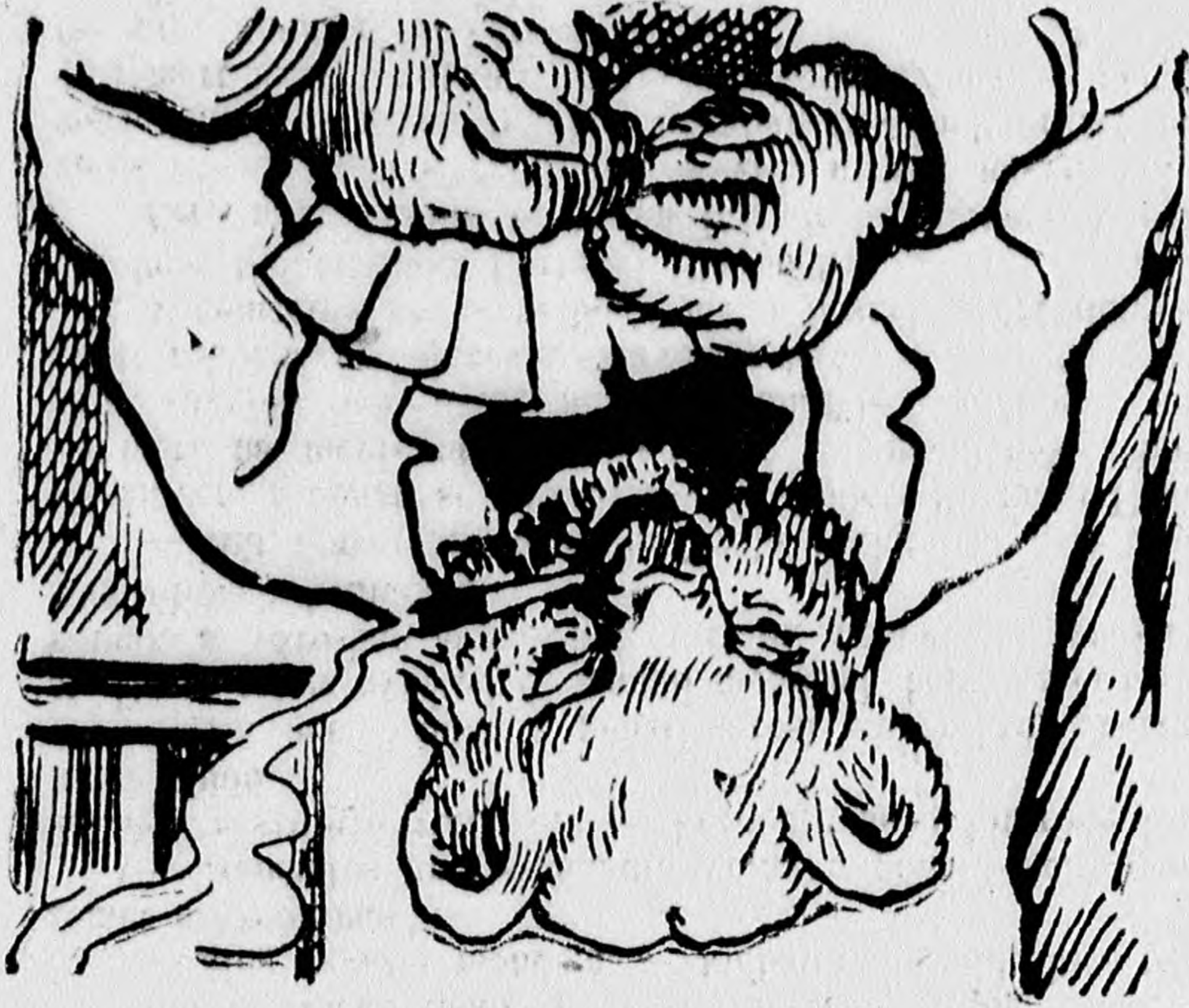
— Nemzetes uram, — mondotta szelíden, — tudom, hogy haragszik rám és nem is jogtalanul. De nézze, én alapjában véve jó fiu vagyok, azonban nem tehetek róla, ha rossz természet szorult belém. Ha haragszik is rám, bocsásson meg itt a városban és ha meg akar leckéztetni, várjon velem, míg megint odahaza leszünk az erdőben. De itt ne mutassuk az embereknek, hogy az erdő lakói is éppen úgy veszekszenek egymással, mint ők.

— Mordizomadta, — felelt a nemzetes ur, — igazad van. Ne mutassuk az embereknek, hogy az erdő lakói eltantulták tőlük a civakodást. Legyünk a városban jó barátok. Én nem akarok most arra a sok bosszúságra gondolni, melyet nekem a városban okoztál.

Morgó uram kezét nyujtott Furfangi Fülöpnek és aztán

— **Megyék hazai!**
 — **Tökának!**

A játék tovább folyt. A nemzete ur azonban nagyon ideges volt és hamarosan ezt a pénzt is elvesztette. Akkor aztán komolyan elszáma magát a menetre és odaszólt a nemzete ur elé.
 — Val együtt zsebrevalta. Aztán cserébe pénzt tett a nemzete ur mellényébe az aranyláncot és azt az aranyórát. És be se várta a választ, hanem gyorsan lekapsolta a

— **Mit kell adni?**
 — **Revánsot.** Ez azt jelenti, hogy még pár játékot játszani kell azokkal, akik veszítették.
 A nemzete ur újra leült és tovább játszott. Csak hogy most már a pénz minden játékot fogyott el és végül egészen eltűnt.
 — **Tyú, mordizomadt!** — fakadt ki a nemzete ur. —
 — **Sebaj,** — szólt Furfangi Fülöp. — **kap til pénzt a tekintetes ur, csak adja oda zálogba az aranyórát!**

együtt sétáltak. Beszélgettek mindenféléről és rátértek a drágaságra is. A nemzete ur elpanaszolta, hogy milyen sok pénz kell neki a városban és hogy nemsokára teljesen elfogy a pénz, melyet magával hozott a városba.

— Ezen lehet segíteni — szólt Furfangi Fülöp — tudok egy helyet, ahol egészen könnyen lehet pénzt szerezni.
 — **Hogyan? Hol?**

— **Hát a kártyaklubban kártyával!**
 Aztán addig beszélt, míg a nemzete urnak kedve kerekedett, hogy egy kis kártyázással pénzt szerezzen. De aztán észébe jutott Muncurkó és szólt:

— **Igen ám, csak hogy nem vihetem oda magammal a bocsot.** Ha pedig magára hagyom, biztos, hogy valami galibát csinál.

Furfangi Fülöp azonban erre is talált megoldást.
 — **Az üzletek — mondotta — még nyitva vannak.** Vegyünk a Muncurkónak egy laterna magikát.

— **Mi a csudát?** — kérdezte a nemzete ur.
 — **Laterna magikát.** Az egy olyan lámpás, hogy ha benne gyertyát gyújtunk és üvegre festett képeket tartunk eléje, úgy a képeket a szoba falán megnagyítva látjuk.

Egy szomszédos boltban megvették a laterna magikát és elvitték a Muncurkónak. Furfangi mindjárt ki is oktatta Muncurkót, hogyan kell a laterna magikával bánni. Muncurkónak nagyon tetszett a dolog és a nemzete ur meg volt nyugodva, hogy a bocs az estét békében fogja eltölteni.

A nemzete ur és Furfangi fiákerbe ültek és elvágattak egy fényesen kivilágított helyiséghez. Furfangi azt mondta, hogy az a kártyaklub. Ott hamarosan egy szobába léptek, melynek közepén nagy zöld asztal állott. Körülötte emberek ültek, pénzt tettek az asztalra, kártyáztak és mikor nyertek, pénzükkért sok pénzt kaptak. Hamarosan Morgó ur és Furfangi is kártyáztak. A nemzete ur nagyon megörült, mikor mindjárt a játék kezdetén nyert és egész csomó bankót toltak eléje.

Csakhamar nagy halom pénz feküdt előtte. Mind nyereség volt. Hatszor annyit tett ki, mint amennyit magával hozott a városba. Gondolta is magában, hogy most már elég lesz. Szépen összeszedte a bankókat és a zsebébe gyűmösztölte azokat. Hazakészülődött.

— **Hohó, nemzete uram,** — mondta Furfangi Fülöp, — **nem lehet még elmenni. Revánsot kell adni!**

— **Hát példánul az diszkreció, ha nem mondom el senkinek, hogy számát vagy.**
 — **Tulajdonképpen mi az, hogy diszkre-**

Megmagyarázta

*
 A kerítés be magasi!
 Kukukritja a kakas;
 A tojásunk ingyen adjuk.
 Korkodácsol ennyi a lyuk;
 Csöpp szemecskét hints ide!
 Csipog — csipp, csipp — a csibe:

Maármondák.

*
 Pál korszolyáznai nem mer.
 December.
 Megjött zsep hóember.
 November.
 Ha rossz vagy, manád megver.
 Október.
 Iskolaiba, kis ember.
 Szeptember.
 Rhom dínnyéhez te juss.
 Augusztus.
 Fürdeni patakba füss.
 Július.
 Jón a szünet, ne légy bus.
 Júnus.
 A virágos rét bájdus.
 O. május.
 A gavalier mobilis.
 Április.
 Szédj ibolyát, kis lúsz.
 Márcus.
 Ilyenkor a farsang jár.
 Február.
 Vad állat a jaguár.
 Január.

Hónapok.

Rejtvényeink helyes megfejtése: *Ponty, fordított világ, eső előtt, eső után.*

Helyes megfejtésért a jutalmat *Szatmáry Ilke Szubotica* kapta. Jól fejtejték meg a rejtvényeket még a következők: *Eimann Károly, Fenyves Péter, Schossberger Tibor, Fritse Sárika, Herczog Egon, Klauzer Gyula, Tóth Mancika, Weisz Piri és Sári, Sárközi Magda, Szentirmai Tibor, Deutsch Magdus, Grósz Bözsike, Klenancz Gyuszi, Szegő Juci, Nagy Gizike, Zsolnai Margit, Schiller Magda, Németh József, Klein Bözsi, Bordás Sárika, Tripolszky Erzs, Miskolczy testvérek és társaik, Breuer Harry, Báthory Vilma, Dragán János, Wolf Miklós, Bajza Pistike és Irénke, Hecksó Karcsi, Vida István Pecze, Ujvári Erzsébet, Juhász Franciska, Schossberger Tibor, Ba-Ujváry Erzsébet, Juhász Franciska, Barasits Irénke, Rosenberg Miklós, Friedmann Marci, Schmidt Tibor.*

ÜZENETEK:

Csányi Vilma. Még nálad nagyobb leánykák is szeretik a Habostortát. Kár, hogy a vendégek megzavartak a levél írásban, mert valószínűleg még több érdekes dolgot irtál volna. — *Lénárd Vera.* Kevesebb, de egyszerűbb és nehezebbeket küldj. — *Schiller Magda.* Írásod kifogástalan. Irjál gyakrabban nekünk és evvel is gyakorolod a magyar nyelvet. — *Zsolnay Margit.* Nagyon örülök, hogy állandó olvasónk vagy. Ilyen derék magyar lánykáknak illik is, hogy sokat olvassanak magyarul. Irjál sürűbben és hosszabb leveleket. — *Többeknek.* A válasz nélkül maradt levelekre a jövő számban felelek.

*

A fogorvosnái

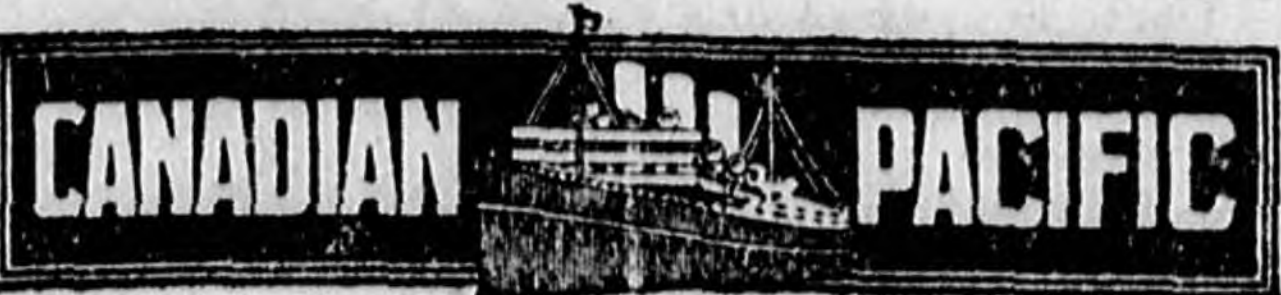
— **Akaria,** hogy érzéstelenítéssel huzzam ki a fogát?

— **Hogyne,** majd kiméletes leszek veled szemben, amikor már napok óta ennyire kinez!

TÉGLA

legjobb minőségben
bármely vasúti állomásra szállítva Subotica—
Cigiana, saját állomásunkról azonnal és
későbbi szállításra

KOVÁCS (Reichl)-féle TÉGLAGYÁR
Telefon: Gyár 315. — Lakás 769.
Levél cím:
Hermann Vilmos Subotica, Karadžičeva 12.

Magyar vagy német földmunkások és családjaik

február végétől kezdve szállítanak

Kanadába

Indulás minden héten.

Mindenemű felvilágosítással szolgál ingyen
CANADIAN PACIFIC
Beograd Wilsonov trg 107. Sombor R. Kovačić
Pariška 2. Őrizkedjék csaló ügynököktől.

„JUGOPROTEZIA“ ZEMUN

KÉSZIT:
Műlábakat és műkarokat
Ortopéd apparátusokat beteg
vagy korcs és görbe vég-
tagokra
Ortopéd fűzőt ferde és görbe-
növési testrészekhez
Különböző kötéket és bandá-
zsokat az alsó test külön-
böző elváltozásaihoz. Sülye-
dés, sérv és köldöknek
Hygienikus fűző a test formálására
és fűzésére. Az összes cikkeket az
egészség ápolásához és a betegség
gyógyításához. Speciális kórogo-
zási Minden orvosi felügyelet mel-
lett. — Orvosi rendelők és kórházi
berendezések. Kivétel tekintetében
egy a külföldön, mint a belső konkurren-
cia nélkül.

SREBRNJAK SZANATORIUM ZAGREB

Új belgyógyászati szanatórium nyílt meg Srebrnjakon
62. szám alatt, a Medjašna ulicai villamos állomás-
tól 10 percre, alacsony dombon, ideális helyen
fekszik. Körülötte szőlők és erdők. Gyönyörű kilátás
a Száva völgyére és a zagrebi hegyekre. Az összes
belsőbajok részére, kivéve a fertőző és elmebajokat.
Dietetikus, fizikális és medikamentális gyógyítás a
legmodernebb terapei módszerek szerint.
Főorvos: Dr. Franjo Kavčić.
Mérsékelt árak! 11243 Telefonszám 23'8

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

REKLAMARAK!

gummi cipősarkot,
amely elsőrangú amerikai
és angol nyersanyagból, a
legjobb kidolgozásban ké-
szül és ennek folytán a
használatban a legjobb és
tartósság tekintetében
felülmúlhatatlan, amelyről
mindenki az első próba
után meggyőződhet. 1253

Kiváló és

kerti székeket

a legjutányosabb áron készit Zánin András
székgyártó, Novembra ul. (Bajskiput) 13.

Gyümölcsfa Carbolineum
permetezéssel már
most elpusztítjuk a
petéket és alcákat
Kapható kizárólag
Sugár Manó
cégnél Telefon 47

HÁZ
eladó Bajmokon, Kápol-
na ucca 22. szám alatt.
Érdeklődni Braća Donát
cég üzletében, v. nálam
Dr. Biró Andor
ügyvéd Zmaj Jovin trg 3.

LIBAZSIR
szavatolt tiszta,
minden mennyiségben
2.08 kapható
Körösi Géza Subotica
Telefon 513

D. M. C.
legnagyobb raktár
SARAJEVO
Prestolonasl.
Petra 26.

Épület - műbutor - parkett
állandó raktár
FISTER 12075
gépre berendezett épület-
és műbutor üzletében
Subotica, Gajeva 38
Tel.: 4-20 Árjátánlat díjmentes.

KERÉKPART
ÉGETVE FÉNYEZ
50 dinártól
120 dinárig
MEZEY
Hirska ulica

FUTÓ URI és NŐI
ANGOL SZABÓSÁG
SZUBOTICA
II. Mlinkova ul. 6. Posta
és bank között 5. saro

Olcsó vászon-vásár
Filiála S. KRAMMER
Wilsonova ul., Zöldfa-
vendéglő mellett 8223
I-a 90 cm. szélességre vászon 11:50 din.
I-a fehér vászon 10:— din.
I-a „Lion” vászon 14:50 din.
I-a lepedő vászon 14:— din.
Paplan bármely színben 190:—

Előnyomdát
legújabb rajzokkal
főszereivé
olcsón szállit
Bleier Márk
I. Jugosl. Előnyomda
Berendezési Gyára
— SENTA —

Ház eladó
V. kör, Di-dareva
ulica 8., a Bajai
iskola mellett.

Jól felszerelt és berendezett
FATELEP
forgalmas községben eladó vagy bér-
beadó. Cím Schmolka hirdetőirodában
22.9 Novisad, Jevrejska ulica 7.

Kiállításról visszamaradt
izléses 2234
uriszoba
eladó. Megtekinthető
DUSSING
butorüzlet Novisad
Pašičeva ulica.

Hentesáruk
legolcsóbbak és legizle-
tesebbek, valamint friss
marha-, borju- és sertés-
husok kaphatók
SZABADOS-
nál, hentes és mészáros
Gradska kuća. 1531

ABLAKÜVEG
min den méretben legelőnyösebb
áron
Drag. Obradović
gyári lerakata Beograd
Kr. Milana 31. (Uroševa Pivn ca)
Telefon 31-96. 9652

**Tavaszi divatújdon-
ságok, felöltők,
öltönyök**
stb.
Michler István
uri divat szabóságában
SKOTUS VIATOR ul. 5
2037

Maradék
nagy kiárusítás
férfi- és női szövetekből
Lejko Bélánál
Rudić ul. Átjáró-ház

Jovanović Mihály,
Jugoszlavia első és egyetlen
pék-kemencé építője, 35 éves
praxiszsal, vái alja
kemencék építését
egy Novisadon, mint vidéken
és minden kemencéért jótáll.
Jovanović Mihály,
Martinko üveges üzletében
Novisad, Futoški put 18

Gyenge férfiak-
nak 1) dinár beküldése esetén
de mentve külföldi szabadalmá-
szoit szennazásos rajalmányo a
ismertető könyve et. — Cím
„Patent 608“
Cuj (Kolozsvár) 1022
1. sz. postafiókberlet.

Zonjorák Piantók
a világ legjobb
márkái. Hosszu
le dratu részlet-
tízeltésre a leg-
nagyobb raktár
az országban
KAIN
hangszerkészítő Subotica,
Városháza épület.

Butor 1485
Épület
Portál
LEGELŐNYÖS BB: N
SZAKÁCS-nál
8 rossmayerova ul. 8. Hu. piac

Reliefhímzéshez
tű és anyag kapható
353
AIDA
kézimunkaüzletben
Subotica, Csirkepiac
Tanítás ingyenes

SCHLICK-NICHOLSON

gép-, vagon- és hajógyár r. t.
BUDAPEST VI. VÁCI ut 45-47

Export iroda és raktár:
Beograd, Karadjordjeva ulica 101
Egyéb eladási helyek:
Subotica: „Mašina“ Daničićev put 172
Vršac: Artur Zoffman Trg Kralja
Petra 13

Gőzcséplőképletek, vetőgépek, trak-
torok, Diesel- és szivógáz moto-
rok, gőzkazánok, gőzgépek
félstabil lokomobilok, jég-
gyári és hűtő berendezé-
sek, szivattyúk, vasszer-
kezetek, elevátorok,
szállítóberendezé-
sek, vagonok,
folyamhajók,
uszályok
stb.

Ez a valódi Daruvarj Krém

Háromsarkos piros doboz-
ban. Ne fogadjon el más-
t. Kapható minden jobb üz-
letben. Ahol nem kapható,
rendelje postán a készítőnél.

Blum gyógyszerár, Subotica
1327 Főpostával szemben.

TATAI SZÉN

KAPHATÓ
CARBON

ADOLF NATHAN & Co. K. D.-nál
NOVISAD

Telefon 483 Trg Oslobodjenja br. 6
Vezérképviselőt Alsó-Bácska, az egész
Bánát, Horvátország és Slavonia
területére

Szerb és jugoszláv NEMZETI-ZÁSZLÓK

tiszta gyapju, színe víz és nap ellen garantálva
Szállit nagyban és kicsinyben
minden nagyságban

KLEIN i VINKLER SUBOTICA
Trumbičeva 22 500 Kérjen árajánlatot

Veszek használt árvizbélyegeket

kérek ajánlatokat a mennyiség és értékek
megjelölésével
DeutschKárolytükörgy r. t. Kanjiža

ALBA
NOVI-SAD
QUALITET
GARANTIE

TÜKRÖT
csiszoltüveget, kirakat-
táblákat minden mé-
retben elsőrendűt
legolcsóbban
Ügyeljen a címre és a
védjegyre

Kerékpárt, kerékpár-
alkatrészeket, külső és
belső gumit, varró-
gépet, gramofont, gramofon-
lemezeket, football-
labdát legolcsóbb áron
szállít

Em. Fischer
Zagreb
Sudnička ulica 3/17

Nagy képes árjegyzék 3 dísz-
evél élyeg ellenében
ingyen és bérmentve 1572

Lagner

uri és női fodrász üzletben
a kiszolgálás vezet

**Bubihajvágás, ma-
nikűr, ondulás,
hajfestés, hajmun-
ka, maskirozás és
babaklinika**

Mi de féle női haját a legma-
gasabb áron vessz

Jovan Lagner
fodrász, Pašičeva ulica 6

Lucernamag
plomált aru

Vörösheremag

Takarmányrépa

Fümagok

továbbá mindenféle gazda-
sági és konyhakerti magvak
nagyban és kicsinyben
legolcsóbban kaphatók

SEVER & COMP.
ljubljanaei cég lerakata:

Láncos magánjérő átalaki-
tásához való acél és szürke-
öntvények, McCormick arató-
gépekhez alkatrészek, kis-
malmoknak használt de jó-
karban levő:

- 1 drb. 3-as Ganz hengersizék,
- 1 Eureka
- 1 kis tarár 2 triórral
- 2 Besser daratisztító
- 1 ördögbockor tisztító
pat. Graepel
- 1 kis dara és derce-
tisztító
- 3 malomtriór 2 méteres
- 1 kötélmotor 5 kötéltre
1650 mm.
- 1 furógép kézhajtásra
- 1 lábhajtásra
- 1 szijhajtásra
- 1 nagy kovács fújtató,
különböző transzmissió csap-
ágyak jutányos áron eladók

Schumacher Rudolf Fiai
STARI BEČEJ 1594

Virág János
festékaru-üzlete
SUBOTICA
Strossmayerova ul. 9. Husepiac

Ajánlja olcsón minden-
nemű szőraz-, olaj- és
lakkfestékeit, valamint a
legjobb minőségű firnisz,
lakk és ecsetárúját.

1 liter kitünő
siller bor 6 dinár
fehér bor 7 dinár

azonkívül karócai ürmős,
saját főzésű törköly-, szil-
va- és barack-pálinka,
tea, rum, leasütemények
a legolcsóbban beszerez-
hetők:

NOJCSEK
GÉZA
fűszerkereskedésében

Szép, 3 éves
akácfa
bármily minőségben
kaphatók

DRAHLER
gazda ág, V. Kiliinda
Ugyan itt egy ponyva is is-
tálló 217

„Vulkán”

női talpgyár detali e-
üzete Strossmayerova
ul. 20. uccai helyisé-
gébe helyeztetett át.

Legszébb és legolcsóbb
modellkapat megérkeztek.

KÖRÖSI GÉZA
SUBOTICA
Telefon 513.

Nagy
szerecsét

csinálhat, ha próbaképen ita-
szükséget a szubotica vasuttal
szemben újonnan megnyit

„ANDRÉ”-féle
na ykereskedésben a legjobb mi-
nőségben és legolcsóbb áron
szerezhető:

Kelcebiai és kiralyvri bor és
törkölypálinka, szerbiri szilvó-
rium, francia likörök és cognak,
Jamaika rum, hordó és üvegru.
Uccai kivitere és itálmérőknek
kivételes o csó árak.

Andrija Švarc
Subotica, Telefon 535.
1489

Saját termésű
4 éves kitünő
boraimat

kímálem kie ivásban
és nagyban

JOVIĆ GYÖRGY
VI. maj Jovina ulica 1.
892

Házasszonyok figyelmébe!

Ocsóbb, mint bárhol
Sphinx I-a koral és önlött
VASEDÉNYEK
kefék, sziták, piaci utazó és papír
KOSARAK
virág és kézimunka állványok
METEOR-KÁLYHÁK
tűzhelyek és kályhatalók
LÁBTÖRLŐK
nagy vá asztékban

Ehrenfreund Géza
háztartási és konyhaszerelei
üzletében, Rudič ul. 1

REJTVÉNY

Mágikus kocka

Á Á Á Á B É É H H I I M M M
N N O O O O R R R S T V

A fenti betűkből öt betűs szavak alkotandók, me-
lyek jobbról-balra és felülről-lefelé olvasva ugyanazt
az értelmet adják.

1. Iró, színész s egyéb csirkefogó
2. Magyar sajt és családnév
3. A z idő történelemből ismert gonosz miniszter
4. A szerelmi költészet muzsája
5. Mondabeli krétai király egész sor ősi kultur-
intézmény megalapítója.

A múlt vasárnap számban közölt mágikus kockát
helyesen megfejtették 18-an.
A páholyjegyet megnyerte: Ifj. Wolf Vili Subotica
Szegedinski vinograd 92., aki átveheti azt a Lifka moziban

A múlt vasárnap számban közölt rejtvény helyes
megfejtése:
„Fehér papír”

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Vízszintes: 1. Homoru, 6. Mosé, 9. Szünet, 14. An,
15. Leit, 17. Na, 18. Part, 19. Ja, 20. At, 21. Sebesült,
24. Vig, 25. Dákó, 26. Leon, 29. All, 30. Inog, 31. Bank,
32. Se, 33. Bi, 34. Ot, 35. Ri, 36. Ne, 37. Bi(b)oros,
40. Privát, 42. Pénz, 44. Omár, 45. Senf, 48. Al,
49. Inség, 52. Elnéz, 54. Aa, 55. Bő, 56. Jó, 57. Ti,
58. El, 59. S. J., 60. Isme, 63. Rádó, 65. Acid, 67. In-
takt, 69. Rintin, 71. Ső, 72. Un, 73. Ke, 74. Da, 75. Ós,
77. Bari, 80. Ukáz, 82. Elé, 83. Otke, 85. Arko, 87. Áge,
88. Ri, 90. Janus arc, 93. Ár, 94. En, 96. Agár, 98. Ro,
99. Rizs, 101. Be, 102. Pénzek, 103. Biró, 104. Oszítás,
105. Ór, 108. Re.

Függőleges: 1. Hamvas, 2. On, 3. Olt, 4. Re,
5. Ujságrás, 7. Onc, 8. Sas, 9. Satóbrían, 10. Z. R.,
11. Utó, 12. Ej, 13. Taille, 16. Tek., 18. Ple, 20. Ági,
22. Bón, 23. Ülő, 25. Dobó, 27. Naiy, 28. Rák, 37. B N.,
38. Iziben, 39. Sógort, 40. Pretor, 41. Azzsiai, 42. Pari,
43. Éles, 46. Nasi, 47. Faj, 50. No, 51. Éj, 53. Él,
61. Mi, 62. Tanitják, 64. Indukció, 66. Cn, 68. Turó,
70. Tako, 71. Szerep, 76. Szeles, 77. Bér, 78. Len,
79. Aaa, 81. Zár, 84. Kar, 86. Rrr, Lat, 91. Uri,
92. Sor, 93. Ász, 95. Nő, 97. Ge, 100. Zs, 101. Bá,
106. Te, 107. Li.

Helyesen megfejtették 25-en Könyvjutalmat nyert
Zapoti I Valéria Novisad, Óružni Urod.

HOTEL RESTAURACIJA

kino i mesnica sa vlastitom električnom centralom.
Hotel ja jednokatna kuća sa 13 soba na 1. katu.
U prizemlju 4 velike sale sa svima nuzprostorijama
te posebne prostorije za mesnicu. 2 štale ameri-
kanska ledenica, klanonica, supa i obor za 100
kom. svinja (obor je iz belona) prodaje se odmah
uz vrlo povoljne uvjete.

Upite i ponude slati na vlasni a

MARKA KÜRSCHNER
Slavonska Drahovica 275.

Paszományos
munkákat

Legdivatosabb ruharajt
kárposok részére.
Lámpaernyő diszek.
Kész lámpaernyők
legolcsóbb áron
beszerezhetők

J. S. VIDA KOVIĆ, NOVISAD
Jevrejska ulica 9.
Relief kézimunka készítését díjtalanul tanítja

Eladó 2358

szabadkézből Vinkovcin
nagy ház
2 lakással, 9 szoba, für-
dőszoba, nagy magtár 25
vagon gabonára, nagy
gőré és 1/4 hold kerl,
melyipari céra alkalmas
Szóbelileg vagy írásbelileg
tudakozódhatni Jovan M.
Orlic ügyvédnél Vinkovec
Duga ulica 15.

UTAZOK,

akik a fűszer és csemege üz e-
teket látogatnak és az S. H. S.
bármely területén akár város-
kat, akár nagyközségeket vagy
tavakat látog tnak, most for-
galomba kerülő SLAGER cu-
notka cikknek eladását vállalják
és magas jutalék ellenében ma-
gukkal vinnék, jelentkez ene
vagy kbt íjék ajánlatukat: Confi-
serie „Winga” Novisad c. ure.

Ügyázzon a szemére!

Csak szaküzletben vásároljon!

A valódi „ZEISS” szemüve-
gek gyári lerakata

A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerek
Aleksandrova ulica 10.

Mészégetőkemence

saját iparvágánnyal
bérbeadó. Cim

GLIED BERNAT
téglagyáros 72
Subotica, Zrinjski trg 31.

A legrégibb bécsi
szarvasmarla és sertés
bizományi és exportüzlet

Otto Benedekovits
Wien III/4. — St. Marx
Telefon interurbán 92-402.
Alapitva 1863.
Éjjeli telefon 98-402.

1 liter kitünő
siller bor 6 din.
1 liter kitünő
fehér bor 7 din.

Tearum, cognac, liqueur,
pálinkalék kimerve és
palackokban szállított ár-
ban kaphatók 152

Szilasi Sándornál,
Trumbiceva ul. 16, csirkepiac

Szép és modern
fényképek
a legolcsóbban

Kapiszta
fotoszalonjában készülnek.
Subotica,
Aleksandrova ulica 9. sz.

Galgóczy Magántanfolyam
és Jogiszeminárium
Budapest, VIII., Máty. Teréz a
ter 3 szám. (Baross-utca)

Előkészít 1896
középsiskolai magánviz-
gákra, érettségire, alap-
vizsgákra, szigorlatokra.
Kitünő jegyzetek.

Bőrdíszműárúk
mélyen leszállított árban
kaphatók

SCHLAGER HENRIK
speciális bőrdíszműnél
Subotica
(Aleksandrova ul. 1 sz.)

A legutó só divat szeriatu
díszlők megérkeztek.

Tavaszi
**kalap-
ajdonságai**
megnyerők és szesz-
ciósak
Pašičeva ul. 9.
(Edénypiac) 111

Tűzifa
100 kg.-ként

Elsőrendű
bükkhasábfá 33—
Elsőrendű bükk-
hasábfelvágvá
és aprítva 38—
Bükkfa felvágvá
aprítva 30—
Kötegelt bükkfa
léc felvágvá 26—

Gyors és pontos kiszolg lés
Legkisebb mennyiséget is
házhoz szállítok.

I. ETVEŠ
Paja Kujundžičeva ul. 45.
(Wesselenyi-u) 611

Kiadó a beltéren

egy esetleg két nagy
világos üzlethelyiség.
Bővebbet

SCHÄFFER RÓZANÁL
100 stával szamben

ELŐNYOMDÁT
MODERNŰL FELSZERELVE,
LEGOCSÓBBAN SZÁLLIT

Leopold
Sámuel
előnyomda berende-
zési gyára
Senta

Nü dje bo fén képét
és
20 dinárért
kap erte bérmentve egy
30x40 cm. elethü

fényképnagyítást
EUGEN KIS
umjetnički zavod
Subotica VI. Zrinjski trg 19

Ne utazzon Párisba vagy
Franciaországba,

mert bármilyen ügyét a legro-
videbb idő alatt eredményesen
intézem el. Minden levélre vála-
zo ok, juozoz av válaszbélyeg
itenében. Magyar, német, fran-
a levelezés, elsőrendű juoz-
zav referenci k. A. Vellés 45
tue des Tro s Bornes Paris.

ipar- vagy kereskedelmi
vállala hoz közreműködő
társnak ajánlkozik

100.000.— dinár tökév l
(megfele ő e e ben 200.000
din.-ral) rendelkező egyén

Írásbeli ajánlatot Schmolka
hirdetőiroda Novisad, Jevrejska
ul. 7. továbbít. 2271

Schamotte-tégla
és liszt Gen rator és
kubolo kemenc-téglák
méret szerint

Keramit-tégla és -lapok.
Gyári raktár és gyári árak

Findersen Gusztáv I Druj
Novis d, Ho et Orient épü et.
Telefon 479. 2267

I azi tavaszi
cipők külön egességeket
találhat

KOCH ARMIN
„DANICA”
cipőüzletében
Jevrejska ulica
Kis ápo na mellett.

TELJESÍTŐKÉPESSÉG

3000 TÉGLA NAPONTA
A „RAPID“ KÉZITÉGLAPRÉSSEL

kifogástalan téglákat készít 3 munkás
tiszta földből
viz bekeverése nélkül

IDŐ- és PÉNZMEGTAKARÍTÁS

HOSSZANTARTÓ JÓTÁLLÁS

„RAPID“

ügynökség és bizomány
A szab. „RAPID“ kézitégla-rés vezérképveleto
VELIKI BEČKEREK

1507 Obala Princeze Jelene 4.
Képvelet és raktár Bácska részére:
Sam. Löbl i Sin, Bačka-Palánka

Képvelet és raktár a Bánát részére:
Braun Marcel, Veliki-Bečkerok
Steiner Béla, Velika-Kikinda
Marer Gyula, Pančevo
Zoffmann Artur, Vršac

Képvelet és raktár Slavonia és Baranya részére:
Pučka Šredona i Založni Zavod d. d. Osijek
Desatičeva ul. 27.
Rövid idő óta már sok 100 gép van üzemben

Olcsó tűzifa!

100 kg. vágott és aprított fa házhoz szállítva 30 din.

Pontos mérésért garantálunk, kiszolgálás szolid és gyors!

Bosna fakeskedés Subotica
a vasuti teherpályaudvar mellett. Tel. 512

KOMLOZSINEG

szükségletének fedezése előtt saját érdekében hívja fel ajánlattételre

Weitzenfeld és Társa

Suboticán 25 év óta fennálló szaküzletét

Mi az Önnek megfelelőt fogjuk a legolcsóbb árban ajánlani

Ponyva és zsák áraink figyelemre méltóak

Főmolnári állást keresek

bármikor belépésre. 41 éves, nős, szakképzett főmolnár vagyok, ki saját terveim és diagrammom szerint bármely rosszul működő kereskedelmi vagy cseremalmot tökéletesen rendbehozok, melyre szak tudásom a garancia. Jelenleg 3 1/2 vagonos kereskedelmi- és cseremalmnak 4 éve vezető-főmolnárja vagyok.

Lality Lajos főmolnár, „Jelena Mlin“
Nova-Kanjiza, Banat

Félaru utazás Budapestre és vissza, ugy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon

Kiállítási igazolvány felmutatása mellett 1927. március 19-27. között

vizum nélkül

is átléphető a magyar határ. Ez esetben a vizum utólag Budapesten szerzendő be 50% árkedvezményvel. E vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Az Országos Mezőgazdasági Egyesület 1927 március 24-től 28-ig tenyészállat- és mezőgazdasági kiállítást rendez. Ez alkalomból

1927. március 13-tól április 6-ig

ugy a jugoszláv, mint pedig a magyar vasutakon félaru jeggyel lehet Budapestre és vissza utazni.

A kiállításra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra is érvényes SHS utlevéllel kell rendelkezniük. A vizumnélküli magyar beutazási kedvezmény, illetve az utólagosan beszerzendő félaru vizum, valamint a vasuti menetdíjkedvezmények csak a kiállítási igazolványok birtokosai által vehetők igénybe.

A kiállítási igazolványok ára 80 dinárban van megállapítva és kaphatók a felkért vidéki SHS.Kereskedelmi Testületeknél, Pénzügyintézetknél, Utazási és Utlevélhivataloknál és a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbízótnál** — Beograd, Palata Akademia, telefon 20-23. — ahol a kiállításra vonatkozó minden közelebbi felvilágosítás díjtalanul beszerezhető. (Válaszbélyeg mel'eklendő.)

Azok, akik már 1927. március 19-ike előtt óhajtának a félaru vasuti kedvezmény igénybevételével Budapestre felutazni és azok, akik nem akarnak a vizum utólagos beszerzésével Budapesten időt veszteni és annak utána járni, a szabályszerű magyar beutazási vizum beszerzése végett utleveleiket a **Beogradi Magyar Kereskedelmi megbízóthoz** postán előzetesen is beküldhetik.

Tisztelettel értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy

tavaszi köpeny, ruha, bluz stb. újdonságaim megérkeztek

és azok árusítását megkezdtem.

Szövetkabátok — — — 450 dinártól
Selyemkabátok — — — 950 dinártól
Tiszta gyapju szövetruhák 400 dinártól
Crep de chine ruhák — — 450 din rtól

kezdve kaphatók.

Hitelképes egyének részletfizetésre vásárolhatnak

HEGYIFÜLÖP

női konfekció áruháza Subotica, Aleksandrova u. 7.

SÉVIGNÉ PENSIONAT

IZRAELITA LEÁNYNEVELŐ INTÉZET LAUSENNE (SVÁJC)

Alapítva: 1908.

Elsőrangu tanerők. Kitűnő ellátás. Saját sporttele Francia, angol, német és olasznyelvű oktatás.

Vadregényes táj a genfi tó partján. Elsőrangú referenciák. Igazgatók: M. Bloch, officier de l' Akademie és B. Bloch.

SINEKET

alig használtat keres erdővállalat. Ajánlatokat „Za 11.192“ sz. alatt **Publicitas d. d.** Zagreb, Gunduličeva 11. kérünk.

Hotel „SRPSKI KRALJ“ Novisad

Željeznička ulica 27. Villamos megálló a szálloda előtt

Ajánlja a t. utazó uraknak teljesen ujonnan berendezett elsőrendű tiszta szobáit. Leszállított árak. Ugyanott fiatalember feleséggel portásnak felvétetik.

A TÖKÉLETES SZÉPSÉG KELLÉKEI: A SZÉP ARC ÉS A SZÉP HAJ

A haj, akár hosszú, akár rövid, csak akkor válik a hódítás eszközüvé, ha lágú, selymes és dus, ami egyedül a külföldi szaktekintélyek által ajánlott **Juno-hajszesz** használata által érhető el. E szer, már egy üveg használata után, nemcsak a haj növést segíti elő, hanem megszünteti a kellemetlen korpaképződést és a hajszirosodást.

Nagy üveg, teljes kurára elegendő, 55 dinár portóköltéssel együtt.

Egyedárusítás SHS királyság területén:

„JUNO“ Kosmetikai Salon, Subotica
Aleksandrova ulica 6.

Ne készen

KOMLOZSINEG

szükségletét idejekorán még kedvező árk mellett lefedezni, mert a nyersanyag drágulása folytán áremelkedés várható

FONÓ ÉS KÖTÉLVERŐGYÁR

R. T. ODŽACI (BAČKA.)

Elajándékozunk 7000 ÓRÁT

Elhatároztuk hogy óráink minél nagyobb körben való megismertetésére 7000 órát elajándékozunk **tiszten a munkabérek felszámítása** mellett. Célnk az, hogy kevésbé jómódúakat is jó órához juttassuk és ezért 5000 eredeti svájci órát a legfinomabb nikkelezett tokban, elegáns kivitelben, pontos járószerkezettel, 3 éves írásos garanciával hozunk forgalomba darabonként 183 dinár munkabér felszámítása mellett. Azonkívül 2000 nagyon elegáns villamos uton eredeti arannyal aranyozott órát, amelyek az eredeti aranyórától semmiben sem különböznek. Ezeknek az óráknak is kiváló, precíz és pontos szerkezetük van, nagyon szép kivitelnek, férfi és női óráknak egyaránt megfelelnek 220 dinár munkabér felszámítása mellett, ugyancsak 3 éves írásos jótállással. Ajánlunk továbbá nagyon szép extatizált órát, nagyon pontos szerkezettel darabonként 155 dinár árban. Ne marassa el ezt a soha vissza nem térő, kedvező alkalmat. S. állítás utánvétel elvámóva. — Postaköltség és csomagolás darabonként 12 dinár.

Elegáns lánc az órához 45 dinár.
UHREN-EXPORTHAUS, ZÜRICH
Vogelsangstrasse 52/140. Švicarska

Naponként hozzánk beérkező köszönőlevelekből:

Ilandža, 1926 október 30. Kérem legyen szives nekem még 2 aranyozott férfiorát küldeni, minthogy az első küldeményem nagyon meg vagyok elégedve és meggyőződtem az óra pontosságáról. Meister György vegyeskereskedő, Ilandža.

LE

a kötéssel és nyissák ki már egyszer szemüket, ne vásároljanak üzletekben, ahol silány árú drága pénzért kínálnak, hanem vegyen még ma 50 paráért egy levelezőlapot, és írjon azonnal a több ezer ábrás képes árjegyzékért

R. Stiermecki nagyáruházának Celje
1. 61
Stevanija 27. szám

ahol csodálatos olcsó árakban talál ruhaneműt, cipőket, kalapokat, ingeket, harmonikát, borotvákat, toalet, divat és sok más galanterie tárgyat. 500.— dináron felüli rendeléseket bérmentve. Ha az áru nem felel meg, kicserélem, vagy a pénzt visszaküldöm

ÓRÁK és ÉKSZEREK RÉSZLETRE SUBOTICA, SOKOLSKA-U. 2.

Lucerna
Heremag
Répamag
Fümag
és egyéb összes magvak

**Viszont-
eladók**

legolcsóbban
beszerezhetik

**Lajčo M.
Schweiger**
Subotica

Tolstojeva ul. 17
Telefon 85

A Sever & Komp.
Ljubljani cég képvise-
lete és irodája

LOKOMOBILOK

MOTOROK Diesel
és szivattyú

GATTEREK PINI
és KAY

kompl. fűrészek

kedvező fizetési
feltételek

Brača Fischer
D. D.

ZAGREB,
Pantovčak 1 b.

Főmolnárt

törekvő, józan, energikus embert
keres

2 vagonos vám- és exportmalom

Csakis elsőrendű erők ajánlatát
„Szakember“ jelige alatt e lap
kiadójába kérjük.

2443

**MOSTER LAKU
NEMA PREMCA!**

**MOSTER
TVORNICA
LAKA I BOJA D. D.**
ZAGREB
KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

? »Orco« ?

22 0

„PAX“

Temetkezési cikkek és művirágyár
NOVISAD.

Gyárt:

Szemfedeleket, drapériákat, az összes temetkezési
cikkek, továbbá teljes berendezéseket te-
metkezési intézetek részére

Sirkoszorút, szallagokat

Myrthus és színes csokrokat, girlandokat

Himzett menyasszonyi fátylakat minden kivi-
telben, stb.

2364

Fodrászterem nagyítás!

Vanszerencsém a novisadai és környékbeli közönséget, valamint
igen tisztelt vendégeimet értesíteni, hogy Novisadon, Vilson-
tér 7 szám alatt lévő fodrászteremmet teljesen újonnan és a
legmodernebb hygiénának megfelelően átala itottam, vízvezeték,
hideg- és melegvízzel, valamint

nőifodrász és manikűr-osztállyal
bővítettem ki.

Kérem a nagyrészt közönség és t. vendégeim további szives
pártfogását. — Tisztelettel

Čobanović n. i., férfi fodrászterem és manikűr-szalón

Novisad, Vilson-tér

2365

Burgonyát

1-a rózsát (vetésre is) és Woltmann rózsát, apró, göm-
bolyú dughagymát, vöröshagymát legolcsóbban
és legjobban szállít bármilyen állomásra bérmentve

Lederer Jenő bank és bizományi üzlete

Novisad, Vilsonov trg 7. Telefon 214.

2442

Alkalmi vétel!

Géplakatosok figyelmébe!

1 drb nehéz esztergapad 3500 kg, 500 mm hosszú, komplett
felszerelve, 1 drb nagy furógép, 400 kg, 5.40 mm lyukak turá-
sára, két sebességgel, 1 drb 4 HP elektromotor 110 volt, 42
periódus. Komplette kazánkovacs-szerszámok, lemez és vinkli-
hengerező-gépek 2000 mm szélességgel és 10 mm vastagságig,
könnyen behengerelhető. Más vállalkozás miatt minden ello-
gadiható áron eladó.

2325

238

Márciusban jelenik meg

TAMÁS ISTVÁN

új könyve

**Öt
világrész
a Szájna
partján**

Kosztolányi Dezső előszavával

180 oldalon negyven rézkarcszerű
illusztrációval, elegáns kivitelben.

ELŐFIZETÉSI ÁRA 30 DINÁR

Kelen
G. 07

A polifika, színház, mozi, képzőművés-
zet és irodalom világhírességei sora-
koznak fel ebben a vastkos kötetben.

Előjegyzéseket elfogad
a Minerva könyvosztálya.

Figyelem!

Félre a többé-kevésbé ártalmas kézimasszázsral és bárkinek masszázsa van
s. üksége, forduljon a teljesen megbízható és eredményes villanymasszázsra,
amely nem okoz kellemetlen érzéseket.

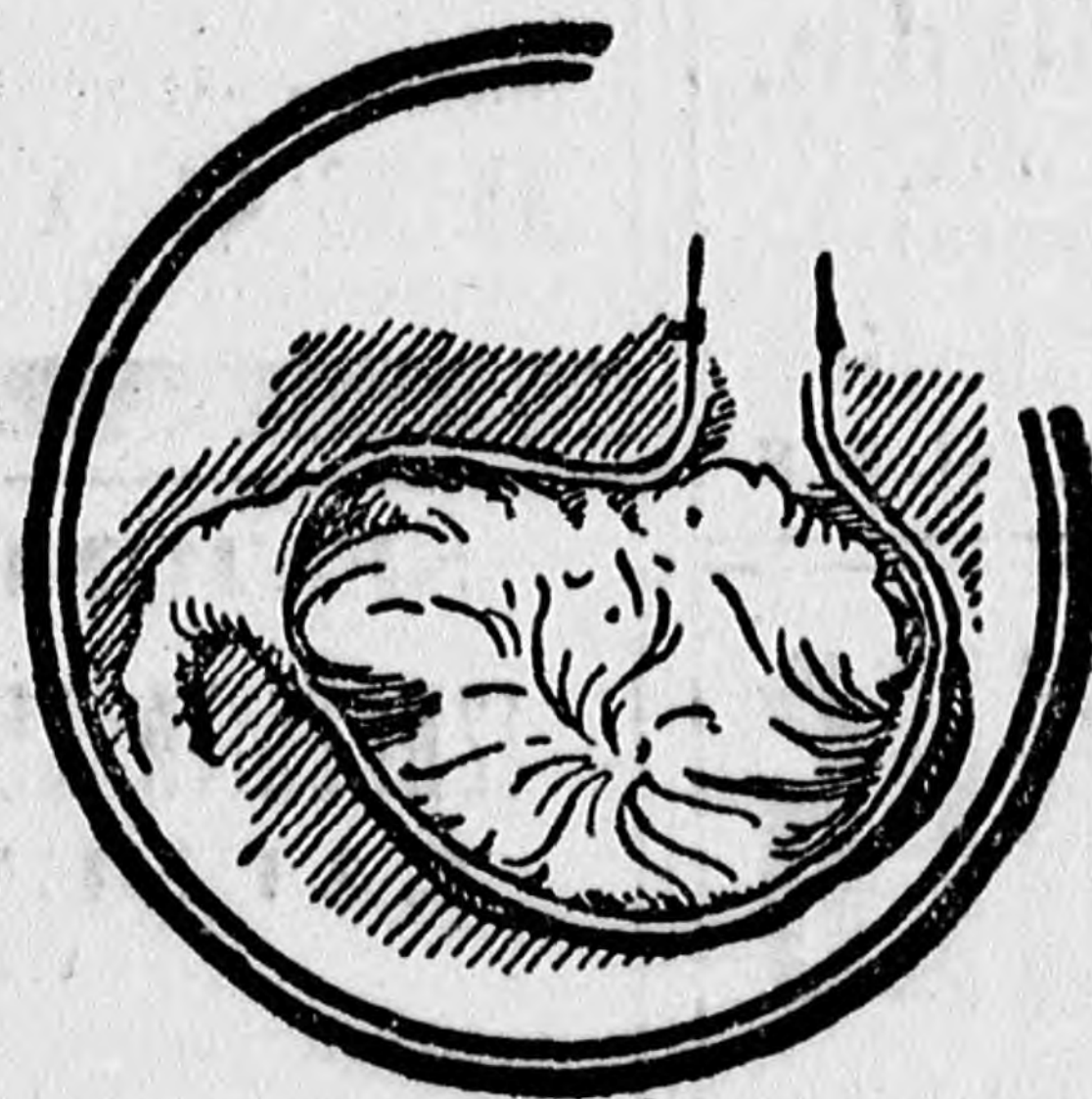
Vállaljuk a következő betegségek kezelését: sebkezelések, háimorrhoidák, minden-
nemű női betegségek, stb. valamennyit orvosi felügyelet alatt.

Szépségápolást: u. m. hajhullás, ráncok, szeplők, sárga foltok, szemölcsök, pattá-
nások- mitesszerek, valamennyi bőrbetegség gyógyítását.

A kezelést a páciens kívánságára a saját lakásán végezzük.

Írásbeli érdeklődések Schmolka hirdetőirodába Novisad, Jevrejska ul. 7. alá
küldendők „B. 722“ jelige alatt.

2440

**GYENGE
GYOMOR**

telt érzés, rossz és gyenge
bélműködésnél, aranyérsnél,
eredényelmesesedésnél, ki-
ütéseknél, a savak helytelen
kiválasztódásánál, májba-
joknál, epemegbetegede-
seknél és epekönel kiválóan
hat a vértisztító és erősítő

»PLANINKA«
GYÓGYTEA

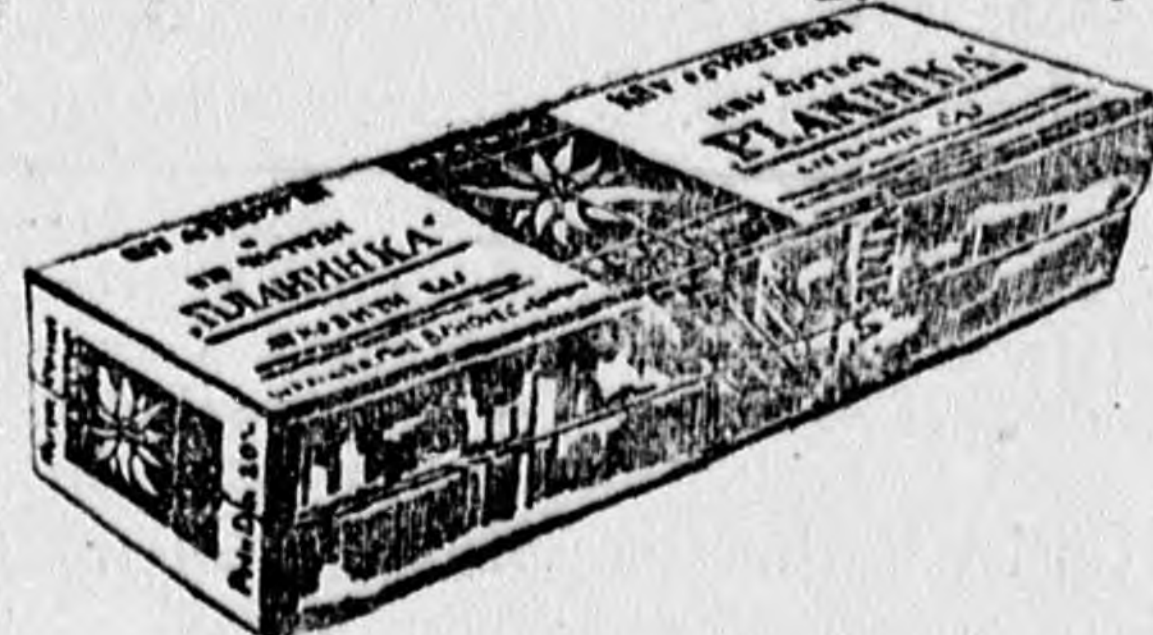
mert. 1. feloldja az idegen anyagokat az emberi testben,
2. kihajtja azokat az emberi testből,
3. az egész szervezetet erősíti és megújítja.

A „Planinka“ tea kapható minden gyógyszertárban
20 dinárért. Ahol nem lenne kapható, küldjön be 20 dinárt
(esetleg bélyegeken is) közvetlenül a következő címre: **Mr.
BAHOVEC, Ljubljana 105.**, ahonnan kap egy csomag
eredeti „Planinka“ teát költségmentesen. Más gyártmányt
utasítson vissza és csak eredeti
Bahovec-féle „Planinka“
gyógyteát fogadjon el.

Eryedüli készítő:

Lekarna Mr. ph.
L. Bahovec, Ljubljana

Főlerakat Beograd részére:
Mišković-drogeria

Komlószáritó berendezéseket

LEGUJABB SZISZTÉMA SZERINT GYÁRT
BRAČA GOLDNER Subotica Minden megrendelő ingyen tervet kap